

ספר

ברכה משולשת

פירוש יקר ונפלא על משניות

מאת הגאון הקדוש רבינו צבי אלימלך שפירא זלוקלסיס האגדיק דינאב י"ז
 אפר האיר פני הנל בחיבוריו סיקרים. וסגס זה דרכו בחיבור הקדוש
 הזה. יפרק הנפכה במקום פקחמו הרע"ב והתרי"ב ז"ל. ונליל את הרע"ב
 ז"ל מחלומה התרי"ב. וענינים נפלאים לקידור הוסי' זא"ז. כ"א יפיק זו
 ר"ן עוב ועתה אחז"י צממו מנייכו נא ונא עשו חסד עם רציו הקדוש
 הנחצר ז"ל. ועודי. וקחו נא הספר סיקר הזה מלח מצדו ככסף מלא. ותחיו
 אחס הנעזררים בקייית הספר. וגם תקבלו פני הליס בקצר פנים יפוח.
 וזהו חסי' מלח גורח מלח כי יסי' זיכולתי לסוליא לאור ח"י"ס פאר החיבורים
 אשר חיי ונפרע החיבור נפלא על השי"ם. וגם תצילו ברכה אל צמיכס כי
 צדלי זכח הנחסי"ק ז"ל יעמוד לכם פתחצרכו מענון פצרכה ותעלו על
 צמחי סללחה ויפן כי ילא הספר לאור קודם צוא עת אשר ליסודים סיחם
 אורה סעחקמי פת תפלה לחנוכה מלח הנחסי"ק ז"ל.
 המכתבים מערצנים סלדיקים סליע"ח נכדי הנחסי"ק ז"ל והעודותם על זכותי
 זה הספר הל"א מנח נדפסו ונלו על הספר דברים נחמדים.
 פזיחתי לסוליא לאור. צנכה נחסי"ס.
 שמות הצעטי"ה צמך הנפכה פצנפוח פסי' חזי יחי' על הנפכה סגס כי סי'
 סולחסי יחירס על סצנה עכ"ז לחכירס. למוצה ח"י"ס כסאדפיס על השי"ם.
 דברי המעתיק וסמוליא לאור סדפוס סק' אברהם ארצם מפרעמישלא
 סחוכה כעת צקי"ק מערווא :

התיקנים וההוספות התולדות שבהוצאה זו

נערכו ונלקטו על-ידי ר' ישראל קלשהלץ

היחיד והחכם סאינסטרנט

www.hebrewbooks.org

דפוס בארץ ישראל תשכ"ט

תפלה לחנוכה

קודם הדלקת נר הנובה יעול ידיו ויאמר זכונת עמוס :

לשם יחוד קודשא צריך הוא וסביבתו [וכו'] סכני מכין צהדלקת נ"ח
לקיים מצות צורתי כאשר לזכו חז"ל לתקן את שורש זמקום עלין :

יבין ימי רבון חלפניך יי אלקינו ואלקי אבותינו שיהא חסוד ומקודל ומרולה
לפניך מצות הדלקת נ"ח כאלו כוונתי כל הסוכות סכונת הכהנים
משרתי השם צעה אשר הערו למות נפשם בצדיל כבוד שמך הגדול הגבור
והטוב. ואתה צרחמך הרבים עוררת לכלך עליהם לבלח את אוציהם וללח
על מלכת ציה יי. והנני עושה על דעתם ועל כוונתם ועל דעת כל
הלדיקים והמקידים שהיו צאותו הדור. שהשפעת להם נסוך חבו לאור צהור
המייס. ועל דעת כל הלדיקים והמקידים מצדיותינו. ופי כפיסם ועשייתו
בעשייתם. וצדיק המולה הזאת הזכו ללח את אוציו. וללח על מלכת
ציה יי. וגלה כבוד מלכותך עלינו מהרה. ולא ימוש התורה מפינו ומפי
זרענו ומפי זרע זרענו מעתה ועד עולם. וככה לצנים ת"ח אמן כן ימי רבון.
קדשנו צמלותך ותן חלקנו צהורתך. שצננו מנוצך: ושמו כפסנו ציטפתך.
וטהר לבנו לעצרך צהמת. מלך על כל המולם כולו צכודך. והנשא על כל
האין ציקך. והופע צהדר גאון עוזך. על כל יושבי מצל ארץ. וידע כל פעול
כי אתה פענתו ויצין כל ילד כי אתה ילדתו. ויאמר כל אשר נשמת באפי
[צג' הנובה] יי אלקי ישראל מלך ומלכותו בכל משליה [צג'
בו פעמים הנ"ה אותיות הנובה] וצג' מתתי בין יוחנן בהין גדיל
השמונתי ובניו) אמן כלל סלה ועד :

ומדליקין הנרות ואח"כ מומרים זמר מעת לזר. צרוך יי יוס יוס (זמירות ליוס
הצבת) ב"ו שירי המעלות (תליס מן ק"ב עד קל"ה) מומור שיר חסכת
(עם ל) למלכת צגניות (עם ס"ז) אור. (עם קי"ח) ירא (עם קי"צ) :

מודעה רבה

כ"ה חיש וחיט שיקנה הקפר היקר היה יכתב שמו לזכרון ויעמוד על הצרכים
להחבצ צין המתכדצים צעם חי"ה כשילח צקרוב לאור עולם הפי על
הש"ס כי ה" מהכונים לעושי מצוה :

לוח המעות והתיקון

בדף א' לר צ' צדיה וכרטיבים וכי ציה לצ"ש. מעות וליל צס"ו צ"ט .
ועם. יתחד צ"ש י"ב עמות

וליל דעודו צס"ו.

י"ג י"ד י"ה י"ו י"ז י"ח י"ט

כ"א כ"ב כ"ג כ"ד כ"ה כ"ו כ"ז כ"ח כ"ט

שבת

פתיחה

כתב

הרמב"ם התחיל במס' שבת וכו' . ועוד י"ל עפ"י דברי הזהר ש ה איהו כצדק ועלמא דבייל צלח צר לזו [סוף] מוקדים דבייל צלח צר. והבן הדבר. דלכּן העלך חין להקשות למע ככנס כיון שסוף בן העלך. לזו גם השמטה [סקדינה] וק' שנת. דחילו ה' משכחא חזרת נקדינה. יט להקשות למע ה'א קדונה ומשאיב על שנת חין להקשות דבייל צלח צר :

פרק א

משנה א

יצאות השבת וכו'. ולא קמי סולאם סענת. מין צרע"ב. ליטכח דקרח נקט. ומלאתי כחוצ גסם סרצ הקדוש מוסי יסעי' מדימוין זל"ל (וגם סרצ הקדוש מהר"פ זלוקלי) שסחכא רלס לרנח צריח השחלח סעסכחח [ססס ים]. וכ"ל עפ"י מ"ט גסם סוסר. דשנת איהו צרח דעלכח. דרנר למעכיליס יוננו לרנח סס סכ"ל וחין להסריק צוס. יציאות השבת. הקדים סחכח מלכחכ ססולאם עין צתוי"ט. וכ"ל עוד לסיות ה'א סמלכח סמוקדונה צחורס חלל חיסורי שנת. צפרסח צלח חל יל א'ס וכו' וכר"ט סרע"ב : תרי"ט בדיה שוחן ארבע וכו' וכתבו התוספות שאין זה אלא כפל לשון וכו'. ולולי דצריסס. י"ל סלין זס כפל לטון. דייק צעסוסה סעוסה חח כולה סיינו כסענמרה כל סמלכח . ומשאיב כסלח כעמרה סמלכח סעור. כגון צכידון דידן. עקד ספן מרסות סרציס וסוסי"ט לרסי . ולא סכיהח עד שחכח. ססס סגס סלח סיי"ט לו אחר צח"י סמלכח סעסס חעפייב סעור. כיון סלח עסס מלכח סלי"ט. ועסיס סעססוח וכו' סוח עכין אחר. סענמרה סמלכח ונצן סכיסס קד"ח לחיוצח כיון סענמרה סמלכח עכ"ט. קע"ל. חצל דעסי צעילס כגד דעח סקודיס :

כ"ד. סחחיל מן סעני . דחכס צחול. כסנחון סחריס לדקס לעני . סכס סנחון קעצ"ד מלוח. ומשאיב סעני סעוקבל. חצל צענת. גם סעני סעוקבל עוסס מלוח סעמסדל צעלוח ג' סעודות ועונג שנת. וסערו צוסר. דצוי"ט כססחריס חוכל וחינו כוחן לענייס מוכסו סגי ומשאיב צענת חע"ג דלח יסי"ט לעסכ"י לכו עוסק"י כ"כ. סכס חרסח סעלוח סנחון לדקס חינו כ"כ [צחיוצ צענת כחו צעלר יעיס. משאיב סעני] מוחיוצ להסדל כל מוס דלספסר לו כד"י סיי"י לו לסעודת שנת. וח"כ ציוחר [לריך לסודיע חיוצ סססמלוח דעני] ומססמלוח [דענח"צ] ע"כ סקדיס סחכח ספטו סעני וכו'. כ"ל. ולודק מלוד לפ"י [דצני סרע"ב דקלמור דלכסי כקו סולאם צלסון עני ועסיר דשגצ חרחי' קע"ל דעלוח סצח"ס] צעצירס חסורס וחייצין עלי' סכס סחחיל צעני [וסלח סעני חינו עוסס סעלוח רק סענח"צ. חצל לפ"י סכ"ל יוכח דעצנת עיקר סעלוח סל סעני וקע"ל סגס דעלוח קעצ"ד כיון דסוח עלוח סצח"ס] צעצירס חייצ עלי' :

מ"ה הרע"ב בדיה וברשינים וכו' ונר הדולק וכו' דמורו ביה לביש בדמפסקר אפסקורי וכו'. ססס גדלספקר צכולסו מוד"ו. חצל סייך לומר נאלו דעודו ציס דייקח. חפילו לל ספקיר. דלצ צ"ד מנכס להפקיר. כר"ט ססוי"ט גסס סרין : הרע"ב בדיה וביה מתירין וכו' דסברי על שביחת בהמה אדם מזהר דאית בה צער ביח וכו'. חין לריכין עעס לדצני ססורס. רק סעעס סוח למע לל ילפיק כליס מענמח צוס עלינו :

מ"ו. הרע"ב בדיה [וביה] מתירין וכו' ולא שרדו ביה אלא ביהודה עקורה מן האש וכו'. מס"י דייקח כו. חוכין סל סעסן. לתוך סחכ"ר. צס"ח סדי"טס סיינו סחכ"ר ססוח מנענר צלס. ומשאיב צלער. לל חח סלמנר ליור"ס. לל לסיורי"ס. רק ליור"ס עקודס מן סלס סיינו ססס יור"ס. ועין מוס סלכחונ צעקוד חייס דצני ססוי"ט :

תרי"ט בדיה וביה מתירין וכו' ובדק בבא דצמר לא פירש הר"ן צריכותא וכו'. לפי מ"ט כעקוד דצני סרע"ב חליסריך סך צנח לנ"ט

לזים לדיוקא. דוקא לזירי'ס קתם היינו עקורה מן
 סאט עתירין זיה אזל לא להיורה סעול סאט כ"ל :
 מ"ס. משנה ארשב"ג נהגין היו וכו'. סא קע"ל
 דרעות לכל אדם לסחמיר כז"ע. דזיה נמי
 מודו דסחמיר תנא עליו זכחה :

תרי"ט. בדי' ארשב"ג וכו' כיון דלבי' קרא
 דובשבבך לא משמע להו כלל וכלל
 עכ"ל. זה עיקרי סענרס על דברי זיה. כיון דזיה
 ק"ל ובסבך פירושו זמן סכינה. אי' עול דסחמיר
 לסעות. ק"ל סכינה ענע. זה סוס סענרס ענע
 וסנ :

תרי"ט. בדי' ושוי'. דמדוד ביש לבי' וכו' צנא
 בזה הרבה וכו'. ר"ל סגס דלא חילמריך
 דסלכה כזיה ומאי כ"ע צנאי דמודו ז"ע עכ"ל
 ע"לנו סינה פענסי כן. ולדעתי זכאן תח"י כ"ע
 מוצא. דסרי עדות: של רעז"ג סוא. להורח דזיה
 נמי מודו דסחמיר כז"ע סע"ג. ועל"כ בקורות
 זיה סנר. אין כלל אפילו ענסי מילי דסקדי כ"ל :
 מ"י. משנה. אין נותנין פת לתנוד ע"ס חשבי'ה.
 ע"ן צתוי"ט. וכל דלעיל ובכולן זיה עתירין
 וכו' לא ע"ך לתיחי ע"ס סכ"ס. דסוס ענענעו
 דוקא ע"ס סכ"ס. ולא קודס. חס אינו. וכלן
 גני אין נוחנין פת לתנוד. אין ע"ך
 לתיחי ע"ס סע"ט. אין נוחנין פת לתנוד ע"ס
 סע"ט. צמוד סענע. על סארן דענענע כל זמן
 סענענע על סארן אין נוחנין וכל יוס סעטי
 זאי'קור. עד סענענע סענע. חס אינו. וסא דסקס
 סתוי"ט לא לתיחי כלל זכאן ע"ס סכ"ס. דלא
 חילמריך. י"ל חילמריך ספיר דוקא צנות עס
 סכ"ס צניק להקסיר על סעינוד כדי סיקרנו וכו'
 אזל צנות זמן רב קודס סקיעה סענע. סגס דליכא
 עינוד כדי סיקרנו וכו' כגון סססנוד אינו חס
 כי' מוסר. ר"ל לא לסלכה ולא לענעס. רק כן
 י' לתרן כונס סענעס :

תרי"ט בדי' ר' אליעזר אומר וכו' אבל הר"ן
 כתב דראבי הוא. וק"ל דמשנתו
 קב ונקי. לפי עס ספירסו סרססוסי. ק"צ ונקי
 סיינו ק"צ סענענע סס צנענע על רעז"י. חס
 ננרס זכאן ג"כ רעז"י. מן סלודך לפענוד על
 מניכס. ופסודע חס סוא ר"א קתם או רעז"י :

פרק ב

מ"ב. משנה. בשמן שומשמן. בשמן אגוזים וכו'

קמח קמח למטה מן סענענע כ"ל :
 שם. ר"ט אומר אין מדליקין אלא בשמן זית
 בלבד. סינע זלז"ד. י"ל סיהי סענע זיה
 לצדו. ועל"כ צנענענע. וסס לפי"י סגס דאין
 סלכה כר"ט. ילפינן מ"י לסססוליס ספסיס צנענע
 ססענענענע עס סכסריס אסור. ועוד י"ל דנתיב
 זלז"ד קמ"ל. לכל סנרות סנחדריס אפילו אומן
 סנרות סאינו ענענענע לאורס. ולפי"י ילפינן נמי מ"י
 לדין סלא להדליק צפסוליס צנסי סוד כ"ל :
 מ"ה. משנה. כחם. ע"ן צתוי"ט פירס"י כי ח"ס.
 כי יספרס כלסיר כנו כי יס"י צך וכו' פירסו
 כלסיר יס"י כנו כן כלן פירסו כי חס כלסיר יס"י
 חס על סנר וכו' כ"ל :

תוי"ט בדי' ור' יוסי פומר וכו' וכינוי כדי
 סלא יקדחו סקייניס צניסולס לא סיי
 צנענע כי זסריס סיו סלא לסרצה חס יסר מדי'
 ע"כ לא ידעתי מ"ל. אזל לדעתי סוא כפסעו.
 דלפילו סיי צנענע. גס סס סיא מלכס סאינע
 לריכס. דלס סלס רנע וס סעס סיקדיחו
 סקענסיס. ססס אפסר לסרזיק סקענענע מן סלס
 וסו לודך לכינוי :

פרק ג

מ"ג. משנה. בשביל שתתגלגל. כ"ל כענענע
 יקוד סלס לפעול צס סגס ססני'ס מוכס
 צלי סנעס מוסלס לססנענע מוס סלס :
 מ"ד. תרי"ט בדי' אנטיבי וכו' וקשיא אמאי
 לא אשמועינן לעיל הך דינא וכו'. איני מנין
 כונסו. סלא זס סוא פסס סרלסן דלסענענע סך
 דיכא צנענע דלכטי ענרי' ונלנעוכי :
 שם. ועוד דאיבעיא להו בשי"ס וכו' עבר ושידה
 וכו' ולא פשטינן לה מהבא. י"ל דאין
 לפסעו כירס וסנוד מן כל"ס כלסס ססס זלפסר
 סל מוססות. ומוס מנצל מוד :

משנה ו'. תוי"ט בדי' ואם נתגו וכו' אבל
 דתני' כתבו הלשון דהוק וכו'.
 [ול"י דאי סוס גסיק צנענענענע] נרנע זלל [ואינו]
 מנילא עספרס. חס חירע סנר עסנע ענע"י
 מוסר [ס"י] ע"ך ספיר [לענינע ססלסן דהוק .
 אזל סניקסא לפסיר סוא] נורג"ץ זלז"י. ולפי"י
 ספירסו סוא וסס נרנע [ענע"י. סיינו סכך סוא]
 רגיל [ליססו סס ענע"י. מוסר לכסחילס. וסין כלן
 דהוק כלל] :

פרק ד

משנה ה'. מומצין בשלחין פי' הרע"צ עורות
[הרנוס והפטיע וישלח לה קנפ עורות].
מטוס דקחבי ומטלטלין אוחן. והנה עורות פי'
אפילו בלא] לערן. ושלחין פירושו דוקא בלערן
כהרבוזו [על והפטיע וישלח והיינו העור בלמרו
כמו שפטיעין אוחה דחי' לחגה עלייהו] פי"כ
מטלטלין אוחן משאי"כ בלא למרן לא [חי' לחגה
עלייהו כסמן לחין אסוד לעטל וחו לא קסה
מזילה עיין תוי"ט דטס עור קחבי] :

פרק ו

משנה א'. תוי"ט בדיה שבראשה וכו' הי"נ
איכא איסור בסתירה וכו' לדעת רמ"י
והרע"צ י"ל דנמקום מזה עזילה זומכה לא גזרו
על שבות כח דהיינו סתירה שפחה. אלא דחייטיין
דלמי' ללהוי' ד' אמות צרמי' מלאכה דחורייתח :

מיד תוי"ט בדיה והכמים אומרים אינן אלא
לגנאי וכו' ולא באו אלא לפרש המעם
עביל. ולולי דבריו. כ"ל לומר דחיוז המאה איכא
צייטו. דהכמים ס"ל כיון שיוכל דרך מלבוש אינו
חייב סתחה. רק דלחיות טבחי' הוא ללאה כן .
וצפחה נצבת. חייטיין דלעז משייכו עלי' וחתו
לחאווי' ד"ח צה"ר. ח"ס איכין אלי' לבכחי' .
ופסוד חבל אסור. ונחכי' יחא דלא מוקטי' צגוי'
הכמים היינו ח"ק. כיון דמפורש החילוק צמטכה .
זה מה ש"ל. חבל לא לסלכה. וצמלה דעתי כגד
דעת קדושים :

פרק ז

משנה ב'. ארבעים הק"ר אוחת. עיין צתוי"ט .
וכ"ל עפ"י מ"ט מפרטי' הסורה הקדמוכים
ונעלי' המדרש. דלי' מלאכות נחסו צמולס פי'
העל ארסי'. שנתסו לי' קללות צמולס לחס
ולחסה ולנחש ולחדעס כמו שחטבו הקדמוכים .
והנה העלל צמדדטיס שאמר ארסי' אחי וחמור
צלצוק אחד. עד שפטיעו סקניה תאכ"ל לחיס .
וחי"כ תאכל לחס אי' צכלל שקללות. וחי"כ סוס
ארצנים מלאכות. כגד שקללות שנתקללו צמחל

הלדס. וחקר לחס דלא סוס מוכיחא :
תוי"ט בדיה הזוריע וכו' שייך למיתני זריעה.
כ"ל דהתנא חגז אורחא אקטועיך דבעינן
דוקא מלאכה ממשנת וצולת זה לא יחייב אפילו
קרנן. לוח קחבי הזוריע. אדס מחכינן לזריעה .
משאי"כ. זריעה יוכל להיות צמחטק :

[דיבור זה הי' נמחק צחק כחי' עם העצרת קולמוס]
(בדיה והעושה שתי בתי נירין. צריכיין לפרש
למה פירש בבאן וכו' טפי מבשאר .
תוספות. ואי צמר ולא אדע הרי איך כולם אין
לחס פיבור רק המולי' מנעות לרקות. טנה זה
פיסקה הנמכה צלחיות וצפרעות) :

בדיה הצד צבי וכו' משום דשכיחא. טאלי' חיות
מליס יותר לחרס ומייב עליהס מטוס לידס.
חבל סס מנאים ולא סייך למיחני גניהס השומרי'.
דשמיטת חיות טמאה צקציל העור סוס מלאכה
שאי"כ לריכה לגופס. וחיות ססודות לא טכחי' כל
כך רק לצי. כראה לי :

הרע"ב בדיה המולחו וכו' אפיק חד מינייהו
ועייל שירמוט וכו' לא לחסס סממיס סתחל
מלהזכירו צפירות. והיא ידוע מלאכה ספירמוט .
סוח שורס לכחיצס. והיא מלאכה מהשניות. וכדלפקו
לה מעינן ציקס טלום למולח דצר חסן. ונחצאר
חללינו צמקומות רניס צעכינן סרלשטי'ת. וכעכינן
צדלשטי'ת כמי' מלאמר סוח ולא ככתב ויאמר. כי סוח
קדס לחיירה וסורס סמלמרות. מוצן סדצר
למטכילים :

פרק ח

משנה ג'. תוי"ט בדיה שהוא שמע ישראל
וכו' ואית א"ב כ"ל למיתני פי' קמנה
שבתפילין. וכ"ל דחי' לא סוס קחני קמנה צמחפילין
קדי'א כיון דמטוס קריחה טמע סוח צעינן סיעודל
רצח סיכחוב גס צרוך טס כצוד וכו'. קמ"ל דלא
צעינן רק כסיעוד [כחיצת] ספרטה סוחה צמפילין
ססוח בלא צרוך וכו' :

פרק ט

משנה ה'. תוי"ט בדיה תבלין וכו' ואפילו
שום וכו'. לדעתי דצר פטום סוח מנחב
סמולס

הטולס קאלמנו רוחין טאזין עטנלין זילע עס טוויס
וצללים. וזק צזילע עטע קייניק. וזשילו חמיס
עטע דסיינו כבודנס :

מיו. תוויט בדיה מיני בשמים וכו' אויל רבנן
בתר וכו'. לא מילי דרבנן כינסו. רק רבנן
פירשו אס דברי התורס. דזולת זס לא מיקרי
מלאכס. דתהורס לא מייצס רק זס עקריו מלאכס :

פרק יוד

משנה א'. תוויט בדיה חוד והבנינו וכו' .
וכתב המגיד דהא דתנן והבנינו רציל
והוציאנו. עיב. קותא דער אינו מכות. דלדעמי
סקולסע מי יכניס ארטנו לזס. דייל כפטונו .
דעקודס לכן סולילו לרסי' לזרע. וכתחייז צכ'ע
וזח'כ נעלך טלא לזרוע וזור וזכניקו לאולר .
אינו מייז טלא ז'כ ס' צו עיעור. סנס עריכר
סוז עדין צולזר ועווד צפ'ע קדיח - צג'להי
קנייט' קלי וליחמייז אטכנסס ג'כ כיון דעווד
צפ'ע אכסי לא כעטל עומקנס סרלסוס קמ'ל :
מ'ד. משנה באמת אמרו האשה וכו' בין
מלאכי וכו' . זכור חזכור אס אקר כעזנו

צפרק ל'. וזנן כיון דהכניס צכס הכנתס סנינו
צתורס עז'ע. צמלאכס ענה סלזו. חין ק' צזס
פ'יס וזחור. רק סכל פ'יס. סנס צכס תורסס
מאירין חור פ'י ע'לך. וחור פ'י ע'לך סוז מ'דס
וזע'ס כבודע. וידוע לך ע'דעס וזע'ס יסכו גס
צתורס עז'ע'ס סינו מלכוס פ'יס וזנן וסמ'י ילינו
עז'ג'ילוס. לייכתי רק לזחכרע :

שם. שכן ראוי להיות חזר. לכבודו היל לעיור
עכן דרכו לסיות חזר. אצל לסיות ענס
עקבלי סתקין דרכו לסיות חזר כעז קאלער ר'י .
קאלס עיחולוקו צג'ליחוס כניע סחור'ס. לזס דקוק
סחנל. צניכר סלסס וזער. עכן רחוי וכו' . סיינו
דלסס רחוי כן לס. וזחל לס לטי כעזרע זס סלוי
צניכר וזחז צס קציז קציז איכ סוז מלאכס
עחקנס. עז'ל'כ צעקבלי סתקין. יזחז סוז חפן
ע'סי' חניד לפ'יו וזע'ע'י עז'רכו לסיות קציז
[חזר לאסריו לא סוס] מלאכס עחקנס. ור'י קצר
דסוס מלאכס עחקנס כיון עז'רכו צכך ר'ל :

פרק יא

מ'ג. תוויט בדיה [והזרק בארץ ד'א וזיב

וכו' רכל] ד'א ברהיר נברא גמדי לה. עכ'ל.
וזע'ע'כ י'ל דחולרס דסוללס סוז [כעז סוכניס מרסי'ר
לרסי' עס סמויל'א מרסי'י] לרסי'ר [סוז מלאכס]
לחט. סנס עסיז לפ'י סכרלס מלאכס [לחזרע עזס
סוז סכנסס חס סוללס כ'כ כל ד'זל צרסי'ר סיינו
עעזיר חורק סס מלאכס לחט עס סוללס וצכלל'א]
דלרצניס סס. דסיינו דגמרא נעירי לס [דכל ד'זל
צרסי'ר חולרס דסוללס סוז וכמ'ע צענועוס [דך
ס' ע'צ] חנל כל עקירע חפן עעקונו] סוללס
קרי [לס] :

פרק יב

מ'א. משנה ר'א אומר וכו'. [עין נחוי'ס וליכ
דלכך עפרע] סחורג ללל סכונצ דתחזייסו
סוז סחיילודוס דבר חרע דבר טלא ס' [צעולס
עקודס] מלאכסו :

מ'ז. תוויט בדיה אעפ'י שעמד הראשון וכו'
מבלי תת תחילה וכו' אפטר סדנר לסיות
כעקונו. דצריח סעסח ססוז יוכל אחד ליטע
צריוח. וסני אכע'ס דחוק. וזסס יעז סרלסוק
על סעסח צריוח וזללסו. וזל סע'י דחוק. ויטעו
דחוקוס ועוד סרלסוק וסלך לו. וסע'י כעלר יזעז
צריוח :

פרק יד

מ'ב. משנה אין עושין היל'ם. כענועין סרנס
צ'חד קורין אורו סילע'י וכן עוסין לעלאכס
סעיזר פ'כ גס זס כרלס כעענד עז'ל'כ דבר
עוועט חין קורין אורו סילע'י רק ע'י מליס. וע'י
לזנר ר' יוקי וסלל סוז סילע'י וכו' צין עוועט
ע'י לא כלערכו סכניס לסע'י דכנר עז'דעס
סענעס צדצריסס. וליק קוסיס סחור'ס ר'ל :

מ'ג. משנה כום עיקרין וכו' שכן עיקרין
וכו'. ברישא ב'מ'ס. סכונס סנרס לססעק'.
עז'ל'כ צפ'סל עיקרין צנרן סיינו עיקר'י צעניס
ע'ין צעניס. ר'ל :

פרק טו

מ'ג. תוויט בדיה סוס. הכבודים וכו' וז'ית הוא
לא מיקלע יודיב וכו'. ר'ל דלקע. דדנר
זס

ובפירותם פריצ' נכאן ונתור'ע. ויל' דלורחי' דתמא
 ולעשהי הכי נתורה טבע'ע למהן ולקטע תורה
 טבע'ע. כנודע מה טאלמו בזה ה' ד' ה' ה' .
 ותחזקון בגלגלטי'. נפקתו גלגלה יחדם
 ועווי ונרוב עבודה וכו' ד' נתי' עווי'. ה' רוב
 עבודה. ותזין כי דברי חכמים לא נמקרה סם :

מ"ג. משנה. וקורין לה חכמה. אמר לי כבוד
 מחו' הרב הקדוש מהר"ם שלי"טא. דקורא
 הסתא למילתא חכמ'ה. כי נחמנה פוסח טעמים
 ויל' דטעמע דבר זה מן הסורה. דהכא נפקתו .
 כי היות ככה. מתרגמים ארי חבימין אינון .
 ונתיבות התרגום לא כודעו אס הסוכס כפי'עטי'.

סמן נעלמן נקיאות כעילדות. הכא על מילדות
 טנמקרה טירגס הוא נעלמו חיות'א. ונכאן דכתיב
 [נקרא חיות] טינה לתרגם חבימין. אך הוא
 נכא. מה טטינה טפקוק לוגר חיות'. ולא אמר
 כי מילדות'ה טנה לסודות דנטיס טענרות נקיאות
 לפתוח טעמים עיי' כזכנתם נחכמ'ה טפותתם
 טעמים. והכא טחכמה נקוד חייס כמדיל'א וטחכמה
 חמי' וכו' עיי' טחכמה טפותם טעמים לתולדות
 חייס. חסו כי חיות'ה טנה מתרגעין ארי חבימין
 אינון :

תור'ם בדיה וטחללין וכו' וטרהבא שמעינן וכו'
 איסור תחום מן התורה וכו'. דבשלמא
 אי תחומין טדאורייתא וכו' סיד דמקשה דאויג
 דלא שרינן אלא לעשות דבר שיש בו מלקות
 אבל איסור ברת וסקילה לא המתירין תירין
 דלא תווי' אף איסור ברת וסקילה קאתי עכ"ל.
 איז זה קוטי'א ומירין רק טנקסס טי' רולס לידע.
 דקלקא [אדעטי' דאי' דנטיס טלא טאמר דק
 איסור תחום טרי לכך] קאמר וטחללין וכו' .
 טלא טי' די ננאי' דקאמר וטחללין וכו' וטעמע [כל
 איסורי טנה טרי. ויל' לומיחי וקורין] לס וכו'
 [אלא דאי' דטחללין וכו' דוקא רועס דאיסור תחומין
 [ואיכס ונותרים] דנכר [טאיסורו מן סתורה. ואיכ
 וטחללין וכו' ליל' לזס קאמר דטחללין. זל לסטיד
 אפילו] נעלככה דכרת וסקילה. וטח דפרסס טענכה
 [וקורין לס וכו' לסודות לכו דאפילו מלאכה כאלס
 טסליס טטולין לקרא] טעילרת אינו טוקס נלוחו
 טעס טרני טכלך [ל' סילרת. כטדלקס טנר וכו'
 וקדיל' דאיסור קמיל דטרי'. ונתי' אטי לטעמעין
 קעייטת] היל' נטיעס הלי'ס טון לטחום [לקרא
 טעילרת

זס דדחיק. רכק הוא דחיקנו. נטוס ירקא ונטוס
 וכו' ורעות ניד חכמים לזאת דנזירה סחורה היל'
 אחס ואפילו נחידים. אלל דאי' כיע מודי'. אס
 חירע דטבר טלא דמו. ונ'ד טגדול קדסו אט
 טדס טטרי ציוס ד'. אפילו טננבים וכיוכל מלי
 דהוס טוס. טנס לריכין לידע טרין. וטודע דאי
 דוקא כלאריס מוקמת לס. הרי ר' יטעטאל ורי'ע
 יקברו כלאריס דלא סכלכחא וביותר דהכא קנעו
 הלעודס חקראי דלורייתא אלל דאי' מדאורייתא
 דאי' יוכל ליקלע יוסיכ צע'ט ונמוט'. וגס מדכנן
 לריכין לידע טרין כטלידע טלא דמו. כיל' :

פרק מז

מ"ב. משנה. מצילין [מוזן ג'] סעודות הראוי
 וכו' הראוי לבהמה לבהמה. כיצד וכו'
 בשחרית מצילין מוזן וכו'. ופליאה צעטי' .
 טנס טסחל [מוזן ג'] סעודות סרלוי לנחמה
 לנחמה. טעמע דלנחמה חייב אדס ג'כ ליתן ג'
 סעודות נענה. ולי הוס אטאן [כר'. יאטי כיחא
 דטואיל ריעול] צר הכי הוא. קיל דעליין לעולם
 מוזן ג' סעודות. אלל זס דברי ח'ק. ועלס קאי
 כיל'ד. וכרחה מוס [דכל טענה וטענה] טלרס הולך
 ללכול לריך ליתן מוקדס מאלל לנחמה :

[מ"ח. משנה. מילא מיס] להשקות בהמתו
 משקה אחריו ישראל. הטיד דהוס עלי
 לעימכי דרדי' מילא מיס לטמות יטסה אחריו
 [יטראל רק סחל] כטמר מלשון זס. דאיך דרך
 יטראל לטמות דטאלר מנטיית גוי'. דנחוס .
 טאלמו ח"ל טלא [פסקה טזוחסל מלוחן] טלא
 עמוד על סר קיכי :

פרק יז

מ"א. משנה. כל הכלים ניטלים בשבת
 ודלתותיהן וכו'. עיין צפ"י טרע"ז כל
 הכלים קי'ס לסס דלמות וכו'. ולפי לטון טענכה
 לריכין לפרע דטח גוטס אטמועיין דכל סכליס
 כיסלים נענה דטייט רוצח דרוצח. דנטי' טרוב
 טנס טעלככו לליסורי. הוא מוכן גס לעלככה
 סיטרי כגון קורנכ לפלע אנחיס מעיל'ה מוס דטחא
 דלמטויסין עומן הוא רכות צפ"ע :

פרק יח

מ"א. משנה. אפילו ארבע חמשים וכו' עיין צנ"י

ברכה

שבת פרק יט

משולשת

סעודת ונסתחלת דלמלאכה דכרת וסקילה ג' כ' ערי.
ואין כאן קוסים ותיחן. רק עסי' [טעמא רוחה
לידע] סאמח :

סללו דעסענע דנכינע עושר. אפילו זלל פירות כלל.
כי עסקתו מיירי כגון טעמא וכו' דזנה א"ל
לעום סאמח. ר"ל :
מ"ג משנה. סמוג אמר לו עריר בית אחיה
וכו'. דוקא עריר. ללא עייך ז"י כיצום
וקסימס. עסא"כ זניה אחיסם על זגד. [רסייד]
זניה אחיסמו ג"כ קסימס ר"ל :

פרק יט

מ"ד. משנה. ושסו ומל את של אחר השבת
בשבת חייב. עיין צמור"ט. דלגזי מילה
[עסקן סוף. ל"ל] דלעפ"כ לא ילמד זבוג
זמנו למחר רק לפתיח ענע דס זניה ויוכסר :
מ"ה. משנה. רא פחות ולא יותר. אפטר עסמינעו
לאפוקי עסק דקונגרים דמילה שלא זמנה
לא יעולו מיום ס' ואילך זכדי שלא יס' אפילו
יום ג' זמנה. דלפ"ז עסקמה לס דיעול ליידי ימים
כגון טולד זין סעמטות על יום ג' ועצבות סאמח
אילקט ריטע זיום ג' וד'. דלפ"ז אין מוהלן אוחו
עד יום א'. קמ"ל לא יוחר. עיין זה צמ"ד :
מ"ז. תוירט בדיה מל ולא פרע. תימא אמאי
איצטרך למיחגי וכו'. לא זכיס להזין תמימס.
דסרי צטר סמופס אה רוב סעמטס. עסקמה לס
גס צטר סעמטס סמחך. דגס סעור סמחך
מחייב'ס למחבו עד סעפס עסקמה. וזמון עסי'
סחיתוך [כיסר] זלל פרימס ס"י ג"כ עייך סך
דינל דעסחיתין דצטר סמופס אה רוב סעמטס :

פרק כב

[מ"א. משנה]. חלות דבש וכו' וריא מתיר.
ופסק הרע"ב הלכה כריא. ועיין בתוירט
דכן פסק הר"ף בשם גאון [עסוס] דמעיקרא
[אוכלל ולצקוף] כמי אוכל. דדצג אפילו זיולל
ען סמלות אוכל מיקרי. דעיקרו רק לאכילס :

מ"ד. משנה. בשביל שיצניו. סכרין מעדנעס.
ומעמטת צמתי כר"ן כאליו ככס. ע"לכ"ו :
תוירט בדיה סהלך וכו' וסיהו אכתי קשה
וכו'. י"ל אין דרך לקחום סגד כסחול
מלוצנ"צ :

פרק כג

מ"א. משנה. וכן האשה מחברתה ככרות.
עיין צמור"ט. וי"ל דלעסועיין רכותל זככרות.
אסורל דסלויכ"י [סנס דסלוחסס אינו לזמון] מעדנעס.
לעפ"כ אסור לומר סלויכ"י. ר"ל :

מ"ב. תוירט בדיה אבל לא מן הכתב וכו' ויצוה
לשמש שלא לקרותם. ונפרדותיו.
לריכין לומר. סירלס עסקין יוחר [מדלי וימחוק
מחוך] סכחז סלל יציאו ספרפרלות סימייס :
תוירט בדיה על הקדשים וכו' וג"ל דלפירוש
רש"י דרע"ב ועמדם סכסס דראביד
וכו' לאו מעמא דרישא משום חיבוב מצוה.
עייש. ר"ל דעפ"ר [סוס עעמל דריסל עסוס]
חיבוב מלוס. וסל דקס"ח א"כ גס על סמחול סול
מלוס. י"ל דעפ"ר דוקא חזירות מלוס זמנחס.
ולוחן סקדסיס עכמחו עסמחול אינו יולל זקן
זייס די מוצנע עמח. דעפ"ר זכיס זמנע עמח
כענולר צמ"ס. ולפ"ז יתיילד לנו דין מרע. לענין
ייס סמחון דסייס ז' דסקח וטעמי דג. לס
כמחו עסמחול. משיקין עליסם זייס דכמחו
צמנע

פרק כ

מ"ב. משנה. בשביל שיצלו. לפידוק אחר סכחז
סרע"צ. ר"ל ע"לל"ז מלסון ל"ל. כעו סלל
נעמס דענין סדנר סע"לל כעו כן יס"י נעסיס
סגיס דעיון סיין. ועיין צמור"ט :
מ"ד. משנה גורסין מלפני הפתים. אורחא
דמילסל קסחי. עקן סדך לסקפיד זנה
זיוסר צטר עעמטין אוחו סלל יקון זמלכו.
ריחל סרנע ועי"ז יתפסס זיוסר :

פרק כא

מ"א. הרע"ב בדיה האבן בתוכה. הוא שיהיו
פירות בסל וכו' שאם ישליכם בארץ
ימאז וכו'. ומתניתין איירי כגון שגפחות וכו'
עיין צמור"ט. וס לטע ז"י סרע"צ. דסיק. ועסחיתין
מיירי וכו'. ר"ל עסקמיס סלל זילרס כל ססגליס

בשעת שמונה ויולא בשן סיום י"ח שמונה וסוף חגיגות
מלות בשמונה. דוקא כהנה צחול נמזר אין מסיקין
עליהם ציוע. כ"ל :

פרק כז

משנה ד'. תו"ט בדיה לכלבים. כתב הר"ב
וכו ותבדלה דהא את לא קיימא
וכו ופירשו בתוס' וכו'. כ"ל דע לכוין בדגני

סרעצ כדגני הסוקסם :
בא"ד. ואנאי קאקר ר"י אס לא נהכנלה וכו'
אלא עוסס דמוק וכו'. כ"ל דעס קאמז
ר"י זלעונו. לפי שאינו מן המוכין. נה"ל חידושה.
כ"ל סגס טרוארי לכלבים. אין זה מן המוכין המעיר.
דמוק לאדס לא סוי מוק לכלבים :
מ"ה. הרע"ב. [בדיה ומדבריהם למדנו וכו']
והמדירה תה"י של מצוה. מניעת הסוממס
מיקרי מלוס :

מסכת עירובין

פתיחה

הר"ש וכו'. וכו' [דעס אכקריאל [פירושו חיל]
קל מלך המוצרים מעקוס למקום. אצל לא למלחמס
י"ל [טפיר דעס לבו חייבים לתקן. משא"כ כאן
חיירי זיולאחיס למלחמס] וכ"ה [בשמועות סרעצ]
דעס פירט חיל מלך וכו' וכאן נמחבים לזיולאחיס
[למלחמס. משמע קדעמו לחלק בין מוצרים מעקוס
למעקוס לזיולאחיס למלחמס] :

זה לשון הרמב"ם סידר אחר שבת עירובין
וכו'. וקראח עירובין לעון רבים כי ידבר
בה מעירובי הלירות ועירובי הסומון :

פרק א

משנה ב'. תו"ט בדיה וביה אומרים וכו'
ולעיל פי' דרבנן גזור וכו'. טחילואין
סדנר מפורט נהורס אפע"י טמקובל מקיני וכו'.
סן [למח] טכך סס דגני סרעצ"ס יעוין כ"ז
נכ' סמטוס קטו ודגני סרעצ"ן. ונמלילת סרעצ נעל
מגלה אסמר. אצל אפע"כ נכאן דגני סרעצ"כ טכחצ
ודצק טוח דגזור עלי' דינעל אחי למטולי נרס"ד
גמור וקרי' נחקנחא וכו'. ליכא לעימד זמ
כווכחו דסוס סלכס למעס מקיני. דחך י"דק
נמלכס למעס מקיני. לעון גזירס ותקנט. ע"כ כ"ל
דמלכס למעס טוח לענין רס"י. עסו סקקחל קעוס
סיחיד. וסל דכחצ נעטנס ח'. גזירס דרצק סיינו
סעצוי סמכרת לא נקראח מן סהורס רס"ר וקרי
למלעל נס. ורצק טוח דגזור מעוס רס"ר. ותיקנו
טקנחא :

פרק ג

[מ"א. משנה. תו"ט בדיה מערבין וכו' והא
דקרי ל"י עירוב] דפי שהוא מערב
התחומין וכו'. וכן נערוצי הלכות. מערצ קעוס
כל סנחיס כאילו סיו צימד וכן נעירובי סנצילין
מערצ קדושט יר"ט עס קדושט קצח ויכול לסכין
מיר"ט לקצח. וכ"ל ג"כ לפרט מלעון ערציה. כמו
סהערצ נכנס למסחענד צמד הלום. סן נכקוסי
דחיקט חינון מערצין צ"י. ונפרט מיני מאלכל
סלריכיס לו ללרס לקעודת קצח. והגה סמאלכל
קעוהן לקוף אלפיס. טוח נכנס נערוטו נעדו
כאילו סלרס נעלמו יענצ נכאן בשעת קייט סעירוב
דסיינו צייט"ס. וכן עס דעירובי סלרות. כאילו כולס
דריס נלוחו סציה. וכן נעירוב נמציילין כיון טסכין
נחול ח"ס מאלכל ללורך קצח. נכנס נערוטו סחסי
כאילו סכין סכל. סהס לפי פירוש סרע סעגיד .
ס לנרוס ננרסס על מלוט עירי"ב צייד. ולפירוטו
ס לנרוס עירי"ב נלל יוד. ועיסו עפי" כסני
מן סלרי"ל. סכונס ע"ב רי"ו. סקיד נגוריס .
נרל"י

תו"ט בדיה לא נחלקו ביש וכו' והמיהני דל"כ
סיסדר סקוסיל על ססיק סענול דצ"ס אסל
למסעוסיק. ע"כ. וי"ל דסיק למעוסיק. כי סיכא
דלל כינעל דנרעצ יוחר [מד' למחס נס ציס מודו]
דנעיק לפי וקורס. ולל סמלקו קן נסחוח מלרענ.
קני"ל :

פ"י. בתו"ט בדיה ומרמאי [וכו' והקשה שם

פרק ה

מ"ה. משנה. שלא אמרו חכמים את הדבר להחמיר אלא להקל. הלא ודאי כל שפק מדרבנן לקולא. וא"ל לאתעוועי. אבל [מתנחית] זאה לסודיע] גם. דהאמינו לעבד ולקפחיה. קאינס כאמינס נקום דבר וכאמינס להעיד נכאן. לזא קאמר. דכך [סתנו] דנבגריסס בטתקו תחומין סתנו קסיי' כאמנוה זאה לעבד ולקפחיה. דבזולת זא אין מאמינים לעבד ולקפחיה נקום מיני דרבנן. כראש לי :

מ"ח. הרע"ב בדיה אנשי וכו' ומסליים אה כל סעיר סקסנה סתנוכה לזן כארבע אעוה . ומעליעין עדתן מולס לה פיין צמריס ספי' כווכה סרע"ב. דלזון סר' אעוה סתתקנין אה סעיר . ומתקנין נחטונין סתמוס אלפיס. ולי סקסן אינו מוכח זא מדברי סרע"ב וכפי סגונין. כל זאסער כווכתו צסיפך. מאעורר. ומעליעין עדתן מולס לה. ואי כפי' סמוריט. יוחר סוס ככון לזער ומעליעין עדתן מולס לזן . סיינו לר' אעוה. ולעפיכ אינו מוכרח :

פרק ו

מ"א. משנה. או עם מי שאינו מודה בעירוב. פ"י הרע"ב כות"י . ודלל כהז כגון כות"י. מתעמ דוקא כות"י. ולפי"ז סקס לזוס לא הנל סתנל צפירוס כות"י כמו ככל מקום ולולי ז"ל זיל כל כווכה סתנל. אפילו יקראל דידיעין צ"י דאינו מודס צעירוס לוקר :

מ"ב. משנה. שכח אחד מן ההצוננה וכו' שכח אחד מן חפניטית וכו' . פיין צמריס . אסער מתעמענו צעסנה סא"ל דאפילו ציפול קעוס אינו עופיל מחלד לחלד. ועדיין לייע זא :

פרק ז

מ"ג. משנה. נרמעת האוכל וכו' . פיין צמריס. צעי"ע סקני. מוכח זאס עכ"פ דלס לא נחעונו די צמיטוף אחר לכל סתננות. וכפי סתנלס אי"ל לסודיע רק נקנס סתתקון סמניס :

מ"ד. תרי"ט בדיה אמר ר"י וכו' . ובבבד ס"י שסיח פוסק כר"י. וכללס דק"ל דלפדתי אהא

נדלוי יס לנרוס צי"ד. ועוד י"ל עיר"ב. עלקון ערצ"ס. סיינו דבר סקונה לפיחותי ערצ סיינו צסי"ע. ועוד י"ל עיר"ב עלקון ערצ"ס ומחיקוס עלקון ערצ"ס עלי זצרי דודיס. וצירוסלמי ערצ"ס דצרי סופריס יוחר ער"ס. ולפי סכל ספירוסין עווס מדרבנן קראו לסס עירובין. כל :

תרי"ט בדיה ולכאן וכו' דהא עצם בשעורה אינו מטמא אלא במגע. לאו דוקא עלס כשעורה. אלא כווכתו אפילו עלס גדול אה סול מוכסס צעפר אין לחוס. דאינו מעמל אלא צוננע :

מ"ה. תרי"ט בדיה ואם הי' וכו' איצמדיך לאשמעינן אפילו אחד רבו מובהק . ל"ל סנס דר"י לא ס"ל דזימנין דניהל ל"י לאינס צצגרי' ספי מרצו צסל עודס דזימנין דניהל ל"י צברו סאינו מוצסק מרצו מוצסק :

מ"ט. משנה. ולא הודו לו חכמים. פיין צרע"ב לא להזכיר על ר"ת. דזכרון אחר עולה לכאן ולכאן. גערא. ולעפי"כ מאי איכפה לן להזכיר צפירוס ר"ת. מקום דצעי"ק צכסי"ל לזוס מצינו. סס כי לא לסזכיר צזוס סדין. כך פירשו קדמלי . ונניסן ססול [צח] צתורס צפרסקיל לידע ולסודיע ולסודיע ססרע סוס לכס רלס מרע"ס. ועוד סתנוק צתערי פסחילין ו' חרע"ס דלכורל ס"ס תורס סנכנס כעלס ונכסר. עד סעופרסקין אוחס צתורס סנצעי"פ ענלין. מנסי"ע. ומא"כ כיון. ומחילין ו' חרע"ס דרסקי [סול כגד סנל"י] . צתורס סנצעי"ס. סנן סרצ :

פרק ד

משנה ג'. הרע"ב בדיה שכל היוצאין וכו' היק שכח מצונו קולא אחרת וכו' . לסך לוקיעתא סריס סנצעי" . ססניח סמוריט. סאס כלמו סמוריט [ועסחריס לעצוה סס רמליס] לחור עד למקומו עעס. סמי' לי רליות סתנל סקן עלינו קולל אחרת וכו' . דלכאורל אין זא רל"י [לכאן דססס איכל פי"ק] דדוחס אה סתננה מן סמורס . ולזן לך דבר סעומד צצפי פ"כ. ולעסר לזער . סיינו אפילו דידיעין צדלוי [קלל ילמרכו עוד אה] סכלי זין. ונדלוי לא יס"י פ"כ. לעפיכ ססרו לסס ליקח סכלי זין :

והי דחוק לפרט כן. אשכח דחוק לפרט כן. דלי
צניח סממחון קאמר אס טוח רטי'ר נומם צקאדן
ליט רעלי לטוליא זיין דחנקליס צו צני רטי'ר .
ואס טוח צמקוס עיט לו רעס זע זי'קרי ליי'ר רטי'ר
ואיט רטי'ר גמור ולי'ל לסעעיעט :

פיר' תוירט בריה מחזירין רטי'ר וכו' ולפיכך
אזי טומע עניט סרעניס וכו' ועחזירין רטי'ר

טאין זיקור טענה צמקדס עכ"ל. קיל דסרעניס
קיל זע צניע דלארטיק זיין טענה צמקדס. סרעס
טוח כי סיכי דלח סאוי מניעת עגודס צטציל סענות
סוס. ומקלי'כ דצד'ר דלח סוס מניעת עגודס וצכסן
דלח עניד עגודס לא סחירו טענה גס צמקדס .
ואי'כ גס כאן דקאמר סרעס מ'סוס דלין טענה
צמקדס. טוח גי'כ דוקא צכסן דקעצד עגודס ועל
כדחך לריי'ן לומר כן גס לסרעניס. דסרי עגולר
צמקדס כאן ואס צמחילה כאן וכאן'י חקור. כזן
דלח קילקס לטורך עגודס ליכא לעינער דסאוי עיי'ן
מניעת עגודס וסוס לטורך עגלו ולא סחירו צמקדס
טענה רק דצד'ר דליכא למיטע לעניעת עגודס וסגן.
פיר' תוירט בריה עי'ג בבש הוא דתגן וכו'
טעל יעמוד דנגליו. עיי'ג כלי וכו' מ'סוס חלי'ל

וכו. העייסי'ר דלכאורס זיין כאן קעטי'ל [דיי'ן] עגול
לי' ססס וסוס כארע'ל קניי'חאל. סרע דלחו
לריי'כן טעל יי'י טוס אכן ועער [עיי'ג סכעג]. זע
לא טעעטו [צטוס] מ'קוס. עיי'כ דלח סוס חלי'ל רק
כלי וכי'לאל. ועדני'ה חקור לצוק מלח עיי'ג סכעג
דסוס [כצונס דוקא כעלל ציטלו דלי'] דעגול לי'
לא סוס זיקור גס צמדי'ס. דלח סוס כצונס :

מסכת פסחים

פתיחה

כתב הרמב"ם עקיד פסחים אחר טענה ועירובין
וכו. וגם טוח גי'כ דלסון לרגליס
כעז טענה טטוח [מחילה לעקרי'ל קודס. וגם] כיון
קודס מ'סן מודס כעז טענה. וגם עיי' מ'טע דרדוקטיס
עיר'ס פראסון טל פסח מקי גי'כ עני'ה [צמח'ס
כני'ע וקפד'ס] לכס מ'סמרת סעני'ב' וסרעס עגולר
דרדוקטיס טעל. עקיד'ס מ'סעע טעל עיי' עעני'ס
כעז טענה :

פסחים לעון רניס עיי'ן צמיי'ו. וי'ל גי'כ דעו
עגולר די'י פסחים רניס דעסמ'ו די'ס
פסח עלרי'ס. ופסח דחז'ס :

עגוס

[ב]

אחא וכו' חגל קסס דלמאי חק לעיל דמוסיף וכו'.
ולי סקסן כחלס. דסמור דלי' דק'ל דעלי'ג. דסרי
כחלס צעלי'ל מ'סמס'ז' דעלי'ג. רק מ'סמ'סן דרני'ס
סקודס לא קידר לט צלמון פלוגסל. ולא קידר
דצרי ריי' צמקדס ז'. וגם צכאן קעט אמר ריי' דרי'ח
וכו ולא קעט ריי' אמר עיי'כ טוח מ'סוס לפסוק כרי
זקי דכיוקו עמו. זע מ'ס עכרלס לי' :

פרק ח

פיר' תוירט בריה לכל מי שילך וכו' ועדקאמר
זיין מעדני'ן טיי'ע דקעדיק טעל לערע וכו'
[וכי'ן] דקעדי'ל טוח כעעעער טעל לערע מ'טוס .
וחז'ל לא סקס צזס עירוב וסוח מערע [צמ'ח']
ועוקר דירעו עני'ס [לנגרי'] ססס אשכר אשי'לו
ארסן אלפי'ס טנין דירעו לעירוב זיין לו. וסוס כעז
צפיד עיי'ז מ'י טעג דרדך ומ'סמס לו וסי' מ'כרי חיל'ן
זו גדר ואמר עני'ס'י' סמח'ו לא אמר כל'ס וזיין
לו חלל ד' אמוח :

פרק ט

משנה ב' מירע צדי'ס וכו'ל וכו' וכעז רפי'
וססיד כע'י מ'סוכס לרטי'י. וקעיל אמו'ל
לא קאמרי כע'י מ'סוכס לרטי'י וכו' וי'ל דרי'ח רעסל
קאמר דססס ח'ר כעסרלס אעפיי'כ י' לו צ' או'ג'
עח'י'ל. וסוס עדלוריי'חל רטי'י. וססס ריל רעסל
קאמר דלעפיי'כ סוכבי'ס מ'רטי'י לחוכס היי' וכו'ס
לפמורס קאמרי. וסוס זי'סר רעסל סוכבי'ס מ'סוכס
לרטי'ר דעמור קיל :

פרק י

משנה א' משנה סמלל סעילין מ'כיון אז אז.
רני'ל עני'ס עני'ס. לא עירעס עעסני'ס
לס חקס מללס סעילין עס די'ס. דמללס דסרי'ר
סוס ח'רי צעל'סמ'ס ססי'ק ורי'ג דלח'ק דקיל טענה
אזן סעילין. אי'כ חקס גי'כ היי'צ'ה וסמור לט לחכרי'ס
אז אז. ולרי'ג דקיל טענה ל'זו אזן סעילין חקס כלל
כלל לא סוכבי'ס דלין זע סוכבי'ס לט כעז טאין
סוכבי'ס ל'אזי רק צמקוס סמחיי'י לרטי'ה רק צמקוס
סמחיי'י דוקא וסגן :

פיר' תוירט בריה עגולר עליו יכו' ומייסי' וכו'

פרק א

משנה א' משנה אור. מדקדק התנא כזאן על לישכא ומעליא. הגלות דומה ללילה. כעדיא טומא ומ מעליא. והגאולה לאור היום לא ינא עוד שמשך וירחך לא יאסף והי' לך יי לאור וכו'. ע"כ זמנא כהן זו דוקא זמן סידורינו מדקדק התנא בתורה שצ"פ שהיא עומד בגלות החל הזה להאיר כאור יום חשכה לילה וגולל חושך מפני אר"ר ודי צה ועיין בתו"ס :

לאור הג"ר עיין ברע"ב. צנ"י ילפיק לה מגזירה שזה כשולה. וכבר ידעת דרכי זה. דלא להכנס הוא צורה למילף דברי תורה זה נחה באחד מן העדות. ולא זמנא ח"ו כפל הדבר בתורה כי תורה חלקית הוא חין מן הטרך להאריך צה למעביל. וכבר כחפסמו דרכינו זה אלל השגרים. הנה כזאן צביעור חוץ הכונה להעביר גבולות מן הארץ כהרין דמאכזבה לתקן עולם זמנא שמיס מלכות פה והורה שצ"פ קרינן לה השוכנת עומד בגלות. היינו מדה המלכות פ"ה בקוד כאלמתי דומי' באשר הי' דצ"ר מל"ך טלמון. וכבר רמזנו צה להצרים מיס חז"ל ככזולה הנה. רמה קר"י ולא רמה פכ"י. פ"ך צ"י ופ"ך. משא"כ קר"ן צ"י ימ"ך לעל"ים וע"ך. והמילוק צ"ן מלוכה לשעשה צ"ן מלוכה עולם. הוא ג"ר. צ"י לעל"ים וע"ך. ז"ע דוד כי אחה האיר גר"י. עזה הוא החילוק צ"ן מלוכה צ"ה דוד למלכים אחרים שכונסחו צפ"ך ימ"ך טהם מלוכה לשעשה. ז"ע חכ"י דוד למלכס לא חכנה את ג"ר ישראל. ומלוכה שמיס בק' ג"ר מלוכה כהדע. ומעשה צ"ן והחזוק צודקין לצער את החזון מלוכה דקערה צ"ה חייבה לאור הג"ר מלוכה מלכות שמיס שהוא מלוכה לעל"ים וע"ך (צ"י ג"ר) וכמקד הדבר בתורה שצ"פ מלכות פ"ה צנ"פ כשולה. כבר ידעת ג"ע הוא נדר מדה רח"ס שרשו רח"ם וכסאוא כשולה הוא צנ"י רח"ם אר"המג"ו. היינו רח"ם כפול כי פעם אחת רח"ס הוא ח"י המלכות. ומלוכה לשעשה (סייט רח"ס ח"י עקמ מלוכה) משא"כ צ"פ רח"ס הוא מלוכה שמיס שליטה. צ"ן והחזוק נלמד הדבר צנ"פ כשולה שהוא מלוכה שליטה לאור הכיר צ"י לעל"ים וע"ך. זה הוא מלכות לעול"ים וע"ך. הם אינו מוציא [בתורה שכתב] רק בתורה שצ"פ שהוא מלוכה פ"ה. וכבר ידעת מדה ג"ע הוא ע"ל פ"ה :

משנה ב' תרי"ג צ"ה צחך טומא וכו' וא"י אומר דרע"י פ"י וכו' ומקום דמכ"י לח"ה צפרק הגחל על"ים וכו' אומר רנה וכו' וטורפו צמוע"ד וכו'. אין רח"ה כ"כ מלשון האמוראים לדברי התנא צמחיתין הישכית צל"ס :

מ"ה משנה פתי חלות של תוד"ה וכו'. עשו סיכר הזה צלחמי חוד"ס. כ"ל טהור ע"ד שכתבנו צפקוק. כי חומר צלצך רבים הגויס האלה וכו' זכור תזכור את אשר עשה יי חלקיך לפרעה ולכל מלרים וכו'. שאין לך כל נס שיארע ליחיד ולצנור שלא יהי' כלול ציסי יח"ה מלרים וכולס מושפעים מרכ"י י"מ וי"מ הוא חסם השקטיי לכל הסיס. כדמיון האז הזכר אשר צמורו כלוליס צה הציס אשר ילאו ממנו והוא מושפיעם להולידם על פני הכל צפועל. וקודם מושפיעם הם צהעלס אללו. וזהו זכור תזכור מלשון זכ"ר המושפיע להוליד. כי ע"י זכירה י"מ מולידים כיס"ס (עד לעמיד צ"צ תה"י י"מ טפ"ל) והדברים ארוכים. עכ"פ החזוק תורה צאה על חסם. והנה היא מושפעה ומחצרת ומחצרת למטה טומא זה. טהור זכר לי"מ. טהן הדבר :

מ"ו משנה השגר כטומא צול"ד הטומאה הנה צול"ד ולי"ד קאומר. כמ"ס בגמרא. עיין ברע"ב והוא מוכרע ממהיכין דקאומר סהם. טכעמ"א צול"ד הטומאה יהי' צ"ה ולי"ד פיה"ה אפילו טמא צכ"י טהור ג"כ ולי"ד. וא"ה לך לומר ח"כ גם שליטי נק' ולי"ד. ועשה רביעי צקודס. דשליטי לא טיך לומר צטר טכעמ"א דשליטי אינו טמא רביעי צקודס רק פוסלו טהן הדבר :

פרק ב'

משנה א' תרי"ג צ"ה עבר זמנו וכו' ואע"ג דלחי איסור הכחה חזון וכו' כל הנוקדס אדעתא דרצק מוקדס והפקר צ"ד הפקר וכו' כזאן לא לריביק לעינר כל הנוקדס אדעתא וכו' רק סהם כיון דרצק אסרו כל ימות עולם אמר טל ישראל צעה טעיה צכנאה ח"כ כמאגיע טעה טעיה צכל טנה צע"פ החזון אינו טלו ואין קידוטי קידוטי ע"כ לא פריק ומחלוק צכאן צנ"י כמו צכל וזכנא נטוס דלא ליטמריך כ"ל :

ב"ה אסור צכנאה וכו' וסך כ"ע מודו. ר"ל דכל סיכי דכתיב לא יאכל פליגי צנ"י ח"י טכטע :

פרק ג

משנה א הרע"צ זדיה אלו עוברין אלו מהעצרים וכו'. עיין צה"ט עסקתה למה לא פירש כפשוטו עוברין מן העולם. וכמו שכתבו החוק'. כ"ל דגם כוונת הרע"צ הכי הוא רק שלשן עוברין משמע עוברין מעלמם שלי פועל פעולה השעברה ע"כ אקצרה לה הרע"צ על כוונת עכו"ן בפועל היינו הצעלים מהוי"צ להעצירה מן העולם ע"י ציבור:

משנה ב שלם באים לסות וכו'. התנא אקצרה לה דוקא צנאים עפ"י מה דידוע אקסור החומץ ושאר צינים הסם. הוא לתקן העול אדסיר בעץ הדעת. דרוש כל הדבר צדיקתו. עיין הדעת צנ"י חומץ שא"ר. והנה קלוקול עץ הדעת הי" ע"י האשה אקציר התנא צבורה צנאים אשת חיל יראה י"י התיקון ג"כ צנאים ודרוש וקבל סכר:

מ"ד חומץ זדיה חוזר וסורפו וכו' וכתבו החוק' דקשה לר"י אי מדאורייתא וכו' אלא גמרא גמירי לה ול"ק ולא מידי עכ"ל. ולולי דברי החוק' יכולי לומר דאפילו אם הוא מדאורייתא כך קצלו פירושו צק"ש צלם חסדק אם הוא עדיין סמוך לקדש דהיינו מופים שרואין את הקודש. משא"כ בצנר לופים:

פרק ד

מ"א משנה מקום שכתבו לעשות וכו' משמע ידיעין זודלי שכתבו לעשות דקחזיק רוצה לחיכטי שבעין מלאכה צרהסיה וסיפא מקום שכתבו שלא לעשות. ידיעין זודלי שכתבו שלא לעשות ידיעין צמכיעת המקום הוא מלאכה [צמ"פ] מהמת היום. ולכאורה צמן סתם קטיא אסדרי ריטא וסיפא דריטא מקום [שכתבו זודלי לעשות עושין] הא מן סתם [אין עושין] וסיפא מקום שכתבו זודלי שלא לעשות וכו' הא מן סתם עושין. וכיחא לי דהנה ע"כ [לריכין חט לידע פירוש המשנה] מקום שכתבו וכו' מלי אשמועינן ככל הכנה עכרים מקום שכתבו לעשות וכו' עושין כיון [דצלא"ה עושין] וכן צביפא כיון דצלא"ה אין עושין ול"ל] דהתנא הכי קאמר מקום שכתבו לעשות וכו' עושין והמוכח עלמו מלאכה צמקום [שכתבו לעשות אין זאת סתמה מוכח ולא עיקרי] חסיד צזה. שאין צזה מועיל

משמע אקסור אכילה לאחר או גם אקסור הכאה. אבל היכי דכתבי לא יאכל כ"ע מודו דאקסור הכאה מוי משמע:

מ"ג חומץ זדיה בוי שחלוה וכו' ואחר הפסח דתנן אומן הסיח קאי וכו' זה כדעת הרמב"ם. לדעת הרמב"ם תימא צמיי למה תנא כלל אחר הפסח וכו' ס"ד טיה"י מותר צימות הפסח. ועוד תימא צמיי לדעתו וכו' אינטריך להשמיטו. המוכר לבוי חומץ קודם הפסח טיה"י מותר בהנאה לאחר הפסח וכיון [דצח] זימני קודם הפסח ולא פירו. אי"כ הוא מוכרה גמורה קודם הפסח. ואפשר שמיטו אפילו אחר לו [תגוי אח"כ אם] תכלס לי חו"י אחר הפסח אחזיר לך חומץ. אש"ם מותר דבמה קכאו הישראל:

[בא"ד וודקתם] ולא פירש סצרתו [כראה] דקציעות זמן אחר הפסח קאמר עכ"ל. ואעפ"כ נראה לי דהרע"צ ק"ל דתיצות אחר הפסח קאי אומן הסיח דצצאור כתב צלסונו לאחר הפסח מותר בהנחתו זה לכאורי ודאי דבר נתמ"י כיון דס"ל לאוקמי למתכתינן דכלל מנא זמן הפירעון עד לאחר הפסח ה"ל לפירש אחר הפסח היינו זמן הפירעון. וי"ל דאי"כ צביפא מוי לריכין לפירש כך דהיינו ישראל שחלוה לבוי על חומץ אחר הפסח. דהיינו ללא מנא זמן הפירעון עד אחר הפסח או אקסור בהנאה. זה תימא דודאי אם הגיע זמן הפירעון קודם הפסח ודאי אקסור בהנאה. ע"כ מפירש הרע"צ דאחר הפסח קאי על זמן הסיח אבל אעפ"כ לריכין לייצב מה שהקטיתי לעיל לפירוש זה למה הפירש. אחר הפסח אומן הסיח וכו' ס"ד טיה"י חומץ מותר צפסח. ואפשר שמיטו זה דדוקא צדיעצד סכצד הוא אחר הפסח. אבל אם הוא עדיין קודם הפסח יתהדל לפדומו ולצנרו מן העולם או למכור לבוי מוכרה גמורה דמיטיק שגא ידה אחר הפסח קודם זמן הפירעון. והנה קל ישראל למפרע גאעפ"כ יתנה מנא וצביפא אשמועינן ג"כ. ישראל שחלוה לבוי על חומץ וכבר הוא אחר הפסח או הוא כצלו ואקסור בהנאה משא"כ קודם הפסח אין עליו חיוב לצנר דמכתיבן דיצח הגוי ויפרע צומט:

תוי"ט זדיה רצונג וכו' דלא קיי"ל כההוא כלל דאי כללל הוא למה לו להרמב"ם וכו'. אין מזה ראי' רי"ל דהרמב"ם גרם כבידקת ק"א רצ"ן גמלי"ל:

פרק א

משנה א' משנה. אור. מדקדק סבאח זכאן על ליסכא תעליא. הגלות דועה ללילה. כעדיא קומר מה עלילים. והגאולה לאור היום לא יצא עוד שמשך וירמך לא יאסף והי' לך יי לאור וכו'. עיב צמסכת זו דוקא זמן חירותינו מדקדק הסכא צמורה סצמ"פ שתיא עמנו בגלות החל הזה להאיר כאור יום חסכת לילה וגולל חושך מפני אירי די צום ועיין צמוי"ם :

לאור הניר עיין צרע"צ. צמו' ילפיק לה מגזירה שום כפולה. וכבר ידעת דרכיכו צום. דלא להנס הוא צמורה לעילך דברי תורה זה מה צאחד מן המדות. ולא צמקרה חיו כשל הדצר צמורה כי תורה אלקים הוא אין מן הדרך להאריך צום למסכיל. וכבר כתפצמו דצרינו זה אלל החצרים. סכה זכאן צביעור חוץ הכוונה להעציר גבולים מן הארץ כחרין דמקצותא לחקן עולם צמלכ"ת שמים מלכות פה ותורה סצמ"פ קריקן לה סמככה עמנו בגלות. סייס מדה סמלכ"ת פיה צקוד כאלמתי דומי' צאטר הי' דצ"ר עליך שלטון. וכבר רמזנו צום לחצרים ע"ש חז"ל צמנאח חנה. רמה קרבי ולא רמה פכ"י. מ"ך צבי' ימליך. משא"כ קרין צבי' ימליך לעלים וע"ד. והחילוק בין מלכה למעשה בין מלכה עולם. הוא ניר. צבי' לעלים וע"ד. ז"ס דוד כי אהה חאיר נרי'. סזה הוא החילוק בין מלכות צ"ח דוד למלכים אחרים סמנאחו צפ"ך ימליך סמה מלכותא למעשה. ז"ס חכטי דוד למלכס לא חכנה אה ניר ישראל. ומלכות שמים קי' ג"ר מלכה כמודע. ומעשה בין והצנוק צודקין לצער אה סהעין מלכותא דקמרא צ"סא חייצחא לאור הניר מלכה מלכ"ת שמים סהוא מלכות לעלים וע"ד (צבי' ניר) ומקסר הדצר צמורה סצמ"פ מלכ"ת פיה צבי' כפולה. כבר ידעת ג"ע הוא נגד מדה רמז"ס ערשו רח"ם וכמאח כפולה הוא צמחי רח"ם ארחמנ"ו. היי"ו רח"ם כפול כי פעם אחר רח"ם הוא ח"י סמלכ"ת. מלכותא למעשה (סיי"ו רח"ם ח"י מקסר מלכ"ת) משא"כ צ"פ רח"ם הוא מלכ"ת שמים עליעה. בין והצנוק כלעד הדצר צבי' כפולה סהוא מלכ"ת עליעה לאור הכיר צבי' לעלים וע"ד. זה הוא מלכ"ת לעלים וע"ד. חס אי"ט מנאור [צמורה סצמכצ] רק צמורה סצמ"פ סהוא מלכות פיה. וכבר ידעת מדה ג"ע הוא עיל פיה

סגן :

משנה ב' הוי"ט צדיה צחוך סמועד וכו' ואכי לאור דרטיי פי' וכו' ומקום דרטיי איחא צפרק סגחל עליס וכו'— אור רצה וכו' וסודפו צמוע"ד וכו'. אין רחיה כיכ מלסון סמאורא"ס לדברי סתכא צמחכיתין סכישכית צלח"ק :

מ"ה משנה סחי חלות סל חוד"ה וכו'. עקו סיכר סזה צלחמי חוד"ס. כי' סהוא ע"ד סכחצט צפקוק. כי חאמר צלצצד רצ"ס סגויס חאלה וכו' זכור תזכור אה אטר עקה יי' חלקין לפרעה ולכל מלכים וכו'. סאין לך כל כס שיארע ליחיד ולצור סלא יסי' כלול צכיקי יליאח מלכים וכולס מוספעים מניקי יל"ט ויל"ט הוא סכס סרטיי לכל סכיס"ס. כדמיון סאצ חכר אטר צחוכו כלולים צכה סצניס אטר ילאו מוטט והוא מוספעיס להולידס על פני סגל צפועל. וקודס מוספעיס סס צהעלס חללו. חחו זכור תזכור מלסון זכ"ר המוספעיע להוליד. כי עיי זכירה יל"ט מולידים רכיס (מד לעמיד צ"צ סחי' יל"ט ספל) והדצרים ארוכים. עכ"פ סחצוק חודה צחה על סכס. וסכה הי' עמנאח ומחצערת ומחצמלת לעלות סמועד סזה. סהוא זכר ליל"ט. סגן הדצר :

מ"ו משנה סצטר סמנאח צוליד סמועחה סכה צוליד וליד קאור. כמ"צ צמנאח. עיין צרע"צ והוא מוכרע מוחכיתין דקאמר סהס. סמנאח צוליד סמועחה הי' צחיה וליד סיהי' אפילו סמנא צכרי סהוא נ"כ וליד. ואיח לך לומר איכ גס סליטי נקי וליד. וערסה רציעי צקודס. דצנלטיי לא סייך לומר צטר סמנאח דעליטי אינו מנאח רציעיי צקודס רק פוסלו סגן הדצר :

פרק ב

משנה א' הוי"ט צדיה עצר זמנו וכו' ואע"ג רחיה איסור סכאח חוץ וכו' כל סמקדס ארעהא דרצק מוקדס וספקד צ"ד ספקד וכו' צכאן לא לריכיק לעימד כל סמקדס ארעהא וכו' רק סהס כיון דרצק אסרו כל ימות עולם חוט' סל ישראל צמעה ספית צמנאח איכ סמנאח עעה ספית צכל סכה צפ"פ סחחן אי"ט סלו ואין קידוסי קידוסיין עיכ לא פרכיק ומחל"קן צכאן צמו' כמו צכל דוכנא עקוס דלא חילמריך כי' :

בר"ה אסור צמנאחו וכו' וסך כ"ט מודו. ר"ל דכל סיכי דכתיב לא יאבל פליגי צמו' אי מנאח

פרק ג'

משנה א' הרע"צ נד"ה חלו עוברין חלו מהנמרים וכו'. עיין בה"מ פ"ב פ"א ט"ז ט"ח ט"ט פ"ד פ"ה פ"ו פ"ז פ"ח פ"ט פ"י פ"יא פ"יב פ"יג פ"יד פ"טו פ"טז פ"יז פ"יח פ"יט פ"כ פ"כא פ"כב פ"כג פ"כד פ"כה פ"כו פ"כז פ"כח פ"כט פ"ל פ"לא פ"לב פ"לד פ"לז פ"לח פ"לח

פ"ט פ"י פ"יא פ"יב פ"יג פ"יד פ"טו פ"טז פ"יז פ"יח פ"יט פ"כ פ"כא פ"כב פ"כג פ"כד פ"כה פ"כו פ"כז פ"כח פ"כט פ"ל פ"לא פ"לב פ"לד פ"לז פ"לח פ"לח פ"ט פ"י פ"יא פ"יב פ"יג פ"יד פ"טו פ"טז פ"יז פ"יח פ"יט פ"כ פ"כא פ"כב פ"כג פ"כד פ"כה פ"כו פ"כז פ"כח פ"כט פ"ל פ"לא פ"לב פ"לד פ"לז פ"לח פ"לח פ"ט פ"י פ"יא פ"יב פ"יג פ"יד פ"טו פ"טז פ"יז פ"יח פ"יט פ"כ פ"כא פ"כב פ"כג פ"כד פ"כה פ"כו פ"כז פ"כח פ"כט פ"ל פ"לא פ"לב פ"לד פ"לז פ"לח פ"לח

פרק ד'

משנה א' מקום שכתבו לעשות וכו' משמע דידין זולתי שכתבו לעשות דקמיין רובא דליכסי שבושין מלאכה שפרהסיא וסיפא מקום שכתבו שלא לעשות. דידין זולתי שכתבו לעשות דידעין במכירת המקום שהוא ממלאכה [צ"ע] ומצא חיס. ולכאורה צ"ע מקום קמיין דקמיין רובא וסיפא דרישא מקום [שכתבו זולתי לעשות עושין] הוא מן המקום [אין עושין] וסיפא מקום שכתבו זולתי שלא לעשות וכו' הוא מן המקום עושין. וכיחא לי דמנה ע"כ [לריבין חט לידע פירוש המשנה] מקום שכתבו וכו' מלאכה שכתבו עושין כולל מלאכה שכתבו מקום שכתבו לעשות וכו' עושין כיון [דכלליה עושין וכן צ"ע] כיון דכלליה אין עושין ול"ל [דמחאה הכי קאמר מקום שכתבו לעשות וכו' עושין] והמחאה עלמא ממלאכה שכתבו עושין [שכתבו לעשות אין זאת הכתבה דמנה ולא מיקרי] חסיד צה' ע"אין צה' חסיד

משמע חיסור חכילה לחוד או גם חיסור הנאה. חלל חיבי דכתיב לא יאכל כ"ע מודו דחיסור הנאה מדי משמנה: ד'

מ"ג חיי"ט צ"ה גז' שהלוה וכו' ואחר הפסקה דחנן אונן התייר קמי' וכו' זה כדענה הרמז"ס. לדעה הרמז"ס חיי"ט צ"ה גז' חנא כלל אחר הפסקה וכו' ק"ד ט"ה מיהר ציווח הפסקה. ועוד תימנא צ"ה גז' לכו"ל דחיסורין להסמינעו. המוכר לגוי חנן קודם הפסקה ט"ה מותר בהנאה לאחר הפסקה וכו' [דצ"ח] זימנא קודם הפסקה ולא פריעו. אי"כ הוא מוכיר גמורה קודם הפסקה. ואפשר מ"ה גז' אפילו אחר לו [מגוי אחיב חס] הפסל לי חזי אחר הפסקה מחזיר לך חמך. אפ"ה מותר דמנה קנאו הישראל:

[בא"ד ומדקתם] ולא פירש קצרתו [כרחה] דקציעות זמן אחר הפסקה קאמר עכ"ל. ואעפ"כ כרחה לי דהרע"צ ק"ל דחיצות אחר הפסקה קמי' אונן התייר דצ"ח חכ"כ צלשונו לאחר הפסקה מותר בהנאה חס לכאורי' ודאי דבר מחמי" כיון דק"ל לאוקמי' למחכיחין דכלל מנא זמן הפירעון עד לאחר הפסקה ה"ל לפרש אחר הפסקה היינו זמן הפירעון. וי"ל דאי צ"ח גז' לריבין לפרש כך דהיי"ט ישראל פסלוה לגוי על חמ"ל אחר הפסקה. דהיי"ט דלא מנא זמן הפירעון עד אחר הפסקה או חסור בהנאה. זה חיי"ט דודאי חס הגיע זמן הפירעון קודם הפסקה ודאי חסור בהנאה. ע"כ מפרש הרע"צ דאחר הפסקה קמי' על זמן התייר חלל אעפ"כ לריבין לייטב מה שהקפטי' לעיל לפירוש זה למה מפרש. אחר הפסקה אונן התייר וכו' ק"ד ט"ה חנן מותר בפסקה. ואפשר משמיעט צה' דדוקא צ"ע צ"ב שכתבו הוא אחר הפסקה. חלל חס הוא עדיין קודם הפסקה יסודל לפדותו ולצערנו מן העולם או למוכר לגוי מוכיר גמורה דחיי"טין עמ"ל יפדה אונן אחר הפסקה קודם זמן הפירעון. והוא על ישראל למפרע ואעפ"כ יהנה ממוכר וצ"ח אעפ"כ אחר ג"כ. ישראל שהלוה לגוי על חמ"ל וכו' הוא אחר הפסקה או הוא כתבו וחסור בהנאה משא"כ קודם הפסקה אין עליו חיוב לצער דמחכיבין ד"צ"ח סג"י ויפרע בזמנו:

חיי"ט צ"ה רע"ג וכו' דלא קיי"ל כהמ"ל כלל דאי כללל הוא למה לו להרמז"ס וכו'. אין מנה דאי דיי"ל דהרמז"ס גרס כדקתם ק"ל רב"ן גמליח"ל:

הערה מדאורייתא או עדרבק ולמה לן [לחשמועינן, זהו אלא רחמי לדיוקא חילטינן לחשמועינן דוקא] בעיקר טעמו לעשות אבל מן ספקו מותר לו להחמיר [שלא לעשות מלאכה ובסיפא הכי אתי לחשמועינן מוקם טעמו] שלא לעשות אלא עושהו אפי' בלכונה דלא [ליהי אכתי מוקם להחמירי צדדים כשיחבילה להם טעמו משהו. ומשכנה אבל בפקס] מותר לו לעשות בלכונה. זה סבכי כותב לדעתו:

משנה ג משנה מוקם טעמו למכור וכי טעמו גרמי למכור מוכרין ואין צוה מוטם עילי דחסידי דאין צוה טוס לתא. דאין כרמי ויחסידי מוקם טעמו שלא למכור. כיה גירסת הירושלמי ופירושו כ"ל טעמו גרמי שלא למכור. אין מוכרין אפילו בלכונה וכונש"ל. אבל אם לא דע גרמי טעמינה הוכירה הוא מלך המכהה סמאס להם מותר לו למכור עכ"פ בלכונה. ויהו גירסת המטעה צנו' דידן מוקם טעמו להטו למכור עמוע כיון שלא ראה צדיקו טעמו למכור. לא ימכור צטום אופן:

מיד תרי"ט צדיים שלא לאכול לשון הרע וכי וא"ל לומר אלא צרו"ן. אפטר לי לומר דבזמן צדיה עי' טסי' עמא ובדרך רחוקה ולא עשה את הפקח אפ"כ לזכר בעלמא היו אוכלין ללי משאי"כ בחוץ לארץ אין אוכלין ללי ורמי' לדבר ומכח מה בעתה טעבל הליה הזכר לו ללי ולא מהצאר בעטנה עזה הי' דוקא ציריתלים כמו טעמיה המטעה. ובמקדס הביאו לפניו גופו של פקח והגן:

ס"ט משנה וגם ספר רפואות עיין צהו"ט שיין מה טהקטס הרמז"ס מחולי הרענון והוכרה לפרט המטעה טהכונה על הטלמאחות גם ע"ז קטס לו מנהגו למה חיבר ספר כזה עד טהוכרה לומר טעמו ע"ד לא הלמד לעשות אבל אהם למד לסבין ולטורות. והנה אפי' לפכך צדיקן זה. המטעה. טעמורא צוהר ימרו דף פ' ח"ר יוקי זימנא חדה הירא אזיל בצרחה וסוה ר"ה צרי עמי וכי אטכחא חד גצר דסוה לקיע בחקלא עטבין לאקוהא קריצנא לצדי' אחינא ל"י וכי' לא זקיף ריטי' וכי' יתיצנא גבי' לזכר לקיע חיטון עטבין ואחיד לון וחפא עליהון ערפי גופכין. אחר לן וכי' יודאין אחרין עליהון דחיטון חכימין אי לא דחייקנא עליכו. טעמא טסוון דחיקין ענכי' טא כסגירא דא דמריקין ל"י וכוולא דהא אכא חמינא דריחא דחד עקבא על צושייכו והסוון דחיקין חלהא יוצין אלא אכלו איטון

חוני צרה ותחוקן אכלנא מיכייסו דסו טכייזן קנון ודאמכנא וחייתקטרהא צייעס עד עידן סגי' לצמד חייתקטרהא. אחר לן ססוה גנרס טסחא אלקכון עמכון דאטכחחון לי דהא אקוהא דגופיכון על י"י היטחלים עד דהירכא חזלין וכי' אחר לן חנייתון דלא זקיפנא ריטי' ולא היטחמינא צהרייכו עטוס דאצא חכימא עטבין מכל צדי דרי' סוה ואוליפנא מלאה אחרוי דכל עטבין דבטון קטוס ואנא בכל טעמא ודורמי' צייטו וסלי עקבא דמריקין דחפינא ליה צרפי דגופכין חילין ציחחי איה אחר חד וכי' (ע"י"ט ח"ד חג אה סמזין טסי' צביטו ע"י כה טעב טלקס) אחר לן חילי ידמיין צבי טעמא דכל מה דטע קוצים צרעה וחילא דכל מה דאיטכנה בעלמא יטחמודיפין חילא דמאריהון בחכמהא [קניאס] אבל לא עמיר קוצים חכמהא דא ענכי' טא אלא גבין דלא יטוון מאחרוי ולא יתריטי' צהאי חכמהא ויטוון ל"י עכ"ל סהס [אס חחטובן] צדרי אוחו האיס חילו הי' יודעין צדי אדס חכמה הללו הי' מהצוכים מלד צהכונה היולד כל אטר צרה כל [בחכמה. סהס] טרחה מדצרו טיס טועלת רב צדיעה אוחן טהכונה. ואח"כ סייס אבל לא עמיר קוצים חכמהא דא ענכי' אלא גבין דלא יטוון [מאחרוי] ולא יתריטי' טהוא חכמהא ויטוון ל"י חך דרחה טיס טכנה רבה צדיעה אוחן טהכונה. אבל לעוץ עיני טבלן וטהטוב מפללות טהיס דעים מה רבו מעטיך י"י כולם צהכונה עטיה חרס סכל לכבודו אין מחקור כל דבר ולכל מכה ונדוה צרה רפואתו והללתו. הן לדבר סהס בכל רגע סן לדבר טוחחדס צוון גצוירחו י"ט וצהטגמוהו. כעין טס טברה טחאכלים לחולי הרענון והמיס לחולי טלמאן טס א דבר טולמך כל מה ורגע. כמו סן צרה עטבים ולמחיס לחולאים טוחחדטיס צוון לכל אחר מרשא ארוכה צלי מחקור. וסנה כל זה [סכל חלוי צהפן] טורור וצהטגמוהו טוחמין לחדס לרך רפואתו צנה טולמך כפי טכרו ועטקו עפ"י מעטיו. וסנה אפילו טרפואס טלכרת בכל זמן ויגע דסייס טוחון והמיס טלכרכיס בכל זמן ועידן לסקיד שלי הרענון והטלמאן והכל גקחיס לרפואת טחולאים הללו אעפ"כ סכל חלוי צהפן טורור. כי אס ירטס טורור י' להעביט אה אחרס לא ימלא לו טרנטו טחולכרת לו וטקן רוחא אחרו צוטר דטוי כסיגי חסידי קדמי' אפילו ס"י כצר מוקם לפריסם טלמן ערוך לאכול. טעורחם לטור רענוס סו טחולאי

פרק ה

[מ"ב משנה כיצד לשמוע ופלה לשמוע ולקטש פסקה ולקטש פלגים] וכו' לכאורה מצי' כיצד וכו' לא ידענא להעלות סדנרים עד שיצטרך לפרש [וכיל דמי לא סוּם מערב סוּם. אמינא דלקטש חולץ נמי פקול קע"ל דוקא] לקטש פסקה ולקטש פלגים: [מ"ו תו"ם ג"ה קראו לה סהלל מעמא וכו'. חנ"י לי' למה לא הו"ל סהמס לפי פסיו יתראל גומדין] אורו צמלרים על פקחיסם גליל סיליאם:

פרק ו

[מ"ב הרע"ב ג"ה מה רחיה וכו' אכילה סדיוע רשות סוּם וכו' ור"י] ק"ל כל שנתת ז"ע משה סוּם ר"ל [דלמעשייתו חז"ל דלעבין שנתת ז"ע פלגי ר"א ור"י] צ"ל דף ס"ו ע"ב ר' אליעזר ק"ל אז כולו לפי אז כולו לכס] ור"י ק"ל חלקו חלוז לפי וחלוז לכס:

[תו"ם ג"ה סוּם תוכיה וכו' וסא דכתיב בלגסיס פסיו מעמיס] וכו' ותימא דעם פלגס סימס זמל לכס וכו' ע"ס. ולי סקנן כרמא לומר אז בלגמא דברי סמוק' לא יכולתי להבין דלמה לכס לומר פאור לכס משה פאס לא יעצלו סיי"י מדיס דהנא דרברי רס"י וסרע"צ ספיר כוכל לומר דלמא סימס פאלחם כיון פסיוס סוּם יוס ז' פלגן. אם סס רחיון להקריב ספסח סיוס אם ללא כיון פסיוס ח"ל לכס לצא צמרה. והנא משה ספ"צ לכס מעדו ופסעמא וכו' וח"כ אור כל הפסס ליתראל חבל לא כאור צמרה מה אור לאורן סלכסיס. יוכל להיוה פאור לכס למעוה ספסח חוץ כלן פסס קע"ח על רע"י ורע"צ דוק:

מ"ג משנה צחול צמרה וצמריס וצונן פסוה צמנה צמרה וצמריס. עיין צמריס כישל לים להנא לפיכתי מעמיס ומעמיסם לנכסף כיון פסלשון סוּם חוץ צו צרכה כקמ"י לנכסף ר"ל:

פרק ז

פ"ה הרע"ב ג"ה וצמקדסיס ח"ט בן פאפיוס מעוה צמר וחלצ קייס וכו' מידס צום לטורה לבו דסאי וצמקדסין ח"ט בן קאי אריפא דעסרי דלסיפא לא יתכן למעמי וצמקדסין ח"טו כין. ולא

החילה לפס"י מיתן לכס פרכססם לסיחוס יודעיס פסכל חלוז צמקן סצורא וצמקמחא וחילו סיו כל צבי אדם ספסיס כך וצמריסם צמקמחא סצורא צכל ערכס. ס"י צדאי ידוע לכל צבי אדם גם כל פארי עכ"י רפואה סמולרכיס צכל מה לרצריס המעחדסיס כמו פידוע לכל עכ"י רפואה חולי סרענן וסלמחון. חבל להיוה עכ"י צבי אדם סועיס אחרי סחומר ועצקסיס לכס חקצמחא רביס חילו ס"י ידוע לכס כל סחכמחא סללו סיו ח"ו פוכחיס עכ"י סקמחא סצורא וסיו קמריס רק על סחכמחא סללו סלל פרהא צרפואה סידוע לכל עכ"י סמחכליס וסעקסיס פטר סס. מוקגליס לחולי סרעב וסלמחא. רוב צבי אדם חמריס צמא ועמרידיס חת יעיסם צעכ"י סיחר וחיפור לאקוף לכס מרומה צלי מעער וחלו סיו סכל וצמריסם פסכל חלוז צמקמחא סצורא ולא יוקישו ולא ירעו צרוב ססתדלותס לא סיו ועמרידיס חת יעיסם לריק מעכ"כ חלו ס"י צנגלס לצאי עולס כל עכ"י סרפואה ע"כ סעליס סקצ"ס חת סחכמחא סללו. וח"ת ח"כ למח לא סעליס סקצ"ס ג"כ עכ"י סמחכליס וסעקסיס סלכרכיס לחולי סרעב וסלמחא. כיון פסוה דבר סלריך צכל רעב צבירמ סיולר. וכו' יאצד סקצ"ס חת עולמו מעפי סמריס. חבל עכ"י קגולות ורפואה סלכרכיס להחולאיס המעחדסי' צבירמ סיולר כפי מעמי צבי אדם זמ סעליס סקצ"ס עד פיסוב החולה חל י"י ורמחיוו וימיון לו הרפואה המולרכת ע"י קס פלוגי ע"י ח"ס פלוגי [וכמו] פסרהס סקצ"ס לרי יוקי ולצבי צעלי סמחור סכ"ל פסומיון לכס אורו חח"ס וסומיון לכס ספועיס סצמרה פטר ס"י מולרך לרפואתם למעמ קלה וסמס כפטר סיו יתראל מעכסיס עפ"י סחורה וסיו מוקקריס צמקן סצורא צמחמחא חומן צמקמחא יח"ס. כחבלה לכס עפ"י סחורה כל עכ"י חכמחא סעקסיס ועכ"י רפואה כמו פנגלה לכל עכ"י קגולה רפואה לחולי סרענן ולא ס"י ציה מיהת פיימחא צמא חרצה ס"י זמ לסחודע ולסגלות חכמחא סצורא יח"ס חוץ מחפור כל דבר פטר חוץ וסכל מערס על יתרו וסחודעו יח"ס ע"כ ס"י] להראקוריס קטר מוחס סחכמחא לסחודע ולסגלות מה רבו מעטין י"י כולס צמחמחא עפ"י. חבל כפטר כחלקלו סדורה [ועמו כל צמחמחא] על סחכמחא סללו וסכמו ע"י חת ספ"י. סמס גם חוקי קטר רפואה כדי [ססמולה יסוב] חל י"י [ורמחמו ופלה לו רפואה] המולרכת למעמס. סגן סדרי וסמחא מרוב מעמס:

ברכה

מסחים פרק ז'

משולשת

[ש"ה' להס] עוכס ע"כ דקדק הסכח הכר"ח הידוע
 הכרת הספס הסחח דייקח וכל בני ישראל נקיים
 זה מה ש"ל צדק אפסר [והס"י] יודע האמת :
 משנה ו' תו"מ צד"ה שהמורה הספס קרינה .
 פ"י הרע"צ שלמים אחר הספס וכו'
 למה לא יוכל להקריבו צ"ד עלמו וכו' ולי הקמן
 כראה צאפסר דהא דמותר הספס קרצ שלמים סח
 דוקא אחר י"ד דהרי כללל סח הספס צזונטו ששחטו
 שלא לטמו פסול (ע"ן פפרק ס' מ"ד צדרי ר"ע)
 ולא מלינו שחילק חיזת סח . אס כצר הקריבו
 צעלים פסח אחר ש"ה' כסר לטלמים רק צכל עכ"ן
 סח פסול וס"כ סח"ך ישחטו אס ישחטנו לטס
 שלמים סח פסול וס"כ לטס פסח ג"כ פסול . דכר
 ח"ן לו צעלים ע"כ לר"ך להמתין עד המועד וישחטנו
 לטס שלמים וס"כ [אחר] הספס שפירשו רש"י
 והרע"צ פירושו אחר י"ד . וכראה דכ"ה כונת
 הצריחה שחציא סח"ט כ"ל :

פרק י

משנה א משנה עכ"ז פסחים לשון רבים .
 לרבות הן צזמן הצית הן צזס"ז כסח"ן
 פסח צעוה"ר הטעס סח מוסס אכילה מלס . וכן
 י"ל עכ"ז פסחים לרבות פסח ע"י :
 הרע"ב צד"ה לא יוכל וכו' מלס לחיזון מוסס
 הידור מלס עכ"ל . ח"ן חטס מוסס הידור
 מלס צלצר דלפעמים לא יל כלל י"י חוצמו דה"ו
 אס ח"ו חלצ כלל לאכול והגח קן צמוכו . סוה
 אכילתו אכילה גסס . ולא יל כלל י"ח והרי אפילו
 ציוס"כ לא מיקרי אכילה גסס אכילה וע"ן צמשנה
 למלך צאריכות :
 תו"מ צד"ה ואפילו ע"י וכו' דס"ד דהקיצה ע"י
 וכו' וי"מ דלדלעיל קאי וכו' . ולפ"ז ואפילו
 עכ"י שציראל קאי אדלעיל וכן ל"א ילכ"ל ע"ד
 ס"ס"צ סח עכ"ן צפ"ע וצמחילה מכצור קדושחס
 רצוה"ו טחי כפס צעלי סחוק י"ל ח"ל לומר כן
 ד"ל רצוה"ו צמדסס . ויסצ אלקיס אס העס .
 שסס"ן הקצ"ה מכלל אחר רצוה"ו אפילו ע"י
 שציראל לא ילכ עד ס"ס"צ . סך רוחס דהסח
 אפילו ע"י שציראל רצוה"ו דסס"ה קאי . וסס
 סלעוד סח מ"הפסוק ויסצ אלקיס אס העס דר"ך
 סודצ"ר הגס שהיו צדק וצמד"ר . סס אפילו ע"י
 כססח צדק וצפרט צמד"ר צדלי ח"ן רכ"ו לעסוח
 קביעות

ולא קשה קושיות סח"ט :

משנה ז תו"מ צד"ה הספס ס"ל וכו' והרמז"ס
 עפ"י ס"ל וכן הצית שנאכל צו ל"ע
 דזס שנפסל ציולל וכן הצית סח צליל ע"ו וכו' .
 ואפסר ס"ל להרמז"ס כיון דכחאספו צני החצורה
 וקצנו סס מוסס לסעוד צלילה ולקחו אס הקרצן
 פסח לטס . נפסל ציולל מוסס אפילו קודס חסכה
 ול"ע מ"ל :

מ"ג תו"מ צד"ה צני אחר וכו' סלכך כראה
 לפס לר"י דסני צהפיתכ פכיס וס"ל דוקא
 ש"ח סח"ס צלמל עכ"ל . וכראה דל"ה רלס
 הרמז"ס לפס שסח צחיוצ ש"ה' סח"ס צלמל
 דס"כ סל"ל וכות"ן אס סח"ס צלמל ועמ"ס צסמוך :
 שס ולא קסכי לס אלל לאסמוע"ן דרש"י להיות
 סח"ס צלמל וכו' ולא ח"י"ס"ן שסח לא
 יקפוץ עכ"ל . י"ל עוד דלסמוע"ן דלל אחר"ן
 דסח"ס מלרפן וסוה כחצורה אסח וס"ן כסן חולל
 קמ"ל דסח"ס ח"ו מלרף כ"ל :

פרק ח

משנה א משנה הלכה רגל ראשון לעסו"ה צני
 אצ"ה ע"ן צחו"מ לשון לעסות אומר
 ח"י סח דוקסל ומילסח אגצ אורח"י קמ"ל סח
 דגילה לכו וכן אחר"ל סחילוק סצ"ן סצ"ה ליו"מ .
 סצ"ה כק' קד"ס . קד"ס מיקרי חכמה מוחין דלצ"ה וצצ"ה
 צח"ן מוחין דלצ"ה מלד קדושה סו"ס לא ע"י מעס"ו
 עס"כ י"ע כק' מקר"א קוד"ש שסמוחין ח"ס
 צח"ס מלד קדושה סו"ס רק ע"י מעס"ו סחו
 מוח"ס אורס ע"י מעס"ו . ועסס חרלס סרמו לך
 ססחל זה צדריו לעשו"ת צני אב"ה . סצן
 דצריס ויועמוו לחיכך :

צריך עיון צמשנה למה צריסל הקדים שח"ט
 הספס דצעל צריסל וצסיפח דסל אצ"י צריסל :

פרק ט

משנה א' משנה פפורין מהכר"ח ואלו חייצין וכו'
 צכ"ו שססנה צמשנה צלסון כוה .
 מהרשו להסצון למה סנה ססחל צה"א הידיעה .
 וכסן יס לי לומר דסנה [אח"ל דככריחות] . סנה
 גס זרעו ח"ו וכו' וצמוכיעת סמ"ע דפסח ססחל לא
 הקריצ וכו"ו הקפריס הקריצו וסלכו . לא יסכן לומר

והידי'ם מ'ה צחי' יוס. והלילה הזה לילה כיום יאר
 ע"כ אומרים הלל זה הידי'ם עמס יי ע"כ הלילה
 הז'ה גב' מ'ה צין. וזה הוא מ'ה דאישתני למעליה
 ע"כ הבין שאל מ'ה כשתנס הלילה מ'ה עיי'ם
 צק' היל' :

תמי' צעי' הלא אכחו כהגין לשאל עוד שצבל
 הלילות אלו וכו' הלילה הזה כולנו מקוצין
 ולא חכר זה צמטת :

מ'ה תוי"מ צד"ה לא ילא י"ח כלומר לא ילא י"ח
 המלטה כראוי וכו'. הן אמת עקן כהצו ג"כ
 הפוקק'ים. וכן ראי' צמט'ין צמלחמות אצל לעפי"כ
 פליאה דעה צעי'. לפי מ'ש החו"מ צמלמו צדיצור
 [הקודם] דאפקי לה מפסוק ואמרת'ם וכו' למה לא
 כאמר דלא ילא כלל כיון דמדאורייתא הוא אה
 כלוקח ג' מיכ'ס צמט עלא ילא ידי חצונו כלל
 כי המורה הקפידה דוקא ד' מיכ'ס ואפילו אם כאמר
 דהוא מדרבנן ל"ל ג"כ דלא ילא כלל כאשר יחצאר
 צמט'ין א"ה :

שם ודכוותה צבוכה א"כ היית טהג לא קיימת
 מלטה סוכה מיימד' לאו דוקא דלא לא הוה
 טעמא אלא מטום דלמא אחי ללמטובי' צחר שלחמו
 וכו'. עיין צפרמ"צ צפתיחה לל"ה דדצר מלטה יולאין
 צזה האופן וחכמים תקנו דוקא יותר צאופן הכאה
 אם מקיים המלטה צאופן שהוא מדאורייתא י"ל דלא
 ילא כלל יוס כח צזה ציד החממים עיי"ס. ועפי"ז
 הוכח לנו מה שהוקטה לנו צענין קידוש היום
 דמדאורייתא יולאין י"ח כשמזכיר. צמט היום כצניסחו
 צליזה אופן טיה' וחכמים תקנו על הכוס [דוקא]
 ולקיים חייצוה צקידוש היום דיה א"כ האיש שמתפלל
 הפילה היום צליל צמט ויו"ט קודם הקידוש כצר
 ילא י"ח המלטה דאורייתא והקידוש על היין הוא רק
 מלטה דרבנן והאשה חל עלי' עדיין המלטה דאורי'
 ואיך יכול האיש לסוליה י"ח האין אחי דרבנן
 ומפיק דאורייתא וכיחא לי עפי" היל' דכיון דרבנן
 תקנו על הכוס דוקא לא ילא כלל י"ח צלא כוס
 וכשאר עליו חיוב דאורייתא א"כ כאן כמי י"ל דדוקא
 קאמרי א"כ היית טהג לא קיימת מלטה סוכה כלל
 וככל לא ודצר ל"ע :

מ"מ הרע"צ צד"ה הפסקה וכו' דכתיב צפסק ואכלו
 וכו' צלילה הזה וכתיב החס ועצרתו צאורי' צלילה הזה
 מה להלן עד חלטה אף כאן עד חלטה כצר כחצמו
 פירוש הדברים צבוגיא דצרכות ודירוסי' לחג הפסקה
 כמט

קציעות צהסיצה ואין לך עני יותר ממתו כי אפילו
 עני צהיחו צציה על כרחק יט לו מטה וקלחן
 להקצ וכו' אין צממל צדרך צמדצר אפילו לעקיר
 ועכ"ז הסיצן הקצ"ה להרלוח להם תקציעות החירות
 המופלג שהוא חירות עולם וכשמע דאפילו עני
 צציראל וכו' שאין דרכו צטום פעם להקצ צקציעות
 מחוייב כעת להרלוח החירות המופלג :

מ"ג משנה הביאו לפניו ולא פירט ההנח מה
 הביאו אפטר הוטכיל ע"ד ימלא עוב טעם
 צדרך הקודם להיחו צקוד הקטנות כידוע והתנא
 צמה שלא פירט מה הביאו ולא פירט שם דצר
 המוצא צזה סודיע לנו שהוא הדצר המכוון צו הס
 כי לא להזכיר עיין צדצרי מרן צקוד צצעי' של פסח
 ומה טכחצ שם מעניינים כאלה [והטעם דצרישא]
 פירט התנא מה [כעטת] צדצר המוצא. היינו מוטבל
 צחורה וצקפ"ס הביאו לפניו מלה וכו' לא [פירט
 התנא מה כעטת צהמלה הוא מטום דהמלה] עדיין
 אין זמנה להטעות צה רק טתהי' מוכחה לומר עלי'
 ההגדה. לכך [לא פירט אצל הטיצול צחורה הוא
 חקף לכך פירט] :

[תוי"מ צד"ה מוטבל צחורה וכו' ומ"ש החוס' וכו'
 הירץ הרח"ט וכו' ול"כ מטום דצמטיצול
 ראשון לא צעינן כזית] ע"כ לא חשו צו לככנה
 מטא"כ מיצול טני צעינן טיעור אכילה צכזית חשו
 לככנה וצעינן חרוקה :

תוי"מ צד"ה לפרפרה הפה הגריסא צקפר מדויק
 לפרפר וכו' לטון הרע"צ. וכראה דמפרט
 פרפר' מלשון טלו הייתי ויפרפרכי' עכ"ל ולדעת
 זה פי' ככון מוקבל אצל אין לריך לפרט כמ"ש הרע"צ
 דהיינו לאכילה מלה רק הגיע זמן לפרפר אה הפה.
 היינו לעשות אה היח"מ לטצור אה המלה דלחם
 עוכ"י צעינן מה דרבו של עני צפרוקה וכו' והוא
 ככון לדעתו והתנא ג"כ טכאו צלטון כזה ולא כחצ
 צציאור הוא ג"כ מוטעם טכחצתי לעיל :

מ"ד משנה וכאן הצי' שואל וכו' דוקא כאן.
 עיין צכחצי מרן זלה"ה וכן אי גרסינן וכין
 פירושו מלשון כאן וממלא צצרייתא דר"י צהיפך
 וכאן טני כחוצים וכו' ופירשו צו מלשון וכין ומיהו
 עפי' כחצי מרן זלה"ה גם טם וכאין דוקא :

שם הצי' שואל וכו' מ"ה כשתנס הלילה הז'ה.
 לכאורה היל' מפכ"י מ"ה. או עכ"פ למיה.
 אצל כאשר חצא צקוד י"י חצונו ועיין צק' צרכ"ע
 שצבל הלילות. הלילה הוא צחי' צין מדה לילה.

מסכת שקלים

פתיחה

שכבר הכריזו עלי' בחדש בחדר לא היו קומאים על
הסכרם וכו' לפי מה שפ"י [הרע"ב] לעיל ז"ד שולחין
זכב ערי ישראל וכריזין מהם כבר הי' עלימות
ומהז"ד חזל הרחם שהרע"ב דקדק זכאן שולחיי ז"ד .
דבחד בחדר [לא היו יולחין שלוחי ז"ד זכב ערי
ישראל להכריז על הכלאים רק] הדיעו מכהב הז"ד
לעיר הסמוכה להם וכגון הזי דואר [חזל זמ"ו בחדר
שלאו הז"ד שלוחים ש'לאו זכב ערי ישראל] כל :
מ"ג משנה זמ"ו זו שלחנות היו יזעזין צעדיהם
לפירות הרמז"ס ומדיהם כל ערי ישראל כחא
חזל לפירוש רש"י והרע"ב מדינה ירושלים . קשה
צעיי לומר שיהקפו ישיבת הסלחנות זיוס קריאת
המגילה ויוס משהו ושמהם כי ירושלים מוקפת
חומה הוא מיימות יז"כ וליע :

הרע"ב דיה וקמרים אפילו הביא ז' פערות .
הוא פחות מכן מערים עכ"ל ע' צחוי"ט
זומטה דלקון שמהני' על דברי הרע"ב ולי סקטן
מן שהימא עד צעיי דדבר כזה היה ל" להכח
לפרושי כיון דכל הקמרים המזכרים זש"ס זכ"מ
היינו לא הביא ז' פערות ואיטו זן י"ג טנה זכאן
חס כוחה הטכא פחות מכן מערים ס"ל לפרושי
פחות מכן ז' ולא יכסהו זש"ס קמין דנדול הוא
לכל התורה כולה למטה ולעומקין והגדל שהימא
צעיי עד חס כאמר דפחות מכן ז' אינו מתייב
לשקול וכי קיד שלח ישי' לו חלק צחמידין ומקפיין
זכב קרננות הלכור . והרי הוא חייב זכב סמל"ט
צחמורה ופערט שהקננות שמשפתי על מועלות מוקדש
וקדשיו . ומה זן ז"ש שסגיא ז"ש דחאי מוט"ס על
מועלות מוקדש וקדשיו ועל כל זאת אינו יודע הסכרה
שסכריחו לרע"ב לפרט כך והכרח דהסכרה על
סד הוא דהוקפה לו למס המליח הטכא פמורה
דנטיס ועזדים וקמרים צעין המעכמה דוקא ס"ל
להשמיענו סחס דפמורים ומעילא דאין ממשכבין .

חלל ע"כ דאשמועיך דחף צמקוס שכבר יס שייכות
חיוב זמן דהיינו שכבר החזינו לשקול אפי"ס חין
מומשכבין אוחן ומסעס דאין ממשכבין דמרי לריבין
למקרים ללכור יפה יפה כדכחז הרע"ב זומטה דלקון
וחס ימשכמס צע"כ חין זה מקירה ללכור יפה .
ומנאל לפי"ו הוא כחא זנטיס ועזדים דברי דעת
כחא חזל צמקרים חין מעסה קמן כלום . ואפילו
החמיל לשקול דחאי חין דרדו כדו וזימאר יקפה לן
זומטה דלקון חאיך יקבלו מן סקטן . דמרי לריבין
שימקרוס ללכור יפה ואין מעשי כלום חלל ע"כ

קמרים

כתב הרמז"ס דשקלים קידר רבינו הקדוש חמר
פסחים וכו' כ"ל עפ"י פשוטו הא דבחד
בחדר משמייעים על השקלים זכרי להזיח בחדר
זכיסן קרבן מהרומה חדטה ומטיבות כיסן נעטה
ע"י י"מ דעד י"מ החמילו החדשים להיעמטה
ומהר"י . עד י"מ שאמר הש"י סחדש היה לכס ראש
חדשים וגם הא דלכרכין להשמיע למ"ד יוס קודם
למדו לה מפסה שארי משה עומד בפסה ראשון
ומהיר על פסה ע"י . ועוד עכין השקלים זרומה
לקרבן פסה שאמר הש"י זק"פ זמלרים ועזלתם זדס
אשר זכק והגעמס חל המשקוף וכו' וענר י"י לכנוף
חא מלרים ורחה חא הדס וכו' ולא יתן המשמיה
לזח הרי הקדים הש"י מלטה הקרבן . לשמרים מפני
המשמיה כן הקדים הש"י מלטה שקלים זכרי שיה"י
לשמירה מן המשמיה היינו שקלי המן . כח"ש זגמ'
שאמר הש"י זכר קדמו שקלי לשקלין . ועוד דברים
זגו . המשכיל ע"ד זכפר י"ירה . כיסן לר היולר
כל זלוח ה' . וארז זלוח ק' . עיין זומר הרומה
מלוח ק' ייקח החי"כיס . והס רוליס להחממות
חל הקדושה שזלוח ה' ולא קלקח זדייהו . והמלח
זלוח ק' יתר זמקפר על לוח ה' ליה מנין דמ"ן .
שרלה להשמיה חיו והכח קדם הש"י השקלים לישראל
שקל הוא לוח ה' יחך הקיפור זיה שאין כאן
מקומו . ועוד מעמים לחכים זמטיכה גלולה כיסייה
לגלולה זמעייה . חל חמר זראן . יולר חמר י'רן .
עיין זרשמותו למס' מגילה :

פרק א'

משנה א'. הרע"ב זד"ה זח' בחדר משמייעין על
השקלים . ז"ד שולחין זכב ערי ישראל
ומכריזין וכו' כ"ל הא דפירט ז"ד שולחין וכו' זח
לפרט למס טנה הטכא לשון משמייעים ולא חכא
לשון מכריזין ע"כ פירט דמשמייעים הוא דהז"ד
צניחשלים שולחים מכהבס לכל ערי ישראל זכב
ערי מכריזין זש"ס הז"ד שזירושלים וקיוס דברי
הז"ד ק' זלשון הכחוב שמייעים וסא"ס אשר יעסה
זדון לזלתי שומע וכו' או חל השופט וכו' :
[הרע"ב זד"ה ויולחין וכו' חף על הכלאים ומע"פ]

ראש. כמסו מקדשין עפי' סרתי וקודם שתיקט
לאיים על העדים ה"י זה נחפשי. וסוף דבר שכבר
דברו זו נכנסה מקומות :

בריה. וסן גרמט וכו'. קשה קלת דהא דהיא חסר
לי' האימורים שמוקמירין וכו' לי'ק מידי
דאם שחמו חולין לריך ליתן משהתא לכסן סזרוע
והלחיים והקיצה ולפעמים נרזו זה קום נזיחר מן
האימורים כל'. והסכרה שסכריהו להרעי'צ ללדס
כן. דהרי חזין שאחרו נגמ' שזרורה האחרים
היו מזיחין פירוהיסם דרך גגות וכו' לפוערם מן
המעשר. וגם קחיק דגזרו דמאי על פיחה ע"ס
דחטידי דלא מעשרי ולא אמריק דריחא לי' לאינס
לקיומי' מ'טס צמוזי' ע"כ דייק הרעי'צ מלשון סגמ'
שכבאן. דריחא לי' לאינס דלהענ'ד מ'טס צמוזי'.
לא אחר לקיים מ'טס וכו' רק דלהענ'ד וכו' היי'ס
שנעשה המ'טס מעלמס צמוזי'ס. דלי' חקר כלום
ומזי'ס הוא כמו קורס המ'טס אכל דדנר סמוני
לו חקרן לא אמריק כן אכל גרי'ס פסחים צבדיקה
חנן מוכח סס דריחא לי' לאינס לקיומי' מ'טס צמוזי'
אפילו כשיפקיד מעוה מביקו וכרחה דסס הוא דנר
מועט נזיחר מ'ט סמחנין סכר לאחד סי'צדק נישו
מן סמוני :

מ"ג משנה. על ניה ר"ג וכו' חורקו לפני סמורס
וכו' עיין צפ"י הרעי'צ מחכוריס ה"י
וכו' ולא יסי' מעטרי סלסכס. אעי'ג דסי' חורנין
צסס כל יסראל עכ"ז לסיחה כח ספועל צנפעל .
והארי'ס סמוקבל סמועה סכס צמועצ ססוף סקי'גל
סוף כח ספועל [טלו] ע"כ דנר גדול סוף כשי'כס
שחפסס סמ'וס ככח ספועל טלו מועט ססוף חלק
מכפסו ועיין צזר צענין דנצח סמוען סגס סכל
יסראל סזי'או דנחס נישד עכ"ז כ"ח זכס לפי
כסרון מעטיו [י'ט] מי סזכס [נכדנח] סזס טלו
לני'ס קסי'ק רי'ס לעטרס רי'ס למנח סזס וכיול'א
נזי'ארט סדנר צפוקי סמורס צפסרי'ס אג'די' :
פי'ד הרעי'צ גדי'ס סר'אסונס ל'סס אי' וכו' [כרכי'
סמוקמי'ס וכו' ולא סזכיר סמח' חלוקי
מקומות סללו אלא לסודיע וכו']. לולי דנריו. סי'סי'
אזנר דסמח' מעניעט כ"ע לדי'א. סי'יט לענין סדין
דרי'ס ס"צ מ"א. נבי סעי' טללו'א סקלי'סן ונכנו
לא ס'אנרו. אס נחור'ס סמור'ס כנענין לבנרי'ס .
ואס ללא כנענין לכבי סעיר. סכס י"ל דוס סדין
כסחנס לפי חילוק סמוקומות דאס אי'דע סדנר סוס
מעיי'וס ח"י סולנין אחר סמור'ס סר'אסונס ונכרי'ס

סמוקמי'ן

[ג]

קמי'ס שכבאן. סי'יט ספוח מען כ' דכדו כדר ומוקחו
מוקח ומומכו מוכר. ועדיין ל"ע לחרן הקוסיות סר"ל:
תרי"ט גדי'ס מעפי דרכי טלוס וכו' סלכך לא כסנה
נפי'ס דניעין וכו'. נלא זס כרח' דסס לא
כסנה רק סדנרי'ס סכסוני'ס גס צזסי'. סוף צמוזי'ק
קיים כל' :

פרק ב'

משנה א'. מעטה ונרפים שקלים לדרכומה מפני
מסוי סדיק. ופי' הרעי'צ. יכוליס להחלי'ס
כו' להקל מעלי'ס וכו' עכ"ל. והכס לפי' זס. ל"ל דקמ"ל
סמח' כ' סי'י דלא כ'אמר ז'ס י'חכו וכו' מחלי'ת ססקל
וכו' דוקא כז"ס. היי'ו מעצב כז'ת. קמ"ל דחי'ו
דוקא. לכ'אור'א זס כנר אטמוענין צפרק סקודס .
מעשה ו' סנתחן סלע וסועל סקל וכו'. סכס אטמוענין
דאפילו ססקול צעמו יול'א צמועצ אחר' [מכס"כ]
דסגנ'א'יס רס'א'יס להחלי'ק. ולולי פי' סרעי'צ [י"ל] דסמח'
למ'טס או לחי'ס ק'אמר ססיו'נס סוף [ל'סס לסגנ'א'יס
סי'לר'כו] סקלי'ס לדרכמו'ת. להקל מעלי'ס סמועי'.
דנזול'ת זס סחי' ענוד'ת ציסמ'ק עלי'סס למ'ט'א ולמור'ח
זס סוקר. [והסקלי'ס] היו מעלל'יס להזי'ס ע"כ
צמו'ת סוף להחלי'פס. וגי'כ י"ל כרעי'צ דרסות קמ"ל
וס' קמ"ל. דסגנ'א' יכול להחלי'ק ססקלי'ס ססקל
וליקח צע'ס דרכמו'ת. סגס דעי'ג. ה"י קלת סיו'ק
להקד'ס. דנידיו'טלי'ס חרי'סי לזכורי צזיחר סקלי'ס מן
סדרכמו'ת. וכענין סזסצ קי'נס א'ת סכס'ק. דזס
סנע'א חרי'סי לזכורי. חס פיר'א. קמ"ל דנצ ג"ד מחנס
עי'. מפני מעוי סדיק :

מ"ב הרעי'ב גדי'ס אס כחרמ'ס וכו' ספרי אס לא ה"י
סוחן סקל'זס צנציל ע'למו סיו מועככין א'ר'ח.
עכ"ל ולפי'ז ל"ע צכתי'ס סוף מועככרי'ס א'ר'ח. ד"ל
ודחי לא מעל. וה"ל לפרס זס. ואפס'ר לוור' דאעפי"כ
מעל דען סדין לעס'ק א'ר'ח. רק מפני דרכי טלוס
אין מעככין. ועכ"פ מן סחי'מ'א על סמוקמי'ס טל'א
סעירו צז'ת. ול"ע צז'ת :

פרק ג'

[משנה א'] סיי'ע גדי'ס צפרוק וכו' אי סכי
לא ה"י לריך לפרס כלל. אי'ו אחריו.
עכ"ל. י"ל אי'ו אחריו סוף כדאי'קלע ערז ר"ס צנע'ת
אפי'ג דלפי קני'סו'סי'ס סוף דנר טל'א כ' לא חרי'ו

ברכה

שקלים פרק ג'

משולשת

העוקפין אחר התרומה שבי'. וצבצב ומדי אחר הסליסית ובאפשר גם לעבין מעיל ה דומעה ז'. אלל לא ראייתו הדבר צבוס ומפרש ולא סמוצנאל ולא אינאל וליע :

פרק ד'

משנה א' תוייע גדיה סומיה ספיחיס הקסו הסוקי וכו' דהא דבר הסמור אסור וכו' . ואבי הקטן צער ולא אדע הרי הפקר צ"ד הפקר מכ"כ טרשות ציד הצ"ד להפקיע רשות כל ישראל אטר הספיחיס הללו סייד אליהם והצ"ד מפקיעין רשותם וחוכין צו ללורך מלוא אלקינו צביח מקדשו והרי ממוון חצירו ג"כ אסור ליקח וכסהצ"ד מפקירין הוא מותר לכ"י והחורה שאקרה פירות טביעיה כטשומרין אחסם הצעלים הנה הוא מטעם גזל טבוחל אה הדבר שהוא סייד לכ"י והצ"ד רשות צידם לעשות וצפרט צדבר שהוא ללורך כל ישראל וליע :

מ"ט תוי"ט גדיה מטעירין וכו' כמו טע"ר צנפטו לדעתי ראי' קרובה מזה ומלכיס צ' ז' א' כאתיס טעוריס צנקהל טעמיר שומרון וכן צנפסוק י"ה וצנפסוק מ"ז והמלך הפקיד אה הסליס וכו' על הטעיר וכו' :

פרק ה'

משנה א' ומנה פחתי' זה מרדכי למה נקרא טמו פחתי' טהי' פוחח צדצרים ודורטן. טומעתי צבס הרב הופורקיס ציראל ומרל' טהי' אצ"ד בק' לאלהיע זללהיע פירוש הדצרים דהנה הרולה לדורט איהם דבר הנה עפי' הרוב ומחיל להכיה יקודי הררות ומקוס אחר וממוני ומסחייע לדורט אה הכרלה לו צזומט. וכעכין כל המדרטיס. פחה לה פיחחל להא פטתחה מהכח מטא"כ מרדכי הי' חכס גדול הי' פוחח צדצרים הכרלה לו צזומט וצנחו והי' דורטן צמקומן ולא הי' לריך להציח מערחק פלחו ולי הקטן כראה לפרט צהיפך דמליכו זה צכל דרשוח חז"ל צמדרטיסם וצחלמוד וצזמר . פחה לה פחחל וכו' איכ כראה דהס הדבר הוא למעלה החורה. היחה כחכיות קוסר ומרחק חציח לחמס והיינו מעלה החורה טהי' כאלדה כאלהר . וכעכין טמליס צמדרט הכעלס [היי טרה דף קכ"ט פי"א] טרלו לידע פי' הפסוק ויוקף אצרהס ויקס

אסה וטמה קטוריה ואטכחוחו לרי"א טהי' דורט צעכיבי [סחרי תורה צחפילין] והעמי' [לפרט] צרמיח הפסוק הגס טמולת סחפילין איין כאן מקומה. רק צפסוק וקטרחה ללוח וכו' אלל חורה [היא כלחייט וטוחנת] צכל מקוס וצכ"ז וצחיח מקוס שהוא לומד יכול להצין צחוכו הכרלה לו ללוחו הזמן והמקוס וזה ג"כ מעלה מרדכי [טהי' פוחח] צדצרים ודורטן להלורך לו לטעה כגון הי' פחה צנפס אפילו הי' לימורו אז צעכין אחר הי' מוללח ומחוכו עכין סכלרך לחג הפסח וכיולל. המשכיל ע"ד חצנוכי ככון הדצרי: וג"ל דלרמו זה אחרו חז"ל. מרדכי' מן החורה מין דהנה לפי מ"ט הנה מרדכי טמו מרמ לדרכו דרך הקודע דהנה מרדכי' הוא [לוחיות] י"ס דר"ך. דהנה החורה זה הי"ס גדול ורחב ידיס עס רמו וכו' ומי סיודע דר"ך צי"ס יוכל למלח ומקוסו צכל מקוס סיירלה וכחיו הנותן צי"ס דר"ך צי"ס דר"ך ונהה חרלה מרדכי' הנה צצמו מרומח דר"ך צחוק הי"ס כי לוחיות דרך הס צחוק לוחיות י"ס טהי' פוחח צדצרים והי' יכול לדורטן למוטצ אורחין לצבי כשא כעכין דלשכחן צצבי צבי דרי' לרוק חלשא צזמר וילא [קכ"ט ע"א] זה טשאלו צגמי' . מרדכי' מן החורה מנין. סיכן מליטו טזמו סכרלה ללחם והוא הדרך סככון צדרכי החורה כעכין מרדכי' טהי' טוחן צי"ס דר"ך וככיל למוטצ ארמל לצ"כ . והסיצו מיר דרו"ר ממחנמיטן מיריח דכ"ח דהנה חרלה חוט הטעס חוכל לחלק צין פעס לטעס . זה מחוק זה חמוץ וכן חוט הטעס זה קול כמוד זה קול גדול. קול סייר. וקול דיצור. וכן צדאי' זה לצן זה אדוס וכיולל וכן צעיטוע זה עב זה דק מטא"כ צחוט הריח להריח צטומיס הגס טנצטמיס סמריחין סס [לעין] [ללחין] חקר עכ"ז איח לך להסציר חילוק' הריח צריחות סטוביס זה מזה [והצן עכ"י הדצרים צמי"ט צחוט הריח לא חכר צחעל ארס הרחשון ולא כפגס וככר כחצמ צזה צדדטי חרס ארר שהוא מוטס כמדע) וליח לך לומר רק סכל הצצמיס יט לסס ריח מוצ. צלחין חילוק. כמו כן הוא עכ"י החורה. חורה הי' חמיטס לחדוה אחר הנין הדצרים ע"כ עס מרדכי' י"ס דר"ך ומחוגס על מיר דרו"ר הנין סדצרים כי אי"א לפרט סכל :

מ"ב הרעי"ב גדיה ממכלין וכו' וצערני קורין לגדול אמ"י. ויט לפרט עפי"ו לטון. אה הי' האמרי"ת הייס וסי' טלמייר"ך וכו' סכל לטון גדולט ,

גדולים וכן ויאמר קין אל סבל אחיו. סתגדל עליו צבוס וגאון וכיה הלסון יחאמריו כל פועלי און . ולפי"ז י"ל הסתמטון הכהניזים זנה הלסון זלסון ערני" סהול יסמטאל. סנלחו זמין זדה גדוליה לסורות מ"ס יהרו ענה ידעתי כי גדול י"י מכל וכו' והכי"ן סנחוכו יכנס אל הקדושה ויחנעלו כל האומות והיו כלל היו ואין כאן מקומו להאריך . אבל הסונק שאין שום לטון זמקרה זדני חז"ל רק הכל מיד י"י עליהם השכיל:

תו"ט זד"ה חון זנן אח"י וכו' והימח דפתחי' וכו' לדעתי אין זה הימח דכיון דמוכה רק הכשרים והחוקרים אינו מוכה לה האחרים שהיו עמם בהתמחה חון זנן אח"י ואלעזר היו יודעי' מקריי המעכה שהיו זיחירות סקבלום סלזור עליהם : מיג משנה וארמייה כחז עליהן עיין זרע"ז סרוב דיבורם זלסון ארמי"הי. דקליפה טוגס הוא ארמייה מלכותה זין הקודש לחול. וכאשר ככללים זקודש אזי [יספרדו כל] פועלי און. והיודע זקוד הקרבותה קוד העלחה הכי"לין אל הקדושה. ולקרב סכל אל [סקודש] והיודע זמס קרבן קירוב זין [למס הי' כחז עליהן ארמייה. ויסונק] ע"ד מקוד שנים ומקרא ואחד הרגום :

פרק ו

משנה ג' משנה כנגד י"ג סערים. ע' זחוי"מ זמס הרש"מ. זעז"ה י"ס לחס ויין ומעדכי מלכים זחורה לפרש זעס הדבר זאופכים שוכס. י"ל אוחן ס"ג סערים היו זכחז מיד י"י כגד ס"ג מדה סל רחמים. סנה ז"ה סוקד"מ מקוס סחרת סכיה סככול מלכותה סמי"ס. סנה סמלל זזר זסקדמה ר' חוקי' כעוסכה זין סחוחים מה עוסכה איה זה הליקר עלין אוף ככ"י איה זה הליקר זכילן דרחמי סך רואה שה"ג מרות מליריים לזיה סוקד"מ סהול זחי' מלכות סמי"ס. והנה כעסה זביסמ"ק י"ג סערים להאיר ולהספייע אל סביים (והכך רואה סנחורה סזע"פ י"ג מרות סחורה דרשה סמה ג"כ סערים לפחות זמס דזרים סחומים וע"י סערים הללו כפתחים סנן סדנז) והנה זמסמח כל סער הי' כגד מדה זיחדת והנה סער סעליון לא איהפרש מה הי' זמזמס י"ל דהול כגד סורה סרלסונה אל. וסנה כחי' והלכת זדרכיו וכחי' ולדקקת זו וכו' אספר וכו' אלא סדנן זנדרחוי' מה הוא רחום וכו'

מה הוא סנן וכו' וסנה לכל סמדות י"ס לנו לומר כן אי"כ י"ס לנו סימוס להאיר סמדה סזו זמסאי"כ זמדה סרלסונה מה הוא אל וכו' זה אי"ל לומר חס סספער סעליון לא איהפרש סימוסו סנן סדנר וי"ס אללינו דרוס כחמד זכנין סמדרס ססס"י קרול ליעקב אל ורס"י כחז עס סמדרסל דרוס אזל כפסונו אינו כן והזררים ארוכים לא עמ סלסך פה וז"ס מן סעולם ועד סעולם איה אל. כי אפילו לפי סמדרס ססקז"ה קרל ליעקב אל סנה ע"ז הוא זי"ג דמיכה. מי אל כמוך סנן סדנר ועוד אומר לך י"ג סערים זנזורים ג"כ זיחוקאל וכחז סמקובלים זמס זמקדש סל מעלה. סס י"ג סערים סכל סזעט י"ס לו סער זפ"ע ע"כ יסחכו סמנהגים זקדר סספילוח וסער הי"ג הוא לכל ססזעמי"ס . והול טוסה סספלה סקיבל וסרחי' זמנן סרזי"ל וסנה סיחה סססמחולס כגד י"ג סערים סעליוכים סמיחידים לכל סזעט זפ"ע וססער סכולל לכולס . וסנה סער סעליון סזדרום לא איהפרש סימוסו . סנה סרלה זזר רל"ו זין לא איסהלן זמחל רק רל"ו זין ססס לסיה יעקב אזינו ססידל קדיסל לא ידע זעה סימוסו אס היא לאס ע"כ כסהלקס מלרזונן ג"כ סזכורה וסנה י"ל סער סעליון סזדרום (עס זקוס זעמוד רלזונן גס זדגלים) כגד רלזונן סנה לא איהפרש סימוסו סנן סדנרים כי גס זיעקב אזינו לא איהפרש לו מה הי' זמסמס . כל דזינו זדנך אספר עפ"י סקדמות אמיחות וססס סעוז יאיר עינינו :

הרע"ב זד"ה פספסין וכו' וליכסו סזרו דסך י"ג סססחוריות כנגד י"ג פרלות ספרל מלכי יון וכו' ססזונן ג"כ סדנר זכוכת [כר] סוכה כגד הי"ג מרות וסנה סרסעים סללו עשו פרלות י"ג חון סערים הי"ג חס פרלות לא סערים סנן סדנר וכסזנרה מלכותה זיה זמסמכאי וגדו סי"ג פרלות ולא כסחרו רק הי"ג סערים סנה סרלה הי' סזעה סערים גדולים וססה קמיים סנה זכוכת כר סוכה ז' לילות זכל לילה כוכה זיחדת למדה איה מן הי"ג מרות זכיל סחי' סכוכה לססה מרות זיחד מן טליר עד וכק"ה חס שהיו ססה קמיים ואיה סנין וססכיל וסדע :

פרק ז

משנה א' סרע"ז זד"ה זמחה על זמחה וכו' זיר וסלמי

ברכה

שקלים פרק ו

משולשת

צירוף שני וכו' אלא נחלם על נחלם דמקפיקא שדיק להו לגחלי עולה לחומרא וכו' הכה לכאורא ומנוגע ו צרי סירושאמי הזה הא דקפיק דאורייתא לחומרא מדרבנן הוא דלי קפיק דאורייתא לחומרא מדאורייתא ע"כ הוא כודאי ורוב שפוקים לא ק"ל הכי וליע רב זזה וכבר כחצנו זזה במקום אחר : מ"ו [משנה] גוי ששלח עולתו עמדינה ס"ס עיין בחו"מ אפטר כך סיחה התקנה דוקא הגוים הרחוקים שאינם יודעים משפט הקרבתה משא"כ הקרובים צודאי יודעים שלריכס להקריב עומס ככבים וכן י"ל דסיחה התקנה לרחוקים . ועד ששלחו אל הגוי שיצא ככבים יפול בקרבן מום או יפסל משא"כ הקרובים וליע זזה : מ"ו הרע"ב זד"ה שיסיו הכהנים וכו' אפילו לנלות חולין הכאלין בעזרה וכו'. והא דכתב הרע"ב זמ"ג זד"ה חתיכה חמארה דאין אוכלין בעזרה אלא חמארה וכו' ר"ל רוב הכאלל בעזרה כ"ל : תויר"ם זד"ה ועל הקבין וכו' ולי"ל דתקנה כביאים ראשונים במעמדות קאי כתי אקרבתה יחיד כנון הקיני"ם וכו' והא דאמרינן בגמ' אלל כתי עלי נפסוק אשר ישכנון אח וכו' מוהך ששהו אח קייסין וכו' והיו מהעכבים מלנח אלל בעליהם ל"ל דעדיין לא כתקנה תקנה כביאים ראשונים. והיו לריכס להחתיף לעמוד על קרבנם וכן מתבאר דביאים ראשונים סיירו דוד ושמואל. הם שהקטו השמרות ומעמדות :

כפוריים . וגם כתיב זכו כ"ל העובר על הפקדי"ם . וז"ל ויהי"כ כל זאי עולם עוברים בעסקר כבדי ערוך . ולפי"ז הי' לו להקדים [מוס' ר"ם] אלל רלס להקדים מודס"ר לעדה דהין . דביד"כ הוא רחמים . ור"ה הוא דין . וגי"כ שקלי"ם הוא לטון משק"ל והנה מול חסרי"י מלזכיי"ם [טבו שוקלין במשקל] אל דעוה הזכיות והעוונות של כל זאי עולם. והנה אחר המשקל הזה ששוקלין זרי"ם . כה מריצה העם [חלויין] ועומדין [עד] יוסי"כ גווי"ם ולשלוס לכל [ז"י ע"כ] סידר יוסי"כ אחר שקלים :

והנה זכיות עם המשכחה יומא ולא [קראת] יום הכפורים . הוא סק כי לא להזכיר . להיות יום הקדוש הזה . הוא קוד עולם הכעלס יובל העליון ע"כ להורות [ע"ז העליון] בחורה טבטי"פ ולא ייחמו עם המשכחה אחר עולם קדושתו [כדי] להורות כי קדושת היום הוא מהכסתרות ליי אלכינו [קוד] סוי זכיקוד אלקיס . הוא מהכסתרות והוא קדושת היום הכ"ל . [ע"כ מנהג] אכטי מעשה טבס זכ"פ שפריהם עם זכי אדם [כאמיר] שלא להזכיר זמו פיהם יום הכפורים . רק זרמחם [לדבר מוסי"כ אומרים יום הקדוש] ולמדו כן מרבותי שקראו עם [משכחה] יומא קחם ולא יום הכפורים והזן :

פרק א

מ"א . משנה . טבעה יע"ס קודם יוסי"כ וכו' עיין בחו"מ . והוא מדברי הסופר . דנקט זכאן מניינא זריטא . וכבר כתוב אלליט . דהנא דווקא הוא . להורות ועלה יום הקדוש הזה דהזמן הוא קודם ליום הזה . משא"כ יום הקדוש הזה הוא זכחי עוסי"ז אין זו אכילה וסחי' והוא לנעלה מן הזמן. הכה הרהר בחורם בעצד עברי וכלע כאלמר . ועבד"ו לעול"ם . סכוכה על היזל . לשוליס קרא . כי אין זו זכחי' זמן . ע"כ קופר שהנא זמן סיגים קודם הזכירו אח יום הסכבר . טבעיה יע"ס קודם יוסי"כ הן סדבר :

שם . מביחיו עיין בחו"מ פי' הרמזים עניי"ו . סיירו מלמטי"ו . כראש דרייק דהאלי"ל קחם . מפריטין כ"ז ללמכת פריטדין . אך אי הוא סוה הנא הכי קרי"א . דיוכל לדור טס עם חסמו לתעמיק שהנא זליטנא ימיה דמפריטין ארבו גס מלמטו . וידוקק זזה מה טע"י סמטס טמלא העלא מטמו

פרק ח

מ"א . הרע"ב זד"ה חזן משל סוק העליון לפי טכונקיס גוים וכו' וחכמים גזרו וכו' להך פירושא קשה דהרי קפיק דרבנן הוא וליע : מ"ד . משנה . כדי קיראו העם את מללכתו וכו' . ולא מיקרי זזה כהנה מן שהקדש מה שכהנה זכחי' ומדרבנא הוא כבוד להקדש. מה שזאין מללכת הקדש כאלה והוא כטריך הקדש :

מסכת יומא

פתיחה

כתב הרמב"ם ספיד כפרים אחר שקלים וכו' וכל דשקלים כתיב כתיב כתיב

שכיו אל ישראל. הנה הזקני צ"ד צידעם אחרו
 שלא לעד אלו היו אומרים קחם שמיא שכחית
 הוא כבוקר וכיון ד'חדנרו צבוקר לא יתי' באשכר
 לקבל מנחה ואמית גם צנת רטן הסוא ע"כ אמרו
 האמת להאיר אור פנים על ישראל והצן :

משנה ד' [הרע"צ גר"ס] חדשים לקטרת וכו' לפי
 שמתעשרת וכו' הקטרת י"א קטרת י"א קטרת י"א
 סיו זה נודע עניינם להטלות הכה"ק החיות שצחוק
 הקליפה אל הקדושה והי"ם י"א חרורים שכלאמו
 צהר עיבל וכבנך י"א צרוך צהר גרזים והכה לא
 כאלמו צהרה שכתב רק נוקדו צהרה שצנע"פ .
 ולדעתו הי"ם הצרכה שגחם צחוק וכו' ויזאל ככל
 פגם ע"י מעשיהם של ישראל. וכיון שזילאו כל הצרכה
 מהחך הקללה אזי יתבעלו כל הקליפות כי לא יתי'
 להם חיות וכיון שע"י הקטרת מעלין הצרכות מהחך
 וכו' ע"כ ממקטיר קטרת מהצרך ותחצוקן מהצרך
 צנע"פ צנ"י יסוד מלברית הע"י :

ס"ז תרי"ט גר"ס אס רלם וכו' וקס"א לי אמאי
 לא חיישינן דאחי לאכלאי עכ"ל וכו'
 דסיחיד שצנע"א קרצו רעות צידו לעקרו לכל כהן
 שירלם והכאן שמוקד לו סיחיד קרצו אס ירלם
 להקריבו כולו יקריב ולא חיישיק דאחי לאכלאי כיון
 דסיחיד מוקד דוקא לכהן הזה כן ר"ל צום :

פרק ג'

מ"א תרי"ט גר"ס הרוחם וכו' ועד אחד כאמן
 צמלחא דענידי לגלויי ירושלמי. וחס
 יק להוכיח דעד אחד כאמן אפילו ציה"כ צאנור
 שצבר ילאו ג' ככנים והוא לילה ומותרין לקטור
 עליו לאכול ולעשות מלאכה :

תרי"ט גר"ס מהחיא וכו' כחצו הסוקי דמנחה
 שזהו טעם הפייקות וכו' ר"ל הסכרה שהצי"ס
 לפרט זה דאילו סי' תכלא מן התכלים ורבינו הקדוש
 סידר דצרו [לצוקף אחרי דצ"י] סה"ק כך סי' לו
 לוער. מהחיא צ"ס אומר. אומר סחיר וכו' ועדנקט
 [רק] הדא זינאל אומר הוא [הסוכה סקן מהחילם
 סי'] סרואה אומר צרקאי' אלל ככחמנא
 מהחיא צ"ס סי' אומר סחיר פרי כל המזרה וכו'
 סהה מצי"ס פסקו הרמז"ם [והרע"צ סלכט]
 כמותו [ועדחכני] סדוד לא מיהו צידו צנטוה אס
 טעמו מהמנחים סרואסוקים [נדואי סככינו] סכני
 סרודות סרואסוקים [טלכט] עמו צום. וכו' [דצום

לסמו קפון דהס דקסא לעס סולרך לעסם . כיון
 דגזירה סכתו סוא. לעצוק"ק לכפ"ר. ולפי מ"ס יוכה
 דספריקס עניוהו לציה"ק. כלמד מן העקוק אלל
 ספריקס מהסמו סוא מועסם סכ"ל :

מ"ב. תרי"ט גר"ס ומקטיר וכו' ומע"צ וכו' והא דלא
 חקן סכא סעצת חוקס כרות מועסם דלא
 סוריין צכ"ג כ"פ סחוקי עכ"ל. ומן סולרך לידע
 עעס לזס דסנה כל סעצדות טעוקס סוא כדי טיה"י
 רגיל צעצודס כי כל עצודת יוס"כ ח"נס כסירות
 אלל צו. ח"כ ודאי גם סעצת חוקס כרות ציה"כ
 ח"נס כסירות אלל צו ומחוי"צ ג"כ להרגיל ח"ע צדצ
 זס כמו צכל סעצדות. וסס כסחנה ולי"ע :

מ"ג משנה טמא שכתה או טמא לא למדת. כתב
 סרע"צ צניה סני סולרכו לזס סהיו [וכו']
 לדוכס צעלילת [דצרים] והנה אפע"כ מן סולרך
 לנו לידע לזס אמרו לו כך דבר טח"ט דרך כבוד
 לכ"ג וסי' ד' לטיאמרו לך דבר טח"ט דרך כבוד
 מ"ס צומר [טלח לך דף קסא. ע"צ] צפ' מרגלים
 כסחזכיר מוסה צהפילתו סני חיקוקים. אמרו סס
 ואמית לא ארכר מועסם דח"כסו צבוקר אחרדנרו סייט
 ססוליאו דסס על סולרך. והנה אמרו צספרי. על
 ספסוק סלחחי כדצריך. אלו סי' מוסה מנקט אז
 סלח עד סוק כל סודות. סיחס הפילתו מוקונלת
 ססי' עס רטן גדול אלל כיון טלח [סי' מנקט כ"א
 על חסא סמרגלים] ססי' ססי' סלחחי [רק] כדצריך
 טלח צקסס יוכר. ומן סולרך להטצוקן לעס לא סי'
 מנקט מוסס יוכר [וכרלס] דלדצר כוס מן סולרך
 כביכול להסיחט פנים ענחי' יסא יי' פניו אליך .
 והסרס הפנים סוא עדה ואמית חרין ספוחין (ככתב
 אללים צאורך. עס סוא טלח סמולכ"ס מפרי עס
 אסס טסח פנים לישראל וספוצת ססי' אליסם)
 וח"כ כיון טעוקס לא סי' [רוחס] לסזכיר עדה ואמית
 מועסם דח"כסו צבוקר אחרדנרו לא סי' יכול לצקט
 להסיחט פנים גם על סעחיד חס ספירטטו צפסוק
 ואחי ספילתי לך ד' עס רטן וכו' טלח אומרים
 צעחם צנת צעעח עס רטן אס אומרים . ואחי
 ספילתי לך יי' עס רטן סייט מוסס רביט לא סי'
 יכול להזכיר עדה ואמית צעעח עס רטן ע"כ לא
 סי' יכול לצקט דבר ססוס כסיחט פנים כביכול .
 אלל כעס ספילתי לך יי' עס רטן . ע"כ אלקים
 צדצ חקוך עכ"י צלח"ס יטעך . וסחיר אור עכ"ך
 עליט מועדה ואמית . וססס סכאן גדול צומן ססוא
 סי' לרך לצקט על כלל ישראל סססי' יסיר אור

ברכה

יוםא פרק ג'

משולשת

יוכח מ"ש אחיכ] נמשכה שכי' ולמה הולרכו לכך שפעם אחת עלה מאור הלכנה ודימו שהאיר המזרח ושהטו את החמיד ולכאורה ל"ל מ"ש ולמה הולרכו [לכך הלך ע"כ הולרכו לומר כך כדי שידעו אס הגיע] זמן שמיטה אכל לפי דבריכו יחכן [שע"כ הולרכו זימי מוחי] ז"ש לומר האיר פני כל המזרח ולא היו אומרים זרקאי [כי] זימי מוחיח אירע מעשה זאה [וכיון] קתי [הוא] אומר האיר [פני כל המזרח הולרכו] לומר גם נשכה הארת האיר פני כל המזרח וקצבו כן הלכה דורות]:

מ"ב משנה ולמה הולרכו לכך וכו' כצר [כתבאר לעיני] נמשכה א':

הרע"ב גד"ה שפעם אחת וכו' ומששו שמה זיה"כ יארע טעות וכו'. לדעתה לא הולרכו לזה כי זה המכתב ה"י בכל יום לאו דוקא זיה"כ רק המטכה מצארת למה חיקנו כן בכל יום להיות שפעם אחת אירע טעות והחשש הוא לאו דוקא שמה יארע טעות זיה"כ רק שמה יארע טעות אריזה פעם:

מ"ג לעבוד"ה לאו דוקא כמ"ש הרע"ב והחוי"ט ונקטה המטכה לעבוד"ה להורות

דכל הכננס לעזרה מחוייב לעבוד איזה דצר ולא יכנס ללורך עלמו לקרוח לאיזה צן אדם וכיואל ובעיניו שאמרו צניס"כ מכל סכן בעזרה:

הרע"ב גד"ה עד שיעצול שהדברים ק"ו וכו'. כלמד הדצר זק"ו לעצול זמים כל הכננס

מ"ס קוד החקר וחקד אל כל היום הייט עס אל רומז לחקד וכצר ידעת ק"ו מדה הראשונה ז"ג מדה שסתורה דרשת ומעורה המדה הראשונה שז"ג מדה הייט עס אל. ועוד יט לפרש בעניינים אחרים למה זאה הטבילה כלמדת דוקא בתורה שצנ"פ. שמשכילים יצ"ו בזא"ה יצ"ו אחרן וכו':

מ"ח אכ"א הש"ס. עיין בחו"ט כלמד זב"ש מועטה מורב וכו' והנה הוא למוצת ישראל פע"י מחאס התבלה מלוח הידוי. וג"ש כגד מדה רח"ס. ורמזתי את אשר ארחס אעפ"י שאינו הגון:

פרק ד'

משנה א'. איש"י כ"ג. איש"י הן אמה איש"י פירושו אדוכי. אכל איש"י הוא לשון חציבות האדנות. כענין זימים הסס כלוס מ"י תקרלי לי איש"י ולא תקרלי לי עוד צעליי דהנה עס צעליי

ילרף לכל דצר הממשלה לאחד על חצירו. צעלים של העבד ושל שור ושל חמור ושה. והנה אילו הונס משועבדים לצעליהם ועבודתם לצעליהם אינו דרך חציבות. משא"כ האשה לאישה הגם שהוא משחרר עלי' ומחוייבת לשמשו ערב עלי' עבודתו וזהו הנאמר בתורה ואל איש"ך השוקח"ך והוא ימשל זך. והנה הצטיה הס"י לישראל אשר ז"צ [יערב] עלינו עבודתו יח"ש כענין עזרת האשה לאישה וזהו זימים [הסס] הקרלי לי איש"י וכו' וזה שקוראין לכ"ג איש"י. ולמלך אדוכי. שכל עזרת המלך הוא ששכרה מיראה ועזרת כ"ג מחאסה שהכל חפלים לשמשו למי שהוא צן ציתו של הקצ"ה:

מ"ב תוי"ט גד"ה עכות וכו' אכל צח"כ וכו' ואומר והתודה וגו' אלא כיון שה"י מחוודה וכו' כאילו הס שגנוה לפניו. פירשנו זו זמקומו [שע"י חסונה מיראה] זדוכות כעשים כשגנוה וא"כ כשאר"ס עוד שגנוה וגם השונג לריך כפרה. והס"י מוכפר לו גם השגנוה:

פרק ה'

משנה ג' כולליף עיין בחו"ט ועיין בחרנוס יוכתן צפקוק ארבעים יכנו [דברים כ"ה ג'] כחז שהמחוייב מלקוח ילקוהו ל"ט וארבעין יל"ף. כפי הנראה [פ"י] דהשליח ז"ד יציה את הרטועה גם זמנין הארבעים אכל לא יכה. כולל לפי"ז לשון מל"ף. פירושו הטי' זלל גמר המעשה ואפשר זה פירוש הגוי' כמגד"ח. הייט כחרנוס ס"ל:

פרק ו'

מ"ב תוי"ט גד"ה והכהים וכו' אכל צל"י מחאת שלא אומר הכהן פסוק דמטהר"ו לא חיקן הפייט"ן ג"כ והכהים והעס כו'. והנה כעת חדשים מקרוב זאו והדפיקו צסידורים גם אלל ל"י מחאת והכהים וכו' וכראה שאין זה בהכרח דהגם שאנחנו אומרים קדר העזרה משום וכאלמה פריס שפחיו מוילל משראוי לומר כל הסדר כמו שה"י עכ"ז כריעת הכהים והעס אינו מקדר העזרה. דאפילו בזמן המקדש אס לא כרעו אינו מעבד. ע"כ אין לשכות מוכתב אצותינו ויחיד צפ"ע אס ר"ה יאמר והכהים וכו' אכל לא יכרע:

בד"ה כשהיו וכו' שנכל יום היו מחינין סכהים וכו'

צתוי"מ והוא מהגמרא דלר"מ ילפינן לה מן התורה ולר"י הלכה למשה מסיני חלו ואלו דל"ח תורה שנכתבו ותורה שבע"פ. סו"ב"ה נג"י דו"י אדנ"י כמדוע. תורה שנכתבו ותורה שבע"פ. אם הסוכת על הצבים. המ"י :

מ"ז משנה ו' ובלבד שלא יסון תחתיו עיני צתוי"מ וי"ל דכן הוא הדרך לדקדק ליסון צמקום שלא ישלטו הגשמים :

פרק ב'

משנה א' הרע"צ צד"ה עבדים וכו' וכל מלוה שהאשה חייבת בה עבר חייב בה עכ"ל.

עיין צתוי"מ שהעיקר חסר מן הספר. וכלאה דמה השבח של ע"ז זזה יותר מכל שאר המלות. צודאי ה"י יודע ממה פטור בכל המלות. אך הוא זזה כתודע שהוא ת"ח. דהנה זאת יודעים כל העבדים שחייבים בכל המלות שהנשים חייבות. והנה הנשים פטורות מטובה אבל להיות דנעיקן תשבו כעין תדורו. הנה המלוה ומטלת על הא"ש שישב צקובה עם אשתו וצ"ב. והנה נ"י שאינו ת"ח אינו יודע קיבה ישיבת הנשים וסובר מזה שגם הם חייבות צקובה. וזזה תגדל השבח של ע"ז. צשגם יודע כל עבר שכל מלוה שהאשה חייבת עבדים חייבין עכ"ז יודע שהעבדים פטורין מן הסוכה. שידע שקיבה ישיבת הנשים צקובה אינו מפאח התחייבותם. רק מנאח התחייבות הנשים תשבו כעין תדורו והגן :

מ"ה משנה ו' וכשכתבו לו לרי' לר"ק וכו' ואכלו חוץ לקובה וכו'. עיין צתוי"מ צשם הר"ן ול"כ דהנה ר' לר"ק היה צינ"י ר"ג (עיין צכבורה צוכרה ר' לר"ק וצפקחים ארצ"ל. פעם אחת שנת אבא ציבנה אלל ר"ג). וי"ל דנאחזה הזמן והמקום שהצילו לר"ג כותבות ודלי מים. והחמיר ע"ע להעלותם לקובה. שם נאחזה מעמד הציאו לרי' לר"ק ואוכל פחות מנכילה ואכלו חוץ לקובה כדי שלא יראו התלמידים מעשה דר"ג ויקצצו כן הלכה לדורות. ודמיא להצרייתא צכרות. כשהמה רחצ"ע חקק ר' ישמעאל ואמר שם עמנו כדי שלא יראו התלמידים ויקצצו הלכה לדורות ר"ל :

פרק ג'

משנה א' משנה לולב הגזול וכו'. צתורה שנכתב תקדס

וכו' וכו' עפ"י המקובל צדיכו צציום זה שם המפורסם יל"ח מפי כה"ג הי"ט ששמעלמו ה"י יולא חלו העשרה שמוה שמוזכר כ"ג ועיין צצריה מכותה וצכחצ"י הארז"ל והכחכים והעם היו ארז"שין שהשם המפורסם יולא מעלמו ר"ל :

משנה ו' ולא ה"י מניע לחלי הסר עד שכעשה אצרים וכו' צירושלמי אמרו שזה ה"י כל הימים עד שזעון הלדיק אבל משמת שזעון הלדיק ה"י צורה השעיר למדבר והיו הגזלכ"ן היושבים צמדבר אוכלין אותו :

פרק ז'

משנה ה' משנה. כהן גדול משמש צשומה כלים זה קאי על כל ימות השנה כשירולה הכה"ג לעצוד שום עצודה ש"מ שו הוא צשומה צבדים דוקא ובלא שומה צבדים מיקרי מחוסר צבדים :

פרק ח'

משנה ו' מי וכו' מאכלין אותו וכו' ההלכה הזאת אינה דוקא ציוה"כ רק להיות הדבר הזה הוא נחמת עיניו רעבון ויוה"כ יום עיניו הוא אשמועינן התנא ההלכה הזאת צכאן :

מ"ח תו"מ צד"ה על עזירות ומ"ש אם שגבוכו' התעלה נכפרת וקיים הרמז"ם או שחטא חטא שהוא חייב עליו אשם ודאי וכו'. הרע"צ ז"ל לא פסיקא ל"י למיחכי זה צצבא דואם שגב. דאשם צא על המזיר ג"כ היינו אשם שפחה חרופה :

מסכת סוכה

פתיחה

כתב הרמז"ם וכו' והקדים סוכה וכו' י"ל עוד פעמיים רבים מה שקידר סוכה אחר יומא להיות דיוה"כ חתימה לעוצה ובגמר החתימה צכוכות וגם ציוה"כ הוא השונה עירלה הדין ואח"כ צכוכות השונה מאהבה ומי ששעכיל ע"ד צזהר וצכחצ"י הארז"ל יעלא אשר מ"סך שייכי אהדדי והשונה הכעש"י ציוה"כ היא הסוכת עליו צקתר כעש"י צכוכה :

פרק א'

משנה א' שאינה גבוהה עשרה טפחים וכו' עיין

ברכה

סוכה פרק ג'

משולשת

נקדים האחרון לכולם. ובכאן תורה שנע"פ נקדם הלולב (ע"ן צהור"ט) האשכ"ל יהנוק צהורה שנכחה חצי השנכחה דכנסת ישראל ונתורה שנע"פ חצי עלי שנחה לד"ק חי העולמיים ובכל אחד [מה דחצי] עלי חקדמי" ברעא זין והנהנון צדדים : תרי"ט צד"ה הגזול וכו' וז"ל לקמן דפסלין של אשמה ושל עיר הכרחה וכו' וי"ל דלא ד. י לגזול וכו' ולולי דצריהם הייתי אומר דנע"ן הך עמא דכחותי ומכח ע"עורא דאפילו האחרים שלא עצרו האשמה ולא לקחו מעיר הכרחה רק מאנשים דעצרו איקורא ג"כ לא ילאו י"ח הגם דלגביהם לא הוה מילתא שגאח צעצירה ודי זמא :

שה דהואיל דאיכא משום מילתא שגאח צעצירה ל"ל קרא דלוקחמס לכס כו' ולכאורה לא ידענא דנע"ן ולקחמס לכס שאינו יולא בשאול וי"ל דעיקר חמייתו על הרע"צ למה הביא זה על הגזול : שה קרא דדצרי קבלה הוא. לפי דצ"ן י"ל חס כבר י"א צהור"ט חס הי"י גזול קודם יאוש דהוא פקול מדאורייתא מכ"ן איתו עד שחלל כפשו עד שקיי"ס המילתא כתיקנה משא"כ זילא בגזול לאחרי ייאוש דהוא רק פקול מדצ"רי קבלה אין מכ"ן איתו וי"ע :

תרי"ט צד"ה ל"י ה"ר הגזול וכו' ונמו' דצ"ה זן חס כיכסו ואפשר דא"ע"ג סנק' ג"א ע"ס חס ה"ר. עכ"ל אפשר הוא ע"ד שאמר"ל הפתיה שכל המהפחה זילרו נופל לסס והיי"ו צדיחס אשר פתחה צ"ן זן חס והנה אמרו לד"קיים (העושים עולותיו יח"ס) דמה להם חסר ע"כ צע"ן עטייה מעלת נקרא הר משא"כ לעי"ן גיהנס גופי' נק' ג"א. כי לרע"ס הוא כ"י כחוס השערה כי הלד"קיים הקצ"ס מדקדק ענהס והנה לעי"ן דקדוקי המילתא צאחה הוא הר הגדול לכדע"ו אזל לרע"ס הוא כ"י אע"פ הרוז העצרות חס קמות לעי" כל משכיל ה"ן הדצ"ר :

זה למדתי בברחי מפני וכו' ירחם הש"י במרה

סיב משנה דס"ק וכו' עומ' צמחנה ח'. למה צהורה שנכחה הקדים האה ונצורה שנע"פ הלולב עיי"ס ועכ"פ לפי ס"ל ה"ל להקדים צהורה שנע"פ עכ"פ האחרון קודם להדם ועצמה כמו צהורה שנכחה הקדים הלולב תיכף אחר האחרון אך הוא לרמזי לסיוח הלולב מאד ציחד עם הסדס

ועצמה וכיון שהחיל הלולב מקיים צמח"ן עמו וחל"כ האחרון נע"פ ל"ל :

מ"ד תרי"ט צד"ה שלמה וכו' יכתבו סה" ותימא דלעיל אוקימנא עקב ען שנע"פ וכו' וי"ל מדלא כתיב עצמה עכ"פ ע"ן ע"מ ג"כ למכ"כא כ"ל : תרי"ט צד"ה אפילו שלמתן וכו' דאין לחלק זין דס"ס לעצמה לפי שסתיחס קל"ס וכו' אזל צלולב וכו'. ולי"כ דכיון דלולב והדס ועצמה אגוד"י יחד וגם הכחוש חיצרס צול"ו חציור כפות חצרי ועקב וכו' וערבי' חל ע"כ סני צחד סדר לכולהו הי"ו הגזוס מכולס הוא הלולב כסחוס סדר סני לכולהו משא"כ אחריו ולולב דלי"ס אגוד"ס יחד . וגם הכחוש לא חיצרס צול"ו צע"ן כ"א נע"פ סדר : מ"ו עלתה חזית אחר החנא עלתיה ולא אחר ס"י חזית וכו' אך הוא להורות דחזית לא מיקרי חלל אי"כ הוא גזוס ומצ"ר האחרון כע"ן הגר"ב סחוס גזוס ומצ"ר האדם [אזל] חס אי"כ גזוס לא מיקרי חזית רק ס"רי מראה וי"ס לומר אפילו צ"ב' וג' מקומות כשרה מעתה אשכחנא פתרי לסא דמתנה סחוי"ע וגם צס"ס חכ"ו על סג"ו חס צ"ב' מקומות פקול צ"ב' מיצ"ע"ו ולפי"מ יונה דס"ד"א דצ"ב' מקומות אפילו לא [עלתיה גזוס] ומצ"ר האחרון יחא פקול קמ"ל :

ועוד י"ס לפרס צא"פן אחר דק"ר"א כיון דהחזית הגזוס הוא צ"ב' מקומות כחמר דום הוא [ג"כ] צ"ר האחרון וסאר האחרון כמוך וכצ"ר קמ"ל. מ"ט תרי"ט צד"ה ומענע"ן וכו' ונחלל עכ"פ צנכחיה אסורית כמל"א ע"י סקולות עכ"ל המשכיל ע"ד ימלא עי"ן אחר ככ"ר צנכחיה אסורית להכריע ולכפוף הסמאל שהוא מדס"ד חס סיו"ן שהוא מדה הסקד כע"ן לצי"ה צד"ס סכחצ האר"י"ל לכ"ן שחכל ככלל ציו"ן וכמו כן העלל ככל אות סכותנ הוא חוסס לסמאל ומש"כ צנכחיה אל סיו"ן כי כ"י סדר הצחיה צד"ן הספר ואפשר לזה נק' אסורית לע"ן חז"ק כד"א אס"רי סמון סעמחיק ומתגבר סיו"ן :

תרי"ט צד"ה חלל צחל [וכ"י ואחמר עלה] צירחלמי חל צמד"ו לא (כל דנקטס וכו' קדי ס"פ"ל"ג ר"ג ור"י אציה סל"ל) ועס"ר לסול"א חק צחל"י סל"חיה חל (ל"ל עזוחו על ר"ע עלי"ס הוא רק לחפוק מצי"ס דק"ר"א כיון דאמרו צ"ט חק צחל"י סל"חיה חל סלכס כותי"סו דצ"ס נמי לא סל"י"ג עלי"סו רק דלא נקעו רק חחילת סעקל"ת ונלו צ"ט לפרש

לפרוטי. והעיד ר"ע דצ"ה דוקא קאמרי רק בהושיעה
כא. וצ"ש דקאמרי אף בהלילה' פליגי אצ"ה והלכה
כצ"ה :

מ"ב משנה. סיהא לולב כיטל במדינה ז' זכר
למקדש וסיהא יום הקפ כולו חסור. זה א"ח
לומר כמי זכר למקדש. דגם בזמן המקדש אחר
הקרבן העומר מותר החדש. והרחוקים מותרין
מחלה. ע"כ ל"ל הטעם שבגמ' שהצ"ח הרע"צ.
ג"ה מהרה יבנה ציהמ"ק ויאמרו וכו'. מיהו הא
קשיא. דילמא משום האי טעמא כמי חיקן לולב
במדינה ז'. דבמהרה יבנה ציהמ"ק ויאמרו אשתקד
וכי'. אצל דגם כשיבנה ציהמ"ק צ"צ לא יעלו
במדינה רק יום א'. וציהמ"ק לא חיישינן לטעות
כיון דאשתקד לא ה"ו ציהמ"ק מאין יבואו לטעות
וגם ציהמ"ק הפסחרי גדולה והסככים אין מקום
לטעות ע"כ טעמו הוא זכר למקדש. מיהו הא קשיא
לי. דבגזירת יום הקפ לא הזכיר הסכא הטעם
במחיתין. וכן הוא ברוב שאין מגלין טעם הגזירה
עד לעמים רחוקות. ולמה בנטיילת לולב כל ז' מצויר
הטעם במחיתין זכר למקדש. אך הוא דמקדש
המשנה. מומי ראה וכן עשה דראה דריצ"ז ענד
זכ"ר למקדש. כי הוא בחיוב למיעבד לה זכר ע"כ
גם (גם) הסכא ענד לה זכר. וכחצ צצ"אר זכ"ר
למקדש. וזוה יוכח לן דקדוק חד בגמ' דמקשה
מכלן דענדין זכר למקדש ומשני דכתיב ליון דורש
אין לה מכלל דבשו דרישה דלכאורא יוקשה לן על
המקשה מכלן דענדין זכר למקדש דילמא לא נפקא
לן זה טעום מקום רק רינ"ז החקין כך לעשות
זכר למקדש במטה לולב. אך הוא דמקשה ראה
דדברי הסכא. מדכחצ צצ"אר הטעם זכ"ר למקדש
ואין זה מחק הסכא להזכיר טעם הגזירה ואדרבא
מקחירין טעום. ע"כ לומר דסוף דבר חיובי למיעבד
זכ"ר למקדש ע"כ גם (גם) הוא פתח פיו בזכירה
ואין זה חקנת רינ"ז לצד בלולב ע"כ שאל מתי
לן זה. והבן :

ת"י"ט צ"ה וסיהא יום וכי' אצל במשנה ה' וכי'
דלימסריך לסיפא וכי' לפי מש"ל יוכח שפיר
דעטיה הציח כאן ג"כ יום הקפ וכי' בלא טעם.
לאגלויי אטעמא דרישא דהוא חיובי על כל צן
יפראל כל יעי מעך הגלות. ואילו לא הציח הסיפא
לא כהמע לט זה הענין והאי סיפא בלא טעם.
לאגלויי אטעמא דרישא :

מ"ד. ת"י"ט צ"ה משני סטילאו וכי' וסיהא על

הר"צ שפסק וכי' כמ"ד מלוח לריכות כוונה וכי'
מלנד בלכל מלח וכי' משום דכחה וכי' וי"ל
בזה דרך דרוש. עפ"י מה שדרשו. ולקחהם לכס
ביום הראשון. ראשון לחשבון עונות ופי' זו הרצ
הקדוש מוה' לוי ילחק זלוק"ל ראשון לחשבון עונות
שעד עתה ה' צדיקו השונה מיראה הדין. חדותם
נעשו כשגבות. וצלקיחה הד' מיכס צשמחה יולרינו
הוא השונה מאהבה אז זדויות נעשו בזכות וא"כ
העונות צאים לדי חשבון צכדי סיצואו צמספר
צמפקד לזכויות וא"כ לפי"ז מיקרי אהרם כהנה צזה
ואהו כאלל מלח בלא כוונה דילולא כיון דכחה .
והבן :

פרק ד

משנה ג. ת"י"ט צ"ה ערבה וכי' [יום שציעי
וכי'] קשה והרי נביאים האחרונים
שהם חגי ומצריו צתחלה ציה שני היו. ואי אלו
הנביאים שהסגו לכו כן צזה"ז. וי"ל שהנביאים
האחרונים חגי ומצריו חקנו זה קודם שבגמר צנין
ציהמ"ק. כאשר צטלו אצותיו מן הצנין וסיו כוונה
שכיס אז צא"י בלא ציהמ"ק חקנו עכ"פ לערבה
ציום ז'. וכעת אחר שחרצו חור הדבר לקדושתו:
מ"ד ת"י"ט צ"ה על ג"צ וכי' ה"ג ג"צ וכי' דאי על
הגב וכי' ומצרי הרע"צ שכתב ומקובצכות
למעלה משני הגשמים. כראה דגם ג"צ או דק"ל
ג"צ וב"ג אחת הוא דרוחק הוא לו לחלק צין סחלות
דערבי פסחים וצין הלולב צבכאן ולי"ע :

מ"ה משנה ו. וקרא מול"ח עיין ברע"צ סהול מצרי
הגמ' קשי' המקום סהול מול"ח מוס
וכקרא קלכ"ח. חפשי מוס. והנה עון הטרך לידע.
למה דוקא המקום שלקחו ממוט ערצ"ה ה' חפשי
מוס. וגם מהו הטרך לכו לידע זה. אצל כמדומה
משמענו סוד ערצ"ה מקום מול"ח. עכ"כ סוד
כל"ח סוד. ע"כ הוא יסוד נביא"ס. והנה כתיב
אח כל סיקוס אשר צרגליהם. זה ממוטו של אדם
צמעמידו על רגליו. דהנה חראה מי שנוטה ע"סקה
עס אחר. זה סרתן מעוה לעסקא לחצרו. אוער
לו (אחא צרגליי ואהם צפרוטה) [אחא צפרוטה
ואתה צרגליי] דעי סרתן הפירושה ח"ל לבתה רגליו
מעוקס למקום למסחר ואזונו שאין לו מכתה רגליו
מעוקס למקום. ולזה ספיר ר"ש ח"ל זה ממוט
של אדם צמעמידו על רגליו: סיינו מעמידו צקוס
ולפי"ז

ולפי"ז תראה הרגלים הם במקום המזון. אחר שחין לו מזון מתחת רגליו במקום המזון. והנה לפי"ז ערצה ה"ס כלל הוד סוד הרגלים ע"כ במקום ההוא ה' חפשי מלידתו מזון לנפש הזן ועי"ז ניתן התעוררות כלל. לכבואה ורוח"ק. תשכיל וחדע: שם. ומלקט"ן מעט וכו'. לא ידענא למה אחר זלשון לקיטה ולא אחר מאחכ"ן או לוקט"ן ולשון לקיטה נופל צירק ואפשר לומר דלשון לקיטה היא לשון ציריה שמצדדין הראוי מן אינו ראוי. ע"כ נופל לשון לקיטה צירק דאינו מתבטל בפעם אחת ולוקט"ן בכל פעם את המתבטל ומכיון את שאינו מתבטל ע"כ אזלין צ"י לעינין מעשרות צמר לקיטה. ולפי"ז גם בכאן אשמועינן זלשון לקיטה. שמצדדין את הראוי למטה ומכיון את היצרות והכמותות וכקטנות ראשיתן וכיולא כן כ"ל ואשמועינן שכל דבר הפוסל בערצה של ד' מינים פוסלין בערצה הלזו:

שם ואותו ה"ז"ס ותקפין וכו'. לא ידענא למה אחר זלשון קתום ואותו ה"ז"ס. ולא אחר. וצטע"נ. ואפשר לי לומר דהנה עפי"י כהני מרן הארז"ל בכל יום כמשך מוקף אחד מן יק דז"א. וביום ה' אנו כוללים כל המוקפים צין אוחס שכנסו ע"י החג ובין אוחס שכנסו ע"י הסוכה ובין אוחס שכנסו ע"י הקפה שזכ"ל יום. ע"כ לא אחר התכל וצטע"נ דלא ה"י משנע דז' הקפות של יום השצעי המה רק צקדר וקפי"ו ימים הראשונים. ע"כ אחר ואותו ה"ז"ס [להורות] שזה היום יש לו סגולה. צפע זה מה שר"ל:

אנ"י וה"ו מה שהקשו. למה הזכירו השם הל"ז קודם הראשון כ"ל שצאמת לא הזכירו השם הראשון [רק] שם המ"ט שהוא ג"כ וד"ו והפעם כאשר יחזיר [בעצה"י]. והנה צמרו להזכיר אלו ה' שמות כ"ל דהנה מלאחי צקפר רחאל שם אנ"י [ליוור] בוגי. ושם וד"ו ליוור וד"ו [והנה לפי"ז שם אנ"י צנ"י] חלקים. וה"ו צנ"י הוי'. ולפי"ז הכונה שצמרו צצעי שמות הללו ומקפר ליוור הוי' חלקים להורות עשה [למען ה' שמות הללו כיקים נגלים וימים] נקתרים צצע. כי ע"י שם הוי' הסיקים נגלים. ועפי"ז שם חלקים כיקים נקתרים צצע כנודע ומקפר [צ' השמות זליוורן הוא צנ"י צ"ק כידוע "ענכו ציוס קראנו] והנה לפי מש"ל אנ"י שם הל"ז וד"ו שם המ"ט. ל"ו מ"מ. צנ"י חלקים. והנה לפי הכ"ל ידק על צמרו צצע המ"ל [לצקוף].

וצמחילה מזכירין השם הל"ז כי נקטתם צמחילה עכ"פ כיקים צהקרת הטבע ואח"כ הוקיפו לצק גם צנבלה והנה עי"ן צפע"ח [צער יוה"כ] [מה שאלו אומרים צצעת] הנעילה הוי' הוא החלקים. וה"ל למימר חלקים הוא הוי' עי"ש המעט להיות עליית המלכות הוא קודם. ואח"כ צצעת הנעילה וכו' ע"כ אומרים הוי' הוא החלקים. והנה לפי"ז צחג הזה דלא שייך. והוא טעמא כלערך למימר חלקים הוא הוי'. והנה מחזי כש"מ ח"ו ע"כ מרחים הדבר צצ' שמות אנ"י וה"ו שליוור חלקים הוי' ואין אומרים צפירוש חלקים הוא הוי'. כ"ל: מ"ו. תוי"ט צד"ה חריות וכו' [ואתו היום נקרא וכו'] והא דקחתי מתכתיין ואותו ה"ז"ס לאו דוקא יו"ס אח"ד. י"ל דוקא. ציוס הוא היו חוצעין וה"י נקרא יום חיצו חריות וצשאר הימים היו מצדין ומקיפין אצל לא חוצעין כ"ל: מ"ט תוי"ט צד"ה כיסוד וכו' דהלמ"מ הוא וכו' אע"ג דררשי תכלי רע"ז צקראי. כיסוד המים הן המה השפעת החקדים למלכות שמים ומלכות פה והורה צצעי"פ קרינן לה ע"כ עיקר המטה הוא צצעי"פ ומחזי צתורה צצבת כאשר ידוע שהחולדה לא כיכרת צצפע"ע רק צצמו עד עת צא השפע אל המקבל אז כיכרת החולדה והצן. ויה"י שלא יאמר פינו דבר שלא כר"טו. כל דצרינו צדק אפשר:

בד"ה צ' ספלים וכו' ואח"כ הא"ך מורידין צקודש משל זהב לשל כסף. י"ל אין כאן הורדה דהנה עד עתה מר"ה ה"י הכל משפטי הגזירות. וכהיום צחג הורדת החקדים ע"כ הוא כיסוד המים מיני החקד. אח"כ כמה צזה עלי"י צקדש שנתעלית ככ"י מן הדין אל החקד ע"כ מעלין מן הזהב (שהוא דין) אל הכסף (שהוא חקד) זה מה שר"ל והשם המוצי יכפר:

פירק ה'

משנה ב. ונתקדים שם תקי"ן גד"ל נקרא חיקי"ן גד"ל עי"ן צכתי הארז"ל שכל המזמים הללו המה חיקון לחמה אדה"ר שאילו ה"י ממתין אדה"ר צציווגו עד ליל צצת הוי' מחוקים כל העולמות וכהיום שחמאו ה"י ע"י אשה לחמה לריכין צחשרי לעשות כל אלו החיקונים עד שיגמר הדבר צחג. ממילא החצוק מה שמתקדים שלא יבוא לחמה האכסים ע"י הכסים מיקרי חיקי"ן גד"ל לחמה אדה"ר

לזה אומרת המטכה ללא סייף. לקונסו דצרוז י"ל
 טקמך עלמו טנדולח י"ט לו אפר כירה טסוח מוכ
 וחסה כטאירע לחרר טסחיסה טאין לו אפר כירה
 הטוכן. יחפור צדקר דלא סייף למויקנס"י ר"ל:
 מ"ה תו"מ צד"ה צ"ט וכו' וצ"י טרע"צ מפרט
 עלי צריטח וכו' וחסה הגירטח צקדר
 הטטכה דצצלי וירוטלמי ר"ל טזחח הגירטח היח
 הטכונה להטמיד לורך צטר לטוחח יו"ט דלדעיל
 דמיירי ג"כ טולס מטוודך לטוודך טוח כדי לטחוט
 יוכיס לטוחח יו"ט וכן עומד וטועד מטחן אחי טועל
 וכן זלן טחורים וכו' הטל מיירי מטכנת צטר לטוחח
 יו"ט. ומיילח מחרטוי להטמיד כעילה הטלי לקצב
 צטר וכן כחינה טעור דחי לל טריה ל"י מייטנע
 ולל טחיע וטחי"כ טילוק טחריטין מטחחיזה טוח
 עכין אחר קמייה צטמיס וטחל עכיי זזון ללורך
 יו"ט :

פרק ב'

משנה א. תו"מ צד"ה ועטסה הצטיל וכו'. וקרח
 טמו עירוי"צ טסוח מערצ לרכי טנה
 על לרכי יו"ט לעטותן יחד טרלצ"ד. וחסה עפי"
 כווכה טחרי"ל כוופת עירוי"ב. ע"ב רי"ז. כ"ה .
 הייט חס"ד גבור"ה לטולגן יחד צלדיק יסוד עולס
 עיי"ט ולפי"ז י"צחל כמי מלחח דחל דעירויז טוח
 לטון טערנזות גס עפי"י טקוד וצוטע קט מיכל
 להטצוק מ"ט רז"ל קייס אצרטס אחיט וכו' אפילו
 עירויז הצטילין טחלמר עק"ב אטר טמע אצרטס
 צקולי . חנה לל טודע מטיכן טמעו לה מן טעקוק
 ולפי הטכונה טי"ל עירוי"ב ט"ס טי"ס חס"ד גבור"ה
 לכוללס צלדיק יסוד עולס חנה טמעו לה מן עק"צ
 אטר טמי"ע אצרטס וכו'. וטמי"ע טוח מלטון וטמי"ע
 טחול וכו' טסוח לטון אטיסה. וטטס טעוד יכטר:
 בד"ה וקומך וכו' טקטו צחוק'. א"כ צעלה כל
 אחור מלחכת טנה טחיל וטחי לחולה
 טי"ט צו טכנה וכו' וי"ל דלל אטריק טחיל צדצר
 טאין אטחי טוליס טי"ה צמליטוח כי טלוחי טלל
 יסיה טוט חולה ציטרחל וצחורס כחי"צ דרכי דרכי
 טועס. וטחיך יטחור עפי"י טחורס טחיל צדצר כזס
 טרי אט לחמו טומעי"ס לדצרי טורה. כחי"צ כל
 מוחלה אטר וכו' לל אטי"ס עליך וכו' וכחי"צ וטקיר
 י"י מווד כל חלי. וקלח קטסה דחי"ק דטחרי"ק
 טחיל וחי צעי מעקר ככסי"י וטוח עכיי וכו'. אצל
 אן

אדס"ר. וטח טחיט מוצלר צמחיתין מטר טחיקון
 טעוטון כי ט"י מוקיין טיטיו טחכטיס ולמעלה וכו'
 כי מרווח צוח מ"ה טי"ה לעחי"ד צמטר טחיקון אטח
 חיל עטרה צעלה. וטוח טוד כמוס לללקי איוס .
 ע"כ כע"ה לל כחצלר טדצר צוטטה :

מ"ג תו"מ צד"ה מנלחי מוכסי כחיס וטחוייכיסן
 כחצו טחוק' טימח דלל קחטי"צ כחונה
 וכו'. וי"ל דח טוח צדוקח מוככסי כחיס טצחין
 לכטר על גילוי עריזה. וכצר כחצחי לך טכל
 טעכייכיס טיקון לחעח אדסי"ר טלח טמחין צויונג.
 וכע"ה צזון טחיקון צמכסי כחיס טי"י מטקיעין .
 וקלרטי. וחס עי"י טכל לך טטכיל וטדע אטרה
 לל טיחה חלר צירוטלי"ס טלל טיחה מטי"ר וכו'
 עפי"י טחור צזטר כח"צ מוכי"ס לטיכלות . חג"ה
 צחיס. כה"י חלרות. וטוח צזטר ל"ך [ד' ל"ד ע"צ]
 צעקוק אטרי חצטר וקרי"צ יטכון חלרי"ך וכו' :

מ"ז תו"מ צד"ה מלפני וכו' וטחי דרלח טטנה
 טייט כטצחו עדי"ס מן טמכוח ולמעלה
 אצל כטצחו עדי"ס קודס טמכוח. מיירי קחס מיוס
 רי"ס רק [דגס] צזון מוקדט לל י'רע כן. דדחין
 ע"כ מלי"ל. י"ס צ' דר"ה דכטאירע טצחו עדי"ס
 מן טמכוח ולמעלה [ציו"ס ה'] טגס דמיי"ק טמוטדות
 מיוס ו' צזון מוקדט עכ"י טוב חיל לרוח. וטזן:

מסכת ביצה

פתיחה

תו"מ כצר קרס טעס טידורס צחחילה מפי' סוכה
 י"ל עור חג טככות. קרח צפי חז"ל קח
 ח"ג וי"ט טעמי"ס רבי' לזה. ע"כ טקמיד לה מפי' יו"ט
 דמיירי מוקחסי ימי"ס טו"סי. כ"ל :

פרק א'

משנה א. תו"מ צד"ה צילה וכו' וטמי"ג דמסקיין
 דיריע עלמה כמי אטורה אפי"ה מוקמיין
 למחיתין וכו' וי"ל דמוקמיין למחיתין ציו"ט טלחחר
 טטנה לטורה כח דטחירל דצ"ט דאפילו יו"ט לחר
 טטנה כמי מוחר דלל ק"ל כלל טכנה :

מ"ב משנה טאפר כירה מוכן טוח קח מפרטי
 לה צנו' וטפר כירה וכו'. וטעפי"כ

י"ל דקטעח מטטנה. טאפר"ר וכו' לטורה מפי"י מ"ה
 לל קוכטין אוחו כטטחע וקמך עלמו על דקרי .

ברכה

ביצה פרק ב

משולשת

אין זה קושיא כלל דמעקיר לנכסי לעבים מלטה קעניד ורולה נבך לפעמים לחלק ככסיו לדרקס או לחיה וכיוצא וגם אינו דומה לחולה דנפירות כתיב צחורה אם אחתו מהנאבים עפ"י התורה והסיר י"י ממוך וכו' :

מ"ב. תוי"ט דר"ה מפזילין וכו' למחר ח"ע צרגל דכתיב ונצלתם לא תגעו ומוקים לה צמק' ר"ה צרג'ל . וא"כ לפי"ז חסר צחורה שצכת צחית צרג'ל ומקרה [צחורה שצנ"פ] הלא הוא צחונ'ים אללינו צספר אגרא דכלה :

[מ"ד. תוי"ט דר"ה ואין קוונכין] וכו' דדייק לה מ"ה מדלין קוונכין [ציו"ט]. ולריך לי עיון הרי לביה דהלכתא כותייהו. ק"ל קוונכין מהיכן ידעינן דהקוונך קוונך [צכל כהו. הלא אפטר לומר דמשום] הכי מהירין ביה לקוונך דק"ל דא"ל לקוונך צכל כהו ולי"ע :

[בד"ה חלל אי"כ ראויין] לשת"י ומיירי כגון שפחה מהן וכו' ולפי"ז מאי דקאמרי צ"ש א"כ ראויין לשת"י רבותא קמ"ל דאפילו שחה מהן כשאין [ראויין לשת"י אקור לרחוץ צהן . דהכל] יודעין דאיך ראויין לשת"י. ועיקר שתייתו הוא רק להחיר רחילתו . צום לא מהכי שתייתו . דצמלה דעתו ר"ל :

מ"א ראש השנה

פרק ד

משנה ד' תוי"ט דר"ה שופר וכו' י"ל דגני שופר הוה רבותא עפי וכו'. ר"ל עוד דקד"ה דשופר כיון דהמטה הוא לתקוע שהוא מלאכה לכאורא. הותרו כל העלאתו הסלכות [לעשותם] צצזיל המטה הלזו . קמ"ל דאקור. ממילא כלמד צמוכס"כ ללולז דבקיום מלכותו אין שום מלאכה רק פלעול צעלמא ר"ל :

בד"ה אין מעבדין וכו' וכתב הר"ן וכו' הימא חמאי מעבדין דהא קיי"ל קען זוכל כגילות אין צ"ד וכו' . לולא דצרוי י"ל דמשום קיפא אצל מהעסקין וכו' דהא דוקא צהגיע לחיטך משא"כ צאין מביע אין מהעסקין ואין מעבדין :

בד"ה אצל מהעסקין וכו' ה"ק וכו' . [והרע"צ] דראה דלי"ג אצל וגרם מהעסקין צהס . והתי"ע לא הניח גירסתו :

מ"ט דר"ה כך כל יחיד וכו' משום דאפילה מקצנר סיהא כל אחד מנפק רחמים על עצמו עכ"ל י"ע להתנוק צום הרין דר"ל [דודאי] אם לא ציקס עדיין [שום דבר משפ"י] צאוחו היום הנה החפילה הוא מדאורייתא [ולעצדו צכל וכו'] צודאי כראה [דאינו] יכול לסוליא. כמו שאינו [יכול] להוליא צנעילה לילצ וצהנחה חפילין להיוחן מלוח מעשיות כן הוא צחפלה שהוא מ"ע [מדאורייתא]. משא"כ כסצבר ציקס צאוחו היום אי"ה דצנר מהס"י יולא י"ה מ"ע וקדר הצרכות אינס רק מדצנך וכן ג' חפלות צום י"ל דודאי יכול להוליא וי"ל כיון דחז"ל חיקט דאינו יולא רק צאוחו הסדר דתייבו ח"י צרכות צג' חפלות [ע"כ א"י להוליא דהוה כמו שמוחוי מדאורייתא. דוקא] צאוחו האופן ולי"ע צדצנר :

מסכת תענית

פתיחה

[תוי"ט] כשהסלים צצרו על המועדים וי"ל עוד אחר שדצנר צענין ר"ה יום הרין וידוע [דהכל] חלוי ועומד עד יו"כ והס [עשרת] יוני החצוזה דרשו י"י צהמלאו חלו עשרה [ימי חצוזה] והנה החצוזה הוא צהענית ע"כ הקמויך החכא [למקסת] ראש השנה חס' חענית גם צצכרו צמק' ר"ה [פ"ג מ"ד] ענייני החענית שמוקעין צחלולרות ומוקעין לזה כל ענייני החעניות :

פרק א

מ"א. משנה מאימתי מוכידין וכו' הא דקרי לבשמים צלטון הצכריה דהנה הרביעה חוכר הרוצע אח חקנצה. והולידה והלמיה [היא נק'] זכיר"ה הנה לרעמי הוא לטון השפעה מהמשפיע דמיון הזכר המשפיע וכראה דצעצור [זה אמרו] צירושלמי דאין לסזכיר גשמים עד שמוכיר סש"ץ שהוא דרגא דיקוד לריק דליה רעו לארקה צרכאן כ"א על ידו כעצור צזכר וס הוא שמו צירושלמי כדי שלא יהיה דצנר מעורצ ציכיהס רק הכל ע"י סש"ץ דרגא דיקוד אסתכמותא דכל שייפין לארקה צרכאן ע"י הלריק יקוד עולם [שסס מוקוס הצרכה] וצזה [יונה] לטו למע קאמר צצור"ה גשמים שיורדין צצור"ה לסוליד [צחריון] ואח"כ והולידה וסלמיהה סגן שדצנר :

תו"ש זדים האחרון נחביר וכו' וקלמ יע
 לרקוק אחאי קרי לי' הסם שרי וכו'
 ולפי ג'עם סתו"ש לעיל זריה דרקוק רזיבו האי .
 מדקאמר סטבי מתקיע וטעמע [דלחר חוקע ולא
 סיווד לפכי סחינה] יוכח לפי' דסנתפלל בטליחה
 הסזור חיבו אחרון דיע [אחרון לו דזה הוא רק
 נחטב וע] סנתקיעין [לסנתוקע] אכל עכ"פ יכול
 לסיות סנתוקע איש אחר פ"כ אין זה [סנתפלל
 הפילה נוסף סלחרון. משליכ נחפילה גסס] סיווד
 לפכי סחינה הוא נחביר לכל סעס ולפי"ז ריל דסמכרז
 קודם [סנתפלס לרדן] לסיות דוקא [סיווד לפכי
 סחינה]:

מ"ז תו"ש זדים סטן וכו' מוכיח לי' וריל לומר
 דסס כנגד י"ג מדה סל רחמים .
 [ועפ"ד] סתו"ש [י"ג] דיוכה לכו למה נלחרונה
 ז' יהד. וזרלסוטה רק ג' ג'. מדה ספניניה הוא
 ולחי'ה. וכזר כחזבו כ"פ ולחי'ה כביכול כק' לור
 פכים. וכביכול נקרח נתי'ה פכים. כתי"ס כ"פ .
 נלור פכי ערך חיים. וסנשמים לסרכס מים לחיים.
 כד יסי' קצ"ס מוכי' לחיי יסי'. ע"כ ען מדה ולחנה
 סזב אין מפקיקין עד גמירל. ועה לקלר :

פירק ב

משנה א. סרע"ז זדים אשר נקלה וכו' ונעסו
 דעפר כתי' אקרי אשר תחל אשר נקלה
 וכו' ולפי"ע סתוק'. דסי' ל"ל אשר נעלס ארס.
 ילדק אשר נקלי'ס נפשימוח לסורה אשר נעלמוח
 ארס סנסרפוס. כמו אשר קלי'ס ערך נצל :

במשנה דנרים כזעיס. סיינו דנרים סכזעין
 חל רוח סחיוכי סעלז. ולא יכול למה
 עד סי'כס. וכן דנרי כזעין דנרים כאלו סכזעין
 חל רוח [סחלוכי] סעלז נחלל סעמחלי מוסכן סילה"ר
 ודנרי מוסר כזעין אוחו לבל ינעול נעיר קסנה :
 מ"ב משנה זקן ורגיל וכו' זרע"י [סני'ל סתו"ש]
 סכל חון סעועה ס"י וכו' לבלור
 דזריו ז"ל אי'ס מוזגיס סלל סעעוה סיה כפי'ס
 עלה ספי' וזס ינחון סלרס. וכזו סלערו על רח"ד
 כסטי' מנפלל וכו' . וי"ל דסי' דמורידין רג"ל
 דעי"ז ינחבו חס יענה מ"ו . סרי זה סלל כעזע
 אלל זלח ען סעעיס סוח סיעון [וכי'] ועי"ו יחלמנו
 יוסר נחפילה ויעס ספי' ויכס י"י וכו' . משליכ
 נחי'ו רגיל לל יסי' לסס מנחן . דלפטר יענה
 מוסס דחי'ו רגיל ריל :

שם מ"ז סענה חל אצרהס [חזינו] נזר סמורי'
 וכו' נחי' גולל ישרלל. סוח עפי' המדרס
 [וירל פרסס ר"ו רזי' לוי חמר לפי] סתי' אצרהס
 חזינו רוחל חל סליל [כחט] ען המורס הז'
 וסולך ועססנך נמורס חלר. ח"ל הקצ"ה כך עחי'ון
 נכך לססנך נעלכיות מנצל למדי ען מדי ליון מיו'
 ללדוס וסופן ליגלל נקרט סל ח"ל ע"ס. ר' יוחנן
 חמר חמר לפכו רב"ע נענה סלמרה לי קח
 כל חל וכו' ס"י לי לסעי' אהמול חמרה לי כי
 זילחק וגו' ועכסיו קח כל וכו': וחי' לל עשי'י
 כן אלל כנעחי' רמעי' לעסוה רלוכך יסר"ו. י"א .
 נענה סיסיו נרו סל יחק נחי'ס לדי' עזירות
 ומעסי'ס רעיס סחל חכר לסס אוחס סעקידס
 וחמולל עלי'ס רחמים סנך רוחל סענעס אצרהס
 חזינו [ורוח לו ססי'] גוללל לכויו. ע"כ עסייעל
 גולל ישרלל. וסנה י'ס נכלן חילופי גרסלוח אי גרסי'ן
 אצרהס חזינו חל אצרה"ס סתס סלל [לסזכיר אצנה
 עד זרכס סכי"]:

שם על ססכי' סוח חומר מ"ז סענה ללחוחי' על
 י"ס וכו' נחי' זוכר סנסכחות. סזרכס ססכי'
 נדר מדה סנזורס סחור ילחן. ועסייעוה זוכר סנסכחות
 עפי' מוסלרז"ל נעסוק חכרתי חל זרי'י יעקז וכו'
 נכולס כחי' [זכירס]. וזילחק לל כחי' [זכירס .
 כי] סוח חכר סחיד סלערו לזור ועוכח על סנזוכח.
 סרי סלך לפכך. דעסייעין זולח סזרכס זוכירס
 וסל דלל [מחכירין נעירוס] ילחן. דלל מלי'ס נמורס
 סענעסו ססי'. אכל מחכירין אצוסי'ו על י"ס ססי'
 נמורס

תכונים זה צדין כמשתארין ל צפוק [וישע יי וכו' סהי] סקר של מלרים וקטרנג הללו וכו'. והללו וכו' עד שפזכיר הש"י זכרה חיתן [האזרחי]. וזהו לאזותינו שהמתיקו דין [פחד י' לח"ק] צעקיה . זה שמוכירין את אזותינו על ים סוף צעכי : שם על השליסיה הוא אומר. מי שבעה את יושע . בגלגל וכו'. צה"י שומע חרועה. הצרכה הזאה נגד מדה הפארת [ישראל עמודא] דאמלעותא . חתן אמה ליעקב. ולא מוכירין צו יעקב . מעעם הכ"ל והנה יושע נענה בגלגל צמעל עכן . והנה [תראה] אשר יושע לא התפלל לטם תפלה כדרך המתפללים כי לא היה תפילתו כפי התראה שגורה צפיו וכאמר טם [יושע ז'] ויקרע וכו' ויפול על פניו וכו' עד הערצ. ולא תמאל. שהתפלל ואח"כ כתיב ויאמר יושע אהה א"ח למה העצרה העביר את העם הזה את הירדן [הנה אין] זה תפלה . ותמאל אח"כ שאמר. מ"ה אומר. אחרי אשר הפך ישראל ערף וכו'. ר"ל הנה אין אחי יכול לומר ולהתפלל [אחרי] אשר הפך ישראל וכו'. הכוונה לדעתו צהיות ישראל כציכול עדה הפארת ישראל צצחי' פכים צפנים. [הנה אז הוא תפילתם] שגורה תפלה מלשון חיבור כפחולי אלקים תפלתו. משא"כ ח"ו צהעדר היחוד פצ"פ . ותמאל גם צר"ה קוד הכקירה [יחוד] פצ"פ א"ו מ"י תפלה רק ע"י השופר שהוא גבוהי גבח ון הלצ. צקול השופר ולא צדיצור וזה שמוסיימין שומע חרועה . וגבוחי [גבח] ון הלצ גם צזון שאין תפלה שגורה צפה הצן הדצר . ותמאל אח"כ כאמר [טם ח'] וילך יושע צלילה החוח צחוד העמק ודרטו צעומקו של הלכה. עסק צתורה. תורת אמת. חתן אמה ליעקב והצן . [ותחצונן מאל מדה ח"ה הוא ק"ל ומדה מלכות דיצור] :

שם. על הרציעיה הוא אומר מ"ש את שמואל צמלפה וכו' צה"י שומע לעקה . הצרכה הזאה נגד מדה כל"ת. והנה כלל והוד חרין פלגי גופא וכצר ידעה שמואל שקול נגד משה ואהרן להיוהו יונק משכי המדות. ותמאל צדברי קדמוכים נחשמואכים צלרתם ומלחמותא אמרו. מ"ש לשמואל צמלפה ח"י . ע"כ נעשה הכס צכלל והוד כטרע . והנה צכלל והוד העיקר הוא רבל הימין כלל. ותמאל צשמואל. ויעק אל י"י. כמ"ש התו"ם צשם רש"י. ש"מ שהלעקה מסיגל לכלל צמדה כל"ת. ע"כ חותמין צשומע לעקה :

שם. על החמיסיה הוא אומר מי שבעה את אל"י צהר הכרמל וכו' צה"י שומע תפלה. הצרכה הזאה נגד מדה הו"ד. טנהפך למטחיה צע"ה עוד צימי יעקב נלצק טר ארום עם יעקב ויגע צכף ירצו וכפגם הו"ד. ומזה נמשך אשר אלף החמיסי נגד הו"ד. כהפך . ואין [תמידין] וקרצנות. רק תפילות צמקום תמידין חקנים וע"ז עומד העולם והנה צלכף החמיסי ציעול הקרצנות ע"י ארום . הוא אשר הטר שלו נלצק עם [יעקב]. והנה תמאל אל"י הוא הכיגוד לארום וטר. דהנה ציום טענה אל"י ועלה למרום. צו ציום העמיד מלך לארום . וכציצח זמן ציעול מלכות ארום. הנה אחכי שולח לכס את אל"י וכו'. ע"כ אליס"ו מוקבל גם צזה"ז שאין קרצנות. רק תפלות עכ"ז הוא משלים ומקריצ קרצנות כמ"ש צחוס' סוף מנחות [עיין צספר ע"ג] הנה גם צהר הכרמל הקריצ שלא צמקדש. וענהו הסי"ח ע"י תפילתו ומעשה. [צין] חצין את אשר לפיכך שחותמין צה"י שומע תפלה :

שם על השסיה הוא אומר מי שבעה את יונה וכו' צה"י העונה צעה לרה הצרכה הזאה נגד יו"ד וכצר ידעה יונה הוא מטיח צן יוסף החתום ציקוד וכצר ידעה כי מטיח צן יוסף מעותד וכו'. ואח"כ יהי' יושע כמ"שועה לרה הוא ליעקב וממכה יושע ע"כ חותמין העונה צעה לרה : שם על השציעיה הוא אומר מ"ש את דוד וטלמה וכו' צה"י ממרחס על הארץ הוא נגד מדה מלכות דוד וטלמה המה ירטו מדה מלכות נקראת ארץ ישראל כטרע ע"כ חותמין צרוך ממרחס על הארץ והצן. כ"ז כחצחי צדרך אפטר : מ"ה משנה אמרו לא היינו טוהגין כן אלל צשער חמורה וכו' עיין צתו"ם [רפי' צדרך אפטר] והטיצ על מה [דמחמי' חרין] ועיין צמג"ח צא"ח [סיעון חקע"ו] דמחמי' לעם לא טוהגין להחריע וכראה לפי"ד דק"ל דאפטר קאי ג"כ על ההחריע וד"ק :

פרק ד

מ"א הרע"ב צד"ה צשלטה פרקיס וכו' אלל צחענויות שאין מתפללין צהס נעילה פרסי כהכי י' יהו צונחח דתעביחא . כיון דקמוך לשקיעה חמנה מללי לה כתפלה נעילה דמ"ח . ומנחחא כהאי ליחא צכלל יומח הלכך לא גורי צה וק

לרוב העולם. כ"ל ההכרח הוא דלכא למדרש צהיפק
 זכל שנה ושנה מאי כל שנה זמנו של זה לא כזמנו
 של זה. וכדרש לה זמנו חד מ"ד. א"כ ע"כ הנח
 דין ה' לו [א"ח] קצרה חלונה דיותר מסחבר
 למדרש מה כל שנה אין מוקפין קודמין לעיירות
 והוא הסברה שכתב הר"ן ז"ל כ"ל:

מ"ג תו"ט ז"ה מוחרין וכו' ר"ל כי מי שכתן
 צאוחס הימים וכו'. כראה מלשון הזה אפילו
 זכי עיירות ומוקפין יולחין י"ח זכהיחס צאוחן
 [הימים] וי"ל דל"ע זכר:

מ"ו תו"ט ז"ה כדר פי" הר"ב האומר הרי עלי
 עולה וכו' ופסוק דה"ד לשאר דברים וכו'
 עיין דביבור ש"ח"ז וזכין שסתחא מיירי מעולה דוקא
 דאי זשאר כריים וכדבות. יש עוד [הפרש] לעיין
 מעשר:

פרק ב'

מ"ב מנחה קראה סירוגין [ומתכונס י"א. הנח
 להו זהרדי כי מישך] שייכי סירוגין ומתכונס
 להדדי. דגם מתכונס קרא סירוגין. וי"ל [עוד]
 דצוחא אשמועינן אפילו מתכונס [שקראה סירוגין
 דיש כאן ארתי לגריעותא] אפ"ה י"א:

מ"ד תו"ט ז"ה הכל כשרין וכו' פי" הר"ב
 לחזו"י נשים. שאף הן היו צאוחו הנס.
 עיין זישנ"ס פסחים [דף ק"ח ע"ב] שכתב דע"י
 אשה ה' הנס. וכתבו האחרונים [דאי אמרינן]
 שא"ף הן [וכו' מחוייבין רק לקיים] המטה לא
 שיו"א אחרים י"ח משא"כ אי על ידן נעשה הנס
 [ג"כ] יכולין להוליא אחרים [י"ח וכלן זמתכיתין]
 מיירי והוליא אחרים [י"ח. ע"כ] דקדוק לא הצי"א
 הרב לשון שאף הן היו וכו' :

פרק ג'

מ"א משנה זכי העיר שזכרו רחוצה של עיר וכו'
 [כ"ל משום] דק"ל להנח דרחוצ יש זה
 קדושה דמשפלינן זה זתעניות והוא כלעד ממרכי
 וי"ל אל רחוב העיר וזעק וכו' ע"כ קידר זה רצינו
 הקדוש זכאל ופי" תו"ט:

תו"ט ז"ה צית הסכסח וכו' ע"ג כיון דעיר
 אוחן רצים נעשה המורה קדושה. סדנ
 לךך לי עיין דלכאורה אין העעס משום דחמירא
 קדושה

ובן הוא לשון רש"י הכך רואה ומאן דיותר פוז
 להתפלל מנחה גדולה זכל יום ודלא כמאן דקוצר דמטה
 יותר להתפלל מנחה קטנה :

מ"ד משנה כל יום שיש בו הלל וכו' עיין צהו"ע
 משום דהלל מדי"ס עשו לו חזוק .
 יש מהומי המטה דק"ל הלל מדאורייתא. ולדידי'
 ל"ל [דמש"ה דחי הלל את המעמד משום דק"ל לרצי'
 עקיזא דפרסומא כיסא עדיף. כ"ל:

תו"ט ז"ה קרבן מוסף וכו' ואע"פ שהגזעונים וכו'
 אין זה קושי"א כ"כ. דהרי הנח דין צצית
 שכי קמיירי מדקתני קרבן עלי"ס. ואז [לא ה'
 להס הגזעונים] ולא [יכלו] לעבוד כל הולטרך :
 [מ"ו תו"ט] ז"ה והזקנה העיר פירשו זמנו
 זשכי' וכו' זירושלמי שגם זראשונה
 ה' ז"ז רק שזענו זתשזון מחוח הלוות . עיין
 זמג"א [סימן הקומע קטיף ז'] :

[מ"ה תו"ט] ז"ה זה זכין זיהומ"ק וכו' כלומר
 שגם יוה"כ ה' זתוך ימי הסיווך
 וכו' העיקר הרצוחא זיוה"כ . שזאמר שם וילכו
 לאהליהם שומים [ועוזי לז וכו'] ש"לחה ז"ק
 וז"שמה אוחס שמהל להס הקצ"ה. מה שזכלו ושהו
 זיוה"כ :

מ"ס מגלה

פתוחה

תו"ט קידר אחר העניות ונגילה וכו'. וי"ל עוד
 דהנה העניות זמזחר זמגילה שזעשו זיני
 ממרכי ואסחר ואח"כ זשעה הנס זתקנה מלוח ונגילה
 וכתבו זה דברי המומח ועקתס :

פרק א'

מ"א המנחה הזאת מפורשת אללינו זחידושינו
 על המזרח :

[מ"ב תו"ט ז"ה] חל להיות וכו' וקשי"א לי א"כ
 לנה קורין זקס"ת וכו'. י"ל דלא גזרו רק
 על זכר שזכל חייבין זו משא"כ קריאה הסורה
 שאין חייב זו מי שחורחו [אומנחו] [זאוח] ופי"ה דר'
 שמה מהדר אפי' וגרים אמר חן זדידן וכו' עיין
 זשוסקיס :

תו"ט ז"ה ועוקפין וכו' ולא ידעת' מי הכריח
 להרין להח פעס אחר משום שזו קריאה

מסכת מועד קטן

פתוחה

[תו"ט] מועד קטן סידר אחר מגילה וכו' ולי"כ
מקום דאמרו חז"ל על משה רבינו עליו
השלום] שקיבל מגילה אסתר ג"כ מסיני. ואעפ"כ
לא ילא הדבר מן הכח אל הסועל רק ע"י [הכחמים
וכן] ענין מלאכה שהיא מוסרה החורה הדבר
לכחמים. עינתו חז"ל מלאכה אסורה ואיזה
מוסרה וכו' :

פרק א

משנה א. מסקין ציה הסלחין. עיין צרע"צ
מסלח"י ולא. ועיין צתו"ט צטס רס"י
ה"א מהחלפת צח"ה [וכו'] ואעפ"כ לרעהי לא דבר
[רק היא] צמטעט לטון המטכה תורה טצט"פ צכ"מ
עיין צזטר צסקרומה ר' חוק"י פתח. כטוטכה צין
החוחים וכו' מה טוטסס [דחיסו וכו'] איזה צה
חליטר עליון אוק ככ"י איזה צה חליטר מובילין דחמ"י
עי"ט הכך רואה [כי אר"י ס"ס] מלכות טומ"ס
תורה טצט"פ מקבלה [מן] לטוירוח העליונים י"ג
מדות טל רחמים. ע"כ יט צתורה טצט"פ ג"כ י"ג
מדות טהתורה כדרטה צתן מכוזכים נגד י"ג מדות
[העליונים] כאשר כהצנו כ"פ חד לקבל חד. וסכס
לפ"י? מטפט לה"ק הדצר הכטטק להטקוח מוקוס
ל קוס צצרות טטפט כק' [טלח"י כי י"ג סחיות]
צג"י של"ח. כי כל מדה טוח סוי כטרדע וכן טסלי"ח
סכטלה מחדס לחדס נק' כך טגן הדצר :

מ"ב תו"ט צד"ס ומחקין את קלקולי וכו' לא
יעטו לעולם וכו'. ור"ל וא"כ טוח

כדצר טאכד ע"כ מוחר לעטותו :

מ"ו תו"ט צד"ס וארון וכו' לפי טאין דרך לעטות
ארוכות לרוב וכו'. עיין צזטר [יחי

צקטופ] דאין רטחי ליכנס לארון רק ללד"ק גמור :
מ"ה משנה. ומקרבין את המעות ר' יוסי אומר

אף מוחחין. ומכטי"כ טמקרבין. וסכס
הרע"צ טכחצ אזל מקרבין לא גרס אף ומן סחינח

על הרצ צעל סתו"ט טטציח סגירטאות ולא סעיד
כלל צדצרי הרע"צ כדרכו סמוצ :

מ"ט תו"ט צד"ס אין מוכצטין וכו' וכל טסוח
מלה ארע"ה מן צמטילה כעלס טהרמנו

צאורה כטיטח כ"קט עכ"ל ולי"כ טסוח מלס עצריח
לטון

קדושתו רק להיות דענעה ע"ד הרצ"ס דאחו מעלמוח
וטמח יט א"ט"ס צקלה העולם טח"כס מרו"כס
צמכירחו :

מ"ד תו"ט צד"ס לכסדרן וכו' ונק' ספוטורה מל'
וכו'. כרחה לפרט מלטון סטו"ר. סטטרו ח"ע
לחיוצ קריחה טחורה ע"י קריחה צצ"ח"ס :

בתו"ט צד"ה צחטוכה וצטור"ס. אע"ג דמעטה
דטור"ס קודס וכו'. וכרחה דלח זו ח"ז.

לח זו דמטסיקין לחטוכה טאין כאן קריחה אחרת
מעכינו טל יוס. חלח אפילו לטור"ס ד"ט קריחה
המגילה אעפ"י כן מוטסיקין גס לקריחה הלזו :

פרק ד

משנה ג תו"ט צד"ה ואין אומרים צרכה וכו'
ואין הכל ככסין לחופה וכו'. ולי"כ דאגצ

אורחח מטמיעטו מסידור לטור. טוז ללכת וכו'
מלכת וכו' וסחי יתן אל לזו :

מ"ה משנה וסוח כטטח את כטו. עיין צתו"ט.
[וי"ל] דאין לו ללחח קודס עצודה. ויחר

כ"ל דהכס העוצר לפכי סחיצה [אפילו] אין טס
כסן חלח סוח לא יטח את כטו וחס הצטוחו וכו'

רטחי. אזל אין עליו חיוצ ליטח את כטו אפילו
הצטוחו וכו'. אזל מוטטעיר העילו עליו ליטח את

כטו מפכי [צני מטטוחו אפילו כטסוח] לצדו :
מ"ה תו"ט צד"ה כהכס על מלחו וכו' אטער כאן

צין עיניך וכאמר להלן לא טסיומו קרחה
וכו' כלמד ספילין מטס מה להלן טעטס מטוס

[צכ"ס אחס] ל"י וכו' אף ספילין טעטס מטוס
צכ"ס אחס ע"כ עצדים [טטורין מן ספסלין] :

תו"ט צד"ה דרך סחילו"כס וכו' קרוב לעין סוח
אזל מין גמור לא סוח דטח לא עקר

ג"ט וכו'. ג"ט סוח תורה טצעל פה וטטחי"כ
הדרטח לך ללוח ולא לאחר"ס וכו' כ"ה יצטור

מחיצה ל"ך צתורה טצט"פ. וכצר טרדע לך מ"ט
חז"ל [עיניצין כ"ח ע"צ] ריחר מוטוס צני סזטר

[צד"ס יחר] מ"ד"ח. סד"ח יט צתן וכו' ור"י כל
העוצר ע"ד וכו' וסחמיר"ס טחורה צוקן מויר"ה יחר

צד"ס עצד"ח :

מ"ו תו"ט צד"ס ר"ח אומר וכו' וכדי ציון ח"ק
לצותן מוקטר מולדתן וכו'. וסי"טח

לדצר מוטכמו"ס [טאמורו קטטרין דך ע"ד ע"צ אומ"ה
רוח] סקקח"ס לפכי סקצ"ס וכו' וטכל"ס [אחס וכו']

קיים. אל העמוד וכו' ע"כ קיים בטוב :

מסכת חגיגה

פתיחה

כאשר השלים וכו' וכו' עוד. דהנה כלמד דין חזילות עמ"ג. והספתי חגיגים וכו' הנה קיים ההכל בטוב חז"ל הוא אומר זלע וכו' וקיים ההכל הדבר המונח לנו. וסנה אחר דיני חזילות חגיגה. להורות לנו על מנחה עוז יסופות והספתי חז"ל לשון ז"כ :

פרק א

מ"א משנה. חין מחרש טועה וכו'. תני להו זלשון יחיד. דיותר טוב שירבו ויפרלו זישראל חכמים ושלמים מכל מוס. ולא יהיו טועים וחרשים ועומעמים וכו'. ואידי דליכך תני קמין דדעי להו ג"כ זלשון יחיד. עשא"כ כמים ירבו ויפרלו זישראל [כי] המולס לרין להס. וכן עבד"ס. הרי הצנחנו יולרנו לחם לכ"א זישראל שני אלפים ות"ח עבדים. ולעולם בהס העבודו. ועיין בחו"מ :

מ"ב הרע"ב זד"ה הרא"י [מעט כקף] וכו' דעל השמחה כלעוו נשים. הל"ל דעל השמחה כלעוו ג"כ נשים. וכו' להורות שהשמחה הלוי זנה שמעמח אה אשתו ע"כ שמחה לז אהס. ויה"י הרעו זזס על החגיגה ז' כקף ל"ב גרעיני שמורה. שמחה ל"ב. לייבתי למשמחה :

בא"ד. ושלמי שמחה לא החכרו כאן וכו'. כ"ל דליכו מחכיר ההכל רק מה שמייב פעם אחת בכל הרגל. עשא"כ שלמי שמחה עמויב זכל יוס זרגל. עיין בחו"מ :

מ"ג. הוי"ע זד"ה חוגג וכו' והמה עליו סכ"מ דהא רבי אופעיח גדול ער' יוחנן. וי"ל דקרא כפסטי"י דייק יותר כד"י :

מ"ד. משנה. סיחר כדרים פורחים זאור. מה ססחכ"ס עהיר סכרר מקור לחכמים זהורס זנע"פ. סהזוקן. סחכ"ס עהיר סכרר. זרלש"ית. זחוכעה"ל. רלש"ית חכמה. ורלש"ית נעי עלער ס"ל ולא כתיב ז"י זתורה סזכחז וילע"ר. והסנ רלש"ית חכמה ירלח י"י. אנה יקד זרהל סורס זנע"פ וססס סעוז יכסד :

לשון [כיצת] שמהגבר האחד על חזירו. דהנה בהסרתיים חין ענוקרון. איכו יכול האזן להסגבר על סהזוחה. וענקרון אורו שיה"י זו כח. ומה סהזיח סרצ הוי"ע סרגומו של זמקילה. כ"ל שהסרגוס מפרש לקס ג"כ כך דהנה מקילה סהכל דסין זז והיא מופקרת לרבים הנה [היא] כזוסס ססה יד סדפ"ס אורח כ"ל :

פרק ב

מ"ג. הוי"ע זד"ה יאזרו וכו' ולשון רס"י. יאזרו" עאקור ליסנה עהן. ע"כ. עפעע דעחמיר טפי שילך לאיבוד עכ"ל. חין זה סכרה זדברי [רס"י] רק דס"ל. דאורו סמכווין מללכחו זמועד הוא לא יסנה מלוחה סעללכח. חזל רשאי ליסנה לאחרים. וכן עפעע הלשון זנחתיסין [דהיא] קאי על סמכווין. דלרעז"ס ז"ל קסה קלה ז"ד עאן דכר עטייהו :

פרק ג

מ"ד. תוי"מ זד"ה חין כוחזין עמ"ח וכו' וליכא לעיחט וכו' כמו זנחנה וכו'. כ"ל דזל"ז ליכא לעיחט. דסלוואה על כהך הוא זפני עדים. דזולח זה [זנר] סעלוה על לפני עור וכו'. עשא"כ זנחנה :

מ"ה. תוי"מ. זד"ה גזירה ז'. אסמכוה אקרא וכו'. זדברי סרי"ף הונח ג"כ סמוך עיוסף. ויעס ללזיו וכו' ז' יעים :

מ"ו. תוי"מ זד"ה ולא עוליכין וכו' ואסמועינן סה זחוס"מ וכו' קע"ל. סרין. ולולי דברי ערן סרין. חני אוער. דסעסכס דייקח דברי'. דעיירי זחול. דסרי כהנה ואין זברין אלא ער עטס זקופס. וקאי על סלנל. וחס"כ כהנה זלל וא"י. ענין זפ"ע אין עוליכין דבית האב"ל. ולי קאי דלעיל הל"ל. ואין עוליכין לביתו וכו'. אלה ע"כ הוא ענין זפ"ע וקאי חיי סחול. וכיסל לפ"י. סה דקסני חס"כ ואין אוערים זרחה חללים בזמוע"ד. דקסה ל"ל לעיער בזמוע"ד. סרי גם ער ססחח זמוע"ד קמיירי. אלה ע"כ עקוס דלעיל עיירי עיעוה סחול כ"ל :

מ"ז. הרע"ב זד"ה חזל לעיל וכו' עקוס אל סעמוד וכו'. לכין רל"ס לקיים זמו"ב. גם סרע"ב

פרק ב

מ"א. משנה. אין דורסין וכו'. סרצה ענינים
 מהראוי לדבר בזה. אבל אין הזמן בורס .
 אבל עכ"פ זאה לדעה . עיקר הפירוש מעט"ס
 בראשית"ה. סינו מעולם החוהו שה"י הס"י זוכה
 עולמות ונחריצן ואחר דין הכיין לי וכו'. ונזון
 סרצר למשכילים נקוד ז' מלכי ארום . ומעשה
 מרכבה ס"ס [עולם] המיקון שכהוהו העולמות
 בסרכזה זה הוך זה כבוד. ומה שהזכון חוהו
 ולא נמעסה בראשית וכו' ולא במרכב"ה. ולא [אמר
 נמעסה מרכבה]. וז"ל דקאי אחיצה נמעסה דרישא
 לסורוה [דחדא הוא] להורות דהמעט"ה בראשית .
 הוא נעזור מעט"ה מרכבה. מעצראשית [כחכוון]
 המאליל ב"ה שיחריצו העולמות ככדי שיחווהו ע"י
 סכר ועוכס כבוד. ומה שיחווהו עולם. ואין
 כאן סינוי רזון נמעסה המאליל ב"ה :
 תו"מ ברי"ה ולא במרכבה וכו' והחוק' פירשו
 נמעסה בראשית וכו' שהוא סס זן מ"ז
 וכו'. קוד י"י ליכאיו וילקו מאר סרצר לעמ"ל .
 והזן

מ"ב . משנה יוקי זן יוער וכו' שנאי חומר שלא
 לקמוך הלל חומר לקמוך הראשונים היו כשיאים
 וסנייס להס אצוה ב"ד. זן הלודך להזונן [בדבר.
 זס] מעט"מנו . וגס נשמאי והלל כשהכס הענין
 שנאי ה"י אצ"ד וק"ל שלא לקמוך והלל כשיא וק"ל
 לקמוך . גס יס להחזון וכי ס"ד ננמקרה [כפל
 הדגד אקר דור אחר דור] חירע אשר הכשיאים
 ואצוה ב"ד כפלנו נקמייס [והנשיאים] ק"ל שלא
 לקמוך [והאצוה ב"ד ק"ל לקמוך וכ"ל להרץ כ"ו
 עפ"י מה דחקן] ק"ל . אעפ"י שאלו אוקיין ואלו
 מהידין [אלו פוקלין ואלו מעט"מין אלו מעט"מין
 ואלו מעט"מין. אלו ואלו דברי אלוק"ס הי"ס ולרין
 לסבין עעס סדבר. וכ"ל דהנה סדע"ה נקרא הי"ס
 כי סג' נוחין סדדעה סס קוד חיי המלך והס
 סג' נעוה סל] הספילין אה"י הוי' אה"י בג"י הי"ס
 [מעט"מ סניכ"ה] נקרא אלוק"ס הי"ס. נעבור נעוהו
 ז"כ נעשפע"ס מענה . והס נעוהין יס חקדיס
 וגבורות כבוד ונפרט קיד הדעה יס בו עיטרל
 דחקדיס כבוד דגבורות כבודע מכווכה הספילין
 עע"סיוה נעוה וס"י ח"ס . והס דורות הראשונים
 ססיו גדולים מאוד עמדו על דע"ה רבותי"ס .
 ססרז מעט"מ להס דעח"ו . ונדע"ה יס עיטרל

דחקדיס וצ"מרה דגבורות. והמחקה סדינים וגבורות
 סס נשורסס . [בצני"ה] אשר מענה דיכין מעט"מ.
 והיא נעלמה חקדיס . והנה כשעומדים ע"ל דע"ה
 רבותי"ס. סינו מה שהוא למעלה זן סדע"ה זסס
 סח"ג סס ביהר כאחד לא ה"י עדיין מחלוקת. הזן
 סרצר . מעט"מ דורות האחרונים כשלא עמדו ע"ל
 דע"ה רבותי"ס. כשאר להס מחלוק"ה . זס אוקיר
 ופוק"ל ומעט"מ . מלך הגבורות. מה מעט"מ ועחיר
 ומעט"מ מלך חקדיס. אבל אלו ואלו דא"ת. בשרסס
 סס אח"ד . הזן . והנה לא נמקרה כפל כשהגיעו
 הדורות קרוב לחלמידי שנאי והלל. שלא עמדו ע"ל
 דע"ה רבותי"ס. נעמה דכבר מאיך סיפאר כהוראה.
 והגיע [ז"ן המחקה] הדינים סנה כבר החילה
 המחלוקת זין ראשי סדורות כשי"ס ואצוה ב"ד .
 ודוקא נקמייכס ב"מ"ס . דהנה יר"מ היא קוד נקרא
 קדש [סמחויין מלך] אימא ב"ה כבודע [ולא מלך
 אצוה רק ע"י עש"י ישראל נעמין אה הקדש כבודע]
 והנה סקווד ככ כח"ו ס"י קווד. וככל כח"ו כ"ה.
 היא נעח"י כה וגבור"ה. נעחבר כה. והנה לנעבור
 זס הנשיאים (ססיו קרובים לרורות האחרונים)
 ססס מלך חקדיס ס"ל שלא לקמוך. שלא לעודר
 הכה וגבורה נמקיר קודש . כי אשאר לא יוכלו
 להעלוהם ולהמחיק נשורסס. כי כבר נחלשו סדורות.
 וא"א לייחדם כאחד נשורסס. ואצוה נחי דיניין .
 ס"ל לקמוך. אצוה נחי דיניין מלך סגבורות . ס"ל
 לקמוך נמקיר קדש להעלות הדינין לנשורסס .
 וכשהגיע הדגד לזון שנאי והלל . סכבר כהגבור
 הדינים. ונחלקו הדעוה נחלמידי"ס . וכנה שנאי
 קודס להלל . סנה אדרינא הלל כשיא [מלך]
 סחקדיס ס"ל לקמוך ככל כח"ו נמקיר קדש
 להמחיק הדין נעורטו. ונעמא אצ ב"ד מלך הגבורות
 ס"ל שלא לקמוך כי בגבורה סווד . וא"א לעה
 כהאם להעלות לנשורסס ולמקורס . לייכחי לעשערה.
 ולא סרנעחי סדינור. והסס סעוד יכפר. ויהי רלך
 [שלא] יאמר פינו דבר שלא כרזנו . וכל דבריכו
 בדרך אשער :

[מ"ד] . חוי"ע ברי"ה ואין כ"ג וכו' ועוד מאי
 חירא כ"ג וכו' י"ל דהכ"ג ס"י זו סיון
 בלצ"ס נגדים נעובדים עיוחדיס ידעו העולם
 נעוקדע סיוס :
 [בא"ד ודא"י] מירובלמי וכו' ולדעה זס לא אחיא
 מחכיסין ככ"ע. וע"כ ל"ל לדעה ר"י בר זון.
 ככליו הוא כעירוס סרע"ג . ואשאר ק"ל דהנה ר'
 עקינא

מסכת יבמות

התחיל הסתא סדר נשים ציצונית כדי לאשמועינן
 הוציא דעריות להיות נפשו של אדם עתה
 לכן עשוינו הסתא [דיני סיזום] דדמיין ען
 הסורה עליה גדולה. יצום. סיכא דליכא לך עריות
 [הרי אלו פוערות] לרואיין ולרות לרואיין. מה
 דע לעשות מעשרה לעשרה [להחזיק ען] נשים
 האסורות. ע"כ הסתלה הלימוד צעייני הנשים
 הסתיל [מדיני סיזום וחליטה] ללמד לאדם דעם
 עסורתינו הקדושה. כ"ל :

פרק א

מ"ב. משנה. סיחה צהו או אחת עכל העריות
 סאלו וכו"י ה" עסקיין דליחני. סיחה אחת
 עכל העריות וכו". לעה פרט צהו. וי"ל דעלמא
 אבז אורחא קמ"ל. דעלום על אחיו סיטא צהו.
 כמו טעלום דליטא צה אחוהו. והוא לדעתי קלח
 סייעתא לעלן דק"ל כן :

מ"ד. תוי"ט צדיה עכשירין וכו' דאפילו סקנתא
 עדרבנן ליה להו צלרות דלחלו. גערא.
 עיין צהוי"ט צע"א צדיה פוערות. כהז דה"ל לעיחני
 אוקרית לרותיין ען סחלי"ה וכו' דודאי איסורא
 איכא גס לעיחלן טאס אחס אומר חוללת עחי"צת.
 והוא קצרה הפוכה עכאן. וי"ל דעיטת סגנ' צכאן
 הוא כך. כיון דהסתא סולך לעיחני צע"א פוערו"ס
 מעטס טכחז סהוי"ט מהו כוכל לצא לדי טעוט.
 דטא דלל סני אוקר"ת. דאינה כאקרת לעיחלן
 ואדרבא דקנתה חכמים הוא לעיחלן קמ"ל דאין
 כאן סקתה ואדרבא אקורה לעיחלן. דאס אחס אומר
 חוללת סתייבס ג"כ. כ"ל :

בריה לא כענעו וכו' דצני חייבי לאוין כינהו
 וכסריס. אילטרך לעלן דק"ל יס עמר עחי"צ
 לאוין :

פרק ב

מ"ג. תוי"ט צדיה לא חוללת וכו' וכחצו סחוק'
 עסוכ דהוה צכלל שאיסקרה איקור ערוה וכו'.
 עסעז דגרסיין כן [צמטסה. כל] שאיסקרה איקור
 ערוה וכו' אכל צמטכיות טלפנינו סגידקא [כל]
 טהוא איקור ערוה. רק צסיפא יס גידקא אחס
 איקור

עקיבא אינו ר"ע טככל סחלמוד. דסחך : אומר הלכה
 עסע"י דריצ"ל. ע"כ הוא אמורא. וא"כ ר"י צר צון
 צירוסלעי הוא טפי עאר"י דחלמודא ער"ע ע"כ
 פסקו כווח" :

מ"ו. משנה. סובל לחילין סוחוק לחולין. צאיך
 גרסיין והוחז"ק. דצעיין דוקא וסוחז"ק עשא"כ
 עכל ולא סוחוק כעצור צקיף סעסכה. עשא"כ
 צחולין גרסיין קוח"ק דעמילא סוחז"ק כ"ל :

פרק ג

מ"ד. משנה. והביאו לו עיין צהוי"ט. וכראה
 דרצותא קמ"ל. אפילו סן רביס. דסני עדים
 כאמריס צכ"ע. צעועלח ע"ה דהס חשידי ע"י. אין
 כאמריס. אכל מניחא לגס טהה. אפילו אח"ד
 כאמן :

מ"ו. תוי"ט [צדיה וצעעה סרגל] וכו' טעעו
 כפסועא דסך קרא אינו אלא אקנכתא.
 דעועלח ע"ה דרבנן הוא וגזרו צדורות סחחריכיס.
 וא"א לוער דסכצוה סרצב עה. וב"כ א"א לוער
 דסכחצו יכוין דצעעה אקיפה כל ישראל כחצריס.
 איכ כיון דגזירת סכחצו הוא. סנה סאקיפה צרגל
 לירוס"ס דדאי אינה נעטיח כרגע ציוס אחר. ודאי
 סחחלת סאקיפה. סיחה עחחילח טצוע או טצועייס
 קודס לרגל. וה"י עחראוי טעסחחלת סאקיפה יסו
 כחצריס. וכן אחר סרגל צעוד סאקיפה קיינע זס
 לא טעענו. אלא אדרבא. ע"כ לא טעענו דפליגי
 אלא צמחיל צעיטחו. אכל להסתיל צמחילה צעוד
 סאקיפה קיינע לא טעענו. וכ"ע עודו דעועלח.
 אלא ע"כ עיקר סחיחר הוא עסוס חוקה דטהרת
 סרגל. וקרא אקנכתא הוא כ"ל :

סדר נשים

פתיחה

תוי"ט. צר כחצני דקעטיין צקידרן זרעיס. עועד
 וכו'. וכ"ה קידרן צתיקוני זמר ואנה צהו
 סינכא. זמ"ן קק"ט :

שם. והורה טצנ"פ טהוא טעסכה פוחתה סיח
 פוחתה אוחס. חס סעער ליי ליי"צ. סורה
 טצנ"פ מדה עלכות. פה וסורה טצנ"פ קריין לה.
 וסכה הוא סעער ליי עועעה לועלה. ע"כ צמקד"ט
 דצקו טעעריס. עד טאמר טלעה זכרה לחקדי דוד
 טורט מדה העלכות כעודע :

איסור [מלוא ואחא איסור קדושה . והנה גם לבידקתו] יש לדייק דעיידי מלרשט - מדלח קחני סהם . כל שהיא ערות וכו' וק"ל:

שם . חגיג דכל כלל לאחויי אחא . הבא לסימנא בעלמא הוא ולא צא לרצוה אלח למעט כ"כ כ"י . ואזי תקטן אצא אחריי ועלאתי אח דצרי . לדייק כן ממשכחני . כלל אמרו ציצמיה כל יכו' . ל"ל למימר חיבה ציצמיה . הרי עד שהא ציצמיה קנייני . אצל צא לסירות לנו . דזה הכל"ל אמרו חז"ל ציצמיה . ממקום אחר . אמרוהו צפ' יצוה יצא עלי' . למדוהו מפ' עריות . ללרוד לגלוה ערוסה עלי' צחי' . משאיכ איילוכיה . הוא הנלמד צכאן צמקומו מפסקוק וסי' הצבור אשר הליד . אין לרה סאילוכיה צוה הכלל . [וניחא] צוה . דפירשו מחכיתין . ללרמיה דייקא . וכיחא צוה מה שהאריך הר"צ להציא דין איילוכיה . ומסיבן ללמד . והזן :

פ"ד . איסור מלוה . שמתוה לשמוע דברי חכמים . יש להצונן . למה כינו זה דוקא צבדר צבדרו צעריה לאיסור [מלוה . ה"ל בכל] איסורי חז"ל . לככוח להאיסור בשם איסור מלוה . שמתוה לשמוע ד"ס . וכרחה לפרש . דהנה מצויה הוא [השם] הוי' צ"ה . דהיינו אוהיהו ו"ה . כפשוטו . ואוהיהו יה מוחלפין צ"ה צ"ס . וכל האצוה כעשים לייחדא שם ו"ה [בריה . והנה צחיבה] מלוה . שם ו"ה הוא צ"ה צ"ס . לסורות שזס הוא עלמא דליחכקיא . הנסחר"ה ליי' אלקיבו . ודגגלוה לנו ולצנינו : [והנה מלוה] פ"ו כעשה צעוה"ז כעין דונמא של מעלה . דהיינו איצ ואיס . מולידים צין וצ"ה . כצ"כול נגד השם הוי' . אשר צ' אחוון [נק' נסחרות] ע"כ מוחלפין צ"ה צ"ס . וצ' אחוון נק' נגלוה . ולזה נקראת הצעילה הרחשוכה צעריהו כשבושא האדם אשה צעילה [מלוה] כי הכיסואין סס לשם מלוה ככ"ל שהעשה על ידו צעוה"ז כעין דונמא שלמעלה . והנה חז"ל אקרו לשם גרר השכיות [אעפ"י שיוכל] האדם לקיים על ידו מצויה ככ"ל . דהיינו שיהי' הוא האב . והאשה . אס . ויולידו צין וצ"ה . אפי' אקרו . ע"כ [נקרא] איסור מלוה . ומה שאמרו חז"ל צבגו פ"ו מלוה לשמוע דברי חכמים . כ"ל דר"ל דהגם שצבגל עיי' מהוליד [צנים] להיחא אב . הנה מקיים צוה ששמוע לדברי חכמים . חכמים סס ששמתח מוספעים ון החכמה אצא . ונק' קר"ש כנודע . יש"ח [פזוך] עקד"ס . וכ"ע שאחה מולח גרר ער"ה

אחה מולח קדושה . איכ צוה ששמוע לדברי חכמים . ג"כ מקיים ככ"ל הזן הדבר :

פ"ה . תוי"ט צד"ה ומן הסכריה וכו' כר"ש דר"ש טעמו דקרא וכו' . הרבה דברים כאמרו אל"כו [דגם לר"ש] לריך לעטס מפורש צבדי לכין העטס . דגם צלאוין לריך לכין צמניעה . העטס המפורש צתורה . אצל הדברים [ארוכים] יחפרשו צמקוס אחר . יעזרוהו ספ"י :

תוי"ט צד"ה פיער וכו' גם צכל הסורה מלח איין מלח וכו' . כ"ל כוננה חז"ל לרודש תיוד דאיין צכ"ע שמתלח כיון דהיוד נחה [ואיכה] נקראת ע"כ הוא לרשע . וכוננהו צדרשח עייין עלייו . סיינו כ"ע שכאמר איין . והיא ציוד שאינה נקדחה רק נכחצה וכשנכחצ איזה דבר ואינו נקרא הנה הוא צעשצנה וצעיין . ודוקא ציוד יש רוח זה דייוד רוחה לחכמה מעשנה . והשכמה מאיין חמלא . ר"ל חמלא החכמה מחיבה איין . שנכחצה צייחור יוד . הזן הדבר :

פ"ה . תוי"ט צד"ה מלוה צבדול וכו' ואמרינן צבגו דאע"ב דצכל הסורה אין תקרא יולח מירי פשוטו . הבא אחיה ג"ש ואפיקתי' לגמרי וכו' . ללמד הדבר צג"ש . נגד מדה רח"ס כנודע . שזו מודה רחמנותו יח"ש . אינלח דלח אללח . סיינו שלח סוליד צנים צעוה"ז . והנה הוא כרחה ממחילתו . אצל החושב מחשבוה לצלחי ידח ממנו כדח . לזה לצניו מלוה יצוס להחזיר כפש הכפטר לעוה"ז ע"י אחיו . והנה מה דלח אללח מקודש צודאי סי' להעציר [איזה] מעל ועיין שקדם לו כי סלוד חמים פעלו . ואעפ"כ החושב מחשבוה לצלחי ידח ממנו כדח מחזירו לעוה"ז צבדי סיליח להיצוה צצנים . וזו ע"י מדה רח"ס . והוא רח"ס יכפר עוין . ורמתיי אה אשר ארחה . אעפ"י שאינו כדאי . ע"כ זה ללמד צג"ש לעורר מדה רח"ס ככ"ל : דג"ש נמקרה ע"ל ש"ם . הנה צנין האדם נחגלף צ"י כ"צ אחוון דאורייתא . וכן מלדס ללדס . כמ"ס צזסר וידע אדם אי"ה חוה וכו' דגליף צה סכ"צ אחוון ע"ל עד ה' לסוליר . והנה ע"ל ש"ם . רוח לאוהיות הקודמות לאוהיות השם הסככד חסו על ש"ס . והיינו מדה"ד שסס ומקפר כ"צ . והנה המייצס המחזיר אה הכפטר אל העולם . מגליף צה מחדש כ"צ אחוון . ע"כ נמקרה הב"ש ע"ל ש"ס . ע"כ צאה צכאן הב"ש ואפיקתי' לגמרי משפעתי' . דלח עסקי צנין שפשוט הקודם . דהיינו כ"צ אחוון סקודעים

מ"ט . הוי"ט זד"ה אח"ך הגדול וכו' כלומר גדול דנקט לאו דוקא וכו' . כ"ל דמשכתיכו רבותא אשמועינן . שומרה [יבם] שקד"ש דוקא זדיענד . אזל לכתמילה אסור לו לקדש אחותה . לא מייבטיא גדול האחין דעלי' רמיא [דאסור] . אלא אפילו אחר דוקא] זדיענד אזל לכתמילה אסור . כ"ל :

מ"ג . הרע"ב זד"ה לא חמלוך וכו' כל העולה לייבום וכו' עיין צהוי"ט זשס רש"י . כל העולה השערה אל הזקנים . ולי סקטן תמוהין הדברים . הרי לא מליכו עלי' אל הזקנים גייבום . רק ואם לא יחפון האיש לקחה את יצתה ועלתה וכו' . הן אמר שזה הוא דרייקו צפירוס . הן אמר לא יחפון יבם . כיונה דזשעת עלי' אל החליטה . כאשר ידברו אליו הזקנים למה אינו מייבם צעין שיהי' צאופן כזה דאם ירלה יהי' יכול לייבם . והוא דוחק . ולולי פירושם שיהי' חומר . דקאי על כפש הכפטר . שיש לו עלי' ע"י ייבום וחליטה . ולדק צזה אומרנו כל העוליה ולא כל העולות . לשון נקבה . כן כ"ל . אזל אין כה צדיכו לחלוק על דברי רבותיכו :

מ"א . הוי"ט זד"ה הרסיה וכו' ואכתי לריכי למודעי מי"ט אמרו דלא לגרועי צפחות מעינה צחדש . עיין עס ראייתו מהגמי' . ולכאורא שותא דער לא ידענא . דהרי עיקר קושייתו מסיכי דייקו רבן . דלער האשה היא כשאינה כפקדה פ"א צחדש . אי"כ מאי מהכי . הרב ז"ל זרואיתו מהגמי' מעקומום אחרים . עדיין קושייתו צתקומה עוורת מסיכא לעדו רבן זה . ואי אמרנא אין מן הלורך לנו לישראל דברי כזה על דברי ח"ל שהמה צאו צקוד י"י . אי"כ אין מן הלורך להציא ראיית מעקומום אחרים . ודי צמשכתיכו . והנה כעין דמדומי ראי' יש לי מהפקוק ואכי לא [נקראתי] לנא אל העלך זה שלשים יום . והנה הלדיקה הזאת ודאי לא פיתה משתוקקה לבעילת הרשע . אזל אמרנא זה למרדכי כמשכללת . שאין [ציכולתה] לנא אל העלך להחמין . דדימה זרעתה כפי הלדא שכבר לא מלאש מן צעיקו ערקא מוכין ללערה שכבר לא נקדחה אליו זה שלשים יום . ואומר לך עוד את אשר עם לנצי' . דכל כשין דעלמא נרוחין צקיהרא . כי שמחה והלזנה הם צדיך משפיע ומקבל דמיון [דכד] וכוך' . והנה כמו שהלזנה מחדשה פ"א צחדש . ומשחרת צחדושה עם השמה ; כמו כן כעין דעלמא כפי ישראל שסם עהדין להסדרם כמותם

הקודמים שנתפשטו צו ע"י אציו ולריך המיבם להגליף צי עחדש . המהציון צקצא משפטים . ירמיז דיבור צענייכים אלו :

משנה . סנהמין . כ"ל צבי"ט פירושו . דבר שהוא קרוב לדאי . שא"ל לו להפטר מהסדר . כעין המעט שאחר מעטין על הצהמה צעל כרחה שא"ל לה לפרק המעט מעלי' :

פרק ג'

מ"א . הרע"ב זד"ה צט"א וכו' צט"ס ועשינן לה וכו' וצנא' עדינה וכי לה צטס ר"א מקולי צטס ומומרי ציה עכ"ל . עיין צהוי"ט . ועכ"פ כוונה הרע"ב לנאר דעמו להלכה . דהרי צמשכתיכו ר"א חומר וכו' וצה"א יוליו . וא"ל להפוך דהרי ר"א וכי לה צעדינה מקולי צטס וכו' רק כוונה הרע"ב . דיש ס"ק צצרייחא דק"ל צהיפוך דציה אומרים יקיימו . וכוותי' קי"ל . זה דעה הרע"ב לדעתי : מ"ה . משכס . ואחד מופס . עיין צהוי"ט . וכ"ל לומר דרציתא קמ"ל אליצא דצ"ס . הסם דהוא מופסא צלא אשה קדי"א דעומר קונס קיין גמור כיון דקידשם אין מי שיעמה צידו שלא ישלחה קמ"ל דאינו קונס . ועוד קמ"ל דאיסור זיקה דוחס מי"ט דפ"ו :

מ"ו . הוי"ט זד"ה החליפו . צנצי' חכי הוחלפו וכו' ואי צמזיד מי שרייא . ל"מ דמשכחה אפילו החליפו צמזיד אזל סכסים היו צוגנוה . ועוחרוה לצעליטן דסוו כחכוסות כיון דקצרו שהס צעליטן :

פרק ד'

מ"א . תרי"ט זד"ה אין הולד וכו' כיון שנמלחה מעוברת קחי . ר"ל דאחר ג"ח כבר כיכ לכל אם היא מעוברת :

מ"ג . תרי"ט זד"ה שומרה יבם וכו' ועוד מלאחי כן צפירוש רש"י עלמו ס"ף פ"צ דקוטס . עוקדם מדבר צפירטי' צצרכות דך ג' :

מ"ד . הרע"ב זד"ה על ככסי וכו' ואי ליה לה וכו' . עיין צהוי"ט . וכ"ל עוד כ"ע ציש לה חוקסות כחוצם ועעלה הרשון . אי לא כשהייר [ככסיס ועעלה] הרשון אינו מחוייב סכסי ליהן לה אפילו היא עדיין צחולם כגון סכסאלעמס מן סאירוסין :

והנה יש להחזיקו מפני מה קראו לקידושי יבמה מאמר. כ"ל דהנה איכות מלוא ייבום וחלי'לה. צעיקן מעשה לעשות כי היכי דפטור נפש הפטור ולא יחי' נע וכד צנולס העסי'. וצקידוסין אינו עושה מעשה רק דיבור ע"כ לא מהכי ציצעה. ע"כ קראו חז"ל לזה מאמר. וי"ל עוד כפי' מה דכחז ערן. צקידוסין דעלמא כשהסחן עקדס לארוסחו כוהן לה אור עקיף. א"כ נעשה ע"ז מעשה צנופה. משא"כ קדושי יבמה לא מהכי ולא נעשה זה זאת המעשה. ע"כ קראוהו מאמר. צדרי ל"ע דלא מהכי. ללא איחצוד ע"ז מעשה :

פרק ו

מ"א. משנה. בין ברצוין. עיין צהו"ט צסס החוק' וי"ל דאליטריך דקחי אסיום המעשה. אחד המערה וכו' ולא חלק בין ציאה לציאה. היינו אפילו שלא כדרכה. וכיון שצנולס צרלון עזייה היא שמשחיה זרעו. קמ"ל דאעפ"כ לעיני' מלוא יבום קנה. ומליכו צמעשה דאיון שלא בנר ציאהו לבגמרי והשחיה ארלה. וירע צעיקי' וכו'. וגם שם יבמה היחה. קד"א דגם מלוא יבום לא הוה צרלון כיון דעושה הרע צעיקי' י"י צרלון קמ"ל דמהכי : תוי"פ בדר"ה בין בשוגג וכו' שנמלל סנהכין ג"כ לזנות וכו'. י"ל ג"כ שאינו מחזיק לזנות. אלא מחזיק לצנולס לשם קידושין : משנה. בין צנוג וכו' בין צאונס וכו'. אפי' למ"ד לריכות כוונה. והכי קי"ל להלכה. אעפ"כ קנה. דרממחא רצי' יבמה יצא עלי' מכל מקום. הא ודאי לדעתי דלא ילא י"ח המלוא שחיה' כחצנה לו לאור מעשה לצושו לחלוקא דרצנן. עד שיחזיק לזולה הארמתי צעיקים אלו. צספרי דרך פקודין ואעפ"כ י"ל צכאן הגם דריכא הכי צכל המלוא. דצעיקן כוונה למלוא דוקא. האל דרממחא רצי' יולא י"ח המלוא גם צלא כוונה. וגם כיון שכהנה יולא ג"כ צלא כוונה כמו שכתבו הפוסקים צכפאזוהו ככרים לאכול מלא דילא כיון שכהנה :

מ"ה. הרע"צ צר"ם כהן הדיוט וכו' אלא מעוסי פלוגמח דר"י וכו'. והוא מהגני'. ולי סקטן ל"ע. דהרי מעמא דר"י מעוסי כל ציאה שאין זה פירלה [פירוש לידה צנים] עיקרי צעילה זרות. וכי צעילה זרות עושר לישראל לכהחילה. והא דעושר לישראל לישא זרות. [היא מעוסי דלן] צעילה זרות

כעושה. מיציעיא למו לישראל לפקוד אה כשוהיהם עכ"פ פ"א צחדס. ורל" גדולה לך מווסהוה חחדס. צין חרס חקר או מלא. עפ"י חרוב הוא ציוס הכצנע לה ליעי' חחדס. כי הכל חלוי צסי'הרל. והצן. ומעשה יוחק לך סנלמד הדצר מדצרי אסרה כעפ"ל. שהיו קורין מושה אסתר על סם אסרה"ר. היא הלצנה ככודע מהגני' [עגילה דף י"ג ע"א] : שם. והא דמקחם סהים לן חנא כמדת היחוכי' כ"ל צפוטו. דהנה עם הארץ הוא שאינו צמקרה וצמטכ"ה וכו'. והנה הוא לא יחי' יודע מהמעשה. ויצא לשלול אה פי המורה מה יעשה סכפלו לו ה' יבמה. ורלי נפסקו לו סיקיים מלוא יבום צכולס כיון שחור ע"ה [יגיע] לכ"א עונה צחדס. והמעשה סקידר סהח. הוא למי סלומד מעשה ולינו ע"ה. וירע העלה עונה מהחנא כ"ל : שם וכסאלתי שה"ל לחה מעס וכו' ועושה גמור הוא וכו'. ולא ידעתי מהו מעושה"הו. אעפ"כ גם צזמן המעשה קחס ווקחות הוא למ"ד יוס. אכל אעפ"כ לקיע דעוהו העעס מעוסי הווקחות. דאפילו אס יקח הרבה כסיס. וכי זהו צידו להרחיק ווקחיהו מעדרי דילמא יהיו ווקחיהוין שווה צזמן אחד וציוס אחד :

משנה. עייצ"ס לכשרה. עיין צהו"ט. ול"כ כוונה סהנא כמו צרישא. חונן דוקא לפסולה. כמו כן צקיפא מייצס דוקא לכשרה. הגם דישראל הוא ורשאי לישא הפסולה לכהוול. עכ"ז מדחזיקן שהורה פסלה אשה כואה לכהונה. על כרחך אין לה כ"כ מעלה כמו אשה הכשריה לכהונה. וכאן שהקבו לו וון הסומים אחת עשתי כסיס. והוא אינו יודע איזו היא האמה על כרחך האשה אשר יש לה המעלה היחירה צחורה היא האשה אשר הוכיח י"י לו. ועפ"י דרכינו למדנו גם צחדה כל אדם צהלטרכו לישא אשה. יקדים צהולה לאלמנה. שהיא אקורה לכ"ג. ואלמנה לגדושה. שהיא אקורה לכסן הדיוט. ולפי דצרי סזהר צצנא מעפערים יוחר חסע צאלמנה עצנדושה. אכל יש ליסצ :

פרק ה

מ"ב. משנה. עשה מאמר וצעל סין כמלוחה. כ"ל דקמ"ל דקד"א כיון דאמרה תורה יבמה יצא עלי'. דוקא הוא לייצס צלא מאמר קמ"ל דעלוח כמעסי הוא דוקא לעושה מאמר עקודס.

זכות לו. ועשא"כ באיילוניה לר"י. כל זיאה עיקרי זכות. א"כ כפי הכרח לר"י גם לישראל אסורה. אך עדקאמר [ר"י עסיא] זוכה האמורה צתורה. ולא קאמר עסיא זכות. כראה דדוקא לכהן אסורה לר"י ול"ע :

[מ"ו] הרע"ז צד"ה גירסה מותרת וכו' וכשהוא מברכה כוהן לה כתובתה אם טוענת דמיני' הוא וכו'. להמעיין צמ' [רצרי הרע"ז אינם מוציאים הרע"ז פ"י עסיא] לריכה לטעון כך. ומדברי גמ'. כראה דא"ל לטעון כלל רק אמרינן דלא זכה הוא להיבנות [מתנה. ויש לדחוק ולומר דהאי אם טוענת וכו'] הוא דין אחר כשיארע כך ול"ע :

פרק ט

מ"ג. תו"ט צד"ה ולא פירוה וכו'. וסקמו צהוס' וכו' דעאי קמ"ל צפירות וכו'. ואני מקטן הייתי לומר דפירות לא הוה טעמינן מצללות. דהנה ודאי צעל אינו רשאי לאכול הקרן עככסי מלוג שלה לכלות הקרן. דהרי אפילו סכניסה פירות [קוכה] קרקע, והוא אוכל פירות כי סיכי דלא ליכלי"י קרנא. רק אם אירע טעמי' חטמי' הצעל כהקלקלו או כלו לבמרי מציילא אין [הצעל] הי"ז לשלם. מציילא מאי דקאמר צללות. היינו סתהקלקלו ככסי' ואינם שוים כ"כ כמו שהכניסה זה אינו חידוש [כ"כ. דלא קיבל] אחריות עליהן. אבל פירות שהקנו כחמים צפירות. חתה פרוכה. והיא אינו מחויב לפדותה קד"א דצני דעני' הפירות [קמ"ל]. וי"ל עוד. דאפילו אירע טעמיה. והצעל לא פדה אוחס. ואעפ"כ אכל הפירות. אעפ"כ איני משלם כ"ל :

פרק י'

מ"א. תו"ט צד"ה ואמרו לה וכו' צלטון רבים וכו' ואפשר לחת טעם וכו' הטעם הזה לכאורה דחוק. דמטעמי' לא קעמחי סהר הכיטואין דהא ויקי"ה קהני. מטעמי' שאירע הדבר טניסא. אבל לא קחני מהכא צביאור והפירות ליטא. א"כ לא הוה רבוהא. וי"ל. ואמרו ליה. אפילו רבים. רק טהם פסולי עדות בנות. מצדים וכסים וקדוצים. וקד"ל דלא לינקסה. דלא ה"ל לדייק כ"כ כיון דרבים היו האומרים. קמ"ל כיון דעכ"פ היתה לריכה דוקא לרשות צד' ה"ל למידק כ"ל :

תו"ט צד"ה הלא מזה וכו' ופירקום כזה כהצ' צכ"ע כעדות צדוה ואפילו מדאורייתא וכו'

פרק ז'

מ"ה תו"ט צד"ה לא פוסלין ולא מאכילין. לא אינטריד לאטמועינן צאונס ומפחה דאין מאכילין וכו' ולוי דזריהם י"ל דאינטריד לאטמועינן צאונס. דטוחה צעל"ו ולא יוכל לשלחה כל יעיו. וקד"א דהוה ככנוסה משעה שאכסה קמ"ל. ואידי דהנח אונס הנח מפחה כ"ל :

פרק ח'

מ"א משנה ואם לא ידעה וכו'. טינה שהנח לטובו צכאן. ולא הנח כמו צכ"ע לטון זיאה אפשר לומר דלטון זיאה יכונה צכ"ע אפי' להכנסה עטרה. וצלה גמר זיאה. ואפשר כאן צפלוט דכא וכרוה טפסב. אינו פוסלה רק צמיר זיאה כ"ז אינו לסלכה ולא לעטסה כי לא מלאחי חילוק זה צבוס וקוס :

מ"ג משנה ואם לדין יש הטובה עיין צמ' . דהטובה הוא דצמיוני ומואצי זיאר הכתוב הטעם ע"ד אשר לא קרנו אחסם צלחם [יצמים] ואין דרכה של אשה לסקדים. ואמר ר"ש אפילו אם הייתי דן ק"ו אין לכס הטובה. [כי ה"י] להם לקדם נשים לקרחה נשים [יחכמים] ק"ל. כל כבודה צה עלך פניעה. והנה יש להצנזון וכו' ק"ד דר"ש לא ק"ל כל כבודה צה עלך פניעה. מקרחה מצולר הוא. [וי"ל דהנה] הטורה וסקפידם. ע"ד אשר לא קדמו אחסם צלחם וצמים. ולמה לא אמרה צלחם ויין כדאשבתן צמלכי לרק טהוליא [לחם ויין

קמ"ל. לא מוציאה ככלל כתב"ה האם כראיה לכל כורים אהדרי ולא חייבין כלל. אלא אפילו כתב"ה גם האם והם כרובים אחרי אהם. וכראיה כאחים. וקד"ח מפני מרחיה עין לריבם להלן קמ"ל לא חולצין :

מ"ג . תו"ע גד"ה חמם נשים וכו' ונאריך הנח וכו' . י"ל דתנא חמם נשים וכו' ולא הנח התקנה אם רלו ארבעה חולצין לכולן ואחד מייצם לכולן . להורות עלה עוצה דלא יסא יותר מ' נשים . ואעפ"י דכבר אשמועינן לעיל [פ"ד מ"א] דרך התנא לאשמועינן בקיבוד אף למה ששפורסם כבר :

מ"ו . תו"ע גד"ה וסיו לו אחים וכו' וצין לתוס' וצין לרס"י שמשנה ששנאה אחים בנרא ל"ע. י"ל דתקן התנא שלא נעשה לפרע . סיו לו אחים ען [זראשון] וזון ששני שלא מאותה אהם . היינו ג"כ שאותן האחים הם ג"כ שפיקות אם ען אראשון אם ען ששני כמו שהיה ספק . ע"כ חילק התנא [בדבריו] :

פרק יב

מ"ד . תו"ע גד"ה התקן כהנ כהנ שאינו פוערה בנאוקס ט"ס אח אחר כתר . כ"ל דרז"ל שאינו פוערה אפילו ציורים בנאוקס ט"ס אח אחר [כתר . ואזרח] לה קושיות התו"ע . ואהה תצין ' [מ"ה . תו"ע גד"ה רבי שמועון וכו'] דאין דבר שצערות פחות מנשים ולכאורח לא ה"י לריק רק עד אחר להלכרף עם שחולץ . דהרי שחולץ אינו קרוב [אל"י ויכול לסעיד . וי"ל הגם דאינו קרוב גמור] . ואעפ"י שכול הוא נאוקס קרובה דהרי איחטר בקרובות"י . וזהו בקרובה :

פרק יג

[מ"ב . תו"ע] גד"ה ששאיחוס וכו' לפי שלא עלינו שתיקנו חכמים שליחות לקמן וכו' לולי דברייהם ז"ל . י"ל דלא נעשה [שליחות נגעו צם . רק שחכמי' זיכו לאחי'] ולאעם לקבל קידושין . כמו ששפורסם זכחה לאצ . אצל אהם שחכמים :

[מ"ג . תו"ע] . שנתנה . שפורסם אהם מוציאים . לא הנח] התנא מצינים . ודקוק מצינים . אשטר דוקא כמאין טס יצם אלא הוא :

וכו' עיין בשל"ם מק' שנועות צטס גדול אחר רעו מדאורייתא . לא יקום עד אחר צא"ם . חיבה צא"ם מיותר שפעם מצי"י אצל לערות אהם קס . עיי"ש : תו"ע גד"ה ולא פירוח . מנסי [מה] שאכל קודם קצח אראשון . לכאורח י"ש קצח דהשני יטלם לראשון הפירות שאכל . אצל אין ז"ה מוכרה כל כך . ד"ס קצח לכאן ולכאן ואין להאריך בדבר שאינו מוצח דצברי שפוקים :

תו"ע גד"ה ולא זה זה וכו' ראש כהן אפילו שכלאקה אקורה לצעלה וכו' דבריו ז"ל ל"ע דהרי כהנ לעיל גד"ה ויקס דאפילו רק ככסה לחופה עם השני . כל שדרכים אהלו צם . וככסה לחופה ולא כצעלה . עדיין לא כאקרה מדאורייתא להימנח לה . ול"ע :

הרע"ב גד"ה ולא בהפחה כר"י . דעמנח מאי צעל מיער כדרי אפתו כי היכי דלא תתגבה וכו' שדרכים תללו ל"ע הלא הפחה הנדרים שצעל מיער הוא מדאורייתא . ואין לבקש עעם לדבר . רק י"ל כך דתיקנו רצון ככאן דלא תהנה הפחה הנדרים של צעל אראשון כי היכי דתתגבה על צעלה :

מ"ג . תו"ע גד"ה ואח"כ וכו' ועמנו אכתוב וכו' לכאורח אין עעם לדבר . דכבר אמרו חז"ל עדים זומנין חידוש הוא :

מ"ט . משנה . אם לא ידע וכו' עממ"ל צפ"ח . כן י"ל ג"כ ככאן בקטן דאין ביאתי חצוצ"ה כ"כ כביאה גדול . צעין דוקא ביאה גמורה ול"ע :

פרק יא

[מ"א] . משנה . נושאין על האנוכה וכו' צה"ח הדיעה . יוכח עפ"י מ"ש הרע"ב דמייירי ששאונוס כבר מנה . וסיך לוור צה"ח האנוכ"ס שכבר אינה צעולם רק ידוע לכל שתיחה אנוכ"ס . ובאופן כזה נושאין לכתחילה כ"ל :

תו"ע מ"ג נושאין וכו' פי' הר"צ צהה וכו' . וכזה כ"י מיהו קסה מנלן דמוחר ליטא צהה וכו' . וז"ל דאם שלקוחין צכני' נני אקיר . הכי ה"ל למיכתו וא"ש אטר אח אהה וזה אהם יק"ח . ועדקאנר כי יקח אח אהה וכו' קאי כי יק"ח אראשונה דייקא . כ"ל :

מ"ב . שניו"ח . עיין ברו"ע . דלא צריך למיתגי דגזירת . רק גריים . ואשטר לעור רבוחא

פרק י"ד

ואיעלוכל [קמ"ל דעוס עינוכל] לא חסו חז"ל
לכבודם ועיין צהו"ט :

[מ"ז חו"ט גר"ה צה קול וכו'] ומי הגיד לנו .
שארם עמד עס אחר שהלכו וכו'. י"ל שראו
דמות אדם שעמד על ראש הסר :

[בא"ר דהלכה שאין משגיחין] צנה קול . י"ל
דבעדות אשה הקילו כמו דהקילו עד עפי'
עד עפי' עמד וכו' :

[בא"ר . מ"ז קברא אמיתית] דיותר יש לסמוך
כשידענו שאדם עס וכו' אין זה קברא כ"ג
דלכאורא כשידענו שאין עס אדם . יש לסמוך דיותר

דבה קול הוא וזמנה הוא. רק דבשאר ענייני התורה
קיי"ל אין משגיחין צנ"ק . דעקרא עלא הוא לא
בשמים הוא. דההלכה [עוקרת את המקרא. דהלכה]

דבעדות אשה הקילו בעדות כל דאו אפילו שאינם
כשרים עפ"י התורה . ודאי קברא דיותר לסמוך
[אזנה קול ען השמים שהיא] אמיתית :

[מ"ז. חו"ט גר"ה והר"ח דהגריס. וכו'] בהגהה.
ויוכתן זה אינו צן עזיאל וכו' גם אינו
מוכרח עסם המחזרו יוכתן ועיין צהו"ט כחובות
שהתנאים חזרוהו :

מסכת כתובות

פתיחה

הא דקידר וכו' י"ל דהתיבן צינמה ובלבד שחטא
כחובת"ה על ככפי צעלה הראשון :

פרק א'

משנה א'. משנה. בתולה וכו' עיין צהו"ט וצהו"ט
עפי' מה לא חכי הצתולה צה"א כמו

האשה נקנית . וי"ל שהוא עפי' מ"ש [צוה"ר] .
ד' ד' סויה [תחילה] עד לא קנילה דבורא עלה

נקראת ד' ונדקנילה דבורא נקראת ד' והו צתולה
כישאח ליום הרצעי שהוא ד' וכישאח [בד' לכך
לא חכי צה"א] ונמקוס אחר שהיכרו צום ועת לקלר:

תרי"ט גר"ה * שפעננים בצנה וכו' דאי לא אחי
למימד דכישואי אלמנה זילו לרצן. וכו' אחי למימד
סכי מעטס סמוצור צוטר בצנא משפטים . ע"ס

חשט [ליקח אלמנה משום אחי רוחא דעקסקט]
צמעהא מצעלה הראשון דשדי צגוס האי רוחא. וי"ל
דלצבצור

(*) הסס סכנר חשט צנ"י לחדש ארד עמור צ' שקל סקדס דרוט ז' עי"ט עכ"ז יען כי רניט סקדוט
זיל זי"ע סידרו גם נבאן לא רליטי לסטעיטיון] : ואו

[מ"א . משנה . חשט שכשא עקחה] וכו' חס רלה
י"א . י"ל דאפשר קד"א דהקינו ל"י רצן
כישואין עשוס ענה ירלה אזל לא [תקנו צ"י גירושין
קמ"ל . חס רלה יול"א] : וא"כ רצה יקיים . גם
שכתנדר שאינו ראוי להוליד עוד . וקד"א דהוה
כזונה קמ"ל . יקיים כ"ל :

[ש"ם . ופקח שכשא חרטה חס רלה יול"א] תקימו
רצן כישואין לחרטה. כדרי עלא שאר פכו"י
לעולם . וקד"א דלצבצור זה תקנו דלא חסכי [לה
גירושין וספאל חמ"ד] אלל צעלה קמ"ל חס רלה
יול"א . וא"כ רצה יקיים . אפילו היא אינה רולה .
וקד"א כיון דהיא [אינה עתולה בהקנה חכמים .
אי"כ הוה] כזונה קמ"ל . חס רלה הוא יקיים :

פרק ט"ו

[מ"א . משנה . האשה שהלכה וכו' שלום] ציט
וכו' לא קחכי וחי' שלום ציט וכו' .
דהכזונה הוא דעקתמחא יש שלום ציט וכו' ושלום
צעולם . כשלא [שמענו מקטעה ציניסס ומועלמנה
צעולם] ועיין צהו"ט . וצוה יוכח לנו. למה קחכי
התנא לרישא דמתיתין כלל :

[ש"ם . הרע"צ גר"ס אמרו לו לרי"י] עקחה הנשא
[וכו' אל"א] אחת וכו'. הכה זה אינו צמעה.
רק כזונה הרע"צ דלא תקטס לן אמריו ל"ו. היינו
ח"ק ע"כ [הציא הרע"צ סגרייהא. דצמעה] היינו
ח"ק רק דהיא הויכוח סמקיי"ע להלכה. הגן סדרי:

פרק ט"ז

[מ"א . חו"ט גר"ה היא לרחה] וכו' דאי מש"ס
לא איבעריך [מתציתין] לאשמועינן דמלתא
דפטיעה צמעי' היא . לא ידענא פטיעותי
דאיבעריך לאשמועינן דלא [חיישינן סטיחם] ועוצרת
כשאלך צעלה עתה . וכן לא חיישינן דילמא חזר
סבעל מעדיכה סיס לפעננים צלמעה :

[מ"ב . משנה . את ע"ס לה] עדים אקורס וזה
[שאין] וכו' . קמ"ל צוה דלא חיישינן
לאקרי סטיחם כי סכי דלא להוי מיכי דרצן כחוכא

לדגש צור זה תקנו חכמים זה תקנה. וכבר [ידעה כי החכמים צאים] מנחי' חכמה. וכן הנה שמתקנים תקנה לישראל. וכבר ידעה כה"צ כולם צחמ"ה עשה [כולם צחמשה חתברו כי ע"י החכמה] שהיא החכמה כביכול מחבררים כל היכולות. רש להם עלי'. וחשב מחשבותי לנבתי ידח [מחבו כח. והנה] החכמים הצאים משיירי החכמה חיקבו תקנה לטשא אלמנה. איכ הטשא אלמנה ומקיים תקנה [חכמים שהם מנחי' החכמה] נעשה ע"י החכמה הסעולה קוד הציור ועל" להיטן. הייט האי רוחא דשדי גבוה [צעלה הראשון כשצא עלי']. ואיכ לא מיציעא דלח יקטר. על הטשא אלמנתו חלל יעמוד עליו למיץ ישר. סיה" לו עלי' על ידו. [ואיכ תקנה חכמים ציטואי אלמנה] היא לטובה רצה לנשמה הספער ולהטשא אלמנתו לחיים. כי החכמה חדי' בעלי' והבן. ודכירנח מילחא [שאמר לי כבוד מחו] הרב הקדוש והר"ה זוק"ל ששמוע בשם הקדוש מהר"צ זוק"ל. שששמה הספער חין לה עלי' כיכ [לנח למחח חפלה עד שחנשא אלמנתו] חס היא רח"י עדיין להנשא. וס"י הדבר לפלח בעיני טהור הסיך דברי הזמר. וייעשה יחברו [היעיב דברי קדשו. שדברי הזמר אמורים] קודם התקנה. חבל [אחר] תקנה חז"ל יס עלי' להספער ע"י הטשא. הנה הדבר. ומעשה [הצין משכי] מם חיקבו לה יטואין ליום החמישי. היא מעוס צרכה] דגים. דהנה [הדגים לח] נמחו צמזל דכל הצריות נמחו כי הטחיה כל צטר חח דרכו על [הארץ. ע"ל הארץ דייקא]. משאיכ הדגים וכתבו לשם [הטעם] דהנה צחמחח וחיוה נאמר חולח הארץ כשם ח" למינה. ואיכ נאקרו צשאיט מינס. משאיכ דגים נאמר ישרו המים ערן כשם ח" ולא נאמר למיניו. וכל הצריות צמנים אחת היא. ולא נאקרו מין צשאיט הנה [סוח דוקא צאים שאינו מעוררו משאיכ] קוד היצוס [צלחוי סוס מין צמינו. והנה לפי] מע"ל דע"י תקנה חז"ל חין קערוז חפילו מין צשאיט הנה [חיקבו יטואי אלמנה] ליום החמשי מעוס צרכה דדגים דלח נאקרו להם מין צשאיט וחלח הצין. ומעשה החצון הסם שעתה צונו הזה [שאמר חז"ל חשה] יטשח צכל יוס ג"כ חין קפידח כיון דהכל צא מחמה תקנה חז"ל [הם חיקבו כעה חשה יטשח צכל יוס וחין קפידח צבר. והיה עפ"י דבריו חז"ל דרע והצין. דהנה חקרה הסורס כשם ח" ועף הסעלים

וכן מריפות. והנה הלח כל הדברים שנצרו צעולס עכין חכילה ושה"י טל חרס סוח רק לצר ולהעלות חותן היכולין סנפלו לצצירה ח"י מלכין קדעוין. ואיכ ח"י חפוח יחברו חותן היכולין חשר נפלו צצברים העומי' והאקורים. חבל סוח דהנה רחח הס"י שהיכולין חללו חשר צחוך הצחמות חז"ל חין ציכולה החכמי' לצררס וחדצנח צעקוק חחרס צהן לצררן השחקע כששו ציורח ח"ו ע"כ חקרהם חחרוס הקדוסה. והס"י צעלמו מצרר חותן היכולין. והנה לפי"י לריך להצצון למח חס"י כוחח חשר לפעמים יחצטל חיקור סנפל להיחר יצט ציצט צרוז ולח צלח צשעים]. ומותר לחכול חחכל סחוח. וקסח סלח מצבר חיקור סוח וחיוו יכול להצבר. [חבל דרע כי הס"י סוח חידוע חשר צחאיקור חס] יס כיטן סיכול להצבר וסוח יח"ט פעל ועשה סיחור הדבר להיחר עפ"י [החורה] ויח"י [נחכל עפ"י חחרוס ויחבר. חבל חחד] חגדל חחיוח לפי"י חאיך יח"י כח ציד [החכמים] לחקור הדבר שחור להיחר עפ"י חחרוס כגון [יצט ציצט רחד צחרי צטל עפ"י] חחרוס וכל סג' חח"יכח נחכלין. חגס צצודחי יס צכחן חח"יכח חחח טל חיקור. הס"י פעל כן סיה"י חחר להיחר כי סוח חידוע טיט צכחן כילן יכול להצבר. וחאיך גזרו חז"ל סיטליכו חחחד [מחם צברי שאפער] שיארע סיטליכו חאיקור. הלח חכוכה סוח סיה"י נחכל עפ"י חחרוס והבן. ולפי מע"ל יוכח. כולם צחכמה עשית. כולם צחמשה [חיחבריו] מן החכמה היא קוד הציור. וכיון שחכמים העקבלים מקוד החכמה גחריס גזירה וחחחו מקיימים [הנה נעשה מעילח] הציור מקוד חחכמים. הנה הדבר ויונעס לך: [ע"כ כדפס] ט"ו. מעסה. ר"י חומר לח עפ"י ח"ו חיון. עיין צגני' סכחדרין [דף ל"ז ע"ח] צחאי חחרח דענה קושטח [דלח סוו משכי צדיצורייסו ולא סוס עייה חייט וכי'] וחצין לפי"י קוד יקנז חציו לח עח. דכתיב חמן חמ"ה ליעקב. ערתי [ערלה] חמ"ה. ולפי"י [הצין מ"ט ר"י] לח עפ"י ח"ו חיון. ר"ל חין ח"ו חמ"ה ח"י דצ"י לומר צע"י דצ"י יגיע חחיות [ומלחתי חח"כ כעין דצרינו צכתי הרב הקדוש מהר"פ מקארין] זוק"ל) וכ"ל שאמר ר"י הלשון הזה דוקא צכחן צמענה חחשה דכתיבו חלח חכי חח חחשה [וכו']. וכן חחשה הרחטוכה גרמח סח"י [ע"י סחקר שאמרה. והקסיפה לומר חל חצמו ט וכי'. וחין מו"לחין מחוסקס זז ששוערס חחשה

בחזקה עסקתה לומר עדיין] אומינים. וכח' מפ' ענן הדבר :

תוי"ט זדיה עד שלא התארס וכו'. וזירושלמי דפיח כינו עד שלא כחארסה. ולא ידעתי למה לא לחער [כן זירושלמי ארסא עכ"ל]. ול"כ . דסכא כיהא למימר עד שלא התארס. ר"ל דאבו אומרים דעד כען עדיין לא [היתה בחזקה ארוסה] וכינ' להבא על"י אחר אירוסין' זדאי' אינו חייב סקילה כ"כ לדעה רבי יוסעב. משא"כ להלן צפיח [הגיה הירושלמי כחארסה וסגן] :

מ"ה. משנה. רחם מדצרת וכו'. זריה הלשון מכוון כגד זריה המעור :

פרק ב

מ"א. משנה. שיואלה בהנומ"א . [כן העתיק הסו"ט צלל י"ד אחר הס"א] וי"ל

דנקרא הסיוען שעושין לנחלות [הנומ"א. דהנה כבר ידעה כי] דכר וכו'. קוד ייחוד אמ"ן. הוי' אד"י . וכן קוד ר' עס ה'. דכורא נקוד הו' וכו' נקוד [הד' . וע"כ נקרא הסיוען. הנומ"א. יען] שנתנה זו נפרדים עדיין אוחיות אמ"ן וכן אוחיות ו"ה להורות שעדיין לא קצילת דכורא עלה :

מ"ג. הוי"ט זדיה ארוסיס וכו'. ומ"ט הר"ב דאדם קרוז וכו' ומסיים רש"י זדיכי פפסות ע"כ . כלומר דודאי כאמן ע"ע זדיכי מנומ"א [דהודלת צע"ד וכו'. ואעפ"כ גם גזי ד"ע] מעכחה דלינו כאמן. מעעס קורבה. כגון צנתיתין. צנארו פסולי עדות היינו מנומ"א עבירה היינו מלוה זרביה [או מעסק בקוציח] אינו כאמן. דאדם קרוז וכו'. ולינו מעיס וכו' :

מ"ה. משנה. האסה שאמרה אשה איש הייתי וגרסה אחי כאלמנה שהפה שאסר וכו' .

מן התימאל אל"ל ל"ל פעמא שהפה שאסר וכו' . דברי ההלכה דצ"י אשה איש הייתי וכו'. הייתי מעיקרא מעמע. ולפי"י [זיאתר הגדל התימאל. על מה שהציח הווי"ט צטס הפוסקים. דאס אומרה לאחר כדי דיצור וגרסה אחי . לא ע כי . וקט"ס] למה לא חכ"י. מעולס לא אסרה אי"פ זדיצורס . וי"ל דאחא היא סגרת הפוסקים [מדקאמרה מעכתינו מעעס דכאלמנה מעוס שהפה שאסר וכו' מעמע דמה סכחה] המעכה אשה איש הייתי. לאו דוקא אלא סכי קאמרה. קדשתי איש אחד. וכמגרסתה מעמו :

מ"ט. משנה. ח"ל אין אדם מעיד ע"י עלמו לכאורה ל"ל למימר הלשון הזה צלשון עדרת

[הכי ח"ל למימר אין אדם כאמן על עלמו. גם] מן הלורך לתחזוקת מה הוא ס"ד דר' זכרי' שיאמינו חכ"ל לצעל להעיד על אשהו [דהוה כמעיד על עלמו. וכו. אי אין אדם כאמן להעיד] על עלמו . וי"ל דר' זכרי' נפקא ל"י זאח מן התורה. דהנה אמרו פרה כשכלקחה לפרעה. כאמר אח"כ שאמר פרעה ועמ"ה הנה אשתך קח ולך. מהו הלשון ועמ"ה. מה צל לשלול. וגם מהו ה"ה אשתך. אך י"ל דהנה היריעה לא היתה נעלמת מן הדורות שהצארכים. וידע פרעה שאזרסה אצ"ו יס"י כהן. ואוכס אקורה לו. ואפילו צבוי' צאוכס. אצל עדיין לא נ"מ"ה לו הכהונה. וע"כ ח"ל ועמ"ה שאיך עדיין כהן [סרי"ה] אשתך. עדיין היא אשתך מן הדין שאינה אקורה לך. משא"כ אלל אצ"מלך. כבר הי' כהן וצבוי' צאוכס אקורה לו. הנה אמר הס"י לנ"צימלך. הסע אשה האיש כי נציח הוא. ויודע שלא נבעה צה וחס' מותרת לו. הנה מזה למד ר' זכרי' שכתהארס [יודע צאסח] צצירור שלא נבע צה הגוי מותרת לו מן הדין דאלת"ה מהו מהכי נציחא"י דאזרסה לזה. לא צעמיס היא ואזרסה אצ"ו קיים כל התורה וכל מילי דרצבן. וחכמים הציצו לר"ז אין אדם מעי"ד וכו' ר"ל אין מצי"חן [רא"י מאזרסה אצ"ו ע"ה. כי] צזמן אזרסה לא הי' צ"ד זדצר ולא הוצא הדבר לפני צ"ד ולא הי' מן הלורך רק שידע אזרסה צעלמו [צצירור שלא כאנסה] וזודאי צמוחרת. משא"כ כעה ע"ט צ"ד היודעים שצאח העיר צמלור [וכל] כהנה שנתוכה אקורות עפ"י הוה"ק. ואחה [צלה להסירה] ע"י עדותך. אין אדם מעי"ד ע"י עלמו. והוא כהן צנח"י :

פרק ג'

מ"א. תוי"ט זדיה ועל אשה אחיו וכו' לריך לפרס וכמגרסתה דאי כחאלמנה וכו'. לא ידענא הרי אפשר לפרס [וכחאלמנה. ואפילו הכי אינה] זקוקה. כהן אשה אחיו שלא הי' צמולמו. וכגון [אשה אחיו מאמו] :

מ"ד. תוי"ט זדיה והופעה וכו' וצג"ו מכדי מנמר גמרי וכו' ומשכי ח"ק מהר ימחנה לו לאשה לו מדעתו וכו'. רא"י לזה מהא דלחז"ל דצטעה קצנ"מ

פרק ד

קבלה תהיה כפי שפ"י עליהם את המד בנייה ולבוארם קשה הלא ישראל אמרו זרמן נעשה וכשמוע ולמה היו לריבים לכפות עליהם הנה. אבל כבר כמלא חירות ע"ז נמדדתי חז"ל. דבאמת ישראל אמרו זרמן נעשה וכשמוע. אבל הס"י ר"ה שיקבלו ישראל עליהם דימי תהיה נהבחה כדי לעשות להם דיכס ונעשמהם זכוכסה לא יוכל לשלחה וכו' ע"כ כפה עליהם וכו'. אי"כ לפי"ז מוכח. דדין [המעשה הוא אם ר"ה להוליא זיליא. ואינו לריד לקיים] צבל כחו. דאלי"כ למה ה"י לריד כביכול לכפות עליהם הסר. והוא דרך דרש :

[מ"ז. הרע"ז זדים הכל לפי המצבים. אדם ציטרי המצבים. נשמו קשה מאדם צוי ומאדם חסוד. אדם חסוד עניי"ש אין נשמו [מרוכה כ"כ. לפי עסוא] אדם חסוד. ואדם צוי עניי"ש ג"כ אין נשמו מרדנה כ"כ. כיון ערדניו אינם נשמועים לזריות וסוה כמעט [כאלו לא ציישו כלל]. שמועטיו ודצרו אינם כלום. יש קלח קעוד לוח הענין מנו' צ"ג לענין קנייה הסוס זרכינה נשוק. דמזואר [שם דאיש קונה] זרכינה לא לאדם חסוד ולא לצוי רק לצוי"ט עיי"ש :

[מ"ח. משנה] כל מקום וכו' עיין צהויר"ט. ולי"כ דלחטויי אחא הומון. דמכר אינו טהב רק צאון עסודול טהב. וקמ"ל דאיש תלוי רק צמוקוס. וצאלו סמכים טהבס דין המכר אינו טהב דין הקכס וצאלו סמכים שאינו דטאי למכרה אלו ה"י הוובל טהב. טהב קכס [אבל צוון] שאין הוובל טהב שאינו רטאי למכרה גם נקעטתה אעפ"כ אינו טהב קכס לרבי מאיר :

[תוי"ט זדים] קטנה וכו' כלומר דכתיב נער בלא ה"א. מוזן עפ"י דברי הסר. ליי"ל עד לא קצילה דבורא עלה. ליליה כד קצילה דכורא [עלם. כמו] ק י"ש לפרש נעיר נעיר"ס. מוילא כדכתיב נעיר בלא ה"א מיי"ר נקטנה דאינה ראוי לקבל דכורא דאינה יכולה לקבל קידושין :

[מ"ט. הרע"ז זדים] האומר וכו' קמ"ל דכיהא לה לדידה וכו'. עיין צהויר"ט וי"ל דכיהא לה לדידה עי"המכר חז"י הומון. ג"כ י"ל צמוקוס שהמוון [עיין לה] אמריק לא איכפה לה נהלעו והנה הלעו היא ג"כ על חז"י ראו בידולים טנדלחס. ח"כ היכא דסייד הומוון [לאח"י. קח"י] הקמ"ל על חז"י דכיהא ל"י בלעו כדי עי"המכר הומוון :

[מ"א משנה. והלער] נחפוסה. הן אמה ליטכא דקרא נקט. אבל אעפ"כ יש לדעת. הלא עד כען לא דקדק שהכח לכתוב ליטכא [דקרא. וי"ל דהכח] דקדק זכאן לאשמועינן מה הוא הלער. דהלער הוא צנה שחפסה. טגס שאח"כ אין לה לער. טגס שאמרה אח"כ [רולה ח"י. אעפ"כ מוטלם] הלער. דאח"כ חוסקה היא דילרא אלנשה ר"ל :

[מ"ב. תוי"ט זדים אמרו] לו. ל"ע היי"ט ח"ק. אפשר יש לחלק. דלח"ק דוקא דכישואין הסמי"ס הם לצבל הרשון. אבל [כשהם מלי"ט אחר לא] ולאמרו לו משהשיאם [אין וכו' י"ט ח"ד] עיי"ש אין לאח"י רשות צה. וי"ל דהיפך. ולא מסייעו :

מ"ג משנה. הניזרה טכחיי"רה צהה עמה וזיכתה ט"ז צחוק. חמ"י לי מסיכא קח נפקא לן דהיא צחוק. דינמא כיון דאפיקתחא מדין כערה המאורסה דצקילה [היא פטורה לגמרי ומסיכי חיה] טהחמיי"ט חק. כיון [דהיא צחולה] עדיין. ואפשר לומר מדכתיב צהורה זדין חקילה טל כערה המאורסה. כי [עשהה כלה זישראל לזוה] ציה חז"י. ולמה לן לעעם. אך הוא לפרש הטעם. למה מחמירין עלי' יוחר מן הנשואה לזונה צקילה. [וקאפרש הטעם] עזאזת היא העון הגדול צהורסה כי עשהה כלה זישראל לזוה ציה חז"י. מוילא משחמעי. כשאין ח"י יכול לומר הטעם כי עשהה כלה זישראל חסא כידוכה צחוק. ועדיין ל"ע :

[מ"ד. משנה. צכסך וצמער] וציהא. עיין מ"ט חהויר"ט ועיין מה שאכתוב להלן ח"ה :

[תוי"ט זדים ונקבל את גיטה. וזוכה יש לו] צגט עלמו כמו צמער הקדושין לזור עפ"י ללוחיתו. ולדעתו הלעריה ח"י חוזה [צפעימות. דאין כאן עוס זכות לאצ צמער. והנה חהויר"ט כדחק לחפש למטא זכות צמער ועוס] דקאי על חכא"י וקמ"י ונקמ"ל דבאמת אין זה זכות. רק [כשיוולאם צמער מרשות האדון. זכות טוח לו צמה עסוא] מקבל את גיטה. אבל זה לא מיקרי זכות כמו ואינו אוכל פירות צה"י שאין זה זכות ערדי [לחלוצ צמה שאינו אוכל פירות. כמו כן אין זה זכות צמה עמקבל את גיטה. טגס עסוא ראו] לזור עפ"י ללוחיתו. כיון דאין צו עוס פרועם. ואי"כ לפי"ז גם צקידוטי

ראוי טרם להוליד. משא"כ מלכה פ"ו טכאמרה גם לז"כ. כל זמן שלא קיים. אינו יכול להחזיק [מענה]:

מ"ו. תרי"ט זדים המורדה וכו' אבל ממלכה כופין וכו'. ועוד י"ל שלא אמר המוציא לכופה אלא כשאמרה איני [עושה וכיוצא]. אבל כשאמרה איני כיוצאה ואיני עושה. לעת [לו לכפי] אחרת. לא יתן לה מנוחה. וכראש לפי"ז דאשילו היא מורדה אינו רשאי למנוע מענה [עונתה]:

פרק ו

מ"א. תרי"ט זדים (מליאה) [נוסחה ופגמה] וכו' הא דלא הכי צנחתי"ן רישו משום דלדידי צבי למיתן דהא אינו חייב לרפואה: [משמע דהצביל חייב לרפואה] היכך קודם שגובה הריפוי. וגם אם אי"ל לו לגבות הריפוי כגון שצנח או מה. אי"ל עבי ואין [לו ככסים]. אשפי"כ מחויב הצביל [כרפואה] שמתווצ לרפואה החלאים המהרגשים ח"ו: וא"כ לפי"ז ג"כ הדרג קושיא לדוכחא למה לא הכי [רישוי] צנחתי"ן. וטובא קמ"ל [כלומר דחייב לרפואה]. הגם שלא גבה הריפוי עדיין. וי"ל דמה [שפטו הראש]. דרישוי. סתן המובל לרופא. והוא אין לה לאשחשי דיכא רק עם המובל ולפי"ז לא יקשה עלינו ליחכי זה [צנחתי"ן]. דצנחתי"ן לא חיי"י. רק מה ששאר שלה או של צבלה:

מ"ב. הרע"צ זדים. יכול וכו' ואלו לאחיו או יתן מה שפסק או הטע עד שחלצין ראשה. וכ"כ רש"י ז"ל. עיין צהו"ט דבאמה הוא. הימא דהא קיי"ל [כאדעון]. יכלה היא שחאמר וכו'. אבל כד מעיינה שפיר אין לתמוה כלל לדעה. דכאן צנחתי"ן אשמועי"ן מה שיוכל [מחנה הפוסק לומר] ליצט שאינו רואה לו ליהן. משא"כ. צלחוי כשה"י. כשה"י עשה"י דיכא עם מחנה הפוסק. יכול הוא לומר. הן לי מה [שפסקה או הטע עד] שחלצין ראשה. והפוסק אינו יכול להשיב כלום שאין לו מענה. ואדמו"ן לא חידש שם רק שיוכלה האשה לומר וכו' [הגם שחחנה הפוסק] אין לו פה להשיב. וי"ל מחוייב זדיט. עכ"ז צנח האשה לפיכך יכלה היא שחאמר וכו'. וסד"ן ענה. אבל [מחנה הפוסק] לא [מחוייב]. ויכול החתן לומר לו [ולא להאשה] או הן לי וכו' או הטע וכו'. והפוסק אינו יכול לומר כלל. ואשמועי"ן מתיחין דכאן יכול הפוסק לומר

נקידוטי סער [אין זה זכות לאז"י צמה ששאר מקבל הקידושין. ומה שפסקי הירושלמי] הינה צכק וצמט"ר צבילה מלי זכאי עי"ן ז"י [וכמו שהצ"ח המוציא [זדים וצבילה. י"ל] דהירושלמי ס"ק. הינה צכק. צמטר וצבילה מלי זכאי עי"ן ז"י. וקאי קושייתו גם אשטר]:

תרי"ט. זדים וחייב צמחתי"ן וכו' אבל דלא חק חייב העונה לא קשיא ד"ל וכו'. צלל זה י"ל דלקי"ו דלא חק רק החתיי"בה סבעל [דלאחר הכישוף. משא"כ מן האירוסין] אינו חייב צמחתי"ן וצפרקונה וכו' אבל אם יר"ה לעשות חזא עליו זרכה. משא"כ עונה דאינו [יכול לעשות מן האירוסין] דעדיין לא הוחרה] לו:

מ"ט. הרע"צ זדים חייב לרפואה. שרפואה כמנוחה וזדים רשאי. שאין חייב לזון גרושתו. עיין צהו"ט. ולי כראש שרפואה [שהיא בכלל] המנוחה [ומנוחה] אינו חייב ליתן לה מה ש"פסיק לה למה ימים רק צבל ענה ששאר עושה [ענה] שח טהן לה מנוחה. וצבל ענה [וענה יכול לגרסה צנח] ויפטר מלוחה ענה ממנוחה. וכן היא צרפואה שהיא בכלל המנוחה. [משא"כ צפרונה שחכמים עשו] חקקה [לכחשצנה חייב לפדוחה ואי הוה] רשאי [לומר הרי] גיטה וכחוצתה. מלי הועילו חכמים צחקתן [לכחשצנה] יאמר כן. ותיפקדח חקתה דרנבן:

פרק ה

מ"ו. תרי"ט זדים צנחתי"ן וכו': וכתב הר"ן ומהם הכי למה לא הוחרה צנחתי"ן. [וי"ל דלא הוחרה צנחתי"ן רק הדברים שאינם יכול לטותן כגון סגול] אינו יכול לטותה להיות קפן שלא צרפואה. משא"כ טי"ל יכול לטותה להיות [ח"ת]. והם הטעם דלא הוחרה צנחתי"ן עונה ח"ת] דאין רשות ציד כל אדם לעשות אי"ע ח"ת. אם לא ששאר צלחה ח"ת והורתו אונתו. [אלא כל הרואה ליעול אם הטעם יצא ויסול]:

[תרי"ט] זדים העונה וכו' וקלח קשה מלי למימרה האמורים צהורים. וי"ל דדייק החכה. העושה האמורים צהורים. [לאשמועי"ן דעי] שלא יאל עדיין ידי הוצה מלכה עונה. וי"ל צנחתי"ן הללו. והוא צחיוב אשילו אינו מוליד צמנה זו. כגון [עצורתי"ן ומי"קם]. ואשילו אשמו זקנים ואי"ס]

לומר, לאחין וכו' וספיר מלא מענה :

מ"ה. הוי"ע זד"ה. אם יש זכים וכו'. משמע דר' יוסי הכי מפרש לה וכו' ולי הקטן נראה דודאי ר' חינאל ור' יוסי לא זאל לפרש המשנה. וזה שכבר סידר רבינו הקדוש, אם יש זכים, דהרי הם הנאים ומוקדשים לרבינו הקדוש, הלא ההלכה מוקדשת [היתה גידים] המשיא את היהומה לא יפחות לה מחמשים זה. ע"ז אמר ר"ה זאת אומרת שיש לפרנסים ללוחה. דפטר [להלכה זו דמיירי אפילו] אין זכים לעולם אין פוחתין לה מחמשים זה. ואי אין זכים ע"כ לריבין ללוות. ור' יוסי קצר זאת ואומרת שאין לפרנסים ללוות] דק"ל. דההלכה המשיא את היהומה לא יפחות מחמשים זה מיירי אפילו אם יש הון עתק זכים. ומילא [כשאין זכים אינו לריך ללוות] ורבינו הקדוש סקידר צמטנטי. אם יש זכים מפרנסין אותה לפי כבודה. ומילא ס"ל כר"ה דלחמשים זה [לריבין ללוות. ולפי"ז לא יקשה על הא"ז] שכתב קתם צמט הירושלמי. שהגאים לריבין ללוות. ולא הזכיר פלוגתא. דר"ל דמירושלמי משמע דלדעת [ר"ה מיירי ההלכה אפילו אין זכים. ע"כ לרבי סקידר] המשנה כר"ה. לריבין הגאים ללוות. והכי הלכתא. כ"ל כון צמטאי :

מ"ו. הוי"ע זד"ה צמטא וכו' ואילטרין לאשמועינן נמי צמטאים זה למישר וכו' ולי"כ דרבותא אשמועינן צמטאים זה [דאי לא היה תנא רק מלא] קד"ה. דוקא מלא. דהודו מעלמן. דמהראוי לה ליתן יוחר מן התקנה דחמשים. ע"כ [יכולה היא משתדיל להוליך מידן מה שראוי ליתן לה. משא"כ כשלא] הודו כלל ע"ש ה"י יוחר ולא נהנו לה רק כפי התקנה לעניות שביראל. קד"ה אפמורין מכל וכל קמ"ל :

פרק ו'

מ"ג. הוי"ע זד"ה ר' יוסי אומר וכו' מדסקלי וכו' בלא זה י"ל כר"ה כי כימוקו עמו :
מ"ד. הרע"ז זד"ה שחטא ממלא וכו'. איש דעזרטי ללחר שחטא וכו' אפי"ג דהיא אינה מלוה על פ"ו. אעפ"כ עיקר כחה [רוח האשה כש"ס לה זכים]. ומרשה היא לה בזאין לה זכים. וכדאשכחן בלידה רחל אענו את יוסף חסך חלקים את חרפתי. ומילא אי"ל [לומר בזאין צעבין ממלא וחמרת] וכו'.

ואפילו יש לה כבר זכים. היא רוחה להעמיד עוד תולדות :

מ"ו. משנה. דה משנה ויהודיית. לא תנא וישראל. ר"ל דהנה כינוי. יהודיים שמוכה לכ"י. זה נעשה צבית שכי. להיות עשרת הצענים גבול בתחילה. ומלכות יהודא עדיין נשאר צמולכה. וכשגבו ע"י כצוכלנר. הנה יהודיים נקראו ע"ש מלכות יהוד"ה. ואח"כ כאשר קצו צימי בורש. הנה יהודיים נקראו. והנה להיות צמקדש ראשון הוכיח אותן הכניא יען כי גצו צבות ל"ן וכו' נחנא על העובט שחנא אליהן להעדר ליעותן הנה כשצו צבית שכי. קיימו וקבלו ע"ש יתדה להחנא בלכיות יתירס. יוחר משל [אותן שקבלו ע"ע] כבר ד"ה ממש. והעוברת ע"ז חלא בלא כתוצה :

תו"ט זד"ה מאכילתו וכו' דהאיך תכל להוליך ממונה ולהפסיד שטר כתוצה עפ"י עד אחד. אי משום הא לא אריא. ד"ל כיון דהיא האמינתו הוי כמו שאמרה כאמן עלי אבא וכו' כ"ל: תו"ט זד"ה ובררת וכו' דאמר מר צעון כדרים זכים וכו' מוכח מאכן דהזכים וכו' גם צעון אמותם כמו צעון אביהם :

מ"ז. תו"ט זד"ה. כל המומין וכו' דלא עדיפא אחתא מנצרת דתקן ז" צקוק פירקין דמלרע כופין להוליך. י"ל דצמטנה לא תני מלרע רק מוכה שחין. ר"ל כל הגוף. אכל צקוקים אחד נגע אין כופין. וגם י"ל דזאיש כופין להוליך שחטא אינה יכולה להנשא לאיש אחר. משא"כ האיש יכול לישא אחרת :

בא"ר. ואכי תמס למה לא תמה מההיא מחכיחין דקוק פירקין. ולפימט"ל אין חינאל. דצמחיתין [מוכה שחין חכ]. משמע כל הגוף. ומחתי" על הז"י [שחטא מן] הקברא. ומיאו גם על [סב"י ג"כ יש] לחמיה כ"כ מהא דלא חק צמחיתין מלרע"ע רק [מוכה שחין משמע] דמלרע [אינו] מוס. דאינו [נאים כ"כ] :

פרק ח'

מ"א. הוי"ע זד"ה וזה"ה וכו' והרי לא תמכור בלוער אינה יכולה למכור וכו'. ולפי"ז לא יקשה עליו ג"כ קושיית תלמודא דירושלמי למה [לא קחרי] להא צעדות [מקולי ז"ש ומשומרי ז"ה דהא] הצי"ס לא נקמי בלשונם לוקח. ולרד"ס לא מחיין [תלמודא

לפנינו. שיטעון הסבב לי. מהי יאל לו לרש"י וסרעצ
דנעינן טענה :

פרק יא

מ"א. תרי"ט זד"ה אלמנה וכו' ולפי פסק הר"ז וכו'
ה"פ כיזוכה צעל כרחן וכו'. לא ידענא דלא
ה"י לריך להציא ראי' מנרחק. דנשמעות לשון
הרע"צ זכאן. משמע דכיוזוכה חקן צעל כרחק :
מ"ד. מעטה. הית"ה כחוצה"ה מניה ועברה פוה
מניה ודיכיר זמנה. מוכה צעל. עיין זחוי"ט.
מה שדקדק הסנא למיחבי היתה כחוצהה מניה
דוקא. וגם אי מנה ודיכיר. דוקא. ואם נאמר מניה
ודיכיר דוקא. י"ל היתה כחוצהה מניה כמי דוקא.
דזמכירה דבר השוה מנה. כיכר טעוה דיכיר משאיכ
זמכירה מאתים. אי"ל לדקדק זו זדיכיר. והוא
דבר מנחצר :

מ"ד. תרי"ט זד"ה שפחהו וכו' לפי שכל מי שקונה
משז"ד וכו'. הך טעמא לא הוכח לנו רק
אם נחאנה לוקח. אלל אם נחאנו הצ"ד מה טעמא.
וי"ל כיון דלא שייך דין קיום המקה זקרקעות
אלל אונאה לוקח. גיכ לא שייך אם נחאנו הצ"ד.
דאיכ יהי כח הצ"ד גרוע ציותר מהדינו. ר"ל :
מ"ו. תרי"ט זד"ה יש לה כחוצה וכו' ואיכ צעמוד
והולא קאי וכו'. לא ידענא. דלא עיקרי.
צעמוד והוליא קאי. רק זאי"ל להקן זעבין אחר.
משאיכ איילונית. אפשר לישא אחרת. גם מה שהציא
זשס הרמז"ס שכושי'ן אחרו להוליא זאין לו זכיס.
זה ודאי דוקא. דזידעינן דאי"ל לו לישא אחרת .
כי לא יוכל להספיק מזונותיהם. וכיואל. ואיכ טוכל
לומר. דאדרבא מש"ה חייצוהו ליתן לה מזונות .
וי"טרך זעיכ לישא אחרת. ועי"ז יהי מוכרח לגרסה.
גם מ"ש מ"ש איקורא דרזקן ענד. לא ידענא מה
הוא האיפור דרזקן. אם טשא אחרת. זנאם אינו
טשא. ה"ה איפור דאורייתא. ואפשר כזכחו .
דמדקחני זמ"ה פ"ו [דיצווח] לא ישא איילונית .
חז"ל גזרו זגוריה. סנכ טזרעוהו לישא אחרת חיבן.
לא ישא איילונית :

פרק יב

משנה. א'. חייב לזכס המצ טכיס. לכאורא אינו
ידע מה משמיענו. ור"ל. דדקדק הסנא
לומר חמי"ט טכיס. וסוא לא טסאה רק אחר כ"ד
חדש. כמ"ט טחרי"ט. ואיכ ססי סנה. זנה טנב
טכיס

ותלמודא דירושלמי דמקשה ככ"ל. משמע דק"ל לא
חמכ"ר דמחיין לה לידה. ול"ט :
מ"ו. תרי"ט זד"ה ה"ה כאשחו וכו' אע"ג דכשיצמה
מוחר לזא עלי' ציווח הרצה וכו' דקברה
סוא וכו' חוקפת. לולי דזריסם הייתי אומר. דזה
ודאי [מוכה] משפטא [דקרא ולקחה לו לאשה]
משמע דיולא זנה י"ח כישואי אשה היינו אם אין לו
אשה ללאה י"ח פ"ו יולא זנו. ואי אחרת. אקור לו
לזא עלי' רק ציוחה ראשונה. האיך יכול [לקיים
מנה פ"ו ציוחה אחרת] דילמא לא התעבר. ואפילו
התעבר. לא תלך רק ילך אחד זן אי זנה. אלל ע"כ
לזציווח הרצה סחיסם סחורה :

פרק ט

מ"א. תרי"ט זד"ה דין ודברים וכו' כ"ל זלנשוו
דין וכו' ולא קקט ודבריהם אלל לשופרי'
צעלמא טכך דרך זכי אדם לומר וכו'. והמדקדק
זדבר למה סוא דרך זכי אדם [לומר כן]. ור"ל
דסידע איכות הדיוצ"ר המהחלק מנה סנפס לאוחיות
מחולקים ע"י הדיוצ"ר. היא מקוד סבוליא דקרדיטתא.
וסם זאוחיות. זקוד המנלפ"ך כפולות הצל"ס זקוק
סחיצה ללמ"ס. כי סם זקוד סגזרות וסדיין. ע"כ
מורגל זפי כל לומר דין ודבריהם והוא דבר נאמר
וכעיס למשכילים :

מ"ב. משנה. קמן שהשיאו אביו. מוכן יש
סייעתא לפירש"י. זגמי יצווח. זמשיא זכיו
זצווחו סמוך לפירקן. דפירש"י. סמוך לפירקן דזכיו
זסנה ס"ג. ורזיס מוטה על רש"י ז"ל. דהרי זסנה
ה"ג קמן סוא ולא תקיט רזקן כישואין לקמן .
והסם זכאן מעטה סליינה. קמין טסטיא אציו :

פרק י

מ"ה. משנה. מי שה"י נשוי ד' נשים. הא דלא
נחא סרצה נשים. עלה מוצה קמ"ל סלא ישא
יותר עד' נשים. ודרך סנכא לאשמועינן זקיטור גם
מה טמפורט זכר זמ"ל :

הרע"ב זד"ה הראשונה וכו' וכגון שאין שם יורש
וכי. קטיא לי וכי יש לך אדם עישאלל
שאין לו יורש עד יעקז אציו. ואי מיירי זבר טמנה
זלא זכיס מה קמ"ל דסרזע"ה איכס נטצע"ה .
הלא עכ"פ לו ססא רק כחופס מוכסיו דוכס זסן.
אלל ע"כ מיירי שאין ש"ס יורש. היינו טאי"ס

ברכה

כתובות פרק יב

משולשת

שנים. והנה אפילו בזכיו לא כפינו ל"י רק עד ו' שנים, וקד"ח. לא תהי' זו השנה יותר מזכיו. ולא כפינו ל"י קמ"ל :

מ"ג. תוי"ט זדי"ה אם את וכו' ולקמן הרמז"ס וכו' ומספיק להן ד' קצין וכו' :

הגה לדעת הרמז"ס זכרה הזית הוא חלק חמישיה וקוד י"י ליראיו. קוד הזכרה היא ה' האחרונה. כמדוע נקוד וד' זירך את האנחה זכ"ל. ז"ת ה"י לו לאנחה וזכ"ל שמה. היא קוד הדי' שנתוספה לו. כמ"ע הכתוב ויתן לו ומעשר מכל. כי עשירית מן כ"ל הוא ה' והדע מ"ע זזהר. ה' ד' היתה. קודם הזכרה. הוא זקוד ד' ובזכרה קוד העושר. ה"ס ה' ע"כ הזכרה חלק חמישיה הנה :

שמן: הנה הזכיר בלשוננו לשון כד"ס. זה מש"י לשון קנקני"ס. אפ"ה הנה ממין המענה ללדמון דהלכתא כות"י :

מ"ה. משנה. ופסו לו את הרגל. ל"ל לפרש עפ"י מה שצווחר צ"ע שהמזון שהאדם לוקח עם אשתו. אינו מזון של יו"ט. והנה יו"ט. יבונה זקסוק צעמידה הרגלים צי"ס. כעין שכלומר רגלי עמדה צמי"ר. יהלך צמ"ר"ס. ח"ט ופסו לו את הרגל. היינו להפשיט את הרגל צמי"ס. להורות לו שלריך להחלק צמי"ס. ולאוהו המזון אינו מזון של יו"ט. כן כ"ל :

מסכת נדרים

פתיחה

כתב הרמז"ס קידר אחר כתובות נדרים שפרשת נדרים כולם והסתכונטה ש"ע זה הוא נדרי נשים וכו'. וזרע נס' קומה איתא בגמ' וכו' והנה המדיר הנא נדרים עכ"ל. וי"ל דהרמז"ס ז"ל לא נד מעטם הגמרא. רק הרמז"ס ז"ל כתן מעט למה ש"ן כלל למיחזי נדר"ס צקדר נס"ס. ע"כ אמר להיות עיקר ההסתכונטה היא צדרי נס"ס. ובגמ' אמרינן מעט לסיידוס אחר כתובות. והוא כהן. ויש ליתן מעט נדרי מהנא נדרים צקדר נס"ס. דהרי נד"ר הוא צחי המלך. ומיי המלך הוא צי"ה. (ע"כ אומרים כ"ל נדרי צי"ה) וכבר ידעת כי מדה הצי"ה אינא היא טוק' :

פרק יג

מ"ב. משנה. הניח מנתויו על קרן הל"י. עמ"ס החו"ע. ומעתי וכו'. ואני שומעתי. כשיצא זמן שהל"י מפיל קרובתו. הוא חולך להפעם מקום עומק שפילס לשם צמקום שלא ימלאש שום צן אדם ושום צרי". ויש לפרש על קרן הל"י דהנה הל"י כשטלר. הנה גדלות עורו. זהו הקרין. והל"י כשכתגדל זהו הריות. והנה בכל הצדדים הקרין יש לו קיום. כי עורו מחזיק את צפרו. ומש"כ לז"י [גיטין דף כ"ז ע"א] אין הקרין מתקיים והנה כי קלרתי :

מ"ג. [משנה] צצביל שאני זכ"ר הפקדתי. אחז"ל זכ"ר. ז"ה כ"ר. ר"ל כשטלר. טולד כ"ר. היינו מנתותיו עמו (כ"ר הוא מהנה. שלחו כ"ר וכו') היינו שהש"י צורא מנתותיו עמו. צלחה לך ואשן שיעמלא לו פרנקתו בכל ימי חייו לו ולזני צי"ה. נקצ"ה. נק"י צל"ה. שטולדה ריקנית צל"ה פרנקת. כי פרנקתה ע"י אחרים. וטולד פרנקתה אלל צעלה. ח"ט אדמון וכי צצביל שאני זכ"ר. ופרנקתי טולדה עמי. וכשהמזון הס"י לי ירשנה הנה זה פרנקתי וצנראשית. וכשהתננה לאחרים הפקדתי. מש"כ נקצ"ה פרנקתה אלל צעלה. וקצרת חכמים דנקצ"ה נק"י צל"ה. פרנקתה אלל אחרים. היינו אלל צ"י וצעלה. ע"כ כ"ז שלא כיש"ה. פרנקתה אלל צ"ה צ"י. מש"כ זכ"ר. זה כ"ר. וצודלי יסי' לו פרנקת אפילו אם לא ירע מאצ"ו. ע"כ הלכה כחכמים : מ"ד. משנה. וסדה צקנקרי"ס. עיין צמ"ע. וי"ל דרנותא קמ"ל. אפילו זה טוען עתים כד"י

פרק א

מ"א. תוי"ט זדי"ה. כדרי רשעים וכו' דבלשון חכמים שצונו"ת בכלל נדר"ס. נוד"ר נצבע צחי המלך. שצונו נצבע צמלך עלמון. א"כ שצונו בכלל נדר. כי הנה כרוך אחרי אמו והנה :

מ"ב. תוי"ט זדי"ה הרי אלו כיו"ן וכו' דלא מיצביא בלשונות הגוים שהם לטוטה גמורים וכו' אלא שאפילו בלשונות שאינם גמורים וכו'. מלשון הרין. הנה עממע שאפילו אינו לשון של אונסה. אלא אפשר שהקמנה איזה חצורה. כמו שהוא סתמו צומ"ס. בין חצרי נבצ"ס. ומבג"ס וצדרי"ס. ש"ע צי"הם לשון עומד צמקמ"ס. המודר צוואו שלשון וכיו"ל נדרו נדר. ועי"ו מלשון הרמז"ס שהצי"ה סמ"י"ט לס"ן. שהנה. סולכין אחר לשון כלל הפעם צל"ה

ופירוטן להקל והרע"צ ז"ל הגם שבדלתי ראה דברי הרא"ש בפסקיו. אעפ"כ פי" כן. דכוונת הרע"צ. כספירם דבריו היינו ע"י שאלה שאבו שואלין אותו וכנ"ם הרענ"ם. ועוצל קמ"ל. דלא אמרינן דדלתי אין אדם מוליא דבריו לצטלה. וכעת הוא חזר צו מחמת צושה וכיולא קמ"ל : בא"ד. ועוד מה קולא סייך כספירם וכו' לפי מ"ס. ספיר סייך קולא. דהולין להקל דכן היחס כוונתו צטעה כדרו כמו שהוא מצטרף ע"י שאלתינו. וגם קוסיית התוספת לק"מ. והצן. ומעשה יס לייטצ ספיר דברי הצ"י סכהצ דדברי הרענ"ם כפי' הראשון היינו כפי פי' הרע"צ :

צארתו מקום צארתו זמן. מעטע דוקא לשון כלי' הע"ם צארתו מקום אצל לשון מיוחד צהסכמה צין סיחידים לא אהני וליע דדצר : מ"ג. הוי"ע דר"ם כליערת וכו' וקציא על"ים מלי חיי' סייך צהו וכו' וקסני בנייהו מעתה. וי"ל. דגם צלוע"ה סייך חיי' כפע הלוועתה טבו הוא חייתו : מ"ד. הוי"ע דר"ם. ר' יהודא וכו'. מלי כצנע צמיו סייך צ"י. עמע"ל צמ"ג. ד"ל חיי' על כפע הלוועתה :

פרק ב'

מ"א. הוי"ע דר"ם ואלו מותרים וכו' ואפשר לי לומר דקסם לן הנא כרי"ע וכו'. אפשר לומר דהנא דייק ואליו מותרין לכולי עלמא דהכדריס דשרקא קנאל. חסורים לידור לרי' (יהודא) [מליר]. מעל"כ אלו מותרים לכולי עלמא. כיון דלא עיקרי כדרים כלל :

ש"ב. דר"ם כחלה אהרן וכו' דהא מעיקרא נמי הוא חסור מעום טבל ופיו לא חקר אלא סחיר וכו' דברי ערן הרא"ש ל"ע. דהרי מעיקרא סי' עוהר לאכול אכילה ערלי. קודם שראו פני סנית. וכסקרא טס סרי חקר דציצורו. וי"ל דלא עיקרי דבר סכדור דלינו יכול לומר על כל מה שרילה סרי זה הלם והרולת. רק אס יס לו הצואה שאינה מעוקנת. יכול להפריס מענה חלם והרועה. וכנ"ם סהוי"ע דציצור דלקמן. ודברי ערן הרא"ש גודלי סם עיקר אצל דעתי קלרה להצ"כס :

תו"ט דר"ם קונס שאינו וכו' וא"ת סיכי חייל כדרא דיל"י דליתי אלא מדרבנן צעלמא לאעקועי מלוח עונה ומלוח פ"ו. וי"ל וכו'. עיין צהוי"ע דציצור דלקמן. צריית' צנ"י. דברים העותרים וכו' אי אהה רשאי להסירו צפניהס. סכאער לא יסל דצרו. א"כ דאורייתא הוא טלא לסחיר צלא חרעה וסאלה חכס. ולי"ע לקמן כמזכ' :

מ"ד. הוי"ע דר"ם סתס וכו' מקיים הרא"ש מ"ל לא סתק. ע"כ. דחוקה על סלדס דלינו מוליא דבריו לצטלה. וגם עונר צעסה ודצרת צס. ולא צדצרים צעלים. וסי"ג להכנה סתיקה. ע"כ אנו דכין צכל פעס. שבדלתי אער דבריו לכונס מיוחדת. ועיין מה סעלכסו לקמן אי"ס :

תו"ט ופירוטס וכו' ולא כסילל דעס סולרד לטכוס

פרק ג'

מ"א. הוי"ע דר"ם אומר וכו' ואס יס פושע מי לא סועיל לעלמו. ע"כ. רל"ל אס יס פושע דצמיו' לא עירב. דאז אינו מעויל לו עירוב סל אחרים. אעפ"כ סוערצ סמכזה עכ"פ סועיל לעלמו : מ"ב. הרע"צ דר"ם קונס וכו' סלד"ס צצצו"ס וכו'. סכחס היא מלד סקליפה. וזכירה מלד סקדוסת. וסנה סיעור קונס סקדוסה נק' אד"ס. מעל"כ קונס סקליפה כקוף צפני אד"ס. (ע"כ אערז"ל אהס קרויים אד"ס ואין חוסי"ע וכו') ומעשה סצין מה סדרסו. סלד"ס צצצו"ס. דצעיקן סיס"י אד"ס צצנע סצוועס. היינו סיס"י לו זכירה. סהוא צא מעקדוסה סקף אדס. וסנן :

מ"י. הוי"ע דר"ם מלכולי סוס וכו'. והרענ"ס צחיצורו פ"ס ססמיע וכו' ולא ידעתי למה. ע"כ. לא ידעתי למה לא ידע מין סרצ. סרי סהו צעלמו סביא דברי הרענ"ס (צפ"ה מ"ו דר"ם אינו חסור וכו') מקיים הרענ"ס. לפי מלכסלס וסרלס. עיי"ס. סרי דלדעמו צטל סמכג זהו לגמרי. ועיין צרענ"ס סלכוח דיעוס :

מ"א. לוקח צפחות וכו' א"ס סועעין ל"ו. עיין צהוי"ע. ול"כ דהנא דייק אס סועעין לו. דסנה אפילו לענין קידושין דאורייתא. כהנה היא לו. ואער סהו סרי אה' מעקדוסה לי. אס אדס ססוצ סהו. מה סלדס ססוצ כהס מעקבל מענה מענה עיקרי סחיסת. וע"כ מעקדוסת. סרי לך דעיקרי סכלס מה סלדס ססוצ מעקבל מענה מעפחות וספל. ול"כ כסלסר סכלסו על יסרלל סיסרלל לא יסו מענו. סנה אס אדס ססוצ סהו. גס לוקח צעפוח ועוכר

מ"ו. הרע"צ זד"ס ואין לו מה יאכל. אורחא דמלחא נקט וכו'. ע"כ ל"ל כן. דהרי נקיפא אפילו ציחו לצנות וכו' :

פרק ה

מ"ד. תו"ע זד"ס המודר וכו' אצל דבצר שאינו שלו ודאי לא וכו' הרי פירות פלוני אקוריס עליך וכו' אין זה כלום וכו'. ויש להצטוק צום. אם נכז או בזן. הדין את איש אחד מן הדצר שבכז או בזל. ועדיין לא כתייבשו הצעלים, הנה אינו שלו. אם יכול להדירו. ואפשר לומר אפילו אם כתייבשו הצעלים הנה מחוייב לקיים מצוות השבת. אם ייקרי שלו לענין כדריס ול"ע צום :

תו"ע זד"ס הרי את וכו' שמנהג שלטון גם בזכר וכו'. זכאן יוכח צלא זה. דהנה זכר משפיע ונקצה מתקבלת והנה אקר הכאה חזירו ע"ע שלא יהי חזירו משפיע לו רק מתקבל ממנו ע"כ [כינה] אותו זכוכה בלטון נקצה. ובכל מקום יש ליתן מעט דבצר גם צמורה. כמו שדרשו חז"ל :

תו"ע זד"ס דבצר של עולי צבל וכו' וכן למעט נקט צור עפי מאיך וכו' כ"ל דקד"ח דוקא בזמן שהי' הר הצית ועזרות ועלו לרגל. אז לא נאקר הצור של עולי רגלים. דמכא"ז ז"ד הי' זה כדאי שהי' מים מצויים לעולי רגלים אצל צמ"ז יכול לאקור. ובאמת איך לומר [כן] דמשתכחו לא אפקי' לאיקור רק דצרים של אותה טעיר. ע"כ פירשו בנן צור של עולי רגלים שהי' עולים וכו' הגם שכעת צמורה נקטו עסילות עכ"ז הצור צהיתרא הוא. וכן כל כיוצא בזה דבצר שהוא הפקר לכל אינו יכול לאקור כ"ל :

מ"ד. תו"ע זד"ס הר הצית וכו' ומיהו קשיא לי דליחני חומות ירושלים וכו' וכ"ל למחן דאשכחן חנא דק"ל וכו'. כ"ל דלא לריכיבין לזה. דהרי צית שני התחלה זכין חומות ירושלים. מקראות מלאים הם. שבנו אותה יחידים. כל אחד מהזק לצנות כך וכך. ומה דפליגי את הי' עשירי הלשכה היינו לתקן החומה אצל עיקר החומה היחם של יחידים שסתכדו :

תו"ע זד"ס והכמים וכו' הכמים היינו ח"ק וכו' לא ידענא. דהח"ק אפשר דוקא לכשיא קאמר. וחכמים ק"ל לא דצרו צכשיא אלא צמוה :

פרק

ומוכר ציור הכאה מיקרי. זה שדקדק הסכא. אם שומעין ל"ו. ר"ל שאין עושין בן מחמת חסיבותו. רק שמצטקס בן מאחרים שיעשו עמו צמורה. משא"כ כשעושין בן מחמת חסיבותו הכאה מיקרי. ודוק : תו"ע זד"ס שכברתו עלי' י"ג וכו' שהשלטה מהם שמוה שאינם כמחקים וכו' הנה ק"ל להרב. דה"ג מרות מחמילין מן סס הוי"ה הראשון. והנה דעת החוס' צראש הסכה [דף ע"ג ז"ד ר"ה י"ג עדות] אינו כן. ודעת המקובלים הוא שמחמילין. מן סס אל. והוכחנו סס צנמי' ר"ה שדעת רש"י כמקובלים. ומוכרה סס צמחיות שיטה הגמ' כוחות' :

משנ"ה רבי לומר וכו' לא נקרא שלם עד ששל. שכלומר התהלך לפני והי' חמים. ע"ן צחוי"ע. ועיין צרש"י פ' לך. עפ"י מדרש ז"ל יוכח היטב. שער שלא מל הי' נק' אצ"ס. רמ"ג. שלא שלט רק על רמ"ג אצרים שהם צרפובה של אדם. משא"כ על החמשה אצרים שאינם צריחותו. וכסתתן לו המילה קראו אצרים. רמ"ח. ששלי על כל רמ"ח אצרי וכן' תמי"ס צלא חסרון :

פרק ד

מ"ב. תו"ע זד"ס ומחזיר לו וכו' דלא שריח דלהוי ענין ולא יהיב פרועה לעני צב"ג אותה מצוה. והרמ"ש והר"ן פירשו דלא שכיח שידעון וכו'. הנה נראה מדברי הרב. שהם פירושים שוכים. וא"ח לומר כן. דאי אמרת דכוחה החוס' דלא שכיח שירלה לפטור אי"ע מלידת פרועה לעני. דממ"כ אם יכול לקיים שתייהן דהיינו שים לו פרועה צמוד עומד אלל האצרה ומשמרה והעני עומד אללו. ודאי אינו פטור אפילו לרי' יוקף. וחס אי"ח לקיים שתייהן. כגון שילתוך להפעם אחר פרועה. ויכח שמירת האצרה. לאו כל כמיני' לעשות כזה. דחומרתו קולל היא. אלא ע"כ דכוחה החוס' הוא ג"כ כסדר"ש ור"ן דלא שכיח שחזדעון לו שדמנחה ואופן שיפטור אי"ע מפרועה לעני צמעה שמירה האצרים. כ"ל :

מ"ג. זד"ס ומקריב וכו' דאין זה אלא גרמה הכאה צעלמא. י"ל דאכילה קדשים מצוה היא. ומצוה לא ליסתוח כחמו. מיהו אעפ"כ כיון שבהנה צאכילה הכאה מיקרי כמ"ע תחוי"ע לקמן זד"ס אצל וכו' :

פרק ו

מ"ד. הוי"ע ג"ה דג וכו' והרמב"ם כהנ. דע כי
בלטויכו כשיחצור וכו'. וכל דהר"ן כאל
נפי' הרמב"ם. דלפירושו הל"ל ד"ג הדגיים. גה"ח
כ"ל :

מ"ה. הוי"ע ג"ה ען הקוס וכו' דק"ס איכו
צכ"ל חל"צ. כ"ל ע"ס ול"ל דחל"צ איכו צכ"ל
ק"ס :

מ"ט. הוי"ע ג"ה ען הדבש וכו' אלא דבש
דבורים. ר"ל בלשון גבי אדם כך הוא .
אבל בלשון הוה ארבעא קהם דבש צ"ע צהורם
הוא דבש המרים :

פרק ו

מ"א. משכה ואקור צפול העלמי לה. עיין צהוי"ע.
ומשכה שליעה חייק גבי מעשרות [פ"ד ע"ס]
דעמעטר זרע וירק חירין. ט"ע דצמודו לה ירק
קריק ל"י. ודרכו להחלכל כך דלחמ"ס לא הוה
בגומה מלאכהו לעמטר :

מ"ב. הוי"ע ג"ה צחמטה וכו' כוסעין עין חיעין.
וסבולת וסיפון עין טעורים. הרמב"ם. ור"ל
שאשפי' טחורה וכו'. צמי לחרן צום. דלמאי כ"ע.
כהנ הרמב"ם זה צכאן. ול"כ צאפטר דכוונת הרמב"ם
לדין דרריס ג"כ. אס אקר ע"ע חיעין. הוה כוסעין
צכלל. וטעורים הוה טבולת וספון צכלל :

מ"ט. משכה. הלכה לפני הפסח אקור"ה וכו'. אחר
הפסח צלא יחל דברו. לפי עשפגו שלטון .
הל"ל עוצרה צלא יחל. כיון דעל האשה קאי .
ועיין צהוי"ע. דהוא כמי לפעמים עוצר צבל יחל .
ע"כ אמרם משכח"כו קהס. צלא יחל דברו. וקאי
אחרוי"סו כ"ל :

פרק ח

מ"א. [משכה]. ור"ה להצ"ח וכו' ור"ה לעמיד לצא.
עיין צהוי"ע. הנה רגילין העולם לומר. היום
זהו. הוא. ראש. של חמדם הצא. כי חמדם חייק
צא: עש"כ צלא טענה. רגילין לומר ראש של
טענה טעחידה לצא. כי הגם טהיום הזה ראש
לשטנה עכ"ז ימי טענה עדיין לא צאו. כי הלוי
ועוטר חכל עד יוס"כ טעחידה לפוצם. ע"כ טענה

צפי גבי אדם ראש של טענה טעחידה לצא. כי
הראש איכו קמוך אל חטמכמים. עש"כ גר"ה .
הנן הדנר :

מ"ו. [משכה]. עד לילי לוס. כראה לפרש עד ליל
השיעיה להטרי דצהשיעי מלוה להרצום
צאכילה. והוה כאילו טענה. וכקרא היום טהוה
ג"כ יוס לוס. כיון דסאכילה הוה כהעניה. וקמ"ל
מהחיתין דגם צלילה הוה מלוה להרצום צטעודם.
והוה פלוגתא צין טפוסקים. ולדנרי עטנח"כו כראה
דגם צלילה מלוה להרצום צטעודם :

מ"ז. עטנה. להפ"ר חת כדרו וכו'. עיין צהוי"ע .
כ"ל דצכאן טייך טפיר ליטקא דהפירה. כמו. צאצ
ובצל. דטכודרת חלו"י צדעה אחרים. וכפי טיטכיס.
כ"ה צכאן. דאין זו טהרם ע"י חמדם וכיולא. רק
הוה לומר. טרי כדך ט" לכצודי. וא"כ הוה על
דעמי. וסנן :

פרק ט

מ"ח. עטנה. א"ל והלא המיושן יפה למעים. אפילו
אס אמרו לו והלא המיושן איכו רע למעים
ג"כ אין כדרו כדר (עיין צהוי"ע עטמא דגמ')
אבל לשון חכמים מרפא. דאגז אורחא עטעיכו
טהכא רפואה יין מיושן יפה למעים. וכן צלל
כופרי יפה ללצ :

מ"ט. [משכה] ועל צכוטיך יהיו אומרים צכות
גרוטות הן מה ראחה אמן וכו'. הנה
צרישא. אומרים לו טעעטוי אינס כא"ס. כך הוה
ווקחו של פלויי עגרט חת כסיו. כמלא אומרים
עליו טהוה איכו אדם טגון. וכמלא סיו יכולין לומר
על הצכות. צכות אדם טאיכו טגון הן. אבל קמ"ל
החכא צדצריו. דעפ"י טרוצ כאמם כצחה. דאין
לדקדק כ"כ צלקיחה אשה אחר עצע אצי' רק אחר
עצע אמנה :

פרק י

מ"א. הוי"ע ג"ה ולא היפר וכו' אלא טחק מעל"ע.
לא דוקא אלא כמו טעצור צטענה ח'
ועשמו :

מ"ג. הוי"ע ג"ה אצי' ובעלה וכו' אבל קראוהו
מקור וכו' והרי הוה כמקר. הולק מן
צטפטיו. וי"ל עפ"י דרכו דמכיס אהו מקור"ר. כי
הוה

ברכה

נדרים פרק א

משולשת

ל"ך. רק דצרי חכמים. וגם נלשון חכמים י"ל
 דצבר ט"ם זו קפידא שלא חסי' עלורפת גזא עם
 הסבל נחמיה סיו"ד. כי סיו"ד נורה על דוכחא .
 ע"כ גם נכחן. ונלצד שלא יסי' לנענך נקוה נהס.
 אומר לה ל"ך בלא יו"ד והנן :

סוף נמקד לכל אדם וכל הקודם ללשון זכה :
 בא"ד. ולפיכך ל'דק זו ט"ם ארו"ס. לי כראה ט"ם
 ארו"ס הוא כמו ארו"ס העובר עצודה ט"ם
 ונותן זה זרע טהלמית. כמו כן תלטה סוף ארוקס.
 נוככה לטלמית הזרע אשר יתן זה. וסוף המוכן
 לזרוע זה כק' ארו"ס. כמו סנותן זרע נקרה :
 מ"ו. סו"ט נד"ה אין סינמה וכו'. לפי טדצרי הכל
 ינמה ארוקס אין חייצין עלי' סקילה כנערה
 העלורקס. הרענ"ס. ואני נער ולא אדע ענין לנו.
 כי לפי הנראה דל"י אליעזר דק"ל דמאמר נינמה
 קוה קנין גמור מן החורה כל דיכי ארוקס עלי'
 מן החורה. וליע כווכה הרענ"ס גזא :
 מ"ז. סו"ט נד"ה אמרו לו וכו' נעל כרחק סקישן
 סכחוב. סרין ואין מעינין על ססיקט :

מסכת נזיר

פתיחה

כתב הרענ"ס סידר אחר נדרים מירוח. מפני
 שמירוח ג"כ בכלל נדרים וכו'. ועקרא
 עלא נחורה א"ס כי יודד נד"ר מייר כ"ל :

פרק א

מ"ב. משנה. כצן ענוח כנעל דלילה. כתי טעקד
 וכו' כתי טנקרו וכו'. ל"ל דהס"ד כתי טסיסע
 אח סארי. או כתי [טסכה] ספלטה"ס נלחי סחמור
 וכיוולא. אצל סהכל נקט סנהו סיעי"ס לנצוחא .
 דקד"ר כיון דכל סנהו סיעי"ס. סעדד סטנח לסעסון.
 וסא"ך יטלה סמירוח זו. דטהה צנן ענוח. אמרו
 חז"ל [נצרוה דק ס"ר ע"ר] ענוח ע"ס ס"י. נעל
 דלילה. ערלי"ס סיתס. וכן נעקירח דלהות עזס :
 וילך וכו' ענחה וילא טס אטס זוכס וכו' [טופעי"ס מ"ז]
 נקרו פלטה"ס אח עניו. על סהלך אחר עיכו
 כעסארז"ל [סיסס דק מ' ע"צ] וקד"ר דבכל סנהו
 לטווח לא כיון. סאוקר למירוח. רק לנצד אחר
 קמ"ל. כ"ל :

פרק י"א

מ"א. סו"ט נד"ה ואלו נדרים וכו' אינו נד"ן
 סיפר נד"ר' שלא ס"י יכול להסר קודם לכן.
 עכ"ל לא ידעתי למה לא. דסרי עד סיוס ג"כ ס"י
 סורע כמו שלא ס"י יכול להסר לנצדו. וכסיוס יסח
 כמו להסר לנצדו. סס"ד כתי לענין נדר"ס סאין
 נהס עיכו נפס :

מ"ב. תו"ט נד"ה נדרי רבי יוסי וכו' ואיכא
 למימר טקוצרי הרענ"ס דסיכו"י דחיקא סוף
 וכו'. כנר כנחצי כ"ס דנעניכי רעווח. כנצ
 הרענ"ס כמה פעמים כתי דעחו נחכמה סלזו .
 וסגס טענצור נדצרי חז"ל איזו ענין כנצ סוף
 ז"ל גזס ס"י לפי זנכס וסעסס ועקועס. וכמו
 סכחצ [לעיל פ"ח ע"ו] לענין אכילה טוס נליל
 טנח :

פרק ב

מ"ב. תו"ט נד"ה אמר אמרס פרס זו וכו' .
 ונלשון סכחוב נעלא ענחנח אף נצדד
 סאין זו רוח חיים סנאמר וסאכ"י סנצ"ס להסנר.
 עפ"י דרך סקודס יס נצדד [סזס] ענין נעלא
 סכל סעניכ"ס סנצרלי"ס וסס סוויס ננצ"ליוח. סס
 סיו נצזא דענחנח. ודי גזס לענין אמר סכחוב
 עס רצו וכו' כולס נחכמ"ס עסי"ס :

תו"ט נד"ה סזס וכו'. כל סאין צו רוח חיים
 זכרהו ונקנחו. נצד זס ג"כ יס צו חכמס
 נעלאח עפ"י דרך סנחח :

מ"ד. [משנה]. א"ס סיו סקח"ס וכו'. נלאח עלשון
 סזס דאין עלמד"ס אוחס לעקוח כן. דסרי
 כ"ל

מ"ו. תו"ט נד"ה סאכ"ס וכו' עיין נצ"ח ע"ו
 נצרכוח עט"ס. כווכחו למה סכא סהכל קד'
 סזס ססרי נעקרא ארץ טעס וכו' גפן וסאכ"ס וכו'
 ענכ"ס קודעין להאכ"כ. וכו"ל דנכחן י"ל נצוחס
 קמ"ל. אמרס סאכ"ס. ולא זו סאכ"י אוקר עלי סאכ"ס
 אלא אף זו סאכ"י אוקר ענכ"ס ססנצו"ס יוהר .
 ק"ס להאכ"ס כולו קיים. סגס טענכ"ס ססנצו"ס
 יוהר וסנן :

מ"ח. תו"ט נד"ה כך וכו' סרי נעלא ג"כ סנאמרס
 סמילדה וכו'. לא ידעכא עס ססצי"ל סרצ
 ראי' עלשון סעקרא. סרי לשון חודס לחוד ולשון
 חכמים לחוד. סרי נכל סעקרא לא עליכו לשון

ויל' דהקרננות כמרים סס. דבעל עיגז גיז. ועד
היום סיחס חירה וכמנעמאס סיחס ספיד מחויבה
צקרננות אלו :

פרק ה

מ"א. [משנה]. סור שמור וכו' וילא לנן. יל'
לרבותא דצ"ט. דקד"ח. דקפידא טוה דוקא
שמור. דמוכן זיאת לזיק כע"ט [פסקים דק קי"ג
ע"ג] סור שמור ציומי יסין וכו' ע"כ רולס [לשומרו]
ולא סלנן. קמ"ל דאפי"ט כהעס גס סלנן צסקרס :
מ"ב. [משנה]. דינר זסב. עיין צרע"ב. ויל' עוד
דקמ"ל דלצ"ט אינו לריך לסללים עד דעי דינר זסב :
חבית טל יין וכו'. יל' אשמועיך טגס טסטען
טוס טרנס יוטר מן סיין עכ"ז טוה קדוס
לצ"ט. וטגס דעסקין צנג' צעקוס טסיין יוטר
ציוקר. זסו לרבותא דצ"ט. ורבותא טוה אפילו טעמן
טוס טרנס יוטר מן סיין כעו טטוה סקדר צרז
טעקוטות. ופלוגתיירו צכל עינן כ"ל :

פרק ו

מ"א. [משנה]. עד שיאכל מן העכבים בית. עיין
צטו"ט צטס רע"י. ויל' כעי דלסכי קחני
מין טעכבי"ס. לאפוקי טלא ללרף סייתר עס אסיקור.
אבל צאנה עכבי"ס ללו דוקא. דסי"ד עס חרלכ"ס
חגיס :

מ"ב. [משנה]. אינו חייב עד שיאכל צ' חרלכ"ס
חגין. עקמנ דרצ"צ לסקל אהא. עיין צרע"ב
וטו"ט. ול"כ עדלא קאטר צ' חרלכ"ס ח"ג. ורקדק
לוער חגין. סיינו דוקא ז"ג טלסס. סיינו טסס"י
סיג דוקא עאותו טעכ צסחרלכ"ס צא"ס עענו .
ויס"י דדצר זסס ג"כ קולא. דאפילו אכל כז"ח
מחרלכ"ס חגין כפרדים. ואין צאותו כז"ח צ'
חרלכ"ס חג עעכב אחא אינו [חי"ב]. אצל לא צא"ס
לחלוק ח"ו על דצרי רבותיני. רק לייכתי סנלע"ד :
מ"ד. תו"ט צדי"ס טסיולא מן סגטן [וכו'] קדושא
ואצדלתא ליכא לעיטר. טאצי"פ טע"ע מן סחורס
לקרס יוס טענה דרצ"כ"ס טכאטר זכור וכו' זס
טעקרטין על סיין עדי"ס סיא. [וטסנ] סטרע"ג
צפטיסחו ללו"ח חקר. אס יטכס ע"ע דלורייתא
יולא צס צלושן קל. וחכמי"ס סחמירו לעטותס צלושן
חמור דוקא יוטר כלוס. אס קיי"ס לוחס צלושן
סקל

כ"ח קיבל עליו להספיד עכ"סו. הולאות סכי חיריס.
ואעפ"כ אס סיו פקח"ס עעלעס לעטות כן ילאו
ידי חונה כדרס. וילדק לפי"ז ייחור סקיפא. וצא"ס
לא"ו וכו' כ"ל :

מ"ו. משנה. כשאראס כפי"י לי וולר. עיין צטו"ט
חנה לעס טיכס צקיפא עליטכא דריטא .
וכ"ל רסכס אדרס אינו עלפס סיסי' לו טועמוס
ואכדריגיטוק וחדרנא עלטער צוס. וגס ידי חונה
פ"ו אינו יולא על ידס. רק צק"ן לו צניס. וטוה
עתיירא טעא טוה או אטתו איכס רלו"ס להוליד
או גס צטוולר לו טועמוס טעחכס כיון טטוה רוחס
טטוה רלוי להוליד. סכס יסי' לו אח"כ צניס סבוכ"ס
זרע אכסיס. ע"כ אטר כשארא"ס טע"יו יחצוקן
ויראה עתידות. סגן סדצר :

פרק ג

מ"ו. משנה. מי שמר וכו' ואח"כ צא לארץ וכו'
ועעסס צסילכי סעלכס וכו'. עיין צטו"ט
ול"ע צמי טמר צוס"ז. צטו"ל. ואפילו צארן, כיון
טכולנו צחוקא עעלי עמיס. אס לריך לעכות
כזירה טסרס. וכן לכציכס ציטע"ק טס יסי' דין
סחזרי"ס טמרו קודס. ואין כאן לסאריך כי יס צאלו
סעריכ"ס ספיקות גדולות. גס צזמן זסס :
מעשה צסילכי וכו'. לכאורא יט להטצוק לעס
סציח סחכא סעעסס. אס לסורות עעסס
רצ דסלכס כצ"ס. טל צכ"ע קיי"ל סלכס כצ"ס .
ול"ע :

פרק ד

מ"ג. תו"ט צדי"ס סטטוג וכו' אצל סרין וכו' עייו
ודלי טכות עדרות טסיח על עצירה טעסכח
וכו' , ססי"ד על ציטול ע"ע כדכחז סרצ. מוכן אוטו
עד טעאלא כטפ"ו. או טיקבל עליו טיכך לעטות .
ועייו אס כצר ציטל ע"ע וחי"א לו לקיי"עס. מוכן
אוטו טכות עדרות צטיעור וצלוועד. ואי"ס דלערי
יג טכות עיין צטוקסיס :

מ"ד. תו"ט צדי"ס אינו יכול להפיר וכו' אצל ודאי
דצעריכעס וכו' אין כאן עיכו כטפ"ו. יל'
דעיקרי ג"כ עיכו כטפ"ו. כי סחי יסן אל לצו וכו' :
תו"ט צדי"ס אצל צהגלחה טטועמאס יטר. אעפ"י
סקרצו סקרצנות טל חגלחה טטועמאס. רעצ"ס.

כהכנס. ועפ"י דרבינו אלם אזרח לה קושייה כנו
 של החו"ע. ואין לנו לריבין. לחדש דרין דהביע
 לחינוך שאינו מצוהר בשום מקום. והסגרה שהסגיר
 מרן החו"ע דל"א לשמרו י"ל כיון דהלכה היא
 כך צבחי. יכול האדם להזיירו. והגם שהקטן לא
 ישמור א"ע אין עלינו אשם. קטן אוכל כצילוח
 אין צ"ד עליון וכו' :
 מ"ז. חו"ע צד"ה כלל. לשון הפרש וכו'. יל"כ
 שהוא מלשון ויכללו את מלרים :

פרק ח

מ"א. [משנת]. אל"ל צ"ז ומי שומע לו שידור כנגדו
 צבחי אלל מציא וכו'. צן זומא כמי עודה .
 דאס ה"י מי ששומע לו שידור כנגדו וכו' ש"ס
 שפיר לו תקנה צזה. אזל אמר למה לן להמליח
 תקנה רחוקה. הרי יש תקנה קרובה. ור' יהושע
 נמי עודה לצ"ז. שהוא תקנה עונה. רק אמר .
 שמהחילה מהראוי לו להשתדל שידור אחד כנגדו
 צבחי כדי שלא ילמדך להציא קרבותיו לחל"אין .
 אזל הודו חמייס לצ"ז דל"ל להשתדל שידור אחר
 כנגדו :

פרק ט'

מ"ג. הרע"צ צד"ה נועלו וכו' ה"ק מעפר של
 מלרים וכו'. עיין צחוי"ע. דל"א מליכו שנקצר
 מהחילה צמלרים. ואפשר לומר להיות שכתבו כמה
 ימים וה"י מושב על הקרקע מקום החכע. ה"י מן
 הלורך ליקח עפר המקום שהוא :

[משנה]. הנוסח"ן. עיין צחוי"ע. וכל שהוא מגזירה
 הצ"ס נופח או עגזירה יצ"ס לריכו
 [הסלים] שהיא לשון דריכה צהוק. כמו כן מהמע
 משאו על הקרקע ילא מעכו מוסל :

מ"ה. [משנת]. כדברי ר' נהוראי. לפי מה דאמר
 ר"ל צגמי [שנה דק קמ"ז:] ר' נהוראי
 היינו ר' מאיר. הנה לפי מ"ס החו"ע צד"ה חזר
 ה"י וכו' דר"מ ק"ל דון מינה ומינה. וה"י חזר
 פעסון. ואכן קי"ל כרצן דון מינה ואוקי צאחרא.
 א"כ אכן פסקינן כר"ע צזה דק"ל דחזיר ה"י שמואל.
 אזל צגמי דק"ל דה"י חזיר שמוסן לא ק"ל כווח"י
 רק ק"ל דה"י חזיר עולם. ולפי"ז הוא צממחיכו
 דקדוק. כדברי ר' נהוראי. ולא דברי ר' נהוראי.

הקל שכסרה צזה מדאורייתא. אס יולא צה אפילו
 ידי חונה מ"ע דאורייתא. ד"ל כיון דלא נעשה
 צחופן הנאות עפ"י חומרה החכמים אפילו י"ח מ"ע
 דאורייתא לא ילא כי יש כה ציד ח"ל לאפקועי
 עשייה עי"ס. ולפי הסגרה הזאה תירלכו צעוז
 מעס הא דקס"א. הא"ך אכחו מוליחין צקידוס
 סיוס אה הנשים י"ח. הרי אכחו מצבדין אה הסגרה
 צהפלה וכבר ילאנו צזה י"ח המלוה דאורייתא זכור
 ולא [חל] עליכו רק החיוב מדרצנן על הכוס
 דייקא. והנשים שלא הספלו ערציה עדיין חיוב
 דאורייתא עליהם ולא אפי דרצנן ומפיק דאורייתא
 ולפי הסגרה הכ"ל יונה שפיר כיון דכבר תיקנו
 ח"ל זכרהו על היין דוקא. מה שאכחו מצבדין אה
 הסגרה צהפלה לא ילאנו צזה אפילו י"ח מ"ע דא"י
 ולפי"ז יין מלוה צקדוסא ואצדלחא דאורייתא מעס
 הוא. ולא לריך לאוקעי כגון שסצע. ואעפ"כ י"ל
 דשפיר קמקשה. דהרי המורה כשאמרה הקרא יחירה
 עדיין לא תיקבו ח"ל זכרהו על היין. וא"א לומר
 דלחכי אחא הקרא יחירה. אזל מהא דכבר תיקנו
 ח"ל. א"כ הוא הקרא גם להכי אלמריך. ולפי"ז
 מן החו"ע מה שכתב. וא"כ קרא יחירה לאו להכי
 אלמריך. הל"ל לאו להכי אח"א ודוק :

מ"ז. חו"ע צד"ה ה"י מציא וכו' מאי צכ"ל מקו"ס
 דקאמר. לא לימא אלל שמה"ה קודמ"ה .
 וכ"ל דהנה טעמא דר"י על הסלמים דוקא. דכתיב
 ונלח אה ראשו פה"ח אה"ל מוע"ד. היינו סלמים
 דכתיב צהו פחה אהל מועד. והנה ר' אלעזר האי
 קרא מאי עזיב ל"י. ל"ל דהוא מפרש לקרא. ונלח
 אה ראשו פה"ח אה"ל מוע"ד. היינו על אוחו.
 הקרבן הנקדם לצח פחה אהל מועד דהייכו מעלת.
 שמהמאה קודמה צכ"ל מקו"ס. כ"ל :

פרק ז

מ"א. מעסה. שאין קדושתו קדושת עולם. הל"ל
 צקילורי. שאינו מקודש לעולם. והנה דקדק
 הסתא לומר שאין קדושת"ו קדושת"ה עולם. דל"ל
 הגם שאירע שהחזיר [הוא] הסולך דרך מקודש
 לעולם כגון שהדירו אצ"ו מקטוהו. והוא קיבל
 אח"כ להיות חזיר עולם. מ"ע קדושת חזיר לא
 מיקרי קדושת עולם שאינה ירושה לו [ולצניו]
 אחריו לעולם. ויכול האדם לקבל חירות רק לימים
 מועטים מעילא אין קדושה זו עמורה כ"כ כקדושה

דדברי ר' כהוראי הוא חזיר שמטון. ואכן ק"ל דהי' חזיר כדברי ר' כהוראי. אבל ק"ל דהי' חזיר עולם. וכינע לדינא. ואפשר נחא יאל לו להרמזים לפסוק קן. והגן :

מסכת סוטה

פתיחה

מבדי הנא מחזיר קא קליק וכו'. עיין בתוי"ט. באמה דברי הרמזים הם תימאל. לקדר קידור אחר סיפך דברי הש"ס. וי"ל שלא היתה הגירסא הזאת לפנינו בש"ס :

פרק א'

מ"א. תוי"ט דר"ה ר' יוסעט וכו' לאנטי צי"י. אשה תיקרית ב"ת. וכמו שמכריזין זה פלוני לפלוני. וסאי"ט כמנוסאה ענשך זה כה הי"ד. תולדות דרכורא קנ' יו"ד ככודע. אז כשעשאה כלי קנ' ב"ת. ע"כ תכנים החכמים אנטי צי"י. ע"י חכוסיתו. הוא צי"י. והנה בכלן צבוע: דקדוק אערו קן. כי אין שאסא כורתא זריה אלל וכו'. ומהראוי לה שלא יהי' לה שום עסק עם איס אחר רק עם בעלה כי כהחצרה צבוע עמו עד סנא' צי"ת. וכיון שרואין זה חיזה לך התחצרות דביצור וכיולל עם איס אחר מהראוי עפ"י התורה לקנאות לה. רק צו"ז לא כיעל אינע וכו' : מ"ד. תוי"ט דר"ה דברים וכו' ראונו הודע וכו' מפרש רש"י שמקורה הוא צידס. פליאה דעה עני. הרי דרשו לה חז"ל [סוטה דף ז' ע"ב] ען הפסוק יחי ראונו וכו' חלה ליהודא. עי גרס לראונו עידה יודא. והוא דרשא גמורה. דסייכו יחי ראונו על סודסה. חלה ליהודא. זאה סודאס צאה לו ע"י יהודא. ואפשר להיות הודיו חיכה כזכה צפסוק ויכולי לועד. יחי ראונו על טעב במשונה. חלה צאה לו עיהודא. טעב ג"כ במשונה. ע"כ קנ' רק עקורה. מיהו זה דוחק. דלא אשכחן ציהודא רק הודאה :

מ"ה. תוי"ט דר"ה ויוללת. ואיכה כהרגה שלא סחרו זה עדים צעעה מעשה. וגם אפילו אם סחרו זה סרי אין אדם כהרג עפ"י עלמו : מ"ט. תוי"ט דר"ה וכן לענין העונה וכו' אבל קשיא לרבי והא צמרגלים כפרע מהם יוס לנכס. איכ היתה ערובה עדה פורעניות וכו'

ולפנינו צפירוס טפסוק יוכה ספיר דשם כאמר. צנאפר הימים אשר תרחם את וכו' יוס לנכה וכו' וידעסם את תנולאחי. חיצה תנולאחי אין לו ציחור לפי הפטע. ואערכו צפירוסו. עפ"י ע"ט הכחוצ. לענון ירבו ימיכם וכו' אשר נטבע י"י לנצותיכם לתת להם כימי הפנים על הארץ סיינו ח"ק טנים והיכן נטבע הש"י על ח"ק טנים. אך הוא. דסנה צכאן על שמיאלו לצא אל ארץ סקדוסה. כעכשו יוס לנכה. מעיילא מדה ערובה מרובה אחת לח"ק כמו שדרשו [חוספחא סוטה פ"ד] ען כולר חסד לאלפים. ופוקד על רבעים וכו'. איכ לפי"ז עניע לנו צעד כל יוס שאלחנו מחכים ועצקסיס ומלפסיס עת צואינו אל הארץ עניע לנו ח"ק טנים. והנה העונש של דור סעדנר כאמר בצבועס. חי אני וכו' יוס לנכה וכו' ועסייס וידעסם את תנולאחי. לדעתי היא חיצה מורכבת. ח"ן אח"י רג"ל עי"ז סעונש חדעו את ססכר סיינו הנתינה אשר אחי כשאתן לכס את הארץ. כעס עניע לכס צעד כל יוס. ח"ט לענון ירבו ימיכם וכו' כימי הפנים על הארץ. ואיכ לפי"ז לק"ע קוטיית סתום'. כי י"י חפץ לענון לרקו לענוש אוחס יוס לנכה צכדי להרצות סכרס צנתינה הארץ אחת לח"ק כ"ל :

פרק ב'

מ"ד. תוי"ט דר"ה [ולא צקומוס] [ואינו כוחצ] וכו' והכא כללינשו צולא כל דנר וכו'. אפסר י"ל סא דלא פרע כאן סיקר"א. רק כללינשו צכל דנר סרוסס. להורות דהעעס סוא עסוס סרוסס. דקרי"א דעעעא דסיקרא. להיות סקיעטס ואידעס את פני' צו לניחוף. לא יתכן סאוסו סדנר יצא צכאן לעלות קע"ל דעעעא עסוס סרוסס :

מ"ו. סכל סוין וכו'. ל"ע למס לא הנא סכל עודי"ס. או ועודי"ס ר"ע ואפסר דכענר סהכא שלא לנכות לסון סודאס וסככעה על דנר סניחוף. ונקט ל"סנא מעליא :

פרק ג'

מ"א. תוי"ט דר"ה וכהן וכו' ירושלמי. ואין דנר כינור וכו'. לכאורא עלי עקסס. כיון דגזירס סכסוצ סוא. וי"ל דעקסס לרי יודאל דפליג צפ"א

פרק ד'

מ"ב. [משנה]. אער צעלס איני עסקס. עיין צהוי"ט. מפני מה עסקס הלשון דהכל צפיק ע"ג. וסצעלס אינו דולס להסקופוס. ולי סקפן כלאס דאי"א לי להכא לעיחני צכאן וסצעלס אינו וכו' דלו הוס עפעע דקאי אצנא דריסא . לה סעוהו וכו'. ונלעה הול צנא צפ"ט. כועלה כחונסה ולא סעוהו. ע"כ סחיל אער צעלס וכו' :

מ"ג. תוי"ט צריס עעוצנה וכו' היעאל וכו' י"ל דלעיל תכא איקורי דאורייתא. וכאן איקורי דרבנן:

מ"ד. תוי"ט צריס על ידי וכו' וכחנו סחוק' היעאל וכו'. ואני סקפן לה סכחי סחעי' . דססס איקור ללו וקידושין חופסין. וכאן אי"לעדין ללסעוועיגן אפילו איקור כרה ועיסוס צ"ד . ואין קידושין חופסין :

פרק ה'

מ"ב משנה. מי יגלס עפר עעיקד. סורגלו לוער צזהיל על הלדיקים. דהרי סס חיים וקיינים. ולי"ל רק לבי"ו עפר. דהיינו כסיסן לסס צ"צ סקצ"ס דעוה לחוד ולצוה לעוסי' צגוף וכעס . כעו ססיפירו צנצי' [צנצח דף קי"ב ע"ב] צססו קפולאי דר' נחען. שאער כן ר' אחאי צר ילטי' . ען ספסוק כי אני יי' צסחאי אה קצרוסיכס. אי"ל רק לפעוה לסס וכו' :

שם. וסלל עקיבא חלעידין. וכו' קרוצ לוער ערי"ע לעד ג"כ אלל רי"ג. עהרי סי' צעענה סמורנן. וסחי"כ לעד אלל ר"א ור"י. וספילו אס כלער דלה לעד כלל אלל רי"ג. סנה ר' יסעע צסזכירו אה רצו רי"ג. לה סי' יכול לוער. עקיבא חלעידי. עיין צנצי' [ראס ססנה דף לי"א ע"ב] . סלין עדיך ארן לוער לרצ. רצן. מכסי"כ סלין למעוה אי"ע לרצ צפני רצו. ר"ל :

פרק ו'

מ"א. [עמסס]. אפילו סעע עעוץ ספורס וכו' י"ל כסעוועו בגן ססוה יודע סי"ה עופוס . וסער לרצוהא אפילו סעע עסעעף כססוה סורס . דכר

צפי"א מ"ס. ולוער אס סי' לצס כלאס וכו' וסס סי' סערה וכו' וכחנו סס סחוק' [סיציאס טחוי"ט] סגס דגזירה סכחונ סול. עוחר לעעל צדצר כוס צעב ואל סעעסס. וקוסי"ה סירוסלעי לעה לה פליג ר' יסודל גס צכאן. אצל לרצרי סכעיס אין כאן קוסי"א כלל. וצכסי יוכה לנו. עס דקסס לכאורא . דעעעע עירוסלעי דלכחמילס יפ להדר אחר כסן זקן. וסרעצ"ס לה סצי"א זס. ולפי"עס אחי ספיר דס דוקא לרי יסודל וליה סלכחא כווחי' :

מ"ד. [עמסס]. סלל סעעל סמזס. עיין צהוי"ט. ולי"כ דבר סכעעב ק' צלסון סקודע עוועלס. כעו צסעוה וחייה ועופוה סליכס רסליס ללוכלס. אערס חורס צען לשון עועלס. סגס דלה עלינו ססרה למעוהאן :

שם. תדע ססזכות חולס לה. ולה ססעקר צדעסה לסוליא לעו על מי סעדיס. וצין כך וכך ססונ אל"י :

מ"ה. משנה. רס"א אין זכות חולס צעיס סערי"ס וסס אהס אוער זכות חולס צעיס סעלררי"ס וכו'. כן סול סגירקא סלפסינו. צריסל תכא. סערי"ס. וצקיפ"א סעלררי"ס. וכן אח"כ צדצרי רבי ג"כ . סעלררי"ס. וי"ל דססורה קדלחן לפעמיס סערי"ס. ולפעמיס סעלררי"ס. וסנה סערי"ס עפעע צלוהו זען. וסעלררי"ס. עפעע לה"י. וסנה רס"א אין סזכות חולס צעיס סערי"ס. סי"ק ערקרלחן ססורה מי סערי"ס. עפעע צלוהו זען. וסס אהס אוער סזכות חולס צעיס סעלררי"ס. ולי"ל ערקרלחן ססורה סעלררי"ס דיעה לה"י. סרלס לוער סזכות חולס. אי"ל לוער כן דהרי ועסס אהס וכו' . ועי"כ סעלררי"ס לה"י. דעסחלה סיכף לסרבי"ע עד ולצנה וכו'. ורבי ק"ל ספיר סעלררי"ס לה"י. כי סזכות חולס. וסערי"ס צלוהו זען. כי סי"ל עסחלה לססחונס וכו'. ועיין צהוי"ט. ועי"ע סי"ל כפי סגירקא סלפסינו :

מ"ו. סרע"צ צריס סליס עדיר וכו' וספילו לכסיגד"ל וכו' עיין צהוי"ט. וי"ל לצלר דעס סרע"צ צסעדירו קסס חירוח סלמיס יוס . וסדירו צערוו קען סיינו קורס עסצי"א צ' סערוה. וצחוך סלמיס יוס כעעס צן יג"ע וסצי"א סערוה. דס דלי עסליס חירוחו צגדלוהו. דהרי סלכס סי"ל צכרי דסל"צ יכול לסדיר אה צכו קען. ונעלל צעס ססדירו חלס ספיר סחירוח וי"ן סעלס סחירוח אין חירוח סחוס עסלמיס :

זרעו על כל מים דרועין לדרקס. וסנה לרקים .
 הוא מה שהארס מחסד וכותן מנחמו [לחצירו].
 ועיין גורעין להספיע חקדים (תנן) מים) לעולם.
 וסנה החקין הס חסיפך. שגורס הארס חיו להזיק
 מנחן חצירו. וגורעין חיו חסיפך. וסנה תראש לר'
 אצוה חוקין הוא חסיר. כלמד מן חסריכס זרעי
 על כל מים משלחי וכו' להמתיק חדיכין :

שם. וסנענה זס חסן וכו' מלשון כנעו מלפוכו .
 סכאמר נעסו. הוא חייוח רביעלס סכאמר
 זכריאל סכין די פרח לה :

תרי"ט זר"ס כהרי חצור וכו' וכתנו עוד וסחכא
 חסריך להגדיל חורס ויחרי. חנן זס
 סרנחתי לך לעיל. זכרקה גורעין חסקדים. ועי
 סחוקין גורמים חיו חדיכס ומחנצרין סקליפוח
 סחס חוקין דעלמא. וסנה כסעוסקין חחורס חסוקין
 ומסלפלין זס מחנצרין זס על סקליפוח. חסוקין
 ומנציריס כח חסקדים. חחורעיס זכרקים. וחסו יי
 חפן למען לרקי. יגדיל חורס ויחרי. ע"כ דקדק
 סחכא זכאן להגדיל חורס ולהחרי :

תרי"ט זר"ס חז סעזיק. חלי סחכא ירוסלמי הוא
 עפי סכיל זרקוקו הוא. עירוסלס סח
 דחתיב זס. לרקי ילין זס :

פ"ג חוי"ט זר"ס וסוס כסך וכו' חלל ססרנע"ס
 וכו' וחעפי"כ חכז וכו' דסחידכא מנצין
 לכוקין מן סמטלעלין סל יחוי"ס. חעסר לי לומר
 דוקא לכוקין סחס מעון. חלל לא זס ססן קנכ .
 וסחכא ערנח לכו זמסכחיסו גס עריי סקס ככו
 ססחזיל סחוי"ט כסמוך. וחעסר זעצור זס ססעיפו
 סרנע"ס וסרע"ז. דין דזוח"ז. זמסכחיסו. וליע :
 מ"ד. [מסכה]. ססחוי"ס חיסס מועדה וכו' סססנ"ס
 זס"ח סידיעס. לטורות דלל כינעל ח"י. חז
 חסילו זסמס דלל סכיסח זייסוב. וזלמח ח"י חז
 זסמס דלל סכיסח זייסוב מועדין מחחילתן כדקסרי
 זס"סח. ע"כ קחסי זססנ"ס סיוועס דוקא דסכיסח
 זייסוב :

חשיין מועד וכו' סוכס סחכא סן קודס לרגל. סגס
 דרגל מוקדס זקחל. וסליח קודס לזעציר .
 מוסוס דליירי זסחין דלין סיוקן מורי כ"כ. ע"כ
 לא [מחייבין] לי חוק סלס עד דלייעד. ולכך
 סמוך לי ססן. חע"ג דניכ חין סיוקן מטי עכ"ז
 [סח] מועד מחחילתו :

פרק ב

[פ"א. מסנס. כיכר סרגיל מועדת]. עיין זסרי"ט.
 חח וייל

דכד יחייב חלעל חיו מוסקר כיכ כדחסכחן זנמי
 [חולין דך ס"ג ע"ח] וסוח דייחיי חלעל ועציר
 סרק סרק. חלל כססוח סורה חוח מוסקר. ע"כ
 חמד לרנחח חסילו מועף ססורה :

פרק ז

מ"ה. [מסכה]. זכרוח וקללוח כיכר וכו'. ומלן
 דזלח"ק. סנה פורס זנמי ג"ס. וסקסס חחוי"ט
 למח לא פורס זמסכח. וכו'. דסנה זס סססחיסר
 סמסכח ולא פיססח חג"ס. חוח מוסוס דח"ל לזס
 סוס לימוד. דסרי סזכרוח וכו'. כיחט כדי סיסחיימו.
 וסוח קנבל סחורס. וזכר סחוח זסחנע לסיחחייס
 זעח סמלסוך זודחי מן סורך סיס"י זלח"ק .
 כעכין סחמלל זחורס חלל דור סלגנח. סן עס
 חמד וספס חסח לכולס וכו' ועחז לא יכר מוס
 וכו'. סנה כסענע סקגולח לה"ק ליסן כח סקיוס
 לסיחחייס כי כנרלו סעיס וחין וכל סכזרחיס
 ססוי"ס זעולס זלח"ק דייקח. וסנה מן סורך ללמוד
 ממוקוס חחר זג"ס סחוח זלח"ק. חוח רק זעצור .
 סקלנו דקד"ח דכחצין זלסון חחר דייקח זכדי
 סלל יס"י זסן כח סקיוס. קמ"ל. ג"ס. וסג"ס חוח
 מוקבלח סחורס. לסורות דגס סקלנו. כיון סחס
 מוכרחיס לקבלח סחורס סנה ססכרח חוח זלח"ק
 דוקא מנעס סכיל חגן חדבר :

סדר ישועות ב"ק

פרק א

מ"א. חרנעס וכו' ססור וכו'. חחסי זסו סיונח
 סזנ"ס עיין זענ"ע עספי :

תרי"ט זר"ס חרנעס וכו' סכא לא סחל סין. עיין
 זכ' זע"מ מחמר חיקור דין ח"ח פ"ג. דסחכא
 דחוקכא חוח. לזכר סכלך לקיוס כגון די רחסי
 סכיס סכי סין לטון קיוס (וככחז סס חללינו דיין
 מורה על קיוס. חוח חוסכר סחחחייס מן א' עד
 י' מוסקר דיין) מוסח"כ חצוה חוקין לא רלס
 סחכא לניחתי זכוקין לטון קיוס. ויע מוקוס דחכא
 סין לחומר חיסורין. עיי"ס :

דריע"ב זר"ס ססור חוח סרגיל וכו' וסלח זס
 סרגל וכס"ח מוסלחי רגל ססור וסחמור .
 ססס זסוקו כחמר חסריכס זרעי על כל מים
 מוסלחי וכו' עיין זסנר סמוח דך ס' [ע"ג]. יסרלל

עמיהר אי"ע לפתח מעסקיו צמוד הי"ס. רק עכ"ז
אחר. או עדים מעידין שידועים שלא הי' יודע
כלל ענין ע"ס. כגון עסקאות. אבל ען סתם
אחזרו לעורר עכו"מ לכתוב ענה וכרעז"ס :

מ"י. תו"ע זר"ה שורו עסקות וכו' דענין צונג
ואפי"ה פטור ען סתמיות. כ"י. דמייני מיתוח
צונגין פטורין ען סתמיות :

פרק ד

מ"א. תו"ע זר"ה רבי צונגין וכו' ופקו הפסקים
דחלכה כר"ס דלזיל צניעה ר"ע. וקיי"ל
חלכה כר"ע מחזירו :

מ"ג. עכא"ר שור רעמו ולא שור על הקדש. ע"ז
צתו"ע צמס סכ"י. כ"ן דמיעט קרא רעמו
כל סיכ' דלא שור כחזק ומחזק להדדי דלא לא
רעמו קרי"ן צהו ועי"ש. ען סדרך להצנע צמס
צכל סתורס. סיכ' דכתיב רעמו. וכי ק"ד לא
חמור ציה רע"ך וכו' שורו וממורו וכל אסד
לרע"ך. וכי מעעטי"ן צהו הקדש דמורח לחמד
(וכן כי חנא צכרי"ס רע"ך וכו' ואל כ"ך לא חתן.
מ"הו י"ל ספיר דמעעטי"ן. ואכלה עכבי"ס וכו' כמ"ס
גנ"י צ"ע [דפי"ז] וצ"ל הקדש אי"ס אובל) [וכן]
ואסגת לרע"ך כחוד וכו'. ולי"ע דרע"ס צהו צכ"ע.
וכ"ל לש"ס רימ"א צהו דכ"עו מעעטי"ן כל ע"ס
דסכ"ל מחיי"ז [למעט או על הקדש או] על גי.
וכל סיכ' דאפטר למעט סת"ן מעעטי"ן. וכנסר
דדנר לחכמי"ס. וצ"ל חמור י"ס [למעט על גי
וכן צואסגת לרע"ך. ועוד י"ס] לומר אי"ס עכ"ז
אבל אי"ן דרע"ס צדרי"ס ולי"ע :

מ"ד. תו"ע זר"ה חר"ס. צהר"ס סלי"ט שוע"ס ולי"ס
דצ"ר עסקיק דסו"ס חר"ס מעיקרו וכו' ל"ל
דאי"ס שוע"ס מעעטתו דכ"ן דלא שוע"ס מעול"ס
אי"ס יוכל לדבר. אבל א"ס שוע"ס מעול"ס ואח"כ
כחמר"ס וכחל"ס ל"ע :

מ"ו. תו"ע זר"ה שור חל"ס וכו' וטור סג"ס סנה
לא אי"סר"ך לניהכ"סו וכו'. וא"י צנר ולא
דע"ס ל"ס לא י"ר"ך לניהכ"סו ס"י ר' יוד"א פל"ג.
וכן ע"ס עכב"ג סתו"ע דקרא ל"ך עעמ"א אלא
אי"סר"ך לרצ"י. ס"י אי"סר"ך דאי"ס דנר שוע"ס
דקח"ן דר"י פל"ג :

וכ"ל דהקד"ס רצ"ל דמוקד"ס צקרא. וסא דהקד"ס
צקוף ע"ק ען לרגל. כנר כחצ"ה ע"ס חע"ס :
[מ"ב. תו"ע זר"ה ועל"ס וכו'] דמי עסרת
[ליערא"ה מעעטור"ס] צלח"ה חמור"ן צע"י דצ"י
סרעז"ס ז"ל. וכי ק"ד ס"י"ה ועסקל כל סמאלכ"ס
שוק להסצ"ע. [הל"ל י"ס עכ"ל סמור מעצ"ע]
צליע"ה. ר"ע צמ"י ליערות וכיול"ל. ולי"ע :
מ"ד. [מעס"ה]. אי"ו סור ח"ס ולי"ס סור מועד .
[לכ"ל ס"ל צק"ל]. כל סמ"ד צו ג'
יע"ס ס"י מועד. אבל סכוכ"ה אי"ס סור ח"ס ולי"ס
סור וכו'. ר"ל ס"י מעס"ה ל"י ס"י ח"ס אחר
סמ"ד. וכו"ו ספיר"ס סכ"י. ע"ן צתו"ע :
מ"ה. [תו"ע] זר"ה חמור לו ד"ו וכו' דמ"ס ח"כ
צת"י ע"ך לועד ד"ו. א"ס חר"ס לרוח
למחזק ע"ן צ"י קרנ"ן אסר"ן כל סמ"ן צת"י :

פרק ג

מ"א. תו"ע זר"ה צע"ל (הצ"ה) [סמ"ן] וכו' .
וכן רגילות וכו'. צכ"ן י"ל דכ"ע ג"כ לר"ן
ועס"ה. דאי"ס פטור רק צכ"ן צ"ס. אבל צצ"ה
צמ"ד ח"י. וס"ה כצ"ל לר"ן לפכ"י עע"ן סמ"ן
כ"ד יוכל להצ"ע אח"כ סמ"י"ה ולא סו"ס חר"ס ומוע"ן.
וכן כע"ע"ן סמ"ן ח"י"ה יוכל סמ"ן לפל"ס לו
אח"כ רק דמי כ"ד. וסא דסמ"ן צצ"ה מע"ס
ע"ס דמ"י כ"ד ס"י ח"י. וע"ס דעיקר סך
ד"כ"ה נוצ"ע ע"ן עק"ה ומע"ר אע"י"ן גנ"י כ"ע
למק"ה ועמ"ר. אבל י"ס כ"ע ג"כ לר"ן דעס"ה י"ס .
ס"י סד"ק דעס"ה י"ס :

מ"ד. [עס"ה] ונח"ק סר"ש"ן וכו' ונח"ק סמ"י
וכו'. ר"ל דמ"י דנח"ק סר"ש"ן קח"י .
דלא סמ"י"ו ס"ס ען אד"ס. כ"ך נח"ק סמ"י לא
סמ"י"ו סר"ש"ן. וע"כ כסמ"י"ו סר"ש"ן. אפי"ו
ס"י סר"ש"ן יוכל לעמוד. פטור סר"ש"ן עמ"י ס"י:
ש"ס. סר"ש"ן ח"י צכ"י סכ"י. צכ"י ס"י .
וע"ס סר"ך סמ"י סכ"י סכ"י. ר"ל דק"ל
ול"ל צכ"י סל"ע. כגון עכ"ל ס"ו ונח"ק צכ"י.
סר"ש"ן פטור עמ"י רק סמ"י ח"י א"ס [ס"י יוכל]
לעמוד ולא עמ"ד ולא סמ"י"ו כ"כ :

מ"ו. תו"ע זר"ה אחר ר"ן וכו' אבל כ"ל דמי
דחולק"ן ס"ן. לרע"ה אי"ן ז"ס צדור כ"כ דחולק"ן
ס"ן. דאפטר לומר דמ"י קא"ר אבל אי צדור ל"ן
וכו' דמ"י עסקאות. למ"ס רל"ה. ולא סמ"י מע"י

פרק ה

מ"א. ורביע חק לוליד. עיין בתו"מ זריה ונואל וולריה. והסג לפי"ו אונרו זכאן לוליד. ולא לעזר. דסרי אק עלריכין ארוה לעלם רביע [חוק]. והסונא כאילו הי וולד כזה הי. כ"ל :

מ"ב. ואם החקם זמן זעל הפירוח חייב. כחז הרע"ב. והי"ו שמוחלקה וכו' אזל אם אכלה וכו' זעל הפירוח פטור דהוה לה שלא תאכל. גמרא. מכתן י"ט ללמוד לאדם שאם אוכל דבר העו"ק טור כמאמר וכו'. דהרי קחזיק דאפילו זכחהם שאין לה דעה פטריק את העו"ק מטום הקצרה. דטום לה שלא תאכל. מכת"ב אדם שיש לו דעה :

מ"ג. או שגבטו כלבו וכו' רצוח קמ"ל. הגם שהצנע"ב כני. עשה שלא זרשות. דאסור לגדל כלב רע זחוד זיתו :

מ"ד. תו"מ זריה שפחה וכו' והיינו דקאמר היתה שפחה ונסתהררה דעטנע עשה מקרוב דעדיין לא היו להם זנים. רס"י. דאי הי להם זנים. הזנים יורשים. וישו אפילו הי להם ונחו. כני דינא הכי טור. וכן אם הי לה זנים זחיחה שפחה. הם עבדים ואינם יורשים. אפילו נסתהרו אחיב :

פרק ו

מ"א. הנוסג לזן לדיד ונעל וכו'. לכאורא הוה שפח יחר. דלא הי' למיחרי. רק נעל זפני הלזן כרואי. וי"ל דרצוח קמ"ל. אפילו כנסם זדיר שלהם. דעס רגילים לנות. חס דרכס שלא ללחם נעס עד שזכריהם עכרית. כענין חמור אצוק זעליו. ועלמו ידע והולך אל האצוק. וקד"ח כיון שזכריהם לדיד שלהם אפילו לא נעל אין זה פטוינה. קמ"ל דזניק דוקא נעל :

מ"ב. תו"מ זריה שזין וכו' ולא קמו זעדה זעיריו וכו' זעיריו אינו לשון זורה. הגם דזכחותים אשכחן לשון זעיר. חזר איני לכל אשר ייראוך. זעיר טור לאיש וכו'. עכ"ז זחורה לא אשכחן. רק זעדיה רעסיו. הי' למיכהב :

פרק ז

מ"א. מרונה וכו' שומת תסלומי כפל טהגה זין

זדבר טים זו רוח חיים זין זדבר שאין זו רוח חיים ומדת ד' וס' אינה טהגה אלא זשור וטה זלכד. תמוה לי. דלא הוה הרישא הסיפך והסיגוד לקיפא. ולמה האריך. לא הליל אלא. שומת תסלומי כפל טהגה זכל דבר ומדת ד' וס' אינה כוסגה אלא זשור וטה. וכיחא לי. דהנס עקטי זגמי [דף ס"ז ע"ב] דה"ל למיגמר שור שור משזבה כמו זכ"ע [ואיב הי יכול לומר] מרונה מדת תסלומי כפל. שומת ת"כ טהג זין זדבר טים זו רוח חיים זין זדבר שאין זו רוח חיים. מטא"כ [עדת ד' וס' אינה] טהגה אלא זדבר טים זו רוח חיים. אזל מוקקין זגמי. דחז שור וס"ה מויתר זפקוק [ע"כ לח] גמריק. רק [שור וטה זלכד. אזל שאר ז"ח לח] מעילא לפי"ו. זה טור שומנו לנו טהגה. מה שטהחיל זתיב. זין זדבר טים זו [רוח חיים. זין זדבר שאין זו רוח חיים]. מעילא לפי"ו [ס"ה לריד] לזייה יסיפא. זתסלומי ד' וס'. דבר טים זו רוח חיים. אזל כלמד [מן יתורא דקרא דשור] וס. דוקא. והזן כי כון זענסי :

מ"ה. תו"מ זריה. או שגבטו ונעה ומכר חזן מרשותם. קמק כולי גוונא אפי"ג דלא לריבא. [וליני' כולטו מילך] לריבי אפי"ג דהי הכל זרשות הרבים קד"ח דלא הוה רק כחוק ומזון חזירו ויטלם זמיטב הקין לזר קמ"ל :

מ"ו. הי מוטבו ויולא ומה זרשות זענלים פטור. פי' הרע"ב פטור מכתל. עיין בתו"מ דשוקטה לו למה יתחייב זקקן. ואשפר לי לומר דהנה לגופי לא זילעריך לאשמועינן דפטור כיון דלא קנאו הגבג אלא ע"כ לומר דעירי שמה ע"י השעכחו שהכז"ד עליו השעכחו וחר מכתו ומה. וחייב זודיא לשלם כדן זחוק. וקד"ח כיון דזחייב זקקן קנאו ג"כ לעכין סיחייב זכפל קמ"ל :

תו"מ זריה הגזירו וכו' וכתבו הטור' ואיש ואזחי חייב זמטיכה וסא אין עליה לזר עזירה וכו'. ולולי דזריהם ז"ל. הייתי יכול לומר. דטאכי טכא. דסרי חייבי' רחונא לגבז זעזירה כשמוכר לאחד. כחייב זתסלומי ד' וס'. ע"כ אינו חייב. רק כשקנאו הלוקח זק"כ עפי"ו רשות טגבז. שאמר לו לך חזק וקרי. איב כני רינא אין עליה לזר עזירה. אלא ע"כ דהס לא מיקרי עליה לזר עזירה. דאזריה זה טור עיקר חיצו. זכך חייבי' רחונא כטסוליא מרשותו לרשות אחר. ואפילו זכפל י"ל דאיתקן לדי' וס' :

פרק ט

מ"א. הוי"ט גדיה גזל פרה וכו' וקטיל לי דליחכי
 גריעה נמי. ועלם כעמיה סגולה. וכל דהנח דמי
 פרה סעודה לילד. לסודיה דאפילו גזלם בתחילה
 עיניה. ועלם דמי פרה סעודה לילד סמוך
 ללידהם נחום סתעיעי דלז ודלי דמי יחירין .
 ואלו סוס הנח כעמיה סגולה. קדיח דעמין רק
 כעמיה סגולה כפי סך סיעים קל ימי סעיוור .
 וליע סדין גזא :

מ"ב. אפילו למדיי. סרנחא דמדיי מוסוס דכתיב
 (יטעי' מ"ג) הנכי מעיר עליהם אה מדיי
 אשר כסף לא יחטונו חטב לא יחטב צו. סנה
 סוא רנחא סגס דמודי לין חטוב כיכ כסף חטב.
 עכ"ז סוס פרוסה מיקרי דבר ססוב. כך קבלתי :
 מ"ג. הוי"ט גדיה סחן ועפוח מוסה פרוסה וכו'
 כחצו סוסים תיעל אונאי אלמפריך לניחמי
 וכו' וכל דלימפריך לניחמי. דקדיח דהא דעחלו לו
 על ססאר גאוסן סיעון לו ססאר דסייט ספסוח
 מוסוס פרוסה קלא מחל קמיל :

שם. [גאדי] וסאקור לגזל כל ססוא. דין סוס .
 כדין כל חלי סעיוור ססוא סאקור מן ססוסה :
 [מ"ב]. הוי"ט גדיה לין סיורטיס וכו' לטון סרע"ג
 מאחר סזבו נתן כצר ועסוע דליל וכו'
 כדין ככסי סגר וכו'. אסער לומר סכוכה סלין
 יכולין לסוליא מידס גרונס ליתן לככסי מעסער
 אחרת. כיון דכצר וכו' נתן אכסי מעסער אלו :

פרק י

מ"א. לין פורטין וכו' פי סרע"ג לין מחליפין
 קלעיס צפרווחיה. מוכח כעמיה לב סורס
 פרוטיה ססוכר ככל סס"ס. ססוא ולטון פריט .
 דסייט ססוא סעמבע סיוחר קמנס. וסעמבע סגדולה
 מענס. יע צס כלל כעה מעמבע. מעל"כ סיוחר
 קמנס לין צס כליל רק פריט. פיכ סק' פרוטיה
 קיל כסן :

הוי"ט גדיה לין פורטין וכו' סרלי"ט וכו'
 ואסיה דבר מנונס סוא סיקנל ארס עמון
 מעקוס סניוחר לגזל. קיל ידוע לכל מעכיל. כה
 ספעל כעפעל. וסכה כעפעל. סייט סעמון סה
 סקינל סמוכס סגזלן. יע צו כה ספעל סרע קל
 סגזלן. וסארס כעלוקס לעלעו סעמון קל ספעל
 סרע

מ"ז. לין ענדלין כעמיה דקס גליי פיין כתייט .
 וכל דחנח לס סכא. דהנה קייל דבר
 סענואר כתייט צפירוס לסיוחר לא ס"י כה ציד
 סכמיס לגזר עליו כעו קלא גזר ליקור סכא על
 סחלב סגס ססוא ככרת. עכ"ז יען סענואר כתייט
 צפירוס יעסה לכל מלכיס. לא סיו יכולין לגזר
 עליו. וקדיח דגס ככאן סוס כענואר צפירוס כיון
 דכתיב [כי יתן ארס] וכו' ונכנ ועייה סלייט וכו'
 על כל דבר פסע. על סור וכו' על סיה וכו' .
 סנה כרלס לכאורח ססוסה ססיהס צפירוס לסחזיק
 כעמיה [דקס גליי] קמיל דהא לא סוס כענואר :

פרק יא

מ"א. הוי"ט גדיה רולין וכו' וכיון דעגיחה דחמות
 לא מייתקן לי לצי דינח סיכי מייעד לי. אפילו
 מייתקן לי לא מליכא לימודי לי לסורח. דסעדה
 כצ"ד צעיק ולין כאן צ"ד קמוכין :

הוי"ט גדיה כעה ס"י יפה וכו' וסווא זו לסקל
 וכו' סרלי"ט. לולי דברי מן סרלי"ט ז"ל
 [ל] דלרס סוא סווא. דדבר גדול וספרס
 גדול סוא חקרון אצר אחר. עסומה ערוגה צ"ן
 סערוגות. אכל סרלי"ט ז"ל אהו ססכומה :
 הוי"ט גדיה סעצייט אה סיען וכו' אכל כי לא
 סרניט וכו' סוא ככלל צעיל דבגוי סעצייט
 אה סיען ומי וכו'. לפייז חמות לי. לעה לא
 אסכחו צכי סיעינה למיעי צעייין רק כעמיה
 סעחצייט. ולולי דבריו ז"ל סייתי אומר. דסעצייט
 אה סיעין קמס ועסוע אפילו כסחלק סציוט קודס
 ססקין. דכיון ססקין כחודע לו סלעל סעסיה לו
 ומלעער. וליע צס :

מ"ג. סרע"ג גדיה רי יסודח אומר וכו' ילא ענד
 סלין לו אסוס. פיין כתייט. וכל דסורס
 ארויח סוא חיוור סכי דצריס מיוחדים. ולטון
 סעלחיה אה סקרע. פיכ גס סכי צכי ארס ססס
 כפרדיס כעפוסח. אכל סס מעוחריס כעורס ססס
 צכי ארס אחר כק' אחיס. וסוא עלי ססורה וסרעס
 כלחיו. כי סעצייט סגדלים אלל כעמי סניס סקס
 סעיע סלרעס סנה כפרדיס. כעורס סנה מעוחריס.
 [ועפיי] חחצוק. אוריס. ענד לין לו אסוס סלין
 לו חיוור גס כעורסו. וכסחצין זס [סוכל לפרס
 גס דברי רע"י] על כוכה אה :

טלו ואלו חייב להכריז. סיל לתנא לסתחיל אלג
 מליאות טלו מלא פירות מפחרין וכו' ואחיב צמישא
 ואלו חייב להכריז מלא פירות צבלי וכו'. הולת
 זחת לא יתכן הלשון צרישא הסבללת. חייב אליז
 ואליו. כאילו מורה עליהם צאלבצ. ואינו מנאד
 כלום בואתו צבא וסאיך יתכן לומר אליו, סיל
 לומר חיה מליאה טלו ואיזה וכו' דזס לשון טאלת.
 אז הליל ים מליאות טלו ויש וכו' וליע כעת לפי
 הפשט. ואפשר לי לומר. דהתנא עשמייעט. אלג
 מליאות אטר לומר לך סס טלו. עפי' התורה .
 וסוף מן סמוק וסמחון אטר כיתן עפי' התורה לכיל
 מצבי אדם. מצחי' תורה טצביע. כאמר צה וסמס
 צמוד לילה ותתן ערך לציחה וסוק לבערותי. ופי
 טמולא מליאות כאלת. סוף מן סמוק סיחתו לו
 עפי' התורה. ואפילו פי טחי' דולס ליסכות עטל
 אחרים כטמולא סרמתי וכרפצ'י. מותר לו ליסמת
 נחם. כי זס כיתן לו מן טשמיס. ואלו חייב להכריז.
 עפי' התורה. מחוייב לקרב סדבר אל סקצרת
 סטכל בלשון סכרתו צכל וס דלפטר כמי' סחייט
 צמיצ צדיס טלטה מעצמות :

ארע ססוף יקנה לפלמו ערות רעות ועצמות .
 וסדצריס ארוכיס אללינו כאמרו בלמיסס אל
 סחצריס :
 מ"ה. תריט צדיס עסיקין וכו' ונראה דירושק
 (דכתיב יירע סללל) וכו' וכל דאיט
 לשון ירוסס רק מלשון ריש ועני :

מסכת בבא מציעא

פרק א'

מ"א. תריט צדיס זס לומר כולס טלי וכו' וכחצ
 סעניד דכן פוטר מעצמות לואתו סעסייעו .
 וסכי' כחצ טאין טוס גילוי דצדיצו טייצצור כן .
 פיכ. וי"ל צקצרת טאיט פוטר מעצמות לואתו
 ססוף עסייע. כטכצור טעצע טככדו. כאמר דהוס
 עכ"פ כעד סוכמיס אס סעד ואין כאן ערות כלל.
 וטכל עקוס עסקנת ספוסקיס כן סוף טיפמור כיון
 טככדו סטעצע סוף כחצע ואינו עד לא הוס כעד
 סוכמיט. ולפי דצריסס י"ל בלפטר [דרואייס
 טריסס] לסעיז ציחד צעדות אחרת וליע :

[מ"ד. תריט צדיס וואנד] זכחס לי טדי וכו' אלג
 סחוס' וסרמי' קצרי דוחכיתין לאו דוקא
 וסס"ד כי לא אמר וכו'. וכל טייעחל לרצריסס .
 דלגוס לי [למיחני ראס אמתן] רלין אחר מליאה.
 סיל לעייער קחס. ראס לצי טצור צחוך טדוט
 וואנד וכו' אלג פיכ דלג צעיין אמיר רק עקוס
 סרליס אמר. לא פרימו כי זכחס [לי טדי] :
 משנה. אחר לצי טצור. כקם לצי [הגם ססוף זרי
 עחכיס] ציחור. כעדיח [אצות פיס ע"ד] חוס עז
 וכו' ורן כלצי וכו' עכ"ז כיון ססוף טצור קלאו .
 וגחלות טלא פרחו ג"כ לרצחא. סגס [טצריזיס]
 צעפיסס ציחור כמסרמי' טחיכס יגייעס צעפיפחס.
 טעעופסיס צכק אחר ואחיב צמי :

מ"ו. תריט צדיס טערי חוצ וכו' כאמר בלשון
 זכר טערי. צמיריק טעין וסעי' צעריא .
 וכיס צמסס חציט מלכטו מוסק צחמיך סרביס
 כל טערי חוצותי :

פרק ב'

מ"א. אלג מליאות וכו' מן סטרך לטיס לצ. לגוס
 לן צמטכמיס סצבא סבללת. אלג מליאות

מ"ג. תריט צדיס אפילו צחוך וכו' [סרי אלג טלו
 וכו'] אינ תולין דערד גויס כאצד. ליע
 דקיי"ל דלין תולכין צממון אחר סרוב. ואפשר לומר
 דסמולא מיקרי מוחק. ורובא מסייע לי' :
 מ"ט. איז סוף אצדס. מלא חמור וכו' קלת חמוס
 מתיחיל איזו סוף אצדס. ועפרט אין זיו
 אצדיס לאלתר. וליע כעת :

שם. אפילו ארצות וסמקס פעמיס. עיין צחייט .
 לאו דוקא. אלג זס הלשון מורגל בתורה
 טצביע. כי זס סוף טחי' אוחיותי. ה' ד' סרי' .
 עיין צבילאכמי' צפסוק גלחס יורדס מעוכי' (צחי'
 ד') וערוב ענדס (צחי' ה') ותצין סעכין לאקורו :

פרק ג'

מ"א. תריט צדיס צממס או כליס אמריין צעני
 דליכטריך למיחני צממס וכו' טמקס לו כפל
 זס אעפי' טחי' מרובס דחא כטעצח וכו'. סגס
 טאיט סמג רק צצור וסס. עכ"ז כקם לשון קלד
 צממי' דיי' צמטמעותס ג"כ טור וסס :

מ"ב. סרעני צדיס חתן לאס עכס וכו' יעצע כל
 אחר וכו' חס לא מיקרי. ואלו צחין לדי'
 צממס טוף דסרי יוכל לסיז דלטיכיס גזל :
 מ"ד

מ"ד. היא זוכה עד שיצא אליהו. הרבה הנאים
ואמוראים ס"י רגיל אליהו אללם. אצל
אין זה מקפידים. אם יש איהם ספק בדין ויצא אלי
אלל הדיין ויאמר הדין עם זה. כי לא צמעים הוא.
רק כשיצא אלי לכלל ישראל לצמרים ויחיר להם
כל הספקיות בשליחות הש"י. וכענין המקובל בחינת
תיקו צגמ'. תשבי יתכן קוסיות ואיצעיות :
מ"ח. לוג ומחלה שמר"ס. ולריך ליתן לו לוג
ומחלה שמר"ס. משא"כ לוג ומחלה צלע .
ומפסיד ומפקיד ר"ל :

מ"י. תו"ם זריה ונעל צפניהם וכו' ולרש"י לא
סיך לומר כולתו וכו' י"ע לייטצ דעה רש"י
ומפרש כולתו. אצרו וכתיו. דקתצי להו צתרת:

פרק ד'

מ"א. תו"ם זריה ונעוה הרעות. פי' הרע"צ
שכפסלו. וכתבו החוק' תימח אגחי אילטרין
לתיחתי וכו'. לולי דזריהם י"ל [דחנח לה. דקד"ח]
דענעא הוה. כי סיכי דלא להוימילי דרצק כחוכא
ואיעלולח. דיאמרו אחמול קודם שכפסלה. לא היו
קובין ע"י המעות [הזה ועכשיו] קובין על ידו .
קע"ל דהכל יודעין הטעם ואין כאן חוכא :
מ"ב. מי שפרע וכו'. עיין צתו"ם. ויתכן שפרע
למדה הדין. ולגיתסם. ולעלוקם שתי צתו
הצ. כמו שדרשו חז"ל :

שם. מי שפרע מאכתי דור המצול ועודר הפלגה
וכו'. צחרו לקלל צדמיון דורות הללו דהנה לא
מלינו צמקרא מפורצ. סלנמזו דור המצול ודור
הפלגה שלא לעצור העצירות שטעו. ולא שמועו
צקול י". ומחיהו טעם נעכשו. כיון שלא שמועו
סלנמזו. והנס שדרשו חז"ל סלנמזו. כיון שלא
מלינו מפורצ צמקרא ממועם שלא מוטעם הליחי
נעכשו. רק להיות שצצרו על הדצרים שהסכל
מחיצו. חמם וגזל. דהוא חורבן העולם. איש את
רעהו חיים צלעו. וכן דור הפלגה טעו שלא כהוגן
דצר שהסכל מחייצ שלא לעשותו. אזה צצנה לנו
עיר ומגדל וראשו צממים. מ"כ נעכשו עוכש עלום.
כן הוא הענין גם צכאן. הנה חכמו"ל תיקו מנעוה
אין קוטר. אי"כ החור צו לא עצר חוק. אצל הוא
דצר שהסכל מחייבו שיעמוד האדם בדיבורו ויה"י
הן עלו לדין וכו' והה קיום העולם. ומחילא העוצר
על הדצר. ומחירין לו פירעת דור המצול. הצן :

מ"ג. האורחא ארבעה כסף. עיין צתו"ם דתוס
עלי לתיחתי כסף לדיכר. י"ל אל תוס. האמור
צתורה. הוא צמנענע האמורה צתורה. היינו דסקל
צצתורה הוא סלע. ע"כ המחילא הנהא דוקא האשון
האמור צתורה. ועוד אמור לך רעו ארבעה כסף
הוא משקל ס"ד צעורים כתיש התו"ם צסם
הרצו"ם. והנה אורח"ה. ומספר ס"ג. לומר לך .
יותר מזה הוה אורח"ה. וירמח לתיש הר"ש דהגם
דצפחות מנחות הוה מחילה. עכ"ז לכחמילה חסור
לחכות צכוונה. ע"כ חיצה אורח"ה ס"ג. פחות
מנחות :

מ"ז. יוליכו אחריו אפילו למדי. כבר כצתתי
צצק [פי"ט מ"ה] הרצוחא דמד"י. דכתיב
צה. הכי מעיר עליהם את מדי אשר כסף לא
יתצו חשב לא יחפלו צו. הנה אין חשיבות לשם
פרועה. אעפ"כ לריך לקיים מ"ה הטצה. כן
שמועתי :

מ"ט. העצדים והספרות והקרקעות. עיין צתו"ם.
י"ל הנהא קא מתי להו כקדר חשיבותו .
עצדים צע"ה מדצר. ספרות על סקל צרו צצר
הצח מצע"ה והוא מעסי די צע"ה מדצר. קרקעות.
דומם. והסקדשות חתי לצקוף. שאינו דצר פרע"י.
רק כל מה שמקדישין :

מ"א. תו"ם זריה צתו"ם וכו' צכאן למדו צגמ'
דכל צתו"ם הלכה היא הדצרים ארוכים
אללינו צתאמרי הסצחות. וצתאמרי ר"ה. ואמרי
היא העדה הז' מ"ג מדות. והוא צכיוול כן
אכשו דמלכא. חרין חפוחין. הצצוק צכוונה אחר"ל
צשופר לבין הארה פני החוקע שמתדים צהארה .
יכין למדה ואמ"ה. אי"כ מדה ואמ"ה כן' אור
פכים. והה שאתרו לשם צחרוכה מה שכתאמר לשם
צחיר פכ"ך יהלכ"ן. יכוזו להלכה לאמתי
כשתחצוקן סיטצ דצצרים סללו הטרעוים צקלה
חצין מ"ש כ"מ שאתרו צתו"ם הלכה היא. כי
צחיר פכ"ך יהלכ"ן. והנה צכאן אצרו צין .
הלכה צתומה. כי נאמר צין ויין יטמה וכו' להלחיל
פכים אי"כ יין המטעה למלוה. וגורם להלכה פכים.
הוא כדמיון הארה פני החוקע למלוה שמועור
מדה ואמ"ה :

מ"ב. שאינו אלא כבוצה את העיין. עיין צתו"ם.
ולרעתי אי"ל לומר. גוכ"צ את העיין. דצתומה
אינו גוכ"צ את עין [הצידו] מן ראשו של מצירו .
ואינו אלא משל. דהוה ל"י צזה כאלו גוכ"צ עין
חצירו

תצירו מן ראשו שלא יראה :

על כל השלוחין סבי קמטין :

מ"ז. הלוחו על המשכון שומר סכר. פי' הרע"צ צין הלוחו ואח"כ משכטו צין משכטו וכו'. ול"ל לפי"ז משכתינו דקאמרה הלוחו על המשכון. רצוחא קמ"ל לא מיצטיא משכטו אח"כ. דלא עשה מלכת הלוחה ע"י המשכון. ומשכטו אח"כ שיהיו מעותיו בעמותה. דודאי שומר סכר הוא. אלא אפילו לא הלוחו רק על המשכון סיכף צחמילה. והי' הצרירה צידו שלא להלוות קמ"ל :

פרק ה

מ"א. אחיו נסך וכו'. לא טי"ך לתקפות הנא סיכי קאי. על מלטה מפורסת צתורה. רק צדצר שאיטו [עצור צפירות] צתורה והוה סכוכה כגון צק"ט. מכל לומר צמכצ"ך וצקומ"ך צד"ת כתיב [כפטי"י דקרא. ע"כ פריך טס שפיר] תנא סיכי קאי וכו' :

מ"ח. הרע"צ צד"ה ר"ח לומר זה חס יצבע וכו'. כלומר אף איני שומעתי מרצותי כרי מליך וכו' עיין צחוי"ע דקחס מתחיתין ר' מליך. ול"ל לפי"ז דברסינן ר' אלעזר. ולא ר' אליעזר דהרי ר' אליעזר צמטסה הוא ר"ח צן הורקתוס. ר"ח הגדול. ור"ע הי' תלמידו. ור"מ תלמיד ר"ע. והאיך יאמר ר' אליעזר על תלמידו. שומעתי מרצותי כרי מליך :

מ"ד. ומגדלין לוחן עד טיהו משולטין. הוא מלשון הכתוב קחה לי עגלה [משולט"ת וכו'] :
תו"ט צד"ה וחומר עד שפחה פוענה. טכן מליטו צכעה מוקומה וכו' וחומר כולל זכר ונקבה. [כי"ל] טסוח ע"ד טכלל הרע"צ כל טאין צו רוח חיים זכרהו ונקבהו. וחומר הוא הטופה טצצחמות וכמעט הוא כדצר שאיטו מרגיש טאין צו רוח חיים. וכנ"ט הכתוב ידע טור קוכסו. וחומר (איטו יודע קוכסו רק) לטוס צעליו ע"כ הוהנה צכתוב עמו כדצר טאין צו רוח חיים :

פרק ו

מ"א. אלא פה וקטי"ח צלצד. צחר צקמכ"ח טסוח המאכל המשביע ומלטי"ל. כמו שומיטו צדכ"ח חמו"ע. טה"י מאכלס זערכוס. ונמלא מרליהן טוד. ואוורו טיבת צלצ"ד טסוח מיותר. כרחה טאמר טמן הטרך לומר להס כן. כי סיכי דלא ליערו הפועלים טקצרו. טסוח ע"ד לדיקים לווריס ומ"ט ועוטי" הרבת. וכדאשכחן צצצרהס ואקחה פה לחס. ע"כ טה לומר להס צלצ"ד :

מ"ז. תו"ט צד"ה י"ל הטער וכו' דליכא למימר דלענין איסור רביח קני' טהרי כתבו סוח קאי צני טפרע וכו'. אעפי"כ מרצרי הוסי' אין סכרע ד"ל דסכי קאמרו אפי"ג דלא מטרך. אעפי"כ כיון דעסכי כסף לענין מי' טפרע. סוח צכאן קרי' לענין איסור רביח :

מ"ט. זאז אחד איטו חוכס. צ' זאזים חוכס. אי סוח תנא סקיפא צלמוד. קד"ח דזאז אחד גס פטיעה סוח וגס טו"ח מטלס קמ"ל. אכל קיפא לנה לי. וי"ל לאטמועינן אפילו זאזים קמריס ככלצ"ס. ועי"ל דקד"ח צאפטר ת"ק ק"ל דגס צ' זאזים לא סוח חוכס. וסח דתנא זאז אחד. לרצוחא דרי יסודא. קמ"ל :

מ"ט. תו"ט צד"ה הלוכי וכו' והוצי"ד כתב ח"ל הטעם טאבו רואין כאליו וכו'. ר"ל אפי' לוח עלי' כנעס כורין ציחד אבו רואין כאליו לוח כור אחד דוח מותר צודאי. ואח"כ מותר צודאי טרי כורין ואח"כ ארבעה וכו' :

פרק ו

פרק ו

מ"א. תו"ט צד"ה חייב וכו' ר' אטי' אער. אער קרא וכו' ישאל איט מעיס רעכו וכו'. דהוה מלי' למימר מרעה"ו. ולקט מעיס רעכו [לאטמועינן] ולא רעכו עמו :

מ"ז. תו"ט צד"ה רעצ"ו וכו' וצחינדו [טס] חזר

רחיים. והוא. תגל הרכב איט לוקס. וק צהיפק :

פּרָק י

מ"א. סרע"צ גדיה סניהס חולקיס. לפי שאין כיכר
אלו אנכיס של וכו'. עיין צהוי"ע ולדעה
יע לסגיה צדצרי סרע"צ סניהס איס. סייכו שאין
כיכר איס אלו אנכיס וכו'. וכן יע לסגיה צדצרי
רע"י :

תויר"ט גדיה סניהס חולקיס וכו'. תגל לגירסה
סוגיד וסרע"צ צלסון רע"י: אעפ"י
ססאחד גנוס וכו' ותעשו עליו. לדעהי סקלוטה .
גס לגירסא זו אין לתווה. וארצת סיא מוססנה
מאד- רע"י עייטב מוססמה עסכה"ט. ולא פירסנה
סדין. אס אחד גנוס מוצירו צמדה יסערו צחלוקס
לפי סגוה. ע"כ דעסכה"ט סוצרה. דגס אס אחד
גנוס צמדה מוצירו חולקין צסוה. דכיון דכפל סניה
ע"כ יע אנכיס ולצביס סרנה סצורות. וליכא לטיקס
אי צחצחא כפל אי צחצחא כפל. איכ זה יוכל
לומר כל ססלימוח סס עלי וססצורות כולס סלך.
וכן צהיפק. ע"כ איא לעמוד על סדצר. ע"כ יחלוקין
צסוה ר"ל לדעה רע"י לפי סגירסא סר"ל :

תויר"ט גדיה וצעפר. סכן דרך צבייניהס וכו'. גס דרך
צביינות חוונה צזה"ו סיא כך. וצכלל עפ"ר סיא ג"כ
סיד וסול. וכולל ססגל סכל צלסון עפ"ר :

תויר"ט גדיה ועולות וכו' כגון ססהס גרולות וכו'.
אין זה מוכרה. דסרי ע"כ ססכי יקח כגדן
עכ"פ לפי ערך סכיסוס דדמיס. תגל י"ל דעסכי
ל"י עכ"פ. כי רולה ארס צקצ עלו וכו'. וכן עסכי
ל"י. כיון סעכין יוכל ליקח אותן סיכפ גס קודס
סחלוקס. וסעקעס צחיה צבין סיכפ ואח"כ כטיצולו
לחלוק יקח ססכי כגדן. מעס"כ צסארי אנכיס שאין
לסס עכיר לא יעול עוס אחד צלל סחוקס קודס :

מ"ה. תויר"ט גדיה צהנן וקס. תגל עידי דאכילה
וכו סוועין לו. לפי סעסס סכחב סרע"צ .
לא חלין סעולה סכיר כח"צ. אע"י דלחכי צסד"י
עסעמ. איכ אסילו צעירי דאכילה אע"י סוועין לו.
וי"ל דלפי סעעס. ואליו סוא סססל אה כסען. סייכו
לסרנכ איע וצ"צ. וכיון סססמן לו עירי דאכילה. סרי
יע לו לססיצ אה כסען :

זו. ל"ע לנעס סרי כי"ע סססנה רעצ"ג צמסכה"ט
וכו'. וספרט דצכאן י"ל דחיק לא פליג עליי .
ולריכין לומר דס"ל להסע"ס. דסרי סדצר סזה חלוי
צמסס עפ"י ססיקפן מרובט לזמן ארוך. כוחל זה
חלוי כפי ענהג סזמן. וצאטו לא ס"י סענהג צין
סכחמועין וסלצבין לסקיף כ"כ לזמן ארוך. וכן
צזמריס אין ען סססוג צין סכחמועין וסלצבין לסקיף
לזמן ארוך :

פּרָק ט

מ"א. תויר"ט גדיה סמקבל וכו' ואין צין סוכר
למוכר לעכין דיכא כלל וכו'. לולי דצריסס
י"ל ספיר דליכא ציבייסו. דלס אי"ל צלסון סכירות.
סדך מוסכרה לי צכך וכך סורין. איס נוהן לה
עסוכה ד"יקח. רק סמין יסוה כענהג. מעס"כ אס
אי"ל צלסון סכירות. טוחן לה עסוכה. וכן ר"ל
דצסוכר איס עי"ד עכ"פ מדינה. מעס"כ צחוכר .
תגל חלילה לחלוק על רצוה"ט. ול"ע דצצר :

בדיה צהנן וכו' דלסון חורה לחוד ולסון חכמיס
לחוד. כ"ס צלמה צבוה מוקומוח מצולר צביס
ואצאר לך צכאן סעעס. וססכ"ל. כי חורה סצכחצ
סוא צח"י דכורל. וחורה סצע"פ. דרנח דכו"י .
וכעו סיס חילוק צלסון וכו"י וקצ"ס. כעו כן יע
כעס חילוקיס צין לסון חורס. צין לסון חכמיס
מוקצלי חורה סצע"פ כ"ל :

מ"ג. תויר"ט גדיה סכך כוחצ לו. דלס לא כן
סעוד וכו'. ר"ל לולי אהת סכך סוא סענהג
לכחוצ. ס"י סעקצל סעוד אס סוצייה :

מ"ו. תויר"ט אס מכה וכו' דאי סוס עוצדל כסצרה
סרעצ"ס וכו' וכן אי סוא עוצדל כסצרה רע"י
חליקן צחרי' ג"כ להקל עליו. ולפי' י"ל ג"כ צהיפק
אס ספס צבל ססדס וסוא עוחוק יוכל לומר קיס
לי כרע"י. או כרעצ"ס :

מ"ב. סעססו אלל סחוכי וכו'. עיין צהוי"ע .
וכ"ל סססו מלסון ומדיס אל ע"י סעריס וכו'
סערייסו מוחקו וסחקו וסכאן אל ע"י סעריס. כן צכאן
כחקו מאללו. אל סססוכי :

מ"ג. תויר"ט גדיה וסייב מעוס צ' כליס וכו' לוקס
סמיס וכו'. וכ"ל דלס ססרו צו מעוס

מסכת בבא בתרא פרק א

מ"א. הסותפין שרלו וכו' הרע"צ זר"ה שרלו וכו' נחלר שאין זה דין חלוקה וכו' דאילו נחלר שיש זה דין חלוקה כ"א יכול לבקו וכו'. והסתחא אשמועינן דכיון שרלו וכו'. לכאורה הסתחא ה"ל לאשמועינן מקודם הדין דחלר שיש זה דין חלוקה. דכופין זה את זה לחלוק. וכו' דלמה"ק נק' חלר. הנבין שהוא לפני הנחיס. שיש לכ"א מקום מיוחד נפ"ע ונמקיס אחד נכיהס נטותפים. ואחור הנמקיס נטותפן נק' חלר נלחיק. הוא ע"ד הנב"ד של נעלה חקר דין רחמים (לך עניי נבדד"ן חקר דין רחמים כולו אנרנס ילחק יעקב). והנה נרת החסד. כולו חקר. חקר לאנרנס. ונדת הדין. עחד ילחיק. כולו דין. ונדת הרחמים הוא נכריע כלול נטתיהס. חתן אמיה ליעקב איש הס יוסב אחלים אהל אנרנס ואלל ילחק. חסו נה סק' זתה הנדה רחמי"ס ר"ח (ילחיק) מ"ים (נדת חסד). ע"כ אין נ"ד פחות נג' נענס הנ"ל חקר דין. ונכריע נטותפן רחמי"ס. ע"כ ננעשענן לה"ק ננמקיס הנטותפן. לשני נעלי נחיס חלוקיס ננמקונס הנמיוחד. נק' אחור הנמקיס חל"ר נג"י רחמי"ס. וכיון שסוח נכד נדח רחמי"ס. לא הסחיל הסתחא נדין דכפיית חלוקה. רק נדין שרלו. וכיון דרלו. הנס דחולקין. הרי נלונס איכו חלוק. ונכאלרו רחמי"ס ננמקונס נלח חלוקה הנן :

הרע"ב זר"ה הכל כנכנס וכו' דהזק ראי' טמי' הזק. חסו חממי"ס להזק ראי'. עפי"נה דידוע לנשכילים. דנחי' הסנייה ה' ננחי' עיניס. וסחיקון סוח ננחמי"ס כח מ"ה. נ"ה הסדס. כולס ננחמי"ס נעשית. ע"כ חסו חממי"ס הנוטפעיס ננחמי"ס להזק ראי'. ועי"ז סוח סחיקון נן הסכמי"ס להעלות נילולי הסנידיס נן הסחי"ז אל סחיקון. הנן נחל: **מ"ב.** תווי"ט זר"ה אלל ננעקס וכו' עדה ננחמי"ס שאין סנין שולט נה כ"כ כחו נננה שיש נה ירק ע"כ כ"ל סננחמי"ס אין קולרין אחוס רק נזמן נמיוחד. נעל"כ ננה של ירק. ננחוזין את הירק נכל עת וחזר ונלמית. יכול סנין נזיחנר לשלוס : **מ"ו.** תווי"ט זר"ה ולל את הסדי"ס וכו' והנב ננעק אחר לשון טרעניס. וננס עליו קסה. אך ננחיורו וכו'. ונעקנר לי נזנר דהרעני"ס ס"ל דח סעינור י"ז נ"ב נחלר ישראל. ונכל הנמקונס כרי

נננדה יוס אחר ננחריסה או נזריעה. רק נחלר ישראל ה"י הסנחא נקי ננה סוח סעינר נננדה יוס אחר. נתן סעינר הסנעח נננס. אלל סלר הנמקונס נכונ נכל סהלרן לחס. נזדל"י יכול לחרוס יוחר ניוס אחר. סעינור סוח יוחר. וכן נכ"נ. אי"כ זה הפסק איכו חולק על נטתיהכו. זה נה סכ"ל לדעס הרעני"ס וסרע"צ :

פרק ב'

מ"ג. תווי"ט זר"ה חנות ננחלר. כנב הר"צ אחר ננכי הנלר ננח לפחות וכו' וקס"ח דליחני לא יפתח אדם וכו'. וכו' לדעת הרע"צ. דלא קתני לא יפתח אדם וכו' דלזו ה"י נעשענן דלא יפתח. אפילו נחין נוחה. ונחמה נחין נוחה. נוסר לו לפחות. רק כשיס נוחה סאומר אי"כ יכול לישן מקול וכו' סננחי' נענס כ"ל :

מ"ה. צית ד' כורין מלל סגר הניכה. כסנחטונ עפי"ס חנזון סידוע. סלחיס סוח כחלר הנעכנ. נחח על רוחנ חניסיס. יעלה חנזון צית ד' כוריס קך ס' אלפיס אמות. וסוח ח"ר אלפיס ספיננות. טעיס רינזול. והנזין לפי". הפילת ישראל לריכס להיות כלולה מכל ישראל ע"כ לריכין לקבל ע"ע קודס סהפלה נ"ע ונחנב לרעך כנוד. וסך סררסיס טל ננמות ישראל סס ס' רינזול. חס דנעתי לפרס חס סגור"ה ספנחי נפי' [נרכוח דק ל"ד ע"צ על'] מלל סג"ר הניכה. כי כנ"י ליונס נעטלה [נעיין דק נ"ה ע"א] וישראל נענדרס על סיס ננפלה רלסוכה. דרסו ח"ל עליסס זס ספסוק. יונחי ננחגוי סקלע וכו' סנעינעי את קולך. והנן דנכריס הללו :

פרק ג'

מ"א. חק"ה הנסיס וכו'. לשון הינב חק"ה . סיסח נעליו ח"ק וננור על סדנר. ולל יחל"ס אחור טוען לסנננר עליו : **תווי"ט** זר"ה צית סלחין. לשון הר"צ עחד וכו' וכל דנר וכו'. לא ידענל לנח סנחיק הר"צ נכחן לשון סענכס וכל דנר וכו'. לי נרלס דהרע"צ ז"ל. נענח קל יסינ לנח נכנכה צית סלחין נעדה סנעל. להיות נענחס פירוס סדיר ננה סנעניס ננכה. ונענח דכל סני דנכי ננחכי' ניוס ליוס נטוס דנעוין פירוס סדיר. דקר"ל דעלי דנכי ננחכין וכל ססוח נענח פירוס סדיר סוח ענין אחר. ונענח דכל סני סוח נענח סנר קניל

ברכה

כיב פרק ג'

משולשת

דרבנן קאמר ר"ג. אשפיכ ה"ל לפסוק הלכה ולי"ע :

פרק ה'

מ"ב. תו"מ זד"ס לא עכר אח כליו וכו' וכי"מ
ש"ס צ"ח ליד לוקח וכו'. כראה דס"ל
לרמז"ס דרעבין כזו דתוס ספיקא דרצותא לא
עסקי חפיסה :

מ"ג. תו"מ זד"ס המוכר את המעור וכו' סק"ח
וכו' וכל דלחכי סיכה מהבא וכו'. דרנ"ו
המוריס. דרני פעם סס. ולפי פשוטו. י"ל דהקפיד
הבא שלא להזכיר סס בן הפרה. וזפרע (צמ"ס)
[צקדר] כו". וזה שמכיר צמ"עא. הוא צלטון
רביס. ואין זה דומה. ולולי דמספיקא להדס דין
חדס. היימי אומר. מכר את המעור מכר את סק"ח.
דוקא ס"ח. אבל המורה סילדה כעין סוס לא עכר.
כי זה הוא עכין אחר לבגרי. מכר את הפרה לא
מכר את צמ"ס. בזה בכל עכין. ולייכתי לעמורה .
באפשר י"ח הדקדוק ה"ז צמ"ל צ"ח מעכר .
אבל מספיקא להמ"ל דין חדס ולחלקי צמ"ס לא
חילקו קדמונינו :

מ"ד. וסוקרו או שחולו. ע"ן צמ"ע. י"ל סוקרו
או שחולו אשילו ממדה חסידות ליכא :

פרק ו'

מ"ב האכיס מקבל עליו עשר מחולעות. כראה
דזימיהס דוקא האכיס ה"י דרבן להחליע
אבל לא שאר פירות. ולכך לא תנא סיפור מחולעות
בשאר פירות. ואפשר דזה הוא בכלל רובע לסאה :

מ"ג. תו"מ זד"ס אשק"ד וכו' שחא קע"ח"א
כ"ל ד"ל קדמ"ח"א :

מ"ד. תו"מ זד"ס לבנות וכו' וכחז עס"י פאלק
כהן שלא ידע למה המצויותו, ע"כ ואפשר
לומר וכו'. לדעתי ג"כ ל"ע דהרי ביה ד' על ד'.
ויקרי ביה לבכין מוחה ולי"ע כעה :

מ"ז. דרך סימיר ד' אמות. עשו עקומו של אדם.
וכמו שאמר צב"ח ד' אמות. וידוע מדבר
למטכילים בחכמה האמיתית :

ש"ס. דרך הרב"ס ע"ז אמה. מה רב"ו מעשין י"י
כולס בחכמה עשית. בלי"ע כמ"ב סל"ח
חכמה וכו' (ס"ס ל"ז אלקיס דע"ז). ויאס ע"ז

למש

קע"ל דעמס דכל. הכחו הוא ג"כ להיחס עומס
סידור הדיר. דע"ז לך שכן הוא כוונה הרע"ז .
סארי סינה עלמון סמטת. וכל דר"ז וכו' וס"ז :
במשנה עדה סעמל. לא ר"ס מהבא לטובה ז"ח
סעמל (כדכח ביה סמלחין) להיזה ז"ח
סעמל צמקרא הוא ע"ז :

[תו"מ] זד"ס עלמס חדסיס וכו'. וסקמו סמ"ס
דרע"ו חדסיס כני וכו' וס"י צקוק הקין
וכו'. וי"ל וכו'. ולולי דרביס היימי אומר דאין
מן סדרך לזרוע צמ"ס סעמל ז"ע צמ"ס אחס .
היינו על מי גממיס סעמ"ס אחס דלא חלמח .
וגם מנחיס סקרקע ציוחס. ואשילו יארע סחלמח .
סכה לא אחיק כדמחזקי איכסי כ"ל :
מ"ד. [הוי"ע זד"ס] מעלמין וכו' אלל כאסר זמס
ולל כאסר עסה. סלטון חזס הוא מפורסס
בין כל ר"אסריס ואחוריס אבל לא כמ"ל צמ"ס
ול"ע :

מ"ז. הרע"ז זד"ס פחה ככד פחה. דא"ק וי"ח
צמ"ס אח עיכיו וירל אח יסרלל שוכן לצמ"ס
זה ר"ח. ר"ח שאין פחחיסן מכווכין וכו'. י"ז
פחחיס סס צריקע מוקס סכככין ספלה יסרלל
כל סעמ יס לו פחה עיוחס. ובזס ידוקדק וירל
אח יסרלל שוכן לצמ"ס. ל"ל סהיו סוככיס כעין
סעמ"ס סכל אחר יס לו פחה עיוחס :

פרק ד'

מ"ב. הוי"ע זד"ס הדוח וכו' וסדמח מעכרע כפירושו
וכ"ל דהרווייתו איחסו. דכן הוא המנהג
צוכין ערחק וחוסרין צקרקע כעין צור צחפירה
וצוכין צקרקע כוחל אככיס אבל סכוחל אככיס צוכין
צבוצס עד על גבי קרקע. ודך סס יוררין אל הדוח .
וכמ"ל לפ"ז אין כאן מחלוקה בין סעפורסיס כן
כ"ל :

מ"ז. הוי"ע זד"ס ביה סמלחין וכו' וע"ס סכא
דעמכיק למו מכל ביה סמלחין סעמ"ז .
כ"ל לסיס דהוא דבר סלעד מעכ"ס. צחיס צורות
סוצכוח ביה סרצין כולו מיידי מעחריס עקורוח
וכחליס. וצרי"ס חוקק סנחיס חכי כעי כל סכי .
עדמחא צמי"ס עדה סעמל. ע"כ לפרע צרי"ס עדה
סמלחין. כ"ל :

מ"ט. ר"ע אומר סמקדי"ס וכו'. סמוס למס לא
סמק סרע"ז. סגס דלססקח צמ"י לדרביס

מ"ב. תו"מ גד"ס וכל יולאי וכו' ושירוש פ"ן עליו
 עמ"ס צמ"ס פ"ג דינמות. עמ"ס גם אלי
 לטס צמ"ס. ט"ס עיקר עליו :

אמת. הס ל"ב כתיבות. היינו פקיעות. כענין סכסוך.
 דרכי דרכי כועס וכל כתיבות"י וכו' סגן הדבר :

פרק ז

פרק ט

מ"ב. תו"מ גד"ס דוחין אוהו ללו לעינדה וכו'.
 חנוה לי למס סולךך ליכתב זמ. טרי עבולר
 הדבר צמ"סכנינו. צומן סמככסי מוציס (וכח
 הזכרים יפה) הזכרים דוחין אוהו אלל נקצוה (ולא
 יעול רק מווכח כקצמ) נכסין מועטין (וכח
 הנקצוה יפ"ז) הנקצוה דוחוה אוהו אלל זכרים
 (ויסאל על הפחמים כוכר) :

מ"א. זיה כו"ר. סוף טיעור טרס חסונה צכ"מ
 צמ"ס. למזון האדם. סנה אמוה"י. כמטבון
 הרצו"ס. רע"ד אמוה על רע"ד אמוה. סוף מוספר
 ר"צ חס"ד. מכלכל חיים צמ"ס"ד ולייכחי לרמו
 צעלמא :

מ"ו. סכ"ז מ"ט סכ"ז וכו'. עין צמ"ס סס"ד
 אס חיוק על פ"ו. ו"ל דרבוה קמ"ל אפי'
 אס כיעל עמנו כח סדיצור ויכול לכמוז וכמוז
 צלא דיצור טייטשו כך ו-ך. מקיימין דגריז. היינו
 כתיבתו :

מ"ג. תו"מ גד"ס יכסו וכו' דחאי סהוח ללו מדין
 אוכסו וכו' לאל סיעורוה דרצבן סוף דסכי
 מחיל איכס וכו'. גם גדין אוכסו צמ"ס. סוף
 ג"כ סעסס. דעד סהוח מחיל איכס. אלל כווכחו
 צעמלעלין סוף אוכסו עדאוריחא. וצמקקסי מדרצבן :

פרק ח

מ"ז. צי רוכל הקצמס אמן. עין צמ"ס. סרשמיס
 סיו. עין צמ"ס סקיימו קוליס צכ"ס .
 וסנה סוף דרצבן גם לר"א. וכמ"צ. צן כמ"ל סוגס
 אמ"ו. וצן כמ"ל. היינו עי סאיו מקייס דצרי
 חכמ"ס. דצריסס דצרי חכמ"ס נק' צן כמ"ל. וכמ"צ
 צ" סוגס אמ"ו. ע"כ אמרו הקצמס אמן. ועכ"פ
 עוכח הכאן עי טעוצר על דצרי חכמ"ס עומר
 להפקיד נכסיו :

מ"א. ואלו כוחלין ועמחילין. עין צמ"ס דזס סל'
 מייחור. דסרי מקייס כוחלין ועמחילין. וכל
 דכל אלו דכוחלין ועמחילין. גם סמכל מחייצ כן .
 אפילו אס לא נכסצו צמ"ס. משמ"כ אינך. וסנה
 גם קודס סכינסס קדר נחלוה צמ"ס. סנה ודאי
 ס"י כסוב איזס קדר נחלוה לצבי כח. וכינסס סורה
 ונחמרטס סמלכס. וסנה כל אלו דכוחלין ועמחילין
 כסוגיס עד סיום גם צצני כח סמס עפ"י סמכל.
 זס דייק סמכס. ואלו כוחלין ועמחילין גם צצני
 כ"ל :

פרק י

מ"ד. תו"מ גד"ס סערי אירוסין וכו' סערי
 פסיקתא וכו'. דצרי ח"ל צמדריסס
 כום פעמיס ימפרס סערי אירוסין. סער קידושין
 ג"כ כונו סאערו אלל יוסק סאער לאצ"ו. צני סס
 אטר [כתן] לי אליקיס צמ"ס. סרלס לו סער
 אירוסין וכו' ולי סער אירוסין. סכוונה סערי
 פסיקתא למס ל"י לסרלוה לו. אלל ע"כ סכוונה
 סער קידושין :

תי"מ גד"ס סא"ס סה אמו כחצ סר"צ דכתיב
 וכו' אלל צן צככ"י סאס לריך למילך לפי
 סכינסנה נחלס עמטס אצ"י וכו'. וצזס יוכח לך
 עס דחכס סחכס סא"ס סה אמו (ולא סצ"ן)
 לסורוה הגס ססוף איכו עמטפחסה. וסוף כא"ס
 אחר עמטנו אחר רצמטס איכו ככס על ידו .
 סיה"י נק' צ"ן לסון צנין כ"ל :

בד"ה וסמחן וכו' דאפילו סמחן לרצבא ערצבן וכו'
 וקד"א סמחין יתן לו כל סמכר. קמ"ל דמחן
 יתן. כ"ל דצרי אמרו ח"ל [צרכוה ל"ד ע"צ] כל
 סכניא"ס כולן לא נכנצלו אלל למטאי צמו לח"ס
 וכו'. וכמ"ל כרלס דעמטס צמונה עס סח"ס צמס
 סמחן לו צמו. ונ"כ כפסמור. סמחן לו צמו
 עמחיר

הרע"ב גד"ס וסא"ס וכו' וגורעין ועוקיפין ודורשין.
 ע' צרי"ע פ' לו וסמחון סכל אלה סעניכיס
 נעקר לחכמי סאמס. סדק סיע"צ. וסע"כ ג"כ אין
 מקרל יולא עידי פסומו. ונחמס סח נחלוה לסאר"ו
 אפטר לפרס על ססוף רוחל דצדי סעמל צבווס
 ועקסקס צמעה. וסוף כסלר אלל סאקס (ע"כ
 סא"ס נק' סאר"ו) עד דלסמח פירוקא. וסכל כעבולר
 נקצו עמטמיס :

מחזיר לו אצידתו. דרך בעל אצדה לחזר וכו' :

מסכת סנהדרין

פתיחה

כשהודיע ענין הדין החמיל לדבר על הדיינין וכו'. כ"ל סיינו להורות שאין למנוח דין אפילו ד"ע עד שידע הדיינין : שם. פוכ"ל הדר"ה פני"ס. המפרטים ביארו פוכ"ל הדר"ה דין :

פרק א

מ"א. דיני מעוכות וכו'. החמיל דיני מעוכות גריש"ל. משום דשכיחי. ועוד דאין בעל הרחמים פוגע בפשטות וכו' :

שם. דיני מעוכות בשלמ"ה. היינו הדיוקות . לא ביאר החמ"ל מפורט. בכדי שלא יזלזלו בדבר. דבאמה [צמקום] שיש מומחין מלוא צמעותין :

מ"ב. הרע"צ גר"ה. גנ' ומחילין וכו' ונגע' מפרט דהני גמ"ז כנגד זכרה כהנים וכו'. יס"ן . הוא צמחי' עמוד החק"ד . יעין . ע"כ זו החמילה זמן זכרה כהנים. כי זיוס השמ"י למילואים. ר"ח יס"ן זו זיוס. וישא אהרן אה ידיו אל העם ויזרכם. כהנים. מלך החקדים. הם המזרכים. והנה כשעשיינים לעבר השנה. הנה מרחיקים אה יס"ן. טוה כאלו דומים ומרחיקים אה החקד ח"ו . ע"כ עושים צמעות הזז הזכרה לזכרה כהנים אהני החקד שהחמילה זכרהם זכייס"ן . ותחל טנה וזככות' :

מ"ג. הו"ע גר"ה קע"כ זקנים וכו' ויראה לי הגעס וכו' פטרי יעד הש"י ג"כ טנה אהני טולה לבס אה אלי' טכניא וכו'. לדעתי מעיקרא מקוטי' ליחא. דהרי לא חקטה לך מי הי' מקמ"ך אה מרע"ה . דהש"י הטמ"כו. והנה כתיב מצואר . ואטיצ"ה שופע"ך כבראשונה. הש"י בעלמו יציבס . א"כ יהיו קטוכים ועי הש"י ויהעלה :

מ"ד. הו"ע גר"ה לא אה טכנעו וכו' אצל מדיד' עגלה מרופה לא טולרכו לחרץ וכו' דאף החמלהו זג' עסס היו וכו'. צלא זה לק"ע דהרי גם אותן גב' טלא צמקומן היו דהרי הוכרחו ללאה אל מקום המדידס. וגם טצ"ד טגדול לא

היו לריבין לעיין בדין זה כלל. רק כאשר אירע בדבר הזה . טלחו זקני העיר טיצואו ג' מצ"ד טגדול למדוד. כי כן הוא המלוא :

הרע"ב גר"ה ולא אה כ"ג וכו' ומטה צמקום ע"א קא"י יט להטנון. הרי צקידוט המדע א"ל הסיי עד דאיכא אהרן צמדך כמי"ט גר"ה [כ"ה ע"צ] ולי"ע :

הרע"ב גר"ה צמפר וכו' ועממא דקרא וכו'. עיין צחוי"ט. אפטר ען סלודך לידע טעמא דקרא דאפטר לריבין לכיין הטעס. צטעה עסייה עיר הטדחה. דאין כאן טעס עמד הגויס. כיין טאיכה עיר טל ספר. ככודע צכל מלוא טעפורט הטעס צחורט. ולי"ע :

משנה. אצל עוסין אחה או. טהיס. עיין צחוי"ט . י"ל דקחטי טהיס דועיל דאחה. רהנה כטיארע ג' ערי דחה ציחד. טנה אין להחריעס כל הג' רק טהיס . ומן הדין טיכללו כולם. אצל להיות דהולכין אחר טרוב. וטנה טרוב חיי"ס עפי' הדין. טנה טצ"ד מחוייב"ס להחריט טהיס ציחד. איזה עתס טצינו צמכלס. וטנה זה דוקא כטמחריע"ס טהיס ציחד. מעל"כ כטיארע טמחריעו צמחילה אחה ען הג' טנחחיי"ט . וכטאלרו טהיס . הוו מעלה על מעלה. וקפק כעפות להקל . ח"ט החמ"ל אצל עוסין אחה או טהיס. וטנן :

פרק ב

מ"א. הו"ע גר"ה עערי טהוא אפור וכו' גזירה ציאה ראטונה אטו ציאה טכ"י. גמרא. לכאורא טווה צעיני. א"כ צכל מלוא יצוס טגזור כן. דהרי אטה אה טלא צמקום מלוא טיח צברה. רק דאחי"א עטה יענה יצא עלי' ודחי אה טלאו טיט צה כרה. ונגזור ציאה ראטונה אטו ציאה טכ"י . וצמעה הרי הותרס לו לגערי. גם לציאות טרנה . וי"ל טזה מוצאר טסיטר צעירוט צחורס יענה יצא עלי' ולקח"ה לו לאטה . לאטה לגערי לכהוב צה אישות כל היעיס. אצל עי מוכריטו לאוקמי' גם צכ"ג. כ"ל :

מ"ב. הו"ע גר"ה לא דן וכו' אצל אה יעמדו מלכים מציח דוד לא עליהם טגזירה כדי טלא לחלוק על הכהוב צסס. זה כלל צכל טחורה. הגס דיט רטוה ציד טכעינו לבזור גזירות צדבר טחורה. לאפור. אצל דבר טמצואר צעירוט צכטוב לטיטר

ג' כ"כ רק גילוי דעה. דמוטצותיכם. תכונה על הצד. כי מלוא הדין ציצי צדקה. והנה נלמד. ממוטצות שריפה. לכל חייבי מצד. וז"ל לא צמקת. שריפה הוא לפיכך הוא ה' ראשונה שצמקת הכבד שפגם בזה החומר. והנה ה' ראשונה רמז לצי"ת. שבה עילאה. המוליד עצדים לחירות חפילו מסייענד לבגלות. ומכ"כ. לחיים ולא וכו'. והנה צמ"י שצ"ח עילאה יוצ"ל עליון. הגם כשיש ח"ו אהה דין. מנחקה הדין צמקתו. הוא צמ"י שצ"ח עילאה. ודי בזה :

מ"ב. דיני ממוטצות שמועלות והמטרות. עיין צהרי"ט. וכל שא דלא תנא תאקור והמותר. דזה ען הדרך עפ"י הרוב לשאול ליחיד. ואין כאן החלטה ען הגדול. משא"כ דיני ממוטצות צעיני צ"ר. וכן הממוטצות והמטרות. עפ"י הרוב השאלות הללו תואיל והם המטרות. הקידה השאלות לצרר הלכה לאתיחה. הוא עפ"י רבים :

מ"ג. הרי"ט צד"ה סנהדרין. אף של כ"ג. הגם דמשיק לה מפקוק שר"ך. דיוטצת צעיבורי של עולם. וצעיבורי של עולם. סנהדרי גדולה של ע"א. עכ"ל. כל הסנהדרין צמולנס. על שום נקראו ציוטצות צעיבורי ט"ע :

מ"ד. דבר אחר. דעי אחיך סה"י וכו'. עיין צהרי"ט וי"ל שפיר שגם זה הוא ען האיום. ע"ד אכן מקיר חזק וכפיס מען יעכנה. שהעלים והאצנים מעידין על האדם צמעה הדין. והוא איום לעדים אם יעידו שקר הלך העלים והאצנים יעידו עליהם דין. גם אם לא יהודע שקרוחם צצ"ד שלמעה :

פרק ה

מ"א. סיו בודקין אותן צמטצת הקירות וכו'. הגם בגזירה הכחוצ הוא. יש ליהן מעט. הספס הזאה באת ען לעמלה ען הזעין לחמה הזעין. והנה זמ"ן. בג"י מ"ה צ"ן. סיינו צמעה יעי הצכ"ן. סיינו ר"ק. וצמ"י מלכ"ה. והנה לצמנדור זה הקירות דיני כפס"ה. הם שצ"ע הקירות. סגן הדבר. והחבוק לפי"ז. באיזם מקרים סיא החקירם הצעינית. והטן :

שם. סיו בודקין. הגם דמיידי מחקירות וסי"ל ל"ל סיו חוקרין. אבל ס"י לדין לפי"ז לומר נקיעא. מכיין אחס אורו וכו'. לחזור ולומר סיו בודקין. ע"כ קילר הסכא לומר סיו בודקין. כולל ג"כ הקיעא :

פ"ט

לפי"ט. איך יכולין לאקור כגון הלז הגם שחא איקור כרם לא סיו יכולין לאקור צהנאה. כיון דמנצור צמטצות צפירות ימעה לכל מלכ"ה : **מ"ג.** א"ל לא ס"י הדבר אלא לפיכך אה טעם. לכאורה ס"י יכול לומר קלא ס"י דוד עדין נלך על כל ישראל. אבל אין זה חידון מקסיק. כיון שכבר נמשה ע"י שמואל. וכבר מה שאול. נחטב כבר למלך על כ"י :

פרק ג

מ"א. הרי"ט צד"ה והמנים אומרים וכו' ואין צידו דבר מקסיק וכו'. י"ל כעסבי הצע"ד מצררים אחר. סנה אין דיעוה צני אדם טרין. סנה יאמר המוצע יס"י פלוני קליש. והתחצב לא ידלס אלא פלוני. עד שיצדדו. אחד אשר גם התחצב יקבים. סנה יס"י דעה הדין כופס אליו. להסוה שמיאן צפלוני ונחל"ס צו. כן כראס :

מ"ב. הרי"ט צד"ה ר' מאיר וכו' אבל הרי"ט ט"ה כחצ וכו' דלגצי עדוה סוה גמר דין וכו'. גם מצדרי הרי"ט צ"ד. אין טום רל"י דס"ל דלגצי עדוה סוה גמר דין דוקא כשאמרו איש פלוני אהה זכ"י. רק דקפסיק והכי מלחא פסיקתא. חפילו לאהר גמר דין כשאמרו איש פלוני וכו'. דלעכ"ן עדוה כבר עבר הגמר דין ג"כ. חפ"ס יכול לחזור צו :

פרק ד

מ"א. אחד דיני ממוטצות. שתחיל הסכא צדיבורי. דיכ"י ממוטצות. החילס. להטרות דאין צמל סחמנים פוגע וכו' :

שם. דיני ממוטצות פותחין צין לזכות צין וכו'. לכאורה כיון דעיקר הטרותא דפותחין חפילו לח"י. סכי סל"ל. פותחין חפילו לח"י. אבל הסכא כחם דוקא וכחם מקיים. פחה דבריו יאיר לזכות. ולאכוחא קא עסדר :

הרי"ט צד"ה לפיכך אין דין וכו'. כהני סכא צכל מוטצותיכם. ולסלן סוה אומר צפ"י רולחיס. וסיו אלה לכס לתקם מעטפס לרדוחיכם צכל מוטצותיכם. מה מוטצות האמור לסלן צ"ד וכו'. כלמד צג"ע. נגד עדס רמ"ס ככוד"ט. להחטב צמחנים עס סמחייצ"ס. וסנה י"ל עפ"י שמואל. דאין זה

מ"ב. מעשה ונדק צן זכאי צעוקי תאכ"ס. י"ל דסוף דבר נקטר עפ"י מעשה"ל [צרכות דף ע"י א'] עץ טאבל אדמ"ר תאכה היתה. ע"כ ויתפרו עלה תאכה וכו' וכמש"ל צוטלס. ועל לפעשה וכו'. והנה ע"י סתמא הזה צחה המיתה לעולם. על מה שסאמ"ר לקסדא סקרא. פיתויי סתמא. והרוב ע"ל. ואכלו מן הסאכ"ס. והנה לחיקון זס. צעירי כפסות צדקו אוחן צעוקי תאכ"ס :

תרי"ט צד"ה צן זכאי וכו' ורצונו הקדוש כחצ אוחו צעשה חיזורו כמו סקיבל אוחו. ונראה דאשמועינן עם היות סה"י עדיין הלמוד יושב לפני רבו. ואמר סברא זו לצדוק צעוקי תאכ"ס. קיימו סתמ"ס אה דצ"ו. ואמרו הדבר עשאו. להורות דכל הערצה צבדיקות ה"ז מוטבח. ולפי עש"ל סתמ"ס מעשה"ל. דה"ל לו לכחש לעשון דצ"ו סרצ ודצ"ו סהלמוד דצ"ו מי סועעין וצכאן צחיקון סדצ עשאו סהלמוד. ה"ן סדצ :

[תרי"ט] צד"ה עטות כחצ סרמ"ס וכצו צארנו צמ"ס צרכות סכל סעטות סחכרות צכל סעטות עטות וצניות. הנה סנס סדצ"ו דצ"ו אלקיס חיים. פליאה דעה עמ"י. לסצ"ן סעכ"ן. וכי ס"ד סציעות סחורף יענה סד"ס רק זען מוטע. וציעות סקי"ן יענה אר"ס ציור וציליות צסידך. והנה צעל כרצך לריכין אכו לומר כן. ול"ע סדצ להצ"ו צדעה :

מ"ד. סוחין צכ"ס. סנס דצ"ו סעסחצ"ו ה"ל. ל"ל כחצו סוס לימוד לז"ה. ול"כ לפי מה סחצכתי עס' צכ"ע. דזה כלמד מן וי"ס סו"י לקין אר"ה לצלתי סכות וכו'. עזה הי"ל פתיחה לצכ"ס. אר"ה סו"י. סוף צג"י זכ"ס. והדצ"ו לרי"ן צלור רח"צ :

תרי"ט צד"ה ולא הי"ל יוד וכו' ואכתי קס"ל סתה"י סטורה סקיס וכו'. י"ל לפי ע"ס סוף ז"ל צעלעו סל"ל ס"י נמנה צכלל סצ"ד רק ס"י יושב על סספ"ל ע"כ י"ל ספיר סה"י יושב על סספ"ל צין סהלמ"דים סיוסצ"ס על סקרע. וכענה ספיר עענה צטורה ולא סיתה סטורה סקירה :

פרק ו

מ"א. סו"ע צד"ה צ"ה ססקילה וכו' וקרא לרי"ן טעמא. פליאה דעה עמ"י. למה כלרי"ן טעמא לקרא

גזירה ססכ"ס סוף. ונראה לומר סוד י"ל לירא"ו. דעקרא סכאמר. סוף חלל מלות סקילה. סטוף סעוכ"ס לפיי"ס אוח י" סצ"ס. סרומה לחכמה. וידוע לך דארצעה מדריגות סס טעמים נקודות סנין אוחיות. ועעמ"ס סס צחכמ"ה (דסע"ס יאמר סד"ס צחכמ"ו. ה"ן) צחי' אוח י". ע"כ לרי"ן טעמ"ל. ה"ן :

בא"ד כל סשל"ס מכות ס"ו י"צ מילין. א"כ מנשה רצ"ו ע"ה סה"י צאלע"ס וכו' סוף סיעור מחל"ס ס"צ ע"ל סה"ן ססה ע"ל. הנה כהצ כן כאל"ו סוף סלכה ודצ"ו מוסכס. אצל דע דצחכ"ס יוכחן וצסל"ס דר"ל. כהצו דנמנה ישראל ס"י ססה פרסאות. וא"כ מנשה רצ"ו סה"י צאלע"ס ס"י י"צ מ"ל. ולפי סכ"ס משה"ל דין כמי עשוע כן. דסרי למדו ססכ"ס. דהלמוד ח"ל יורה צעוק"ס רצ"ו א"כ ס"י רחוק מנ"ג' פרסאות. למדו כן מנשה"ה. והנה מנשה"ה ס"י צאלע"ס. ולפי דצ"ו סרצ. סנה ל"ל כענע רק פרס"ה ינחל"ס. ע"כ ל"ל. דנמנה ישראל ס"י ססה פרסאות. וכצ"ו סרמ"ס צ"ה צמ"ל :

מ"ב. ס"י רחוק מנ"ה ססקילה כעס"ר אמות. כ"ל דמיתות צ"ד לפיי"ס סס"ס סככד ספנס צו. וסס"ס סככד צמילואו. סוף יוד אוחיות. וצמילוי צ"ן סוף ע' אוחיות. ע"כ ס"י כעס"ר ולא עס"ר דוקא :

שם. אומרים לו סתודה סכן דרך וכו' סכל סתהודה וכו' סכן ע"ל"ו צעכ"ן וכו' ומניין סכיפר לו וידוי"ו וכו' ולי אחה עכור לעו"ס. כ"ל. סכל זה סוף מכלל סמאמר סאומרים להכידון. צכדי סיח"ל להחודות :

מ"ג. ס"י רחוק מנ"ה ססקילה ד' אמות. לפיי"ס סס"ס סככד סל ד' אוחיות. ע"כ ל"ל ככ"צ כארצ"ע רק ארצע דוקא. וגס כי ספסיעה סוף מלד רמנות צכדי סל"ל ילעער רצ"ה. וכחי"צ כי ח"ל רחוס סו"י :

[מ"ד]. סו"ע צד"ה דוחפו. גמרא מנין סצדח"י סכאמר כי סקל יסקל או ירה ירה. כלמד מלות סקילה עסיכי מנחן סורה. להורות מה דידוע מלות סקילה [סוף לפיי"ס אוח י" סס"ס] סככד ספנס סחיט"ה. והיוד סוף צחי' סכמ"ה. והנה אוריית"ה מנחמ"ה. ע"כ סכנה סתורה צרל"ס"ה מנחמ"ה. צחכמ"ה. [ע"כ אכו לעידין דין דח"י סל] מלות סקילה. מנחן סורה. ה"ן : סו"ע

תו"ם זד"ה סופכו וכו' ולסון [פרקד"ן וכו' .
 וליכ לסון אחורי] תקדק"ד :
 מ"ה. שתי צמי וכו' היו מתוקנין [וכו'. ארבע
 עז"ד כגד ד' אוחיות הוי' צ"ס. והנה] לפי לירופי
 אוחיות הטס הנכבד תסכילזס :

פרק ז

מ"א. ד' מ"י נמסרה לז"ד סקילה וכו' רס"ח
 סרפה וכו'. זו מלוח הנסקלין. עיין צפי' הרע"ב.
 הא דפרישנא בפרקין דלעיל. לכאורה יש
 להטובק דס"ל להנח לסדר מקודס. דין ד"ע נמסרו
 לז"ד ופלוגתיהו דת"ק ור"ס. ואח"כ לצאר כי"ד
 מלוח הנסקלין. ואח"כ איך. וכעה לפי קדר התנא.
 זו מלוח הנסקלין אין לו גזירה. וכיל דרבינו הקדוש
 צסידורו כזה. סוכיה דהלכה כה"ק. והוא עפ"י
 עס"ל. דמלוח הנסקלין להשליכו עשתי קומות
 נפקא לן. מנחן תורה. והוא להורות לנו דמלוח
 הנסקלין הוא לפייס אוח " טצטס. צחי' חכמה .
 ולהיות אורייתא מחכמה נפקה נפקא לן עסס .
 מלוח הנסקלין. וא"כ לפי"ז. זה עסידר רבינו
 הקדוש. זו מליה הנסקלין. היינו מה שאמרת' לך.
 והוא כלמד מנחן תורה חס תסכיל ותדע דהלכתא
 כה"ק. דסקילה חמורה. שסוח לפייס אוח " אוח
 ראשון מן עס הנכבד :

מ"ד. הרע"ב זד"ה אלו סן וכו' דלפינן מאוב
 וידמוני וכו'. צעל ארי' הוא העעלה את העה .
 והנה מלוח הנסקלין. לסיח טפגס חמועל צלות
 " הכמה. והנה החכמה חחי'. וצפוגס כחי'. יעוה"ו
 ולח צחכמ"ה. ע"כ כלמד מלוח סקילה מנעל ארי' .
 העעלה את הע"ת. והוא טפוגס צחכמ"ה אשר
 חחי' וכו'. סגן הד"ר. כ"ע טלל כאער סקילה
 צפידות. כלמד מנכין אי' :

תו"ם זד"ה טבא על הזכור. תיעל למחי כ"ע נקט ל"י
 טבא. [וי"ל דעל] להורות על הטא על
 הצהעה. אין חילוק צין זכר לנקצה :

מ"ה. תו"ם זד"ה וקורי וכו' ותמטו סהוס' האיך
 אמרו למלך מה טעמעו צפידות וכו'. לדעת'י
 הלעירה י"ל שחיצין צקריעה כטשומעין סהס גידוף
 אפילו טלל צטס. אצל סגודף אינו כסרג רק על
 [ידי] שפיטס. והעדים ג"כ לריכין לפרט. ולי' :
 מ"ו. תו"ם זד"ה זו היא וכו' וסיעל על רס"י
 טעפרט וזו ענדוטו וסיי' עליו וכו' לדעת'י

הלעירה סדין עס רס"י ז"ל דסרי צנעטה דעמיס
 ב"כ מועעיס הוי'. כנעסאר"ל [סנסדרין דף ק"ו
 ע"א]. טאוליוחוטוכות ירחסס מחיקס. ואמרו כלוס
 אחי ענבקס מנך רק טהפעור עלנך לפכ"י . וסצרו
 טלין צזס כ"כ עינכ כיון טסוח דרך צויון. וטעפ"כ
 נאמר קח את כל וכו' :

מ"ז. תו"ם זד"ה והטבאל וכו' ותמחי על לסון
 העטסה דקחי צלסון נפעל. כ"ל דהעוטה
 מעטה אוב לריך סמוך למעטסו ליטאל את פה
 הטבאל מה מצוקסו. נמלל סוח נטאל. וכן נרלס
 מהפסקו [טמואל א' כ"ח]. דצחחילה אמר טאול
 לצעלה אוב וטעלי לי את אשר אומר אליך ואח"כ
 סמוך למעטסו [כחי']. ותאמר הטסס את מי
 אעלה לך. ויאמר את טמואל העלי לי :

הנמקלין סס ח"י. וכן טעסס ח"י סרצ עסרי"ע
 חאגי' צקפר אליס סמל"ה אשר חי'ר.

וכ"ל דח סכל עפ"י אשר כחצנו. דמלוח סקילה
 לפייס אוח יו"ד טצטס הנכבד. סמורה על חכמ"ה.
 והחכמ"ה חחי' : ותחבונן צחוק"י צעה שגידף
 רצקק"ה. סה"י מחוייב צזס סקילה. [אמר חוק"י]
 אשר טלחו מלך אסור להרף אלקיס חיי [מלכיס
 צ' י"ט]. סגן סדצר וחי"ס ידוצר דצרי טעס :
 [מ"ח]. תו"ם זד"ה וחכמים וכו'. וכחצ רס"י
 רבי מנחם לא ס"ל סל דררטינן וכו' וסרי' צ
 וכן סרעצ"ס וכו' וי"ל דסרעצ"ס וסרע"צ לא ס"ל
 כרס"י ז"ל. דסני סהלכות דרטינן מהך קרלי .
 דתלחא קרלי כחי' [ויקרא כד] וטוקצ טס סוי'.
 צנקצו ט"ס. היינו ט"ס אחד. סוי' צ' . ט"ס ג' :
 מ"ט. תו"ם זד"ה צלו וכו' וקסי' לי מלי קמ"ל
 צחולה סן . י"ל דקמ"ל אפילו ס"י סרלסון
 צקי צטע"י. וכדאמר טמואל יוכלני וכו' :

מ"י. סוח אומר יש לי חצירים רוליס צבך. זה
 הלסון אינו כדצר סקר. דצחמה רוליס
 חצירים שיאמר כן גס צפניסס כדי לקיים וצערה
 וכו' :

פרק ח

מ"ב. הרע"ב זד"ה דצר ססוח מלוח וכו' היינו
 כסחי"ס טאוכליס 'קדסיס. לא ידענח דיכול
 להעלי' גס ציטראליס טאוכליס קדסיס קליס :
 מ"ג. סרע"ב זד"ה רלוי' וכו' ועדקול צע"כ סויס.
 מלס וקומס כפי צפינן סויס. עיין צטוי"ע
 ולי' :

להצדיל. ע"כ הסורה שבצ"פ. הריכסו דבין סוס .
 ע"כ נכניקין אוהו למקום לר . והסורה שבצ"פ .
 זה ס"ס גדול ורחב ודיס . סגן הדבר :
 מ"ו. תוי"ט צ"ה קנאין וכו' ורעה בעלמא הוא.
 הצ"ג וכה סגובז את סקסוס . למלוא ל"ח
 מעבין הרי"ג :

פרק י

מ"א. כל ישראל יש להם חלק לעוה"צ. עפ"י מ"ט.
 עמיד הקב"ה להחיל לכל לדייק ולדיק שיי
 עולמות. והנה כח"צ ועמך כולם לדיק"ס וכו'
 וכיון שכולם נק' לדיק"ס. אי"כ. צודאי . הדי"ט
 עולמות הם להם לחלקם לעוה"צ. והנה ספ"י
 עולמות הם [השבון אורי מנח"ס כעצור] נכח"י
 האר"ל אורי מיעינא [נחפלת שחריה] מנח"ה
 [עשמאלא] [נחפלת מנחה] ואין לך אדם מישראל
 שיצטל [הפלת שחריה ועמח"ס] :

אבל ישראל יש להם חלק וכו'. יש לפתח עפ"י
 מ"ט רז"ל [מגינה מ"ו ע"ה] ש"ה מעשמה
 ישראל יש לו חלק צ"ט וחלק צביהנס זכה נוטל
 חלקו וחלק הצירו צ"ט. וחצירו חס לא זכה נוטל
 גם חלק הצירו צביהנס. ודברי ח"ל סללו לריבין
 [ביאור רחב. ועד"ו יש לפתח כל ישראל] יש להם
 חל"כ וכו' :

ע"ן צהוי"ט דסכ"ס לגרוס. כל ישראל קודם
 להנחיקין. והנה לזה דרייק רע"י ז"ל שלא
 לספקיק דביני ד' מיעוה. י"ל דהנה סהורה שבצ"פ.
 נעשנס. סופרה אחת לאחת. אלו שאין להם חלק
 לעוה"צ. ועיין נכח"י סאר"ל סחילוק צין אוערס
 צן עוה"צ. ובין חלק לעוה"צ. ושאר"י לסוכות. כללו
 סל דבר. עיכ"י עוה"צ. הוא מה שחנפס נקסרה.
 צב' אוחיות ססס סככצ ד"ו. והנה אחד עציאר
 דיני תג' מיעוה סקילה סריפס סרג. שהוא לפייס
 הג' אוחיות. ס'פסרה סהורה שבצ"פ. נעשפ"י .
 עליך נעשפע יעמיד ארץ כל ישראל יש להם חלק
 לעוה"צ. ואח"כ ציארס דיני סנחאקין. שטור לפייס
 אוח ס' אחרונס. הורס שבצ"פ : סגן סרצ' :
 מ"ב. סרע"צ צ"ה ג' מלכ"ס וכו' ואציג דבלעס
 עגריס סוס וכו'. י"ל דקד"ה [סגס דעגריס
 סוס . עפ"ס דה"י ענכילי אוח"ע]. והנה כיהוסק
 סרסוה צבורס על ידו. סדי"ה ד"ס לו חלק כ"סדאל
 קמ"ל :

ול"כ דק"ו הוא. עם קול. דמוס נקי. חס סאסס
 קולס ענכס כח"ס. וכן סא"ס חס קולו דק כח"ס .
 אעפ"כ צעיק נכאן סויס. מכס"כ. מלס וקומס.
 דנעיק סויס :

מ"ו. תוי"ט צ"ה חס אין לו דעיס וכו' חגל כל
 וכו' ע"י אד"ס וכו'. אי"כ לפי"ו סנעל ארעית.
 חס נעמה מעשה ח"ק מעון חצירו. עטור מלסלס.
 דסרי קנאין עונעין צו. וס"י נאספסר להכא
 דעמח"סין להעילא זה סדין והוה דועה לנא נעמח"ס.
 ול"ע :

פרק ט

מ"א [מ"א] ואלו הן הכשרפין וכו'. עשרה הם הכידוכין
 צסריפס (וכמו סענלס ג"כ סרצ עסרי"ע
 חאג"ו). ואי"ה ינצאר צ"ה. סנהרניס חס סניס
 וסנחקין כח"ס ינצאר סלנן חס ו'. ועס ח"י
 סכידוכין נקקילס. חס ל"ו סכידוכין צעיה צ"ד .
 וכן יש ל"ו סכידוכין נכרה. ס"ה ע"ב. מנין סקד.
 לסורה סהכל הוא נחס"ד חלקי ס"ה"י סחועל
 כידון. ויכופרו עוכותיו. ולא חלק נעשו לאצרון :
 מ"ג. סרע"צ צ"ה ר' יהודא וכו' סוקליס אוחס
 דסא על כרדך כולשו אסוריס צסנלס וכו' .
 לא ידענא. דסרי מדאורייתא חד צחרי צמ"ל. סגס
 ססוא דבר סנעמ"ל. דבר שבצ"פ גופ"י הוא מדדנבן.
 וא"כ מדאורייתא פטוריס כולם עסקילס. וא"כ עה
 סוא זה סאוער. סלכך סוקליס חס כולם כדי
 סמחקייס מל"ס סקילה. סרי אין כאן מל"ס סקילה.
 ול"ע להצין הדבר :

מ"ה. הוי"ט [צ"ה] מי סלקה וכו' ורעיוה צקרה
 סמוחה רעע רעה וכו' ועיקר מלהא דכיפה
 סלכה למעס עקי"י. חורה שבצ"פ. סנה סמוחה
 רעע רע"ה. ידוע לך. מה סכחצו . על וסנצחי
 ס"י רע"ה מן סארץ . סוקבא צ"סל . סנה סוקבא
 קדישא כועלס נקנעס ען סרודף אחר סרע"ה. וס"ה
 סמוקבנה מהקבנה לצלחי ידח עמכו כדח. ועוד י"ל.
 דסנה כעסלו דברי חורס לסדי"ס . מה סער הזס
 כ"ו ססחיכוק נעשעש צו מולא צו עעס חרס. כך
 דברי חורה שבצ"פ. כ"ו סחחר עליהן צמו פ"ו .
 מולא צו עעס חרס. וסנה כ"פ"ה איכו עמחייצ
 סעוצר רק צעצר וסנה צאוחס עצירס עלמה. כיון
 סככצ עעס עעמל דליסורל . סרי אין צס עעס
 חרס. וא"כ סג צעצירה ענכס סורה שבצ"פ

[ומהחכם. ומקיים] הפסוק לנען ישוב יי' ומחרין אפ"ו. הנה מוכח מזה שכ"ז שהרשעים צעולם היינו גבני חרון אף על שוכלי ישראל. כסתלקו רשעים. בגבנים מן העולם. כסתלק חרון אף מן העולם :

פרק יא

[ב"א. תוי"ט] זד"ה המכה וכו' וכל מיתה האמורה בתורה סתם אינה אלא חנק. הנה כל הג' מ"י מצוארים בתורה וזכורים צפירוש (הגם להלכתא גמירי לה עכ"ז שמוחיתם זכורים) וירגמו אותם באבנים. סקול יקל. זאט חסדף. זאט ישרפו אותו ואתה. חרצ נוקמת וכו'. כי הרג מהרגו וכו'. אצל חכ"ק לא נזכר כלל בתורה. רק גמרא גמירי בתורה שבצ"פ. לפימה לפייס אות ד' אחרונה. תורה שבצ"פ כ"ל :

תוי"ט זד"ה וזקן וכו' ה"ל למינקט קודם זקן ומרא וכו'. כ"ל דאסמוך זקן ממרא עפ"י ז"ד שמומרא על אצו ואמו. דהרי ה"ד ג"כ נק' אז ואם כענין שצע זכי מוסר אצ"ך ואל תפוש תורה אונך :

ב"ג. תוי"ט זד"ה חומר זד"ס וכו' אלא כל שאינו מפורש בהורס אעפ"י שהוא דאורייתא. דברי סופרים קרינן ל"י. הדברים ההם המה ארוכים בדברי הרמב"ם צספר המלות. ובהשגות הרמב"ם ז"ל ובמלילת מגל"ת אסת"ר. וכל דהוא עפ"י מ"ש חז"ל [קידושין ל' ע"א] למה נקראו הראשונים סופרים [שהיו סופרים] האותיות שבתורה. היינו למה נכתב בכלן אות יתר או חצו יתירה. זכרי ללמוד זה הדין וזה הסלכה. אי"כ דברי סופרים. הוא ד"ה ממש מדאורייתא רק כל מה שלמדו חכמים מן האותיות והסביות היתירים. משא"כ צמקום שאערו מדרבין. וגזירה חכמים והקנה חכמים. הוא מדצריסם. ואינו נלמד כלל מן התורה :

ב"ה תוי"ט זד"ה מה שלא נאמר לו וכו' אצל הכא ידע שבז"א שקיו זה יש לו פירכא וכו' בלא פירכא כמי אין עובטין מן הדין :

מסכת מלקות

פתיחה

לשון הרמב"ם ונק' מלקות היא נקשרת ופי'. וליכ אס סגידקא ככוסה לגרוק סכסכין זקוק יוד

ב"ח. תוי"ט זד"ה אונד"ן וכו' ופירש"י בכל דוכתא דרש ר"ש טעמי' דקרא ע"כ. ולי"כ דכיון דלענין דין לא כינו מידי. נהנה סהורס לדרוש טעמי'. וכל ד"ל כהנה סהורס רשו"ה לדרוש כו' ונראה לי הסקן. דההכרח הוא כפירש"י. דזה דוקא לר"ש דדרש. טעמי' דקרא. דהרי גם זכאן כ"מ לדינא. דאם נהלה הדין בהמעס. אי"כ כשיארע כשהלדיקים הי' להם הכרח אחר לדור דוקא בעיר הזאה לא מוחמה המומן. לא הי' לפי"ז ממונס אצד. ובאמה קיי"ל דאין חילוק. דקיי"ל כרצן דאין טעם למטה. וחלילה לחשוב על חכמים ז"ל דסופרים דאין טום טעם למטה רק דסופרים דאין לאדם מצוא לצא להכלית טעמי' כי הן הנה שכל אלקי א"ס ז"ה. והוא והכעוה ודעוהו אחד. וכמו שאין מצוא לאדם להטיג עלמוהו יח"ט. אשר אינו סוף והכלית. וא"כ גם כשאטיג אדם איזה טעם למטה עדיין יש טעמים כמזקים זלי סוף ושימור. ע"כ אין להלות טמטה צמוס. כי פן יהרס האדם בשכלו לומר ז"ל צהר טעמא. ולמה כזאה לא טייך טעם סהוא ישפור אי"ע מן המטה. ע"כ גזרו אומר אין טעם למטה. ור"ש דרריט טעמי' דקרא. ג"כ ק"ל דאין מצוא לצא להכלית עומי'ן. רק דר"ש ק"ל דאין לחוש לבזירה הלזו. ואדרבא מלה לאדם להטעים טעמי' המלות לשומעי'ן זכדי טיהיו ערבים על טעמי'ס. וכבר הארכנו צום צמקומות אחרים לא עה סאסך פה :

ב"ו. תוי"ט זד"ה וחרומוה ירקבו וכו' ורש"י פי' שבציר אחרת. כלומר לכהן שלא הודה ענהן וקסה לי דמאי מהכי' דהא הי ככסי לדיקים שבחוכה ולי"כ דדברי רש"י ז"ל מדוקדקים. דככסי לדיקים שבחוכה דכאד"ן. היינו דוקא וס טהי טלהס קודם גמר דין. וכיון שבגמר-דין העיר. נגמר דין ככסי הלדיקים שבחוכה. ואסורים צהנאה. אצל מה שמהי"ס להס מחדש אחר גמר דין אינו נאסר. דאלת"ה הרי לפעמי' יארע [עיר] גדולה שסודחה וכנסדך ללחוס עלי' כוה ימים. וכי ק"ד שהלדיקים שבחוכה לא יחט להס לאכול ולסחות. דאס יחט להס אז לאכול יחי' ע"ז טס ככסי הלדיקים שבחוכה ונאסר. זה אי"ל לומר. אלא ע"כ מה שמהי"ס להס מחדש מותר כ"ל :

תוי"ט זד"ה כל זמן שהרשעים וכו' ואלן רשעים ארי' גכ"י. דייק ר' יוסף ערקאמרי סהורס ולא יצק צידך מלמוס וכו' היינו שלא יגבנו

צקוף כנהדרין. סנס וקיים. חוץ וזומני צה כסן וכו' דלא ווקיימין צהעדים כאשר זמס וכו' וכנ"ט סמו"ע. והתחיל צכאן ומעין הקיום. צאופים דלא וקיימין. כאשר זמס וכו'. ולי גרסינן חלק לצקוף כל ישראל יט להם חלק לעוה"ב. איור שקיבל כ"ח עושאו. כן צמלקות צעוה"ז. כיון שלקס הרי סוה כאחיד :

פרק א

מ"א. סרע"ב צד"ה אין אומרים אי"ס הומ"ו וכו'. הזנה סוה. כגון שסעידו צפכינו כהגרסס אנו ציוס פלוכי צצסה פלוכי צמוקס פלוכי וצלו עדים והזימוס ואמרו. עמנו סייחס צמוקס אחר ציוס פלוכי. ומין סרע"ב ז"ל סכח צדיבור הקודס . צפכינו כהגרסס אנו קוקס [צטולד] קילר צלטון. דצלטון סזה אי"ח להזימוס רק להכחיסס : [משנה] או צן חלוס וכו' לוקי"ח ארצייס. כמדומס לי סזס לא קאי רק צמעידין ססוה צן גרוסס. דעוטי"ן אוהו חלל מדאורייתא. משאי"כ צן חלוס. דסוה כטר מדאורייתא. אין סעדים חייציס מלקות מדאורייתא. ואפשר [חייציס] מכת מדרות מדרבנן. ולי"ע צדצר :

תוי"ט צד"ה ססוה חיי"צ לגלות. וא"ת סאיך סס יכולים לחיי"צ גלות צעדותן. וס"ל יוכל לומר מויד סייחי וכו'. ולא ידעתי למה לא כפרס כגון ססעידו סכגמר דינו צצ"ד פלוכי ציוס פלוכי לגלות וצלו עדים ואמרו עמנו סייחס ציוס פלוכי : [מ"ג סוי"ט צד"ה] מטלשין צמוון וכו' דמלקות אפשר צהשלסס. סיגי"ע לכ"ח י"ג. והכני מוסיק דלפילו אמדוהו צעי"ן דוקא מכות סרלויות להשלסס :

[מ"ד. סוי"ט צד"ה אין חלו] וזומני וכו' וכאילו אין סס עדות כל עיקר סרמז"ס. רז"ל כאי"י אין סס עדות צדצר זס סכידון אצל עכ"פ מיקרי"ח עדותס עדות לענין [עדות אחרת. סלא יס"ח חס"י מכת] זו וסחד מכת זו מלמדפין. דמ"ג"כ אסד פסול :

תוי"ט צד"ה וכהרגין וכו' [ולשון סטור ועפ"י זס] סאחרוכיס כאמנין כיון סמעידין על גי"ן סל סעדים וכו'. תמוסין לי סדצרים דלפי סרסס צאין לסקציר סעעס למה אמה [ס"הורס דסאחרוכיס

כאמנין. וס"ח] חרי וחרי כיסכו. וסכס מין סטור ז"ל סקציר סעי"ן לפי ססכל. ולפי"ז יקסס עלינו ס"ח דאמרי"ן צכ"ט צג"ו [עדים וזומני חידות סוה . ולפי דצרי] סטור ז"ל אין כאן חידות ולי"ע :

מ"ו. משכס. אמרו להס חכמיס וסל"ח כצר לאמר ועסיחס לו כאשר זמס לעסות לאחיו. וסרי אחיו קייס. מרגל"ח צפומייסו דכל סעולס. כאשר זמס ולא כאשר עסס. וכ"כ דצ סמחצרים. וסך רוחס ססמסנה לא דרסס כן. רק מדכחי"צ לעסות לאחיו ומעמ"ע סאחיו עדיין קייס. ולא כמל"ח זס סדרס צסוס מוקס צדצרי חכמי"ט :

מ"ט. סוי"ט צד"ה וסכ"י פסורס וכו' וצכר"ח זו סכחצ צחירון סאחרון כצר קדומוס סרמז"ן וכו'. גס סרצ ומסר"ע חג"ז צכפר חלס סמול"ח עיי"ט :

בא"ד. ודאי כל סממעמיס לא יעמו לחיך עד סכצי"ח ראי' עליו מדצרי חכמי"ט ז"ל וכו' . לי סקסן נר"ח. דכל סלער סזס סיגי"ע מוס סמורגל צפי כל סמחצרים לדרות. כאשר זמס ולא כאשר עסס. אצל לפי סדרס צעסכחי"ט כאשר זמס לעסות לאחיו. וסרי אחיו. קייס. סכס מוסדרס סזס לא כפק"ח לן זס סדי"ן רק צדי"י כספ"ות. ולא צמלקות ומעון. ועמס דייק סרמז"ס ז"ל דצרי"ו. סגן סדרצ :

פרק ב

מ"ג. הרע"ב צד"ה חוץ מעי"י גר חוסב. ס"ח סרצ צן ישראל צצוג"ח אינו גולה אל"ח כסר. ומסר"חי לט לצקס מעס לדצרי סהורס. כי סלא דרכי" דרכי מעס. וסכס סגר חוסב סלזס כיון ססי" סוג. לעס יזמח זמ עסס. וסכס סטורי"ע כסצ דצי"ח אי"ל ססר"ח. אעפ"כ עדיין לא כמס דעחי"ט. דצחמח ססר"ח אינו לרי"ן. אצל עכ"פ צעי"ן דמזיד לעסות. וכי ס"ד צן כח סגול צצוג"ח סחות ומסוס פרוטת. כגון ססי" קוצר ססוה ססקר. ואסי"כ כמל"ח ססוה סל חצירו. יסי" כסר"ג ע"ז. וקצר סייחי לו"ר דסכווכס ססוה כסר"ג. כאשר מל"ח אוהו גול"ח סדס כיון סאי"ט גולס. ועיר מוקלפ אי"ט קולג"ח אוהו. אצל מדל"ח צי"חו זס סמפערסיס ומעמ"ע דכסר"ג עיי" סצ"ד. ואפשר לי לומר. ע"ד סאח"ז [מלקות י" ע"צ]. צפקוק וסאלקיס חלס לידו. ססעי"י חמון לפורדק אסד. ח"ת סרול"ח צצוג"ח וסרול"ח צצוד. וסרול"ח

שכח לקום צדור וכו' היינו דור המדבר שכבדו עליהם ארבעים שנה והנה גם לכם לא הי' אלא ל"ט שנה. פסילות מרגלים הימה בשנה שני'. אך כחשב להם השנה הקודמת שכבד הימה הגזירה במחשבה כע"ש רש"י ע"ס. והנה למעשה כביכול המחשבה להסלים ארבעים. והנה כלמד במקורה. כמו ע"ס כחשב המחשבה צמחין להיות כוכב לארבעים כמו כן כחאן לענין המלקות. יהיו ל"ט במעשה. ומכה הסוכות. היינו ארבעים תה"י רק כעין מחשבה והיינו יל"ף כ"ל. וזה לדעתי ג"כ מ"ש ציומא [פ"ה מ"ג] לא למעלה ולא לימטה אלא כמל"ף. ופירשו זו בגמ'. כענגדכ"א. וכיון שבאנו לכלל זה אבאר לך את הנלמד מעם זה. ובאמר זה עפ"י דברי זוה"ק פ' תשא דף ק"ץ [ע"ג] אמר דני יוסי לא היה אבא רחמן על בני כקוצ"ה וכו' ואע"ג דאגזים וארים רבועה אחתה אימא ואמתתתה דדרועא ימינא. וקם רבועה בקיומיה ולא כחית לתתא ולא איחשבד בגין דבעיטא חדא הוה תרוייהו איור דאגזים ואיהי דאחידת צימיכי'. ואי תימא מכלן. מעלה דאיהו דאחגליא דכתיב לך רד כי שמת עמך. שרי לארעה רבועה. ומעשה דלא הוה ידע אורחא דאמא שתיק. כיון דאמא קוצ"ה כך. אנקיד ל"י ובגמ' ז"י. ואמר זעתה הכימה ל"י. מיד ארביס מעשה. ואחיד דדרועה דקוצ"ה. דכתיב זכור לאברהם דא דרועא ימינא. ובג"כ לא כחית רבועה. ואי תימא אמא דאיהי רבינה לאחדא ברבועה דמלבא אן הוות דשצקת עלה לנעשה וכו' צכה ר"ש. ואמר חד מלה מליטון יילין דלחישו לי מנו ריש מצינתא דג:תא דעדן. דלא אמרו צאחגלייא. מלה דא סתרא איהי ואימא לכו בני רחומאי וכו' אמרו לי צלחישו ואכא אימא צאחגלייא וכו' חוצא דעבדו עמא דלבר ואשתתשו ז"י עמא קדישא. צאמא האנו דכתיב קום עשה לנו אלקיה וכו' ובג"כ אימא לא הוות חונן וכו' ובגין דלגא הוה ידע רחומא דאימא וארחא דינה אמר לנעשה וכו' ודא הוה דלחישו לי צלחישא דלא חזי לג'אה. דצרא וא ידע. ויחמי דהא רבועה אמתתתה יידחל תדיר. אבל תרוייהו בעיטא דא ובעיטת חדא עכ"ל. הכך רואה דכך הוה אורחא דמלבא לאגזים ולהרים רבועה ואמא קדישא מלבוח שמים אחידת ברבועה שלא להכימה לרדת ימטה להכות את הבר. תרוייהו בעיטא חדא (ובזה פירשנו מה שבפ' שלח. צמעה המרגלים. אמר נעשה. ועתה יגדל נא כח אדני. כאשר דברת לאמר

והרולח צבונג. טורג טור צבונג את הרולח צמזר. חס מות. חס גולה. כי מאל עמקו ומחצות הטר חס. וכעלויב הדבר צבר חוס. כיצת כל הסיבות הוא הידע. שאגר חוס צבונג כחייב מיתה מקודם לה. סנה אינה לידו הדבר הזה ליקח עמו נקם ע"י הציד ר"ל :

פ"ז. תרי"ט צדיה טרג וכו' כי מן העיר אינו רשאי ללכת מפני רליחה ראשונה. רש"י.

לריך לי עיין. וכי לא משכחת דמת כה"ג. וקודם טעם הרולח לעירו חזר וטרג ע"ס צבונג. אעפ"כ אינו גולה רק משכחה למכונה. וליע זהו חס הדין והסלכה כך הוא :

פרק ג'

ט"א. תרי"ט. צדיה טרג על וכו' פאה עשו השונה צ"ד של מעלה מוחלין להם וכו'. כע"ד"א טונה ישראל עד י"י אלקיד :

פ"ב. תרי"ט. צדיה חף טרה אחת וכו' תקפו החוס' דאיכ תרועה סוף עולה בק"א. י"ל לדעתי טקלוקס דק"ל לרי דשאכי תרועה דגזירת הכתוב הוא [וכן] בערלה וכלאי הכרס. ר"ל :

פ"ג. תרי"ט צדיה טוחמי וכו' רש"י והלדיקו את הלדיק וכו' דקסו טלא ילקס. פירוש והלדיקו את הלדיק מיוחד. ע"כ לומר צמקום טיע מעשה לדיק היינו טיע זהו הענין בג"כ מלה עשה. שווא מעשה לדיק עזה דרכו למעשה המורה. הלדיקו טלא ילקס על לאו טעבר :

פ"ד. כעס מלקין אורו ארבעים חקר אחת טכאמר צמקער ארבעים. להציב עפ"י קום טכ"י.

למה סיפה כזאת. ולא כאמר צפירוס צתורה מקפר הטעם ותלמים. אבאר לך את אשר עם לצ"י. והט"י יאיר עיניו צתורתו. ראה זה מלאחי. צתרגוס יזכנון [דברים כ"ה ג] צמקום ארבעים יכו ארבעין יל"ף וחקר חד ילקיני'. והנה כפי הכראה רואה לפ"ס. ע"ש צתורה [ארבעים. וחז"ל] קבלו רק ל"ט. ולמה ככתב ארבעים. הוא טמכה האחת אחר מקפר ל"ט לא יכה צמקטת. רק כעין מחשבה. יעס ידו ללקות. ולא יוריד ידו להלקות. ולטון יל"ף. ר"ל היינו יעשה צדו כמו לל"ף טעמפיו מחשבתים כמעט עד לארץ ואינם מביעים לארץ. ור"ל דקבלת חז"ל זהו הוא עפ"י מקורה. כעקר ארבעים. צ"י ר"פ. דין ארבעים יכו. ואידך ארבעים

לאחר. ט"ס לרקדק. מהו ועמ"ס. איז זמן נא
 לשלול. גם מהו. סלאחר. וגם יס להחזוק מהו
 שפירות. יגדל נא כח ארבי. אך הוא לדעהי עפ"י
 דברי הוזהר הכ"ל. שצמחא העבל אימא קדישא לא
 סווח המון. ולא הי' [מי] שיחבנר ולאחז ברלועם
 דמלכא. עד שהקב"ה חקיד ליושה צבדי שינין הוא.
 ויאמר זכור לאצרתם. ויאחז ברלועיה דמלכא. והכח
 עשה צמחא המרגלים שלא הי' הפגם צמחא. אמר
 עשה. ועשה (שאין זה כעין חטא העבל אשר
 אימא קדישא לא סווח המון. הנה) יגדל נא
 (ויחבנר) כח ארבי (ויאחז ברלועיה דמלכא כהחוב
 צבדי) כאשר דברה אלי (בשעה המון הכ"ל. דברה
 אלי ברעו צבדי שאנין) לאמר (היינו לווער לך
 זכור לאצרתם. עשה אין מן הלוך לזה כי אימא
 קדישא אחז ברלועיה כענהגה). והכח יס להחזוק
 פגם שהקוד הזה לחיטו לר"ש צמחא. עכ"ז
 צהכרה הוא שיהי' הדבר הזה מרומם צהורה. כי
 קוב"ה כל מקסורין וכל [ענין וחילאין דלי' גלי'
 לון צהורייהא. והוודר אי' שבכאן ברעו סקוד הזה
 עקפר ארבע"ס הוא ברעו צהוה מ'. ואוה מ'
 ברעו במלכות' אימא קדישא (עין [צב' עאורי
 אור] דקמאחדא] ברלועיה דמלכא. הנה רמ' הסי'
 צהורהו צמחוייב עלקות. צהגיה המלקה לעקפר
 מ'. הנה המלקה ערים הרלועה צליווי העלך. וליענא
 [קדישא מלכות' המרומם צהוה מ' מאחדא]
 ברלועיה. ע"כ ארבעין יל"ף. ע"כ כשאין כאן עדיין
 סמקפר ארבעים שהוא מ' יכה המלקה. רעו
 כשאיענא [קדישא לא סווח המון עמחה] הפגם ח"ו.
 עשא"כ צהגיה לעקפר מ' יל"ף כי אימא אחידה
 ברלועיה. הנין סדבר ויוכעס לך. ויס [לווער עוד
 טעם למה נמקר] הענין יס פסוק דסקי' צהר
 להורות שפסקה דהין חקך צמחאסיה ע"י מקפר
 ארבעים אצל מה לקר' :

מ"ב. הוי"ט צד"ה כפולה וכו'. ועלמתי ירוסלמי
 דרריס (הפילו הסופע) אל חקרי [הפילו
 אלח וסכפיליו. הנה אוח] ב' לא ככה רק נמקר
 צהור' שצמ"פ מלכו"ת. הנה אוח ב' ג"כ מרומם לעלכות
 עין צב' עאורי אור. והנה [נמקר] אוח ב' רומם
 ג"כ כ"ל כשאיענא קדישא ח"ו לא סווח המון (או
 צמח"ר כשהמוכות גורמים שאינם אוחז ברלועם.
 אז) והכחו וכו'. הסי' יל"ל את עמו ישראל :
 מ"ז. רחצ"פ אווער רלה הקב"ה לזכות את ישראל
 לפיכך הרבה לסם הורס ועלוה. וע"כ צל

ידה עמנו כחה דכיון שהרבה לסם הורס ועלוה .
 אפילו פושעי ישראל עלאים עלוה כרעון. וכיון
 שמקבל טרפע מוכחו על המצירות סיו יחמנב על
 רוב שלום על המלות שפעסה כיון שפצירה אינה
 מוכנה מלוה. ושיך שמנין לקיום עמי עלקות. כיון
 שלקה הרי הוא כאחדך. הנין סדבר. כ"ל. וי"ל עוד
 להיוה דהני חייב על הראש שחיס ועל הזקן חמשה.
 ואם הקסם לך למה כזאה לוח אוהבו הסי' שיהי'
 על דבר אחד המצרה כמה לאוין . אצל יס צוה
 מוצה לישראל עם קרובו. דהיושע ולא עבר מצירה
 נוהנין לו סכר כעוסי מלוה. כמלא היושע ולא
 גילה פחה ראשו חקנו נוהניס לו סכר שצנעה
 מלוה. ה"ט רחצ"פ רלה הקב"ה לזכות את ישראל.
 לפיכך הרבה לסם הורס ועלוה. צריצוי. שיהי'
 דצבר אחד ריבוי מלוה. ע"כ סמך לכאן. פסכתא
 שבועות. דדמיא ג"כ לזה וכמ"ס צנו'. הנין
 הענין. וצזס יתורן לך ג"כ קושייה סהוס' (סניא'
 סהוי"ט צד"ה שבויות וכו') :

שבועות

פרק א

מ"א. הא דתנא שבועות צרישא. ה"ל לתקדים
 ידיעות. ויהורן סדבר. דהנה סרעניס
 ענה וצמחו השצנע. לרעע עמנין חרי"ג. והנה לא
 השא את סס י"י אלקדך לסוף טוה ל"ה עמנין
 חרי"ג. וא"כ להרעניס. כשכצנע האדם צמחו י"ה
 צאמה. מקייס ע"פ וצמחו השצנע וגם מקייס עלי"ה.
 לא השא וכו'. ויס לו סכר צ' מלוה. חס סייך
 למאמר רחצ"פ רלה סקצ"ה לזכות את ישראל .
 לפיכך הרבה לסם הורס ועלוה. ע"כ סמך לזה
 דין דצבוות סיס צמחו זו סמנין חס. שהוא
 [מקייס שצנעם אחת צ' מלוה] :

מ"ב. הוי"ט צד"ה הולה וכו' אלמא קורס ידיעה
 ענוטיס חס. דהסי' רבלי ססידיו יעמוד. ולא
 יאוכס ללדיק כל חון. ועדסינקו מענו סממירס ע"כ
 יס צידו עון אשר חסא צמזיד. אי"כ עונותיו
 סקודמים ברעו לו גם סעצירה ססוף. ע"כ לריך
 לכפרס. יעשפני י"י אעה :

מ"ד. הוי"ט צד"ה אמרו לו מה וכו' טוה הי' אחר
 דורו של ר"ע דכהנ סרעניס צפ"ד מעקרה
 סקרו וכו'. סן אעה טוה ססרעניס י"ל ססטיב
 לר"פ

ויסם המלך שלמה חם הסקף צידושים כאזנים .
משא"כ עמוד אגן זה עקר לגמרי לקרותו זה :
כ"ל :

מ"ט. חו"מ צד"ה שנועה שאוכל וכו' ושמה ים
לחלק בין אוכל לשלא אוכל. חוס'. לדעת
החילוק הוא כפשיטו. שנועה שלא אוכל. היינו
שיעור אכילה נכזית . וא"כ על כל כזית מענו
נחסר שלא לאכול. כיון דאין צריה נזירה כזית
הדיר א"ע. חסור בכל כזית ומענה [שנועה] שאוכל
כבר זו [סיינו] כזית שיעור אכילה. וכיון דלא נודע
נזירה כזית המחייב א"ע. אין צריה ומחוייב
לאכלה כולה. וכ"ל דאילו אמר מכבר זו צמים .
הצריה צדו בין אלל שאוכל. או לא אוכל. כ"ל :
מ"י. חו"מ צד"ה עפי עלמו וכו' וליכא למידק
דכינף דוקא כשכפל אגן אגן כי אשה. דהאי
דכפלה שאסא סיינו עשוס גילגול הוא וכו' . ואי
חקשה דלמא לאו עשוס גילגול. רק מושבש עפי
אחרים לריך לכפול אגן אגן. וכ"ל דלמדו מהמקורה.
שנמסר לקרות נפסיק בין אגן לאגן. להורות
דמופקין סן ואיך על דבר אחר. כ"ל :

פרק ד

מ"א. חו"מ צד"ה וליכא כוהנא וכו' וסיינו דנבוא
דאחאריקן למעוטי אגך מערש רשי' דחא לא
מעיד וליא מעידין אוחו. לא מעידין אוחו ודאי
מדרבנן הוא. דסרי שמוען צ"ט אמר ליכא עמוד
על רגליך ועידו נך. ומאוחה מעשה וליך סיקנו
לא מעידין אוחו :

מ"ב. חו"מ צד"ה או שאמרו לו וכו' וכחז סרין
דאיכא למידק כיון כבצר אמרו אין אנו
יודעין וכו'. ולי' הקטן נראה. כיון שלא שאלו
אוחן הצ"ד שיעידו צה"ע רק הצ"ד שאל אוחן.
ולא הסגינען. הגם שהם השגיבוהו אין אנו יודעין.
יכולין לחזור ולהעיד. ולא עיקרי צום אחרים
ומגידיים . כ"ל ול"ע דבצר. בדברי הסוקים :
מ"ד. חו"מ צד"ה שתייה חייבות וכו' וקפ"א
גוסקות דאחארי וכו'. ולי' דאין הכוונה על
שתייה- רק זו או זו :

מ"ה. מעניע אחי עליכס חס לא הנאו וכו'
ר"ל מעניע אחי עליכס צלילה חס לא הנאו
וכו' :

מ"ו. חו"מ צד"ה וסאנא וכו' פירסיי פגס נמולט
כמוסא

לר"ש צדור אחר. אגל לא ארע. דסרי שתייה סיו
חלמדי ר' עקיבא. וסיו הצרים. וסא ראי' אוחו
חלמדי צמי ר"ג רסזי הוא. וגם נקאכו ציחד
כעצו' נקאסדי [ד"ד ע"א] וסאס רניכו הקדוש לאס
חס ר' מאיר מאחוריו. ע"כ דעא סרעצ"ס ז"ל
בעלמה ממכי :

פרק ב'

מ"ב. חו"מ צד"ה וצטיר וכו' עד כי אשה יי'
מחסי עליון שמה מעוכך. צננ' לא אמרו
רק עד כי אשה יי' מחסי. ועיין המעס נס' מעה
עשה :

[בא"ד] אגל סרעצ"ס צפירוסו ונחצורו וכו' לא
כחז ג"כ אלא מחצור ארוענך . כ"ל .
פירוסו של וצט"ר דמחסיין אינו אלא מחצור
ארוענך. סנו כאמר מחצור סיר הנוכה וכו' משא"כ
איך לא כאמר צהו ס"יר. ואיך דקאמר צברייהא.
רק לשעריה מן השנעים. דסרי ריב"ל מסרר לסו
לסכי קר"א וגאמי :

פרק ג'

מ"א. סרע"צ צד"ה שנועה שלא אוכל ואכל ושהס.
אש"צ דשה"י בכלל אכילה. וכו'. ור"ל אי"כ
כאשר אקר ע"ע שאכילה כאקר גם צשה"י. אשע"כ
[אינו] חייב אלא אשה. דה"ל כאוכל וחוזר ואוכל
נשעלס אחד :

[מ"ד. חו"מ צד"ה] שאחן לפלוני. נמרא. מאי אהן.
אליעזר לרקס לעמי מושבש ועמוד מער סיני
הוא. כלומר וסאן לקמן כשצט לקיים השלוה ולא
קיים. פסור וכו'. לכאורה [הוא עלי לאוקעי']
נעכצר כהן שועב. ובאושא התקיו סעצצו וכו'.
ע"כ ר"ל עכאן דגם סעצצו לא מיקרי עובר עדי"ח
דשפיקו רק לעוצה. ומ"ע סאמר א"א צהקכה
[חכמים בגון זו. שומעין לו וכענין סאמר חז"ל
נעלמס צענין תקנו מחזטה חמה מעסי ידי'
וסאמורה א"א וכו' שומעין לה] :

מ"ח. חו"מ צד"ה על העמוד של אגן וכו' אגל
של זסז לא שתייה סלכך לא אפיך וכו' .
ולי' דעל של זסז שחא אגן אינו שחא וסקר
דגם זסז [סחא] אגן דומס כמוסו וקסס כמוסו .
ומן סררך לקרותו אגן. לחתיכס גדולס זסז וכו"כ

ברכה

שבועות פרק ד

משולשת

כחובתה מאלוים ובעולם מנה ע"כ וקוחה דעין לא ידענה וכו'. והנה בלעת דברי רש"י הם לשיעור גדולה וכו'. אבל לדעתי דהנה צעיק דוקא שיפקידוהו ע"י כפירה עדותם. ועוון. ודאי. וא"כ איך לווער פג"ם רואין אותה כאילו היא שפחה וכו'. דאם ירלה סאז להשיאה לו. אין כאן עגם. וא"כ לא עידי אפקדי. ע"כ פירש רש"י זכאן. דאפקדי ועוון כי בחולם כחובתה מאלוים ובעולם מנה. ואשילו הוא ישר אוחה לא יתן לה כחובת רק ענה. ומן הדרך לדבר זה בארובה רק אין הזמן גורם כנה עד כי אקח מועד א"ים :

פרק ה

מ"א. צרהוקים ונקרובים. סגס טען סדרך לספקיד ציור אלל הקרובים. חנא רחוקים צרישא. דכחא בצבועות מעדות צרהוקים אלל לא נקרובים. ע"כ זה סוה זכאן סרבוהא צרהוקים ונקרובים כמו זכאשים ונכשים :

פרק ו

מ"א. הוי"ע גד"ה טבועה סדיינין. כהז סר"ז דקיעה הפלא צידי כדאשכחן באברהם וכו'. והמחו סהום' דטבועה סעדות וציעוי ופקדון וכו' ליציעו זהו אלקוים הפלא ע"כ. וכל דהסליחות על סעבר סיי עזור יחקה. שהוא עמוד סדין. זהו צעיק נקיעה ספן. דבר מוגבל. ספן. ולכך טבועה סדיינין דייקא. צעיק נקיעה ולא טבאל טבועות. וכלעד דבר זה ג"כ מנה דכהז טס ויטס סעבר חו ידו וכו'. ויטענו לו ע"ל סדציר סז"ה. סנה ג' סינות ע"ל סדציר סז"ה מיוחרין להורות ע"י סדציר סז"ה דייקא. דהוס כעין טבועה סדיינין צעיק נקיעה. לא טבועות אחרים. וסא דאי דלא אשכחן נקיעה צנה ססעציע יעקב לעטו. וכן מה ססעציע יעקב ליוסף. הגס טבאל לו יעקב סיס נא ידך מהח ירכי. לא עטס יוסף כן רק סטיצ לו אככי אעטס כדצדך. סנה סינות אככי ג"כ מיוחר. אלל דקדק לו יוסף. זעלעמא סעבר. עטס כדציר יחקה טטוא עמוד סדין סוכרה לנקיעה. אלל אככי אעטס כדצירך. עמוד סהותה זו סורס. ואין מן סרדך לנקיעה. והנה הודס לו יעקב אככי. וא"ל סעצעה לי קסס. ויטענו לו נכסס. זה מה סכ"ל :

מ"ה. סרע"צ. גד"ה סעצדים וכו' דכה"צ על כל דבר פטע. כלל וכו' כלל ופרע וכלל וכו'. ככהז טבועות. כל"ל ופריט וכל"ל. כגד עדה ור"צ חק"ד. וכן צי"ג עליונים דעיקה כי ספן חק"ד סוא. והנס כתיב עולם חק"ד יבנה. עיין זואר [יחור ל"א ע"צ] זעקוק לא טטא חו טס וכו'. דחי ע"י טבועה עקרי. עחטטא טסס סקדוע סחקוק על סהסוס טלא יעלס וי"ף חו טעולס. לולי טטיי זחקדו. טולה חו סעללך יעזריי. והוס ככין סדס עולס חק"ד יבנה. זכאפטר סעטכיל יוכל להטבוק. ע"ז. טעס. לטא דאין כטבעין על סקרקעות. ע"ד יסד ארץ עכו"י זל חמוט עולס ועד. סהוס כלנעס וכו' וירחתי להרחיב סדיצור :

תו"ט. גד"ה טעור חנס וכו' והעיסני לטס לא סייך טאלס זקרקעות וכו'. וכל דטאלס סדרא צעיקי. ועפ"י סרוב כטיטאל קרקע. לא סדרא צעיקי. רק יחפור זה או יחרוט זס וכיו"ל. וא"כ לא סדרא צעיקי כמות ססיטה. ח"ט סרעצ"ס והרע"צ. ע"ל סר"צ. אחרווייהו קאי. אקרקעות וטעדות. כ"ל :

מ"ו. הוי"ע גד"ה וחכמים וכו'. וכפירש"י סהס דעידוע פטעיות דקאזור דסיינו טלינו כחוז כלל זקוקעס. ועקריין ל"י לנצרי עפרטה טוערין לפרטה חס כקפ וכו'. סנה קבלה רצוטינו זחורס טצעיפ דהספיק עפרטה חס כקפ כהערב זבזירתו יס"ט. לפרטה טוערין. והגס דקלר כה טעצריי להסיני ריז עילאין כאלין. רק להטאים זקוד יי אטר חלק להס סטיי זציקס. להס גילה טעלמוי. ויאלכו ויטענו ויחטירו. עכ"ז רעות לכל אטר זטס יסרלל יכונה להטבוק זכיעו איחה רוח ועטע כפי קוע טכלו. וכל דיע לרנח זחורס זכאן. מה עפרטה חס כק"ף חוה צע' טוערין. טהוא להטעניענו חו דכה"צ יכין ולדיק ילנב. ילנר ולא ידע וכו'. לעוין ללדיק חיל חומא. וסוא ע"ט רבי [ע"ז דף ע"צ] זרדך טעקר עולמו לטוערין. וסארין סרעצ"ס ז"ל זדצרים אלו. וכהז לולי טעטחנטיס סיי סעולס סהו ונהו. כי חוה טבעון גדול מן סאדס. לעקוד כטעו זציעס דנה זככונה צעיעס וזכארות זכדי לאקוק יבנה וחסב. ומה סככק יוליח לזכין עגילות וצירנות. ויבלס זענו. ואח"כ סוא ילך זרדך כל סארין. ויטאלו סככטיס והעגדלים ללחיים. ואין לך טבעון גדול מזה. אלל סטיי עקר עולמו לטוערין. ססס סחומא סה טעור כטעו וככטיו ועסק עכעו עליטס.

סוא

ואתם לפוס רישא כחז כן וכו'. ויש לפרש דקמץ ל' אש"ס היינו קרן. כד"ל. והט"ז לא אשמו בראשו ומנישמו יוסף עליו. דהכונה אשמו"ו היינו קרן : הרע"ב גר"ם משלם לא סכל וכו' אבל ומה מחמה מלאכה וכו'. חמישי לעה לא סמליה סהכא גם צפאל. חיוז קרנן כנון דמען מהה מחמה מלאכה. ובאמה לא מחמה מלאכה מהה נמלא דפטר אי"ע צפונתו. וחייז קרנן כהסודה אח"כ :

מסכת עדיות

פתיחה

בשהשלים לדבר על הדיינים וכו'. וי"ל לומר אידיי דמי צפונות והכי צפונת סעדות. קידר אח"כ ע"כ עדיות :

פרק א

מ"ב. תו"מ גר"ם שמוי אומר מקב וכו' סמי עושין מענו ז' אכילות אחת צבורי ואחת בערב וכו'. וי"ל דהלל קוצר כיון דצקרא לא חזר אכילת לח"ס רק צבקר. ולח"ס צבקר לטצו. לא חסניק לטיעור העיקס רק לטעודה אחת : מ"ד. שהרי אבות העולם וכו'. קרא לטמאי וסלל אבות העולם. וכן צואה קראן אצ"ה סעוליס להיות שמואי מצחי"ה הצבורות וסל"ל מצחי"ה סקדיס. ע"כ זיה סלל מקילין צרוב. וצ"ע להוערל. וסכס האצות. אצרס עדה מדה חסקי"ד כמד"ל. ויקע אצרס סלוק וכקוע סכבצ"ה. וילחק. עדה מדה סגבור"ה ופחד. כמד"ל ופחד ילחק ס"י וכו'. ע"כ גם לסלל וטמאי קראו אצות העולם :

מ"ה. תו"מ גר"ם שאין צ"ד וכו' ואל יקטע צנייך הליך סחורוכיס גדוליס וכו'. וי"ל דר"טו לומר. דמי כן הוא כל מה ססודור סוה מרוחק יוחר ען סודור דעה סקבלו סמורה. דעהס וסכלס מהמעטת. ועיין בכתבי סאר"ז"ל בעטכח אצות. מעס קבל סורס מסיכי ומקרה וכו'. וכן סוה צענין לקיחה סכמעות. ען השיעור קומה סל סכמעות. חחילס צלו ען סמוח סצראס. ולא"כ ען צחי"ה סרועות וכו' עד כי צדור אחרון. עקצ"ה עסיחה עיין כל זס צפי' סנלגוליס לסאר"ז"ל וסנין :

שם. דסל אסכמן רבא דסוס גדול ערנ יסודל וכו'

סוה סכל עצור איהס לריק וחי"ה. וזס [יוכח] אסר מפרסח אס כסך כאלר אסיר יאעיר כ"י סו"ל ז"ה. צפי' סומרין. כי סומרין. סומרין סכסך. למי אסר יאמר ססיי כי סוה זס. אסר לו משפער סכסך ססוה. דוק וסחצוק צרנה סזה. וסוה דבר ככז :

מ"ז. תו"מ גר"ם שמוי יטבע וכו' סלס ססקרון דבר סכל עינז סוס ועורי צסוק וכו'. לי סקמן סמנה סוה. דלפי"ז. צנע' דסמפקיד [דף ל"ה ע"א] לעס ל"י ללוקמ"י. צמלמינו לוס לעלות. ס"ל ללוקמ"י צכי סלי בווכא :

פרק ו

מ"א. תו"מ גר"ם כסנין וכו' ופירס הר"ן וכו' דקד"ל וכו'. ולולי פירוסו. י"ל דקד"ל דצמודס צמקלת. ועד אחר. דכפקל לן סצונס ען סמורס. רסוח ציד סצ"ד לססציע אה מי סירלו. או צמד אחר יטציעו אה סעד קמ"ל. ולא יסלס לסורות דכ"ע סצונות ען סמורס סוה. ליטצע וליפער. כ"ל :

מ"ה. תו"מ גר"ם ען לכזי וכו'. כיון דצחד צבא [מחכיין] ליק דסוס זו ואל לומר זו. ע"כ. צלל זס אימערין ללסמוטיק פועליס. דעלס קאי פלונסא דצן כסך. כי"ד אלו ואלו צלין לידי סצונס סוה. דלינו סגן לעס יטצע. סרי לא ירויח כלוס צצונתו. דלל כחייז לו אציו צדיבור צעלמל. כ"ל: מ"ז. כעס סלמרו. ספונמח וכו' יט לפרס דסחכל ס"ק. דסכס. ספונמח. ועד אחר מעידה וכו' [כחוצות דף ע"ז ע"ב]. סבר רעי צ"ה למיער סצונס דלוריית"ה. אחר רבא סחי סצונות דצבר וכו' אלל סצונס זו מדרצק וכו'. וסכס גם צכאן כל סצונות סכ"ל סס צודאי מדרצק. ואלר סחכל [אל יקטע לך] חיק יס"י כח ציד סחכמיס. לססציע צסס צמקוס סלין מחחייז ען סמורה : וסרי סווערל דלל ססל גדולה ורצס סוה. לזס [קלמר סחכל. אל] סמנה ע"ז. כי יט כח ציד סחכמיס לעפוס כוח. מעסי חיקון סעולס. וכסס סלמרו ספונמח וכו' דגס לסס סס אלרו לססציע ולין זס סצונס דלוריית"ה כסצרה רעי צר חמל. זס עס סכ"ל צפטיעות לסון סמסכס :

פרק ח

מ"א. תו"מ גר"ם ארבעה סומרין וכו' ועס סכסז

הוא ע"ד שכתבו המחקרים. הגם שהאחרון משיג יותר. עכ"ז הראשון יותר גדול. שהאחרון הוא כנכס הלופה על גבי הענק. שהנכס לופה יותר למרחוק :

בד"ה ה"י גדול וכו' וחלל מיהת אכתי הא דקתני עד שיהי וכו' ונשנה שאינה לריכה הוא. כ"ל לריכה להורות דהגם דהצ"ד האחרון לא ה"י גדול צחכמה וצמין מן הראשון. וכשצחכו הדבר צמיינס וחכמה. וה"י רלונס לנעול דברי הראשונים. רק שעמדו למינין. וזיררו חכמתם וראו שאינם מביעים לחכמה ומינין הראשונים. והנה פסקו שאסור להם לנעול דברי הראשונים. ואח"כ טוב כתגדל הצ"ד האחרון צחכמה וצמין אזי טוב רשאי הם לנעול דברי הראשונים הנין הדבר :

מ"ו. תו"ע ד"ה למה מוזכרין וכו' וא"כ מואי קו' וכו' דהא אפשר ש"צ צ"ד צאחריה הימים ויראה לעשות כדצרי. וכל עפי' דברי מרן הכ"מ ז"ל (הצי"ח התו"ע ליעיל צמטנה ה' צ"ה שאין צ"ד) כתב דצחמינות המושכה קיימו וקבלו שלא לחלוק על התנאים וכן צחמינות הגמ' קבלו שלא לחלוק על האמוראים. וכל דמסתמא כך ה"י צדורות הקודמים התנאים קבלו ע"ע שלא לחלוק על אנשי כנה"ג. ואנשי כנה"ג על הכצי"א. א"כ יקשה שפיר למה הזכירו דברי היחיד כיון שהדור האחרון לעולם לא יחלוק על הדבר והנן. עוד י"ל כשחולק יחיד עם רבים צא"ח דור ועמדו לומינין. ופסקו הלכה [כרצום. גס] היחיד מוכרח לפסוק כרצום. שכן הוא הדין תורה הלכה כרצום. ובההוא דאשכחן ציריטלמי צההוא דכרוצ [שרלו לפסוק הלכה] כר"ע וא"ל ר' שמעון לאו חזירי רבו עלי הנה גס היחיד הורה צימיו כרצום. א"כ כרחים דברי היחיד לגמרי גס צצ"ד האחרון שגדול מהראשון צחכמה וצמין כיון שכבר איפקה הלכה צדור הראשון. והיחיד החולק צעלמו עשה מעשה. כרצום החולקים עליו א"כ למה הזכרו כלל דברי היחיד כיון שכבר איפקה הלכה. ח"ט כדי שאם יאמר וכו' וזהו יוכח לנו ג"כ לשון הרע"צ. שאמר כד"י לנעול"ס. ע' צחוי"ע :

כן. אשר דצריהם הוא צהיפך והנה ג"כ שמיים צונסכתא ז', והוא צחמה התכללות החקדים צנצורות והצנצורות צחקרים. ואלו הדברים שחזרו צ"ה להורות כצ"ט. הוא צמקוס שכתחמתקו הדינים צפורטס. וטבו לאחדים מונע עם החקדים וחזרו צ"ה להורות כצ"ט. כי הדינים צפורטס. הן המה חטובים כמעלת הזהב על הכסף וקלרתי והטס הטוב יכפר :

פרק ב

מ"ג. תו"ע ד"ה שאין קיום הגע אלל צחומיו. פ"י הרע"צ העדים החמומים וכו'. ולא רק לפרט כהלכה וכו'. וכל דהא אמרינן צגע דצעינן. וכחצ לה ספר כריחות וכתן וכו'. ואס כתצה היא חין כחן וכחצ. ע"כ צעינן עכ"פ כתיצת העדים על חתימתן דהוא כחילו כתצו כל הגע צטליחותו. וא"כ לפי"ז אפשר ככתצה היא. צאפשר לא מהני עידי מסייה לחוד צלא עדי חתימה זה מה שכל צדך אפשר :

מ"ד. תו"ע ד"ה צכ"ס וכו' ומקיים הרומצ"ס והט"י קרא לכנסת ישראל כר"ס וכו'. כוונתו לצאר למה כינו יצינתן צטס כרס הגס שהיו יוציין טורות. ה"ל לומר. צפורי"ת ציצכ"ה. חצל להיות טזה הטס קראן הט"י עפי' הכצי"א. והנה לטס אמר הכצי"א. ויקו לעשות ענבים ויעש וכו'. וכהיום שיעצו טורות ככרס ללמוד. הנה הוא לזכרון לפכי הט"י שהכרס כבר הוליא פרח וי"ן חין והלליה ועשה פרי ענבים. וחדע עוד כר"ס. הוא צגי"א עשרה טו"ת. טיעור קומת הקודט. וקודט ישראל ל"י :

מ"ה. הרע"צ ד"ה טכאמר וה"י עדי חדט צחדטו. כטיצא חדט צלותו החדט טענה צו יולא מניהנס. ולפי"ז אס כחעצרה הטנה אהו חדט טעצור אינו עולה לו. ומנהג צעינן אמירת סקדיט אינו כן. ואפשר לומר דלח"ק נפקח לן זה מן עדי טנה צטצחו. כמו שהטצחות אינס חלויס צצ"ד. כמו כן חקדיס טעינן זה אינס חלויס צצ"ד. וע' צחוי"ע :

פרק ג

מ"א. כל המעמולין וכו'. קחטיט עשרה דברים דאיטלגו צ"י ר' דוסא וחכמים צכל הט"ס. וטעידו

מ"ב. אלו דברים שחזרו צ"ה וכו'. עיין צחוי"ע. והנה חדע הקורא כעיס. צית טמאי הס מנחי' הצנורות ע"כ הס תמיד צרוצ לחומרה. וע"כ הס חריפים ומחדרי עפי'. וצ"ה מלך החקדים. ע"כ דצריהס צרוצ לקולא. זולת צמנה מקומות עליט

גרקין ר' ישמעאל. ה"ל לקדר עדותו קידם דברי ר' יהודה ור' יוסי. דר' ישמעאל מקמי שבתם ה"י: מ"ו. תו"ט זד"ה שלא יהיו חומרים וכו' ועוד קאמר כלומר וכו'. ולפי"ז אינו מוזנ מה דקאמר זרישא ולא ליעשות שעה אחת רשע וכו' עם הרשעות בחזרתו. ולי"ל כתיב תו"ט זע"ז זד"ה איני שבעתי וכו' בשם הרמב"ד שהראשונים שקבלו מהם עקביא וחכמים היו מחלס על מחלס. אי"כ שלא כדין יעשה עקביא כשיחזור:

והעידו כ"ז ג"כ בשעה [המחלוקת]: מ"ז. ארבעה ספיקות ר' יוסע ומואל וכו'. יש להעמוד למה קידרו הארבעה דברים של ר' יוסע קודם הארבעה דברים של ר"ג. [וכ"ל לומר] להיות נשכח עדיית זו זיוס נשכית זיוס שהעצירותו נשכחיתו. [וה"י] זה צעזור [שליער לר'] יוסע. הנה קידרו דברי ר' י קודם כדי לפייס את ר"י. וגם דברי ר' לזוק קודם. דגם צנוכרא [דר' לזוק ליערי']:

פרק ו

פרק ד

מ"א. תו"ט זד"ה שצמאכים וכו' וא"כ הוא הדין דגדולה היא יתומה וכו'. משכחה לה דהגדולה אינה יתומה. וסקמנה יתומה. כגון שהן אחיות ען תאם. רק איידי דנקט דקמנה יתומה נקט כתי בגדולה:

מ"א. אלו דברים מקולי ז"ס וחומרי ז"ס. עיין מ"ט זפ"ח מ"ז וחזין למה נשנו אלו הסלכות: מ"ז. הרע"ז זד"ה זדיני וכו' משקל הדינא ל"ו שצורוח כסף. ל"ל אינא ה"ר"ג משכחה זלופן ה"ינו עשי' דתמן תפארת. ז"כ סברי ז"ס דהאשה מתקדשת זדיני דהוא ל"ו ג' ירות עספר ל"ל אר"י. וזת"א צפרוע"ה פרוטה זג"י ש' זג"י ברוח"מ"ם כי נוקנא עסקמא דרינא. ודכורא עסקמא דתפ"ר. וכשמתחננים ומתהווה רחמי"ם כ"ל:

בד"ה תקנות וכו' יתתי כתי נשים וכינא מלי נשים. נשים דעלמא. אי נקום הו לא אריא. ד"ל ר' יהודה זן צנא העיד על כל הלכה כפי מה שקיבלה מרבו. לא זפעס אחד. ולא מרב אחד קיבלס. וכל אחד אחר זלשון אחר. והנה ה"י מחוייב לומר זלשון רבו:

מ"י. תו"ט זד"ה ציה שומי פוערין וכו' ומענין דכל דבר שאמר לך ז"ד טז ולא העשה ז"ע זו שבתורה. וראו עמם דזדריהם אין זה עוקר דבר מן התורה. א"ינה לפניך כאן צרמו טעם לדברי חז"ל שיכולין חכמים לעקור דבר מן התורה נשז ואל העשה. (לא זקום ועשה). החכמים העושים תקנות וגדרים לישראל. הנה נשומח נשפענה מן החכמים העליונים. ע"כ נקראו חכמים. והנה כתיב כולם זחכמיה עשית. ע"כ התורה מתחלת זראשית זרה וכו' מתרגומין זחוכמיה. ראשית חכמיה. והנה כל שנשיות הוא עפ"י החכמה כזיכול. והנה כתיב זגמר מעשה זראשית אשר זרה אלקים לעשות. והנה בעניו כל מ"ז. עפ"י עשיית החכמה הוא התורה אורייתא זחכמה נפקת. ואלא לעקור דבר מן התורה עפ"י חכמיה. שמוטעפים מן החכמיה. זולת נשז ואל העשה. והזן זרמיחוס:

פרק ו

פרק ה

מ"ו. ואלכלנו וולדה שלמים זח"ג. עיין זרע"ז ייינו חג השבועות. שאם היו מוחינים לחג הסכות. קעצרו לעשה. ואין לומר דילמא נודען [להם] שצברו על העשה זאפסר זשוגג. זה אי"א לומר דאילו צברו לעשה. שיארע הדבר להכריע בעדות זה לכ"י. דהרי מ"וה גוררת מ"וה ועבירה וכו'. ומה שקראו ח"ג השבועות קחם ח"ג זכאן. לסודות (שהוא עיקר) [הוא]. שעיקר' הח"ג של פסח כגמר זשבעות. כגדע [זלגיל ח' ש"ע זא"ס האורות] זחשון שלא כקדר, והכף למחר טז הדבר לקדשותו. ומחילין לספור יום אחד יום. עד זח חג השבועות. וכרנה הדבר [זלגלע"ס שלא נעשה של"ס] אל י". כאשר השכיל השזון זעה שזחנתי זקפרינו ז"י זמארי חדס ניסן מאמר ד' דרוס ג' זחלק סקוד זנסוק וס"י כי ישאלך זנך מאד וכו':

מ"ג. ר' ישמעאל לומר. כ"א ר' שמעון לומר. ונראה שזאת הניקול היא עיקרית. דל"י

מ"ו. תו"ט זד"ה על תנאי וכו' ולא מלאסי עמם יא

בריכה

עדינות פרק ז

משולשת

פרק א'

מ"א. תו"ע ג"ה חידושן וכו' וכהנ הרעצ"ס ואקור לקרוהס מועד"ס לפי שהס הגל על האמת. סנה סגס דקורס מועד"ד זלה"ק סוף מורה על זמן מיוחד. ונה איכפה לקרוהס מועד"ס. אבל כיון שסגס הזה סוף מורגל זהורה לקרוה סה העקראי קדס. אקור להסחמס זקיפור הסלכות. ליעי הסזיהס :

תו"מ. ג"ה. סל גויס. עוצדי ע"ז. רס"י. ועיין זפי' הרע"צ זוסנה דלקון. ולי"ז זאפסר דאחי לאפוקי הגויס שאכו יודפין זסס שאינס עוצדיס לפסל ומסכה. כגון אנוכה ישמעאל'ס. וזס מחרץ רס"י למה לא חני לפני חידושן סל אומות סעולס. דלאו כל סאומות סוין זסס. דסגס שהס מועעיס ומעסיסס הגל וריק. מה שהיקן להס סמעס סכזיא סקר זכספיו וסגליו. כיון דידיעין סאינ עוצדין לפסל. לא לריכינין להסוס דקאזיל ומדה :

מ"ב. תו"ע ג"ה מקוס סאמרו להסכיר וכו'. סה זמקוס סכסגו למכור מוכר סוף לו וכו' וסיינו עעמל וכו' אסמכחל זעלמל סוף ולי"ז אפילו סוף לימוד גמור. סנה לא חזיא מועצס אל זיהך [כלימור]. זיה"ך דיקח מעילל כסעסכיר זיחו לגוי. עדיין קקרא זיחו ועוצר ע"ז. מעס"כ כסעוכר לו זיחו. סנה אין זס זיחו ומקולק סוף מן סזיח מכל וכל :

פרק ב'

מ"א. אין מעעדין זסעה וכו' ולא סחיחד אסס עעסן וכו'. ולכאורל זו ואל"ל זו. סוף. וי"ל דאפע"כ לא זו אף זו. סוף. לא מיזעיא זסעס דאין לה דעה ולא יתגלס דזכר. אלא אפילו אסס דיס לה דעה ויתגלס סדכר. קמ"ל דאין להס זוסס פכיס :

מ"ב. הרע"צ ג"ה [מלכיס חגיס] פקולה סל עכזיס וגרענייס וכו'. עיין זחוי"ע. וי"ל דכוונה סרע"צ. פקולה סל עכזיס סיינו עכזיס עלמס. סכסאריס אחר סדריכס זעלימות סלא סוליאו יין. מעמה סלא כזעסלו עדיין או כקצו על סלינן או כתיבזו מן סרוח וכסעפסו. וכיולל: מ"ה. כסן סדעסו יעס סורפו וכו'. י"ל דסחכל לא

דזכר. ידוע סוף לעשכיל'ס. כל ראסי חדסיס סס זעולכו"ת. ע"כ סוספס סחדס סוף [זמל"ך] :

פרק ח

מ"ב. תו"ע. ג"ה סהורסנה וכו' מעסון זעסון ישמעאל רסן. ערך. וכל לפי"ז דמסוס סכי דייק סכסל לכחוז זסון ישמעאל. להורה דסעעס ס' אלל ישמעאל ערזי סעופי זמס. וכמ"ס [קידוסין ע"ע ע"ז] ס' קבין זימס וכו' כעלו ערזיס. וכמ"ס ר' דוקא זביעין מה עסה לה ערזי סלו. מעילל גס כסן קקע לרזוחל. סגס שה"י סמעסס אלל סערזייס סעופי זמס. אפע"כ סחירוס :

תו"מ. ג"ה סאמרו וכו' וכו' ואסקלון וכו' דארץ פלסחיס סוף. עיין זיוסיפון. זעענה סחורכן. ס"י זערי א"י עיר גדולה אסקלון. ואספסייכוס כלסס עלי וכו' וכו' סזיח סמעסס ס"י אז זמון ססוף :

מ"ז. תו"ע ג"ה סלכה לעסס מסיכי. זסון סרעצ"ס לא כסעע מעסס רזינו ע"ס זס הלסון וכו'. לי סקמן כרסס. דאין מן סלורך להרחיק סענין כסעזעו. סלכיס לעסס עסיני מעס. וסרסס דסכה. עללכ"י סכזיא סאחרון סייס. זכרו סורה מעס עזדי וכו' וקעין ל"י סנה אככי סולה לכס אה אלי סכזיא. וסנה כסס זס סוף עדיות. סכל אחר סמיד מה סעעע סלכות עפ"י סחורה. וסנה סרזס עכזיס סס זקפס עדיין ואמרו זגעי כעס עעמיס עד סיזל אלי. וזכדי סלא כאמר אסר אלי יחדס לנו חוקיס ועספסיס. זס אינו כי אלי לא יחדס דכר. רק יאמר ססיקוהינו עפ"י סורה מעס :

מסכת עבודה זרה

פתיחה

כבר כסנחי זעסיחח עדיות וכו'. אחר דחכי עדיות. ססוף מה ססעידו מקבלי סחורה. איס מפי איס מעסק דחינו דס סחורה סאזיחיות. סנה סידי ססרחקס. מעסודה ססקר. דסיינו מסי ע"ז. סכל עכזיי ע"ז עניע לעוצדי' מעדות סקר סכזנו להס דורה סקודעיס להס. וגזעו להס עכזייס סקריס וכזזיס כ"ל :

כ"ח]. דנקרא סמוקא דקמ"ט יוסרה סכר. דנמר
 דעבירה כ"ח ע"ז. ע"כ אין ע"זין גוים
 עבדותא סמוקתא וסחליית נחיתא. יתפרדו כל
 פועלי און. וסחליים כלי יחלוף. וזה דוח סמוקתא
 יעביר קמ"ט מן סח"ן :

מ"ח. סרע"ב גר"ס לא יפז בלל וכו' דכסחחנה
 נזרחה או נעשרת יפז לכל דבר לל ארוך. ע"כ .
 כעלם עע"י דעת סרע"ב. אס כוונתו דלילו סלל
 סוף כפי ערה גובה סח"ן. אס יפז קס עמא :
 א"כ קיפא דקחני ולא יעבור חסתי" ואס עבר
 עמא פ"י סרע"ב חתה זנוף עחילן קסח"ן עחיל
 עליו. סרי אפילו אינו עחיל. רק סלל כפי עדה
 אורך ח"ן ג"כ עממא. ואפטר לעור דח"מריך
 לאשעוטיק עובר חסתי" [הוא] עמא. ואפילו סלל
 ללד סכ"י. דסייני סלל סוף נזרחה וסוף עובר
 נעשרת. ואשע"כ ל"ע :

תרי"ט גר"ס בלל וכו' וכל זמן קלא עבר עדה
 אורך סלל וכו'. סנה לכאורס ערסניא זס
 סרז סתוי"ט ג"כ ק"ל דכפי עדה גובה סח"ן אס
 עבר עמא. ועע"ט. דגרני סרע"ב. ול"ע דגר. ואין
 סזון גורס :

פרק ד'

מ"ד. ע"ז סל ככרי אקורה עיד וסל יסרלל אין
 אקורה עד סח"עבר. ל"ל סחי כרינו וסחי כרינו.
 דניסרלל עחשנה רעה אין עלטרפה לעעס. ונבוי
 עלטרפה למעט' וא"כ סמחשנ' לנעבר' סוף כחילו עברה
 חע"ג דע"ז גס ניסרלל עחשנה עלטרפה למעשה. זס
 דוקא. דין סלמעלס חלל נעמק ססלכס לאסור
 ע"ז קורס עברתה. זס לא חערין. ועעמא רבס
 אינו ג"י לפי ע"ט סרז סגלון בעל גו"א. עעס
 לעה ססי" כחא עמא ססי". וסוף כרלס ח"ו כעול
 אטר ניסרלל עחשנה עונה עלטרפה לעעס ונבוי
 אינה עלטרפה. ועחשנה רעה ניסרלל אינה עלטרפה.
 ונבוי עלטרפה. וניאר סוף ז"ל. סעשעס לאלקיס
 סוף עשעס חונה ולרן. דניסרלל כעסס קדושה
 מעלס סעור. הנס סעור לסס בעלס. וסרע נעקרט.
 וכבר ידעה סעעלס עחע"ד וסעקרט אינו עחע"ד.
 כעסס וכו' סנה סרע סוף בעלס וסעור נעקרט .
 וסנה לפי"ז. כפיסרלל עשענ לעסות עונה. סנה
 סנס קלא נעור לו סערין למעשה. נודחי נרז
 ס"י לו אינו עינעס ע"ד חזר. ואין סערינע עשעס
 כעסן

לא רלס לסוליא דבר קאינו סגון עע"ז נוער. כסן
 עע"ט ורענען. או סח"ן לו רעה. וכינחס כסן
 ערעמ"ו יפ"ס. דסנה יוקיף דע"ס יוקיף מכאוב .
 ומי סח"ן לו רעה אינו מרגיע נעמכאוביס ועקריס
 סנא"ס. וסנה מי קי"ס לו רעה. סנס ססוף רעב
 ורולס לאכול אינו עמאל. חלל ניודע"ו קילמח לו
 עכאוב עמאל ססוף יענע עלאכול. סנה עכאוב
 סוף לו עה ססורך לענע חחוס עלאכול. עש"כ
 מי סח"ן לו דע"ס אינו רחם אה סכולר. ויאלל
 וקנע. ועל סעכאוב סכולר ח"כ זס אינו עע"ה
 על דעמו. חו כסן סרעמו יפ"ס. כ"ל לפי פסעו :
 שס. סרע"ס ח"י. אכילה סחינה ראו"י סכונה נעס
 סריפס. ודקדק סלסון זס נכאן. לסיות עלות
 סעולה כולה כליל נעריפ"ס סחשנה. חמר נקינה
 סעולה זסו סריפס :

תרי"ט גר"ס ססי"ו וכו'. ורני יסעעאל ס"י קסן.
 [כ"ל] דלאו דוקא קסן אלא כלוער דך
 נעריס :

פרק ג'

מ"ב. תרי"ט גר"ס עלל סנרי"ט יד וכו' ועעמסו
 יסנאר. אס עחחילה עסייחו כעסס כסרד
 וכו' וכ"ל עסו דדקדק ססנא. וכסנ סנרי"ט יד .
 לא חמר לורי"ט יד. או כע"ין יד. חלל חמר סנרי"ט
 לאורות כענניתו כולו' כיכר קלא נעבר רק
 נעסס כסרד :

מ"ז. אינו סוף אטר"ס. כל' קי"ס חסתי" ע"ז. רס"ח
 כל סעונדין אוחס. י"ל עעס פלוגחסן.
 עפ"י סענור נזיס [נרלסיה דף ע"ט ע"ח]. נע"ל.
 אטר"ס. סן עעה דכר וקנח דערכנה סק"ח .
 וא"כ אטר"ס סוף עקנלה עחנע"ל. ע"כ עוקיס
 סגויס לורס חסח אטר"ס. יתפרדו כל פועלי און.
 חלל כוונחס סוף ככ"ל. וסוף דסלורס סוף חסח
 סאטר"ס. דכן סוף נקליפס. פסור"ס אטר על
 סנה"ד. ע"כ עסו עחסיג אה סנקבות קורס לזכריס
 איכ טנייסס נענדיס. ע"כ קענרו חמייס. כל קי"ס
 חסתי" ע"ח עיקרי אטר"ס. ור"ט קנר. דעכין
 עברתס עס סעונדיס לנע"ל. סוף עכין חזר .
 ועכין עס סעונדיס לאטר"ס סוף עכין חזר. כרסניג
 נעקוק לנע"ל ולחאטר"ס. ע"כ כרלסכחיק חסח
 סאטר"ס לורס. ללורס עונדין ולא לל"ן. ע"כ
 עמר סח"ן. וסרע עפ"י סלעור נעיקוקיס [סיקון

כפשו. ע"כ הלטרק המחשבה למעשה. משא"כ נכרי ומחשבה הטוב היתה אלכו במקרה. ומכונה המעשה הוא מפאה עלמיותו. ולענין מחשבה רעה היא זה"שך אצל מחשבת ע"ז. כיון שחשב ישראל ח"ו לעבוד ע"ז. הנה קרה מוננו קדושה ישראל ח"ו. וקנה עלמיות הגוי. הנה דין גוי יש לו הנה הדבר. הנה לפ"ז. זה הדין לא שייך רק לענין הדין שלמעלה. היודע מחשבתו יודע העלמותו. כש"יודע אשר ישראל זה חשב לעבוד ע"ז וקר ומקדושה ישראל לגמרי ח"ו הנה כידון כגוי. אצל אהנו צ"ד שלמעלה. הנה מוקר ציד"ו עפ"י משפטי התורה לילך אחר החקק ואחר הרוב. ע"כ ע"ז של ישראל קודם שצבדה אין לנו לומר שיש צנחשבתו לעבדה. רק יש לנו לומר שעשאה או קבאה להשמיט אחר או למכרה להשחכר. כי חזקה על ישראל ורובא דרובא דמיכר שהם מעלם הטוב. ואין להם חלק ונחלה עם הסט"א. ואפילו ר"מ דחייס למיעוטא למיעוטא דמייעוטא דמייעוטא לא חייס. וצפרט צוקוס דהחזקה מסייע לרוב. דוק והאריך הזה ומעלמך חזין :

מ"ה. הרע"צ צד"ה אינה צולה. דלפוס טעה רחם עלה והדר פלה לה. הוא עפ"י הדברים הנ"ל דכיון שעלמיותו הוא מן חלק הרע חלק הסט"א. הגם דלפי טעה קר מן הרע הנה הוא צמקרה. והמקרה אינו מחמוד וטב הוא צרוב לעלמיותו :

מ"א. המטה"ר יינו של ככרי. נקט התנא לטון המטה"ר כאלו ה"י יין עמא והוא מטהרו. להורות שהתרחקות הנמרץ מנחם י"כס כי הטומאה כרובה אחריו. וצמוד העבדים עומדות ליצור. הטומאה מלפס [להפדצק צהס] צדריכה הגוי. ע"כ גזרו על י"כס מנחם צנות'ס. כי הו צהא חליא. כיון שרות הטומאה ח"ו מוקשקש [צמעי. יצא ע"ז] להפדצק צטומאה להטהוות צקס אחד ח"ו. לזה כינה ההנא לישראל המחשק צדריכה עכ"זו של גוי צכשרות קראו המטה"ר. הנה :

פרק ה

מ"א. הסוכר אח הפועל לעשות עמו צי"ן נס"ך. מיירי אפילו צקסס י"כס. והתנא כינה לסקס י"כס יין נס"ך. להלחי' לצ ישראל על גודל אסורו ולא יצאו להקל צ :

מ"ב. תוי"ט צד"ה כגון חונון וכו' וט מעס פוגס מחחילה ועד סוף כגון טמוכיה וכו' צדצט.

פירוש צמקסה הנעשה מדצט וכו'. כן כתבו הרבנא מהאחרונים. וטעמם מדחינן דצינינו עופים ומחקרים מחכלים צמוון ודצט. ולי הקטן אין כראה כן דלח מלינו צט"ס וצראסוכיס. טיכוו דצ"ט. על המחשקה הנעשה מוננו. ועל קוטייתס מה טעה טהגין לחקן מחכלים משוון ודצט. הנה מלינו כיולא הזה צמו' [כדריס דף כ"ד ע"צ] קורקנן וצני מעייס אוכליהון לאו צר חיקט. וטן הו"ס קורקנן הו"ס חחיקה הראוי להחכר. כי נטהו טמצי"ס. וצכל ענייניס אלו הוא הכל לפי הזמן והמקום. כ"ל :

מסכת הוריות

פתיחה

באשר השלים מוקר הדיינים וכו'. וי"ל עפ"י מ"ט שכל אלה המדות נלמדים ממועשה האבות. והנה הרב ג"כ נקרא אצ להלמיר. ולר"כיס ללמוד מוננו. וכאשר שנה הנה נחייצ קרנן עפ"י ההורה. הנה מנצר זה צכאן :

פרק א

מ"ג. תוי"ט צד"ה הרי אלו פטורין וכו' וקרי צ" ונעלם מדבר. כי אזה תמיס מולדה מיס אחרת ע"י מנחם הדיבור [צשפתיס] :

פרק ב

מ"ב. טאין צ"ד חייצין וכו'. ע" צרע"צ וצחוי"ט. ויש לפרט דה"ק אל חתונה ע"ז. הו דהורה עם הלצור ועשה [עס הלצור מחכבר לו עם הלצור. וצהורה צפרי עלמו ועשה צפני עלמו] יטערך לקרנן צפ"ע. וא"כ יהי תוראחי והטעו עם הלצור קיל ומחטאו ציח"ר. אונר אל חתונה ע"ז. [דסח חק צמנשה] אחרת. דאינו חייב עד ציורס לצטל מוקלה ולקייס מוקלה. וצציעל כולה [דחמוד משי] אעפ"כ [פטור]. דגזירה [הכחונ] הוא כך. הני נמי אל חתונה ע"ז דגזירה סכחונ כך הוא :

פרק ג

מ"ב. הרע"צ צד"ה [כסן מטיח טענר וכו'] טאין צ"ן כסן הטינד לכסן טענר אלא עבדה ושר

[ז"ס הכפודים וכו'. ע' צהרי"ג]. וי"ל דהרע"צ
 ה"ק דלכתחילה פד יו"ט"כ דוקא לכסן העוזר. ואם
 הצ"ח כסן עמזר כסר. אזל לכתחילה דוקא כסן
 העוזר. והחילוק הוא אלכתחילה :
 פ"ה.. הרע"צ צדיה מוזר וכו' דכתיב יקרה היא
 מפניכ"ס וכו' לפני ולפני. מפניכ"ס כתיב
 ע"כ קא דר"ש כך מהקרי וכתיב :

יש לרקדק במשנה. מ"ש מוזר ת"ח קודם לכ"ג
 ע"ה. הנה תמלא במשנה שמה שהתחיל עוד אחר
 המוזר כונה מדריגות כתיב גר עזר ומשחרר. והל"ל
 רבותא עפי אפילו עזר ת"ח וכו'. ומדלל קאמר
 הכי כראה דק"ל דלא מהכי מעלה הסורה רק למי
 עזר ומי"שה ישראלית ואפילו מוזר כיון עזר מעי"פה
 ישראלית. ומשאי"כ כתיב גר עזר. עזר מעי"פה
 ישראלית לא תפעל צה"ס כ"כ קבולה הסורה. כי
 דוקא ישראל ומקובלים לזה. דכתיב טורה לזה לנו
 משה מורשה קבלה יעקב. ולמדו זה מאלהה הפרשה
 צמט"ל. אשר הפקוק יקרה היא מפניכ"ס. כתיב
 אשרי אדם מלא חכמה וכו' וכבר ידעת משאר"ל
 [יצונוה ק"ח ע"ה]. אחס קרו"ס אדם וכו'. להורות
 דהתורה מאשרת רק למי שקרו"י אדם (חם ה"י
 צאפשר סברה הכ"ג [יזווא ע"ה ע"צ] טהקפ"ד
 [ע"ל] מה דצנקו"ס כ"ע וז"ל צהר טמעי" ואצמליון.
 אזל לא דן יפה כי טעי"י ואצמליון כראה דהי"ה
 אומם מ"ישראל. והא ר"ח דסו כע"י"ס. ומקרב אח"ך
 כתיב. ונגד ד"ס דצ"ס צ"ו לכונה טעונה גדולות
 יקרות הערך ד"ס להס טייכות מצראק"ט. כע"ן
 כעונה ר"ה שאמר לה צועה יקלם י"י פעלך ות"י
 ומטבורתך טלימה ומס י"י חלקי ישראל אשר באת
 לחקות תחה ככפ"ו. וכע"ן טרעו"ר' חסא צמד"ש
 [ר"ה רוח פרשה ה' פסוק ה"ל] כבר כתבנו
 צניאורו. [צ"י יעסכר מאמרי אדם סיון מוזר ח'
 אזה ע']. וככעונה אונקלוס סגר. וי"ל דזה ג"כ
 מה שק"פ סלל (הצ"ח מודד טע"ה מרות המוצ"י)
 על צ"י צתירה מה שלא טמטו ע"י גדולי הדור

טמעי" ואצמליון [פסחים דף ק"ו ע"ה]. שלא ידעו
 הפרש צ"ן גרים לגרים. ט"ס גרים ט"ס להס עילוי
 רב ט"ס להס טייכות מצראק"ט לישראל ח"ט [ט"ס]
 מי גרס לכס וכו' ט"ס ט"ס ט"ס ע"כס וכו' שלא
 טמט"ס ז' גדולי הדור טמעי" ואצמליון " והנה
 לפ"ז. ט"ס צמט"ס גרים יעס"ס טמט"ס גצוטה
 לפעמ"ס יקרות הערך וטייכ"ס מצראק"ט לישראל.
 הד"ח קוטי"תן לדוכת"ה הל"ל צמתי"תן גר ת"ח
 קודם לכ"ג ע"ה. אזל לק"מ. כי מטכתי"ו על סרוב
 מדצרה וצד"ר הט"י. דהיינו דצ"ר הט"י עפ"י
 סרוב. כטענה גרים ח"ן להס קבולה כ"ישראל. וצ"ס
 יקושר סוף הסדר יטענות למחילה. דהיינו מקי"ס
 מוזר ת"ח קודם לכ"ג ע"ה. וקט"ה הל"ל רבותא
 עפ"י גר ת"ח קודם וכו'. וז"ה דגרים ח"ן להס
 קבולה ישראל כ"כ. הרי מלי"ו גם צגרים כעמנה
 יקרות הערך טייכות מצראק"ט לישראל. וי"ת"ן לך
 עפ"י דצ"י מטכתי"ו צמח"ל הסדר. ארבעה אצוה
 וכו' הסור וכו'. וקט"ה הרי צור מוקדם צהורה .
 ולמה טנה שהחל סור צמח"ל. אזל הטעם הוא
 דהרי סור הוא רגל דהזיקם מלי"ו. וטנה שהחל דצ"ר
 הט"י. כן הוא צמ"ן דהחל טנה דצ"ר הט"י
 צר"ו. וצ"ר טענה גרים ח"ן להס קבולה ישראל
 ט"ן :

סדר קדשים

פתיחה

סדר קדשים אחר חוק"ן. עפ"י משאר"ל שאמר
 אצ"הס אצ"ו תיכ"ה צזון טגי"מ"ק קי"ס .
 צזון ט"ן צהמ"ק קי"ס וכו' אחר הקצ"ה יעסקו
 צסדר הקצ"מה וכו'. א"כ העסק צסדר קדשים
 מועיל לנו גם אחר חוק"ן. גם אחר שאירע לנו
 צעו"ס"ר טח"ק סרוב חורב"ן צ"ה מוקדשי"ו. וטעסק
 צסדר קדשים יכפר עלי"ו. עד טצ"נה צ"ה מוקדשי"ו
 צמט"ה צצ"י"ו :
 וס' :

(" דג"ה ח"ט הכתוב. ועסה אס טמועו טעמו צק"ל. צמט"ר הכצ"ד. וטייחס לי קבולה מכל
 העומ"ס. כע"ן דצ"ר המקובל לדצ"ר אחד מצ"ל טע"ס. רק כך היא קבולה. כן חס"י אחס מקובלים למר"ה
 יוהר מכל העומ"ס. [כ"י] לי כל הארץ. רל"ל צ"מה יזווא מכל [סאומות] לסחגי"ר ולידצ"ק צכס ר"היו לי .
 אזל [סגרים] לא י"ה לסס ז"הה סקבולה עד [טי"ר"ו לצ"ח] צקח"ל י"י. אזל אחס חס"י לי מועלכ"ה [כס"ס
 ט"י. חס] ט"ס סדל פסוק צ"ן לי כל [הארץ. וצ"ן] ואחס חס"ו לי מועלכ"ה וכו' [לצ"ד"ל] צ"ן קודשה
 סגר לקדושה [ישראל] :

ברכה

זבחים פרק א

משולשת

מסכת זבחים פרק א

מ"א. תרי"ט זבחים כל הזבחים וכו'. והא"ט שלשון זביחה לא כחומר נכח אלא בשלמים ועולות וכו'. לא ידענא. דהרי כאמר. הזבחה פסקה ליי' חלקיך לאן ובקרי. וגם כאמר לא הזבחה ליי' חלקיך שור ושה אשר ישי' זו מוס. ומה ש"ל. דלשון שחיטה נחורה אינה רק על השחיטה לזרה. ולשון זביחה. כולל גם הזריקה. ורמי' לדבר. ושחיטת אוהו על יד המזבח לפניה וכו'. דבזה לא ככלל רק השחיטה. דנעיקן יד המזבח לפניה. אבל הזריקה על קרבת המזבח. וכחצי מזבח אדומה העשה לי הזבחה עליו זה וכו'. הרי הזבחה אינה על המזבח. (הגם שדרשו חז"ל דכפר גם על גבי המזבח. עכ"ז לכמהילת מיהא דנעיקן יד המזבח לפניה) אלא על כרחך דכולל גם הזריקה. וא"כ לפ"ז גם ההוא נדרשו על כלל עבודה הקרבנות קראן זבחים. כ"ל :

תרי"ט זבחים שהזבח וכו'. עבודה קמייהא נקט וכו'. לפי מ"ט"ל אמר ההוא לשון הכולל כל העבודות. והא רמי' כשפורט אה סד' עבודות. אמר. הפסק והשפחה ששחטין וכו'. ולא אמר שזבחה. כ"ל :

פרק ב

מ"א. כל הזבחים שקצ"ל דמן וכו'. מקבלה ולינך מלוח כהונה אבל שחיטה כפרה צכל אלו : הרע"ב זבחים וערל. אם ענד פסול. דכחצי ציחוקאל כל צן ככר ערל לצ וערל צפר. מה צן ככר אם ענד פסול וכו'. לפי"ז י"ל דערל אפילו לשחיטה פסול כיון דאיתקש לצן ככר. וכן ככר אינו צר זביחה ולי"ע דבזר. ושמי"א י"ל בשחיטה כפר אה אינו טובע :

תרי"ט זבחים ע"ג רגלי אד"ס. דעל אדם לא שכיח וכו'. וגרסתיה על גבי רגלי חזירי'. וא"כ רבנא קמ"ל אפילו חזירי' כהן עוזד ורגליו מדובקות לרלפה לטורף עבודה וקד"א כרלפה חסידי קמ"ל :

פרק ג

מ"א. תרי"ט זבחים וצמח"ים. ס"ג. ולא כ"ס טקמחא דליג וכו'. ע"י צמח"ים לסלן זבחים וכולן וכו' :

ותצין טעם מאן דליג לה :

מ"ד. הרע"ב זבחים הסוחר אה המוקדשין וכו' מיירי בנקבות. וכן פירש"י. ולא ידענא טעמא מאי. ואפשר לומר. על פס שמוקדשין אחרים היינו סוחר מהם וולדות וחלב וזבחים ולי"ע עוד :

פרק ד

מ"א. שאם נהגן מנחה אחת וכו'. גירס"ה שא"ס קאי אלפיכ"ך דבסיפא ואחי שפיר לפי מאי דנסיק בגמ' דלהחירא אימטל צבי מדרשא. בזמן פלוגתה ז"ט וז"ה. וסיחה הפלוגתא קדורה כבר זידס. וזמן קידור שמעכה. קידרו [המנחה בלשון] זה. הא דכבר קדורה זידינו פלוגתה ז"ט וז"ה. לפיכך וכו' :

[מ"ג. תרי"ט זבחים] לוב שמן וכו'. סיריו כאלכין וכו'. ולא ידענא למאי כינו פירשו כך צכאן וכו'. כ"ל דקד"א דלוג שמן טהן על הצחורות טלו ואין כאן [אכילה לא אכל] אדם ולא למזבח. א"כ אין כאן מחיר קמ"ל דסייריו כאלכין. ונעיקן מחיר :

[תרי"ט] זבחים אין חייבין וכו'. ולגו עד עשרה ימים וכו'. והכי הרי"א בגמ' וכו' וצמח"ה ד' פ"ז

דמכחז כחז הרב אפילו עד כמה ימים וכו'. כ"ל דעשרה [דנקט הוא לאו דוקא]. דהס"ד יותר ונקט עשר"ה דהוא כלל המספר. ואשכחן דכוות"י צחורה שצכתה. גם דור עשירי' לא יצא להם [צקל י"י. דהיא לאו דוקא] ונעמע לן דצין תורה שצכתה צין תורה שצעי"פ. שיעור קומה הקדושה צוקסר הוא עשרה וסנן. וכ"ל עוד דככאן דקדק ההוא עד עשרה ימים והס"ד אפילו יותר. אך הוא לסיוה דכל הקרבנות שהאדם חייב להביאם הנה צבואו לרגל לירושלים ואינו מציאן עובר עליהן צעשה והנה צבואו לירושלים. משכחה ע"י ימים שאינו עובר. דהיינו כשחל יום א' דקובות ציוס א' אינו עובר כל סעי' ימים עד א"ח. ויותר מזה לא משכחה. ע"כ דקדק ההוא " ימים לתורה שאינו עובר צעשה גם צבואו הרגל. כ"ל :

פרק ה

מ"א. איזוהו מקומן וכו'. כבר תיקטו לכו קדמויכו לומר זה הכפן. קודם ההפלה. פרק שאין

פרק ו

מ"א. תו"ט זדיה טעמון מדאורייהא טוחט לכחחילה כדדרשינן מוצחח וכו' . הכה יש ללמוד ג"כ מעקידה יחזק. והעלהו טס לעוליה דטעונה לפון, וכתיב ע"ל המוצחח [מועל לעלים צרשטיה כ"צ] :

מ"ב. העלה העוף וכו' על קרן דרומייה מערבייה. חיצה דרומייה הקדים ההכל לחיצה מערבייה [דזחעלה] דרום מוקדם [הוא מן] לך המערב . דהכבש טהוה פני המוצחח הי' דדרום. והרע"ז טהעתיק מערבייה קודם לדרומייה: היא מפני הלימוד טהזיח מן המורה. לפני י"י. זה לך המערב אל פני המוצחח. זה לך הדרום. ומוקדם מערבייה צמקרה. מפני כבוד הש"ס. כ"ל :

מ"ג. תו"ט זדיה כי"ד וכו' כל הק מטיכיות וכו' לריכין לדקדק אחאי לריכי לסלהו. חוס'. כ"ל להיות עסקינן צחורה הקרצנה חטיב [כקרצן. ע"כ] מלרכינן לכולהו. לעסוק צחה. צקרצנה טהעמוה ועשושה ועמחה :

פרק ז

מ"א. העלה העוף טעמחה למטה כמעטה חמחה לעס חמחה כשרה. עיין צחוי"ט. אי ג"ח מפרטיק כדצרי טרע"ז יקסה מאי קמ"ל. וכחצו החוס' זו היא מלטה. וכ"ל דקמ"י ללחה י"ח העלה להמחויב חמחה צח"ז. וכמ"ט צפירקין דלעיל :

מ"ה. הרע"ז זדיה וטיצט גשה וכו' מחוסר אצר הקריבהו חל לפחחך . עיין צחוי"ט. ולא ידענח טרי מחוסר אצר כאקר גם לצבי חה להקריב. וח"כ טפיר יש לנו למוסר להקריב זישראל מטוס מי איכא מידי וכו'. וי"ל דצקרצנה יש לדחות טלח לומר מי איכא מידי. ד"ל דישראל עם קגולחו ירלה מהס לקרצן אשה אפילו דצר טאיטו מטונה כ"כ :

פרק ח

מ"ב. תו"ט זדיה זה יקרז וכו' לטון טריז וכו' אלל יזכיר לעס מי טהוה וכו' אין כ"כ טכרע

זו מחלוקת כמ"ט הארי"ל. והנה הגם טיט פלונחא צענייכס חלו ג"כ. כגון צענין אכילה פסח עד חלה. אלל רצינו הקדוש לח קידר טוס פלונחא זזה ספרק. כי הוא העולה צמקוס הקרצנה . והקרצנה הן המה המוקריצים כל המדרגות. להטיל טלוס זין ישראל לאזיהס טצטמיוס :

פר וטעיר טל יוס הכפוריס וכו'. הקרימון החנה לכל הקרצנה לרוב חטיצותן טצחין לכפרה לכל ישראל זיוס אדיר ציני טכה :

ורמן טעו"ן. לטון לרך. עיין צחוי"ט. והוא מלטון כמאל דטע"ן אכחפי". חוצה מוטלה עליו : מ"ג. תו"ט זדיה דרומייה מזרחייה וכו' כולס צחי"ו וכו' עיין צכרינה הארי"ל. ונח לו לקרין . טוקצ"ח. וכיון טהטער והפחה הוא צחי"ו טוקצ"ח . נקט כל איך צלטון נקצה. [כ"ל] וטסי [יודע] חמחה :

מ"ד. וטעונה הפטט וכו'. וקמון לדרר צחורה . וכל מנחה כה"ן כ"ל חסי". עולה כולה כלילוטעונה דפטט נחוח כליל ר"ח בדין :

מ"ה. תו"ט זדיה [אטס טפחה] [טחיתתן צלטון] וכו' ואיט חחר ומלמד צהיקט וכו'. דהוה כלל צדיטו צקרטיס [ד"יקח] דצר הלמד צהיקט איט חחר ומלמד צהיקט. והוא דוקא צקרטיס. ויש זזה לרמוז לנו דצכל ענייני חמחה טצעולס. ארס הלומד חמחה ומחצירו. יכול החלמיד טרז ללמד לחחר כמו הרב. מטא"כ דצצרי קדוטה המורה . קיי"ל איט דומה טוומע מפי טרז לטוומע מפי החלמיד. כ"ל :

מ"ו. תו"ט זדיה צכל מוקוס צחריה וכו' ויש לדקדק אחאי טינה חכא ונקט צעצריה צמקוס לפכים מן סקלעיס וכו' . וכ"ל דצקרטי קדטיס דמיירי החנה לענין אכילה טהוה חכחה הגוף כיחח ל"י למינקט לפכים מן הקלעיס. דזה ציני מטה. טהוה ודאי לח [כיון] להנחה גופו. רק לעטות חחה רוח לפכיו יח"ט [טחיתתה וצקצלה] חרס וחכילה סקדטיס. מטא"כ צענין קדטיס קליס דעיירי [טהחח] לענין טחיתתה. ט' יח מלטה כטחרי מלטה מעטיות. כ"ל :

מ"ח. תו"ט זדיה הפכה איט כחכל וכו' חמחה ליחני כמי דאיט כחכל חלח על מלטה ומחוריס . וכי . כ"ל דלח קחטיב לה מטוס דמלטה ומחוריס . סס מלטה צכמי עלמן מענין [מרי"ג] :

ברכה

זבחים פרק ח

משולשת

הכרע בדברי הרמב"ם דספיר י"ל דהרמב"ם ק"ל כהחוס'. וי"ל עוד. דלפי גירסתו בנשנית. זה יקרב לגס מי שהוא זה יקרב לגס מי שהוא. משמע דיאמר כך אלל כל אחד. אלל לפי הגירסא בעסקה שבגמ'. קהס. יקרב לגס מי שהוא. י"ל ספיר כדברי החוס'. ועדברי הרמב"ם כראה דבזרס כמו בגמ'. כ"ל :

מ"ו. תו"ם גריה ר"ח אין דס וכו' ועדנריהס למדנו דר"י בקמח קמח צביל כמי פליג וכו'. י"ל דלמד מן ולקח מרס ספר (תחילתו. וחס"כ) ועדס הסעיר טעותן לחוד דס ספיר. דס הסעיר וחסע"כ אינו צביל. וכן י"ל לרבנן בעולין :

פרק ט

מ"א. ר' יהושע אומר וכו'. קירר דברי ר' יהושע קודם לדר"ג ססוא נסיח. עשוס דסלכחא כווח". וגס ליעודו מן סעקרח על עוקדה. סוא עוקדס בצסקוק עליעודו דר"ג. על סענצח. ועס"ס להלן בעסקה. סרי"ג אומר לא יכדו. ור"י אומר יכדו. חסא עסקה יחידה צבדי להקדים דברי ר"ג עשוס כבוד סנסיח :

מ"ב. רס"ח כל ספסולו בקודס הקודס עקבלו. לא ס"י ספולו בקודס אין הקודס עקבלו. עפ"י דברי ר"ט סאלו. סזין עה זין פוסעי ישראל ססוא צודלי עזרע יסר' (ולא מן סעיר) וכככס לצריתו על ח"א. גסס סנחצנרס עליו ססארוס וחסא וסעוה ועסע. עכ"ז כיון סס"י ספולו בקודס הקודס. עקבלו. וסיולר כל סוא אלקיכו חוסע עחסצוה לצל ידח עענו כדח. וח"א יוסע על סחח גיחס. ואיכו עניח וכו' סוז מן סנח על סערליח. דלא קח [ענצקל ל"י עירוצין דף י"ע ע"ח] כיון סלא ס"י ספולו בקודס. דכיון ססכניס אח ססוחס קודס לעקוס וכו' סנה סיא כדכק עעו וקסורה צוכ"י וסמ"י סענין :

מ"ג. תו"ם בד"ה כך סכליס עקדסיס. וע"ע סי"י סוהו דבר רלוי ללוהו כלי. וסזין לפ"י. סנעיח סס"י לישראל. וחסס סס"י [לי ענלכח כסניס] וגוי קדיס. קודס ישראל ל"י. וסס עקדסיס אח כל סקדוסוה. וספילו סוזן כסקדס על ידס. ישראל קדקדיסו לזמני. [וסס כמו כלי] סרה. לקודס: סנה ססנצוק סאיכ עקדסיס רק סרלוי לסס. סנן סדברי. לפיכך גזר דוד על סנצנצויס

[יצעות ע"ח ע"צ וע"ע ע"ח]. סנס ססס"י גזר [סדברי] על צ"ח [סדמיס]. עכ"ז צרלוהו ערה לכזריוה ססס. אסר אין זה ענעדות ישראל. ססנצוק סאין כלי ערה עקדסין [אלא אח סרלוי לסן] :

פרק י

מ"ב. דס חסחא קודס וכו' עפני ססוא ערלה. דסנה כל סעלוח וסורס [וע"ע סאדס עוסס צעודו רעע סנה] לא לרצון סעס לפני י"י. כע"ע סנציח כירו לכס כיר ואל סזרעו אל סקוליס. וחס"כ ספסר גדול לססוה צדצר כפרח ח"ס סיסרלחי : הרע"ב גריה ססוא ערלה עכפר על חייצי כריסוה סלריכין רילוי גדול. צח סרע"צ ז"ל לחרן עה דקסס דסרי עולס ג"כ עכפרח על חייצי עסח. לזס קאמר. דחעחא סנצח ענלכו סעכפרח על חייצי כריסוה סלריכיס רילוי גדול חס סדקדק ססנח. ססוא ערליה. ולא קח"י. ססוא עכפ"ר. לסורוה. דבר סלריך רילוי ופיוס :

הרע"ב גריה ועל סיסוד ספיכח סיריס. ונלסס לא על"כו סנלעיר צ"ו. סנה לא כחצ הרע"ב. וחסס איכו עעון ספיכח סיריס. כי כווכו כדברי סחוי"ע. דצלעח גס חסס עעון ספיכח סיריס. רק סזוא כלעד צחורס סנצ"פ. עסל"כ [חסלח] כלענר צו ספיכח סיריס צפירוס צחורה סנכחצ. וסנה כחצ סחוי"ע סלריכין לדחוק לווער זלח סקנרל. ולדעמי אין זה דוחק (וכבר כחצ אלליכו סנרל זו דברי סחורה כסניס ס' אומר. סלח צספרינו צני יסעכר עיי"ס) וחסלר לך. דסנה אין זה צמקס ח"ו צחורתיכו סקדוסה. אסר יס צחורס אסר דבר זה ענולר צפירוס צחורה סנכחצ. ודבר אחר כלעד. צג"ס או צק"ו וכיולח. וסיא חורה סנצ"פ. סעסכיל יצין צכ"ע כפי אסר סק לו ססי"ח צניח. וצכלן כמי כיעל. סנה יס ססיס רצוח אוחיוה לסורה. וססיס רצוח כללי כסעוה לישראל. וסנה כל אחר עישראל יס לו אחיס צחורס סזוא אור עעסס לצסוק יח"ס. ע"כ צלעלעוה סחורה קוצ"ס ואורי"ח וישראל חד : וכלסר יסנח סלרס ח"ו ולא יסעע לדברי סורה. סנה עפריר ח"ע ח"ו מן דציקוהו צלוחיוה ססורה. וסנה סדברי סענולר צלוחיוה [סחורה]. סנה כלסר יסנח ח"ס צחח ח"ס חעל] ע"ס. לריך ססועל לעסוה צסונו אל סס"י סוא סכלרך לסוד דציקוסו צלוחיוה

גם בחוסר כפירים. דאפילו לא יקח חלקו עד לערב דאז צודאי כבר [הקרינו] כפרתו דכהנים זרמים ולא ישהו כפרתו. אפ"ה אינו חילוק: [מ"ב. תוי"ב] ז"ה עירה ליהנים וכו' חבל ר"ל ע"ה לז"י הו"ה. לז"י המסהפוגה הו"ה אומר. דדפסח. עולה עולה לא"ש. הו"ה לא"ש. היינו חש המזנה :

פרק י"ג

מ"ג. תוי"ט ז"ה הועלה להדיוט וכו' כתבין למי"ט רש"י שחייב משום עו"ה. ונחלקו עליו התוס' וכו' וכו' ר"ל ר"ה ל"עית רש"י. דהרי כצודכאלר חמר להקריב נכסים לז"י. וצ"ע שהעו"ה הל"ס צנצנא דורא. חמרו צנ"י [קסבהרין דף ל"ב ע"א] דה"ל אינו יוסים ר"ל ליתקיים צ"י. פסילי חלקיהם חסרפון וכו' ויניח שועינן דהעולה קרבן לחצירו. עו"ה ע"ז חיקר. כ"ל :

מ"ד. תוי"ט ז"ה ר"ל אומר וכו' וכיון היום צהג לאו דאורייתא אלא הל"מ וכו"פ הרמב"ם. ותמיכהי דמה לי תפוש מדרורייתא מה לי הל"מ וכו'. תרולה לרות למאוזו צ"ה. יעין צספר העולות להרמב"ם. צ"ד שרשים ששטריש. ומה שטען עליו הרמב"ן ומלילת צעל ונג"א. ומרגיט"א עז"א. ולי"ז שתי"ת. וקנ"ח"א סופרי"ם. וכב"א ל"ל. דהנה אפילו זריקה לא הוה מרצין להחמי"ז צחון אי לאו דמרצין מקראי לר"י ולר"ע למר כ"הית ל"י ולמר וכו'. ומי"ל ומסתדר טלח לרצות רק עזידה המפורטה צחירה. כ"ל. ול"ע :

מ"ה. תוי"ט ז"ה כחן טכיהס צפכים וכו' ומלחסי צרישא שניחוק. ולא ידעתי למה לא ג"כ צרישא וכו'. לדעתי צרישא שפיר אינטרין. דכיון דשחט חטאת אחת צפכים השכי אפ"ל. וקנ"ח"א דליחייב כשוחט חולין צעורה. קמ"ל. ולפ"י. חכי צרישא אידי דרישא דמדמי להי אהדדי :

פרק י"ד

מ"ו. הרע"ב ז"ה צחון חייצין טחן מחקלוח צפכים כרצה לטון לאחר שהקריצו וכו'. טן חונה. דברי הרע"ב אינן מוכנים. ועיין בתוי"ט. ויש לפרש צוחק. דה"ק. דכל אילו המחסרי זמן צגוסם כשמוניע זמן הקרנם קרצכותיהם. ומציא"ם יב צפכים

צחותיות החורה. משא"כ דבר הכלמר צחירה [סנצ"פ]. הגם שהוא צודאי דבר הלך. שיה"י כחצב ונקרובי מלכות. מלכות פה וחורה טנצ"פ קרינן לה. ומחזרו [איך לצוא] אל המלך לומר חזי צנ"י צרא איניכא לקיח. עכ"ז הי"כ צנצ"י ח"צ צחורה המצורר צפירוש צחורה. חמור לו דציקוח צחורה [ע"י העש"י] הזאת. חבל המלך ית"ש הוא היודע איזה סגולה גורמת לזה ואיזה [לא]. הנה צחכנתו הנפלאה ציאר לנו צחורתו זאה הסגולה [הנפלאה] וזאה העלת. הן הדברים. ומעשה חנן שפיכת שריים [צחטאת] נאמר צפירוש צחורה. הנה [היולר כל] הוא חלקינו יודע אשר [ע"י שפיכת השירים יתעיר] החוטא לרציקוח החורה. משא"כ צאטס [לכל] שפיכת שריים צחורה טנצ"פ. הנה [זאת] החורה הקדומה חטאת לאטס צפפיכת השירים. זה מה שכל כעה ותש"י יודע האמת :

פרק י"א

מ"ה. תוי"ט ז"ה קורעו וכו' ויש לפרש כיון שמועיל לו יחוד לאותו צגד וכו' וי"ל יותר מרווח דאנן ססדי דמייתד ל"י צכדי לקיים מלוה מן החורה :

מ"ו. תוי"ט ז"ה כלי נחשת. אין הפרט וכו'. וקטע כלי נחשת. כלסון הכתוב. ואם צכ"י נחשת צבלה. והכתוב דקטע כלי נחשת. להורות דהחורה חסה על מנוון ישראל ואין לצבל קדשים. צכ"י זהב וכסף. וכלי צרול מעקלקל המאכל. וצדיל ועופרת כיהכים מן האט. כ"ל :

מ"ז. תוי"ט ז"ה אחד קדשי קדשים וכו' דאין מיעוט אחר מיעוט אלא לרצות. מדה היא צחורה. וכן ריבוי אחר ריבוי למעט. כלמד מזה מאן דאיתו רב איתו זעיר ומאן דאיתו וכו' : תוי"ט ז"ה אין טעונים מריקה וכו' שכי חלקי מים ואחד י"ן. אפ"ג דמדאורייתא כל האיסקורי צטלים צרו. י"ן צמים הוא מין צטא"מ אכל קסת. לפ"י אפילו אס יס צו פחות מעשים [י"ן] לא יה"י צטל ול"ע :

פרק י"ב

מ"א. תוי"ט ז"ה לערב. משום טצול יוס קקע לה דאי מחוסר כפורים וכו'. י"ל רצות קמ"ל

פרק ג'

זבחים העלום והשלים [שמקריב]. הוא דורון. כמו נדבם. ע"כ כשמקריבין צחון גם צחון ימי קפיהם חייבין. כיון דשכ דנדב דורון עליהם. ולי"ע :

[מ"ז. חוי"ט גד"ה] בכל ערי ישראל וכו' וכתב הרמזים וכו' לפי שלא היו לישראל עדיין ערים וכו' ודבר ה"ה הוא. הרי ה"י להם ערים בעבר הירדן [לראובני ולגדי ולה"י שבט המנשי. והפטר לומר כיון דלא] נשאלו ל"ה רק הטק וטקס. וכל חלק נבא לא היו צבית. לא ניקרי עדיין ביצום כ"כ. ולי"ע :

מסכת מנחות

פרק א

מ"א. חוי"ט גד"ה שלא לטון [פירש הר"צ] כגון שהתנדב מנחה מרחה וכו' והה"ד שינוי צעלים וכו'. וכל דהרע"צ רבוחא קמ"ל. הגם דלא שינה צעלים עכ"ל לא עלו לצעלים וכו'. ומכ"כ א"ס שינה צעלים :

חוי"ט גד"ה קוץ ועלה וכו' אצל הר"צ כהנ דהה"כ דלגן צהירא כולן שוים. לא כראה כן בדברי הרע"צ. אררנא דייק וכתב. והה"ד לכל הכך פקולים וכו' שא"ס עבר אחר משן וקוץ וכו'. הרי לפיכך דלא תיירי רק מהפקולים שקמ"ל. אצל קמ"ל פסולה י"ל שפוקי משפקא ל"י כדברי החוס' :

חוי"ט גד"ה לרור וכו' וכנה רש"י ואי קשיא וכו' כנה מלה ולצובה. תדברי הגערא. ונפרט לפי מ"ש רש"י ואי קשיא וכו' כראה ודאי דלא פליג בן צהירא אחא דאי פליג שפיר יש לריכוחא. גם להיפך לכן צהירא. ודוק :

פרק ב'

מ"ב. הרע"צ גד"ה הקטיר צ' צזיכין וכו' חזון אכילהו כל אחוה שנה שמקטירם וכו'. עיין בחוי"ט דכאכלין גם לערב צזולאי שנה. וכל דודאי גם הרע"צ ס"ל הכי. דלא"כ הקשה דרוד ואחימלך שכתן לו לחם הפנים וכו' ס"ד שצא אללו צצנה וחלך צצנה ולקח אהו לחם. ומרז גלי"ה :

מ"ב. חוי"ט גד"ה לא פתח וכו' וכ"פ רש"י משמע צכדי קמ"לה מיהא מעכצא וכו'. ולי"כ דה"ק לא פתח החלות רק פתח ושצר ממנה צקומלו כדי קמ"לה לקיים מליח קמ"לה. והא ודאי מעכב א"ס לא קמץ. והא דהולרכו לנאר זה הגם דהוא מלחא דפשיטא. הוא כדי לתרן הקושיא שפקשו ההוס' (הצילו החוי"ט לקוץ) למה תכל החל מליחה קודם לחנופה שלא כסדר. לזה דקדקו רש"י והרע"צ שהוא כדי להקמ"ד מליחה לפתיחה. להורות כמו צפתיחה ע"כ לא קאי רק אשיירי אצל הקוץ על כרחך לריכין לקמוץ. כן ל"א מל"ה. הכוונה על כל המנחה שיינו השיריים. אצל הקוץ על כרחך לריך למלוח. כ"ל :

מ"ד. כמדה ר"ח כשרה ובמדת ר"י וכו'. כ"ל לפרט. אומר. כמדה עפי" מ"ש כנה פעמים החילוק בין לטון עז"ר. ללטון. ישוע"ה. עז"ר הוא כשהעז"ר עז"ר גם צטרם המצוקס מהעז"ר. וישוע"ה הוא אחר המצוקס מהטובע. והוא ונה שפירשנו הפקוק חושה לעזרחי. י"י השועתי. ר"ל. אהה י"י השועתי. שאהה מושיענו חמיד אחר ההפילה חושה ומרז להיות עזרחי גם [קודם] ההפילה. והנה השני ההכאים הללו ר' אליעז"ר ור' יהושע"ע שמוחיהם מורה על עז"ה וישוע"ה. והארכנו צמקוס אחר [צעעס] פלוגתהו ר"א ס"ל צהשרי כנרא העולם כי הוא מדבר צהמחשבה קודם למעשה ור' יהושע"ע ס"ל צביסן כנרא העולם [מדבר] צמעשה. כענין עקימה שפחים צבדיצור סוה מעשה. סנן הדבר. ומעשה צין והצזוקן דברי חכמים ומידוחס. גם צטרם [כתן] אה הקוץ לאזכרה. כמדהו על ר' אליעזר. ירלה לו המנחה. וכמדה ר' יהושע פסולה סנן :

פרק ד'

מ"ג. וכל האזור צה"כ לא קרב צמדבר. כ"ל דוקס האזור צפרטה אזור. אצל האזור צמקוס אחר צה"כ קרבו צמדבר. דהרי כל מקרצנות דעצורה [יוס"כ] צזאה יצא אהר"ן. כה"י. ולי"ה שהוא הצעחה לעמיד כשיחיו המהים. אי"כ למה לא סוכיחו עכ"ל תחיי"ה המהים כמו שהוכיחו מן [הפקוק] וכנהס עמנו תרומה י"י לאסין סכסן :

פרק

פרק ה

מ"א. רע"ח שאור זרדה לטן מחוכן וכו'. אע"ג דבאוחן הצאוח מלה משמין שלא יחווילו. ואם לא שמין והסיוח בלא עסק כשיעור [חיות] או עד שיכסיפו פניהו ויפול צהן סקידוק. הכה פקולים מעטס חיותן. צכאן דמלותן צמתן עדאורייתא צעיקן חצן [מעליא] :

מ"ב. חוי"ט זרדה כילוטוח וכו' אנט"י פכ"ס זרזין. דקרק לוער אכט"י פכ"ס ולא כנו שאמרו חז"ל צ"ע כהנים זרזין. [דהליתם כסרים] צורים. דעקעילה וליך מלוח ככוכה. אצל מ"ע גס ישראלים העוקקים צפכים צעוקס הכהנים זרזין סן :

פרק ו

מ"ז. חוי"ט זר"ג צ"ג נפה וכו' אצל רחיה צפירט"י סכה צ"ג נפס הלע"מ. ע"כ כראה עעמו וכו' וי"ל כפשוטו. דמעמו מעצרייתא. [דנקטא] ריבה ועיעצו צכאין. ולא נקטא. הכפוח. על כרחך כפוח הלע"מ סן. וכע"מ החוי"ט גופי'. ולא ידעתי לעמ העליא מעס אחר לפירט"י :

פרק ז

מ"ב. חוי"ט זר"ה ועליא יעול וכו'. לפי הגירסא ועליא יעו"ל. הוא פכין אחר כמעט ג"כ מ"ל קרצין. דאפילו עוטה הקרצנות סוין עשרה לכל מין. לא יעיל החרוטה מלחד על הצירו :

מ"ג. חוי"ט זר"ה סחמה וכעלמא צעלה עום וכו' ואין מוען כיכר וכו' והן כסרים לכחמילה צעופוח וכו'. י"ל דחד עעמאל הוא. דהכה גס צעופוח חקרן אצר פקול. אצל דוקין צצעין. הואיל ואין כיכר כ"כ לא עיקרי חקרן אצר : מ"ו. חוי"ט זר"ה לפיכך וכו' עטנה עליה לריבה סיא וכו'. י"ל דזה כוכה סחמא לאשמועינן דכל כה"ג צכ"ע לא סוה דצר הלעד צסיקט דליכו חוזר ומלעד צסיקט. דעס פסח אחר סוה. לפיכך סאוור וכו'. כ"ל :

פרק ח

מ"ב. חוי"ט זר"ה אין מצויין וכו' אי צעוער

דוקא הכ"ל סלוחי צ"ד כדחק צמיג פ"י. ע"כ. וליכ דאי מעום סא לא אירא דהס דוקא צעקק הקל"רה. סיו סלוחי צ"ד. דודאי הקולר לא ס"י הגזר צעלמו. רק פועל אומן צצקי צעקק הקל"רה. וגס סיו סס [אנט"ס] רביס כדי סיי"י נקלר צעקק גדול. מעס"כ כאן צעיקן צדיקה סקולת. זס מ"סך סייך לגזר :

מ"ד. חוי"ט זר"ה סלסס זחיס וכו'. וכחצו החוס' וקסס דצמקי פלס מעמע דחייצין צפלס וכו' [ובל דצר סאין לקיטוח] כלחד לא מחייצי צפלס וכו'. לדעמי לק"מ. דרך כסנה סס צמסנה. כלל אצורו צפלס. כל סזוח אוכל וכצמר [וכו' ולקיטוח כלחת] וכו'. וסחנחס וקטכיות ככלל סזה. ור"ל ככלל סזה לא ככלל רק סצוח וקטניות. ואח"כ אצור וצלין אצוג וסחרוצין וסלגוים וסזחיס [וכו'] סכך רוחס דצרי סחמא דצלין לא סייך זס סכלל. וצ"ל כ"ל דלק"מ. דאוחן דאין לקיטוח כלחת. דליקן חייצין צפלס. סיינו סדרך כל צרי אדס סלא ללקוט אוחו סמין צפעס אחס. מעס"כ זחיס דרך רוב צני אדס ללקטן כלחת. רק מי סרולס לעטוח כמה מיני סמנים סוכיס עוסיס כדצר [סזה]. וגס י"ל אין ען סדרך לגזוח כן. רק מי סזיחיו סמוך לציחו ולגבו. מעס"כ צצדה. כ"ל :

מ"ז. סכאחר סעיומים יסיו לכס וכו'. אי לא דעספכילא ע"רבותי ועצריי. סייחי אצור סאין זס דצרי ר"י צר' יודאל רק דצרי סחס עטנה צקויס ספרק. אחר מעס לכל פרקין דקרק על כל אלה סעכיינים. צקולת ויין וסען דכתיב סעיומים וכו'. וכן רחז סרע"צ צצ"צ לעיל. וגס סחוי"ט. לעיל סרלס עקוס לסקף פרקין לכאן :

פרק ט

מ"ב. סרע"צ זר"ה וכי עס ס"י ספין מעמע וכו' אלא צמון סעסחה צימי עסס וסוחו סען עדיין סוה קייס ועווד וכו' ולא יערכו גס לעמיד צ"צ לעקוח סמון סעסחה אחר :

במתניתין. סצנע עדות סל ל"ח וכו'. סלכחא געירי לה. אפסר לומר להעשיך הגשים צזוחו לצרכה (סוה דצר ל"ח לסריצי סארץ) פ"כ סיו סצנע עדות. ו' פעמים סר"ה צגי' גשים. וככ"י כפסס צצלחח. וינח כגשים לכו

לכו. הוספה החמה באורה לעמיד שש"ג פעם .
הוספה אור השבע באורך ורוחז וגוזה. וחזין
נרמז במד"ה ל"ח גבי' הנוכחיה שהי' חיכוך על
הגאולה העמידה. והנה אז כ"חוסף האור הניס"י
שהי' צמד"ה ל"ח. ז' פעמים .

והנה ז' מדות יצ"ט. צ"פ מד"ה גבי' צ"ח
שנמשכה מורה. מד"ה נעלמה לנעל מ"ט
שנצ"ב. והנה סך המדות מ'. מ' פעמים מד"ה
גבי' אמ"ת. שפה אמ"ת חנון לעד מ' מכלין
דרחמי [שפ"ח] אה"ת. וד' צוה: דרוס וקבל סכר. ואין
צוה קבלה מרצוה"י. וכל דרצונו צדק חפטר .
מ"ד. הוי"ט דר"ה ושל חיוס וכו' ועד עשרה
יו"ט. עו"ט צמ"ד פ"ג דנצח"ס . עיין מ"ט
גם אחי ע"ס נצוה"י :

[מ"ז]. חוץ מן הפר הנז' על כל המלות. עיין
צהוי"ט דר"ה חוץ. וכל דהתכל קורח
לפר העלם דבר. כבאן. פר הנז' על כל המלות .
טעמא קא יסי' מפני מה הנהו דוקא צנו
קמ"ה. מפני שהם צאים על כל המלות. כמו
סעיר המטחלה. דידוב טכאנר צו. וכטא הסעיר
עליו אח כל עוכוס [כך] פר העלם דבר צא על
כל המלות. והשווה לסעיר המטחלה לסמ"ה :

פרק י

מ"ג. והם אומרים לו קלור. לא הי' די להם לומר
הין [עיין צהוי"ט] וכל דהנה הקל"ה הוא
צמלות על כל ישראל. כמד"א כי [חצולו וכו']
וקלרס אח קל"ה. והנה הקולרים המה עלו"ס.
והנה אח היו משיצ"ס הין. אינו משמע דק שהם
מסקי"ו"ס לקלור [אצל כשאומרים] לו קלור. הנה
סילח"ס צהורה ליוו השליחות. קלור. ועשה המלות
צטס כל ישראל :

[מ"ה. הוי"ט דר"ה והרחוקים וכו' מפני שסן
יודעין שאין צ"ד] מהעללין צו. וכחצ הרמז"ס
ולכך לריכין [אכ"ס] שישמרו חלות יוס ירושלים
לא חלות איהן המקצועות וכו'. לולין דרצי הרמז"ס.
הייחי מדקדק מעטכתינו. דהרחוקים מוחרין מחלות
סיוס שלסם צמדינחם. דהנה לשון המשכה הוא .
הרחוקים מוחרין מחלות סיוס. ולא אורה .
הרחוקים אוכלין. דאז הי' מעמע שמוקצרה המשכה
מחג הרחוקים. מש"כ צאוורה. הרחוקים מוחרין.

הנה הוא ספק מעטכתינו ולא ספור העשטה
והא"ך ילדק אח"כ. מפני שה"ס יודע"ס שאין צ"ד
וכו'. מה זס חלוי צידעחם. הרי אכחנו פוסקין
הין. ה"ז חלוי צידעחתינו. והל"ל בקלור מפני
שאין צ"ד (ואי הוה חל). הרחוקים אוכלין וכו'
אז הי' לודק אח"כ מפני שה"ס יודע"ס וכו' מש"כ
כדמחני כעה הרחוקים מוחרין וכו' הנה כי דקדוק
עלום הוה) ע"כ ל"ל דה"ק. דהנה ודאי דהעומר
קרב אחר חמוד של צוקר והי' כמו טעה ושחיס
על היום ממילא הסמוכים לירושלים. היו מוחרין
ז' טעוה על סיוס. צידעס שאין צ"ד מהעללין צו.
אצל הרחוקים מן קו משוה היום כאשר יסי' להס
ז' טעוה על סיוס יוכל להיות צירושלים. עדיין
לינה הוא. ע"כ אכחנו מוחרין להס גב"ע מחלות
היום ולהלן. טאז הוא צודאי [ז' טעוה על סיוס]
גם צירושלים. הגם שהס צמוקוס יודע"ס סצירושלים
אין עדיין חלות סיוס. אצל יודעין שאין צ"ד
מהעללין צו. וסויכף אחר [עלות] השחר מקריצין.
הנה צעצור זה הגם סצירושלים אינו כ"א ז' טעוה
על סיוס. אעפ"כ ודאי קרב העומר. והנה. כן
הי' ל"ל לולי [דצ"י] הרמז"ס ז"ל. אצל צודאי
מהראוי לנעל דעחי מפני דעחו הקדושה :
שאין צ"ד מהעללין צו. צ"ו דייקא. הל"ל סחם .
שאין צ"ד מהעללין. וי"ל דצוה מוחרין
ציוחר ציוחר כדי להחיר הסדע לכל ישראל והוא
ב"ח גדול :

ודקדקתי עוד לעס אצרו שאין צ"ד וכו'. למח חלו
צ"ד. הל"ל סהס שאין מהעלליס צו.
אצל למי טענין דצצ"י סזמר טענין זאה העלות
[רומז] לכנסת ישראל. סהיהס צעלרים וכהייחודה
עס זריס. וטורה היא. ונקחה וזרעה זרע. ע"כ
מציאה מנחה סעורים. כעין [הצח"ת] מנחה סעורים
לצדיקה סיעה. ולזה לריכין צ"ד כבוד. וסנן .
וזנה ילדק ג"כ לשון צ"ו דייקא לעמר להח"ס
להודיע טורה [וקדושה] כנסת ישראל. ואחס
לעום עיני סכלך וצין והסצוקן :

מ"ו. הוי"ט דר"ה ואס הציא וכו' לומר לי' ולא
סצירא לן אלא כדקשי"א לי' לר"ע וכו'. ול"כ
דס"ל לסרמז"ס דאין סלכה כיהודא צן כחעי' .
מדקללו ר"ע עד אשר הסיצ לר"ע. ואי כהורה
הסיצ מה עסת. וא"כ נראה לפי"ז דר"ע ור"ע ור"י
צ"ו אינעלי ק"ל דאין סלכס כסצרת ר"י צן כחעי' :
פרק

פרק יא

מ"ד. תו"ע זד"ה כל המנחות וכו' ורש"י פירש וכו' הכל בכלי שרת צפנים ולא בחוץ וכו'. ולדעת רש"י פ"י המנחה. ואין בהן מעשה כלי בחוץ לא משכחה בהו שום מעשה כלי בחוץ. כי כל מעשיהן בצנים :

מ"ו. תו"ע זד"ה ס"יפין. עס לדבר העשוי לחצר וכו'. וכמה פעמים צ"ס משמע לשון סקיף מפל אל העיקר. כמו סקיף לעיצור השנה. וקטן סקיף לעשרה. ולפי"ז ל"ל צכאן סקיפין הם טפילים אל הקנים. כי עיקר הפעולה עוסין הקנים :

תו"ע זד"ה לא סידור קנים וכו' טעמה (מאי משוי להו לקנים) דלא לעפעס לחם וכו' גמ'. לכאורא אינו מוצן. כיון דמדלורייטא כינהו. אין לנו לחלות המלוא [צטעטס] (וצפרע [למלוא ש"ן מוצאר טעמה] בחורה) ולבטל המלוא בזמן ד"א ש"ן הטעם. והדבר הזה מוצאר לכל משכיל בכללי החורה. וי"ל דצכאן אין המלוא [של] הסקיפין והקנים צעריכת לחם הפנים. רק המלוא הוא בכלל מלוא עשייה השלמן צענודקט. לעשות אליו סקיפין וקנים. אי"כ היכף כשעושין השלמן עם כל הכלים [מקיים זה מ"ע] דלורייטא. רק אכחו עושים ומשחמשים עם כל הכלים צלורך לחם הפנים . וכש"ן לורך אשפ"כ אין זה ציטול מלוא :

שם. וא"ת ומ"ע יאסרו להיעטל [וכו'. לולי] דצריהם י"ל דלהיות לחם הפנים נאכל צצנה חששו שלא יעשו להסיר מלאכה אי"כ נפס צצנה כמו צו"ע ע"כ צגזירה זאה עשו זכר לדבר ולא יצאו לעשות :

תו"ע זד"ה כל הכלים וכו' וליק אמאי ש"יראון דצלפני ולפנים לא ז"ירי. וכ"ל דלא ז"ירי רק מהכלים צצניה שני שלא ה"י ארון :

מ"ז. תו"ע זד"ה על של ש"ס וכו' וא"ת והסתחא ז"ע קאזריק צמחיתין צמעלין צקודט. ל"ק דאסיפא קאי וכו'. ולפי"ז קשה לי אפילו אם הוא של כסף ה"י מעלה לקודט. וי"ל דכל מה דאפשר לעלות טפי א"ז הקודט מעלין :

תו"ע זד"ה ר"י אומר וכו' ואפ"ם פסק הרמב"ם צפ"ה דתמידין כח"ק. כ"ל דאפשר לומר דק"ל להרמב"ם. דר"י לא פליג אח"ק. וק"ל ג"כ דכך היו טהגין טפחו של זה וכו' רק דק"ל. צאס יארע. אלו טעלין ואלו מתיחין. גם זה נקרא

חמיד. וכן משמע לטובו צמח"י ע"כ פסק הרמב"ם צספרו כח"ק :

פרק יב

מ"ד. תו"ע זד"ה אלא עד ששים וכו' וא"כ למה שחקו צכאן ולא פירשו דמשנה זו דחוי"י היא. עדיפא מזה ה"ל לאקטויי דכמה משכיות סתמיות. היו דחויס לפי"ז מהלכה ולא אשכחן חולק עליהם צפירוש. כגון צפרק י"ג מ"א. פירשתי ואיני יודע מה פירשתי. יצ"א ששים עשרון. וכן צמסנה צ' פירשתי מנחה של עשרונים וכו' :

במשנה כל מדות חכמים כן צארצעים סאה וכו' חקר קורעצ אינו יכול לעצול בהן. צבי"מ הציאו רא"י על מדות חכמים עהם מוגצלים צלמ"ס. רא"י הם ממקוה חקר קורעצ. המקוה היא חחק"ס לוגין. אשר צרי" צעילה לדעת היירושלמי צמחק"ס כמ"ס כמה פעמים. ולר"ג הוא ס"ד קורעצין (ע' צתו"ע) ס"ד הוא צג"י ד"ן אשר הוא צחי" המלוא וכצמחק ע"י שמות חצי"ד אה"י הו"י אה"י . מתהפך לרממים וחס"ד צבוד מ"ים ז"מי חחקד . ואכן רמזתי לך צמדו"ת חכמים עהם מוגצלים . ואחה חצין צחקר קרעצו אינו יכול לעצול. וקלרתי צכאן. עד כי ה"י ה"י צעזרינו להרחיב הדבור צזה די לך :

תו"ע זד"ה אין מתכדצין לונ וכו' לכך כ"ל לתרץ דש"אזי מנחה דרצנתה כתיצ"א צהדי"א מש"א"כ כדצת י"ן דלאו צהדי"א כתיצ"א אלא מאזרה וכו' לא טוכל לחייצו עד דפריט. אם זאת הסצרה אמית"ית אקציר לך טעם הדבר. דבר המפורט צתורה צצכת צאפילו אם לא פירשה האדם [ציון] פ"ו רק ש"י צמחשצבו להצי"א מנחה כתיקנה כלאור צתורה . וכצצודקין אוחו אומר כך ה"י צמחשצבי להצי"א כתיקנה. מחשצבו עשה [רוטס]. מש"א"כ דבר שאינו מפורט צתורה צצכת רק ציו"ז. והיא נמקרת צתורה צצנע"פ. לא כתיח"י צמחשצב. והמחשצבה לא עשה רוטס. עד [צ"פ"ש] צפה ומה חצין למט צצרכות והיפוכס. הכאמרות צהר גריז"ס ועי"ל לא כאמרו סרכות צפירוש חתורה צצכת [רק נעקרי] צתורה צצנע"פ. מש"א"כ הארורים. וסוף לדעתי ע"ד האמור כי חפץ ה"י לברך את ישראל [צפ"ו . וכלמד] מה שכל ע"י סיצ"ך את ישראל יצ"ך אוחס צמו פ"ו. ולא חקפיק לו מחשצבה. וכמ"ס לכהנים.

האדם משוחף עונה זכנפס החיינית המרנפת. אזל
 זשמיטתה לשס "י. והי קדש. יצין כל משכיל
 שהוא לטובה להצעי"ח אשר יקרא עליו שם י"י .
 הלא הרהר אפילו ע"י הסוכה צונקן. שם י"י יקרא
 עליהן. ומחויצין לכדן. וניילא לא יפול לז ארס
 עליו זשמיטת הצעי"ח לקדושת זמחים לשס י"י .
 אזל זשמיטת חולין הוא לפלא לזני אדם. למה
 תהי כזאת. אזל המשכיל ע"ד. יצין לאסורו. שגס
 שמיטת חולין למחל לזן אדם הוא לטובה הצעי"ח
 אשר יצוב הכפס הצחמיות לנפס השכליות. כאשר
 יחכל האיט את הצעי"ח. וצנה והיטה כצטרו ודמו
 וילך זכח האכילה הזוח לעצוד את הש"י צחורחו
 ועבודתו. וצפרט להצקי צשוחא דרצקן צהעלאת
 כיה"ק יסכיל אחיית העכיס. וזה הוא שמיטת
 חולין על טהרת הקודש. ע"כ כצגמר צטנות שמיטת
 הזמחים. זמחי קודש. חיצר אליו שמיטת חולין על
 טהרת הקודש. כ"ל :

פרק יג

[מ"ב. תוי"ט] זדי"ה רזי אומר וכו' וכו' להכי
 דמי עפי למחיתין ה' דיציא כיום המרונה
 וכו' ולי הקטן תמוהים [דבריו] :
 מ"ה. חוי"ט זדי"ס שזן לא יפחות וכו' ואכי תמי'
 דצריס פ"ד דצצועוה פליגי ר"מ ורצקן ולרצקן
 דון מינה ואוקי צאתרא וכו' . אפשר לי לומר .
 דצמקוס אחר ח"ק דהכח דצי רווייהו ק"ל כרצקן
 דהס דון מינה ואוקי צאתרא. רק צכאן צקדשים
 ק"ל לת"ק דון מינה ומינה דאי אמרת דון מינה
 ואוקי צאתרא סה כלמד מלמד. וצקדשים אין למידין
 למד מלמד. ורזי ק"ל דזה לא מיקרי למד מלמד.
 ואשפי"כ ל"ע :

פרק א

מ"א. שמיטת ככרי כלה. הוי"י לי לפי מאי דקיי"ל
 להלכה. דגס צזה"ז מוחר לככרי להקריצ
 קרצנות צמח. וישאל אקור לסייעו. רק להורות
 לו קדר הקרצה. א"כ לריך סככרי לשחוט צעלמו .
 וכיון דשחט סרי תכצלה זון דרין. והאיך יהי'
 לרזון אח"כ צזריקת והקטרת כצילה. וציוחר איך
 יסי' רשאי ישראל להורות לו קדר זריקת והקטרת
 כיון שהוא כצילה ול"ע :
 מ"ד. חוי"ט זדי"ה השוחט זון הלדדים וכו' ואפילו
 לכחחילה וכו' וכחז הר"ן ולא ידעתי מי
 הזקיקו לכך דודאי זשזע דמלות שמיטה לכחחילה
 [וכו' . י"ל זשזע] דיטכס צעי"ח אשר הסיומים
 מוכחים זון הלדדים כזון חורים וזכי יוכה. הנה
 צאלו צודאי מלות [שמיטה זון הלד] הוא :
 שם. ומסיים הכ"מ אע"ג דתכן השוחט זון הלואר
 וכו' . גס צזה י"ל דתי דיעצד צזוחן אשר
 סיומיהם זון הלד. כ"ל :

מ"י. חוי"ט זדי"ה צציה חוכיו וכו' והרמז"ס כחצ
 וכו' אלא טעצר על מ"ש פן העלה עולותיך
 וכו' והיו המלרים עוצדין צו לשס ומקריצין קרצנות
 וכו' הנה לדצרו היו מקריצין קרצנות ככרים וגס
 ישראלים. אלא שישראלים עצרו וכו'. ולי הקטן
 כראה מדצרי הרמז"ס כדצרי תחוס'. שלא היו
 מקריצין שס רק ככרים שלא כאסרו צשחוטני חון
 ומוחר להס להקריצ לשס גס צזה"ז. דהרי הרמז"ס
 צפירוש כחז והיו המלרים עוצדין צו לשס. סרי
 דייק צלצוכו דוקא המלריים. ולא ישראלים. ומה
 שכתב הרמז"ס. אלא טעצר על מ"ש פן העלה
 עולותיך וכו'. היינו חוכיו [עצר. צזה אשר] הקריצ
 להס הקרצנות. דהרי גס צזה"ז. הגס שהגוי מוחר
 לו להקריצ צחון. מוחר לישראל ללמדו אזל לא
 להקריצ. וכמ"ש הרע"צ [צזמחים פי"ד מ"ד] :

פרק ב

מסכת חולין

פתיחה

מ"א. חוי"ט זדי"ה השוחט אחד צעוף וכו' דלכתחילה
 אלכרזה רצ"ן רווייהו זשזע הרחקה וכו'
 רש"י. לפי [דעת רש"י כראה] דשמיטת צ' סיומיהם
 צעוף

כשהשלים ענין זמחי קדשים וכו' . כ"ל דקידרו
 שמיטת חולין צקדר קדשים. דהנה
 שמיטת הצעי"ח הוא לכאזרח אכזריות. כי [הנה]

משולשת

פרק ג'

מ"א. משנה. נקוב"ם השועט ופסוק"ת הגרגרת . יש להחזיקו מ"ש דהתחל שניה בלשונו זהנהו שתי טריפיות ועשאו כסם הכינור לזמנה . שאוחה הזמנה נק' נקובת השועט. פסוקת הגרגרת ולא כתב כמו זאיך יקב השועט. נפקת הגרגרת וגם למה זאלו שנה וא"ו החיבור. ופסוקת. וי"ל דתחל דווקא הוא. שאילו השתים נפסלו זמקום שמיטתו היינו בסימנים. וקיי"ל כר' יצבז פ"ז מ"ד דר"ע הורה לו דנבילי נמי הוא. ואין השמיט' מוליאתו מידי נבילי (וכ"מ דנבילי גם לדודן לכמה עניינים בין טריפה וטריפה לנבילה לענין אחרו וא"צ. וגם טריפה ונבילה טריפה ונבילה לנבילה ואין מלטרפים [לכשיעור] וזמנשתינו אלו טריפות קחני. והנה הגם שאמרו דזמנשתינו כר"ע קודם חזרה. והגם שחזר זו. משנה לא זזה. עכ"ז רמזה [התחל זמנשתינו]. וזפרט שכבר שנה וקודם חזרת ר"ע (ויש קדר לזמנה זמנשתינו אחת). רמז רבינו הקדוש בלשונו. שזמנה כואח [לכ"ע הוה נבילה] בטורה זמ"י. נקובת השועט. פסוקת הגרגרת. כי אינה זמנת הנטויים לזמנת. רק זמנת שכבר חטוים כותים. וע"כ תחל [להו זוא"ו] החיבור. לאורזת דרק אלו הז' שוין דבין זזה. משא"כ אינך הז' : הרע"ב דר"ה. נפקת החוט וכו' היינו [נפקת] החוט וטרפה ואפילו לא נשזרה השדרה אלא אורחא דמלתא נקט דרוז פסוקת החוט ע"י שזירת השדרה הוא ע"כ. לכאורה יקשה מאל למה ל"י לתחל לזמנת] אורחא דמלתא כזו. וזפרט זמקום ש"ש לטעות אז הוא [שואלך] התחל לטעות בסיפא נשזרה השדרה ולא נפקת החוט [כשרה] כמ"ש החו"ע זשס חתום'. וגם לקולא יש לטעות דנענין [תרתו]. והשאר חקר כולו יעוין התירזן זפירושו על הש"ס :

[הריאה שניקבה שנה] התחל ולא אמר כמו זאיך יקב"ה הריאה. משום דעלה קאי פלוגתא דר"ש. וכן לקמן זכרנו. קאי עלה פלוגתא דר"י. ול"ע [למה שנה התחל זמנשתינו] וזית הכוסות . ויש לישב :

[או שחברה. נראה] לפרש דר"ש אליטרך לאשמועינן דאפילו ר"ש מודה זחברה דלא זעי שחנכז לזית הסמפוטות. הנה. הזולתא קדישא ר"ש [החמיר ואלוד] זניכוח הריאה זכפרו הזזה. והנה איקור הסירכות. הוא זמנשתינו יקב הריאה . דאין סירכת זלא נקב. הנה לפי דבריו [שאמר עד שחנכז] לזית הסמפוטות קשה למה יאקרו סירכות לדי"י

זעוף לכתחילה וזרזנן הוא. אכל מדאורייתא. אפי' לכתחילה לא לריכין אלא קימון אחד. והוא דנפקת לן הכשרו [זכיוון אחד] ומדטייל הכחוז לעוף זין זהנהו לדגים. והנה דגים אפילו לכתחילה לא לריכין שמיטה כלל. ומילא עוף אפילו לכתחילה די זקימון אחד. אכל זרזנן של אחד כמוהו. זעוף רזז קימון אחד וזמנשתינו רזז ז' קימנים. אכל לכתחילה זענין כל קימון לטוחטו כולו מדאורייתא זככל הורה כולה דהולכיך אחר הרזז. לכתחילה זענין הכל. וכי ק"ד ג' שוישזין דבין. לא מלרכין לישאל דעת השלישי וכן זככל ענייני החורה . וא"ה ידובר זזה כמה נפקותות :

מ"ג. הו"ע דר"ה נפלה כבין וכו' נפלו כליו וכו' נקט כמה גווי אע"ג דלא אלטרך. אפשר להמילא לריכותא. אי אשמועינן כבין. י"ל כבין דהוא שייך לשמיטה. הוא דלא הוה הפסק כשלא שנה שיעור שיהי'. אכל כליו. הוה הפסק זשה"י כל דהו. ואי אשמועינן כליו. קד"א דזכבין לא הוה הפסק אפילו שנה כשיעור. ואי אשמועינן הנהו תרתו קד"א הנהו הוא דנענין שיעור. אכל השחיזו אח הסכין ועיף. הנה קודם השמיטה זכר נמלא זו העיפיות ולא הי' ראו לשמיטה. והוה הפסק אפילו זלא שנה כשיעור קמ"ל :

תו"י זד"ה וזח זחירו ושטת. הה"ד כשחזר הוא עלמו וכו'. לפי הלכותא שכתבתי זממוך הנה תחל התחל וזח זחירו לזכותא. לאורזת דאפי' הוא זעלמו לא הי' ראו זמתחלה לגמור השמיטה כולה אפי' זענין דוקא שיעור שיהי' וק"ל :

מ"ד. השוחט זמנה ח' וכו'. הוא דלא קחני קתם השוחט ולא י"ל דס. דנקט ח'. לאורזת דלא זיירי זקדשים כמ"ש החו"ע רק זחולין שנעשו על עשיק. וזקדשים א"א לומר כשריים. דהרי אין דס לזריקה :

מ"ו. הו"ע זד"ה השוחט זלילה וכו' אע"ג דכומת ר"א קיימין דריה אס זיקה. וזגמו כתב רש"י וכומת ר"א דאמר זינוק הוה שירכוס. לפי פירש"י לריכין לגרוק ד"י או ד"ו. רל"ל די להפירכוס . זזיטוק. אז ד"ו להשוחט לראות אס זיקה. משא"כ לגרסתינו זמתכתין ד"ה. קאי זמנשתינו. דיה . לזמנשתינו המוכנת הלזו להיטה זמוכרת. אס זיקה אפילו זלא פירכוס והזן :

מ"ז. תו"י זד"ה שפוחטת פוסלת וכו' אלא משום ד"ש מחלוקת זס וכו'. י"ל עוד שאלו ואפשר שלא זתיולך. משא"כ אינך ג' עזרות .

ברכה

חולין פרק ג

משולשת

וחכי ליחא חסם דכינצ טריפה ומותיב עלה
 מומחתינ דהכא וכו' הא קמן דליחא וכו'. ליכ
 דברי רש"י והרע"ב נכונים דלהכי נקיט מחול
 וכליות דהוא מירי דלא כמרפ' זהו אם כיפלו כולם
 אבל קושיא הגמ' מירכבז החכא מן המזול וכו'
 [משמע אפילו] מקלחא [וע' בהרא"ש ובמדני]
 מלך. והיא ככון לדעתי צעזע"י :
 מ"ה. תוי"ט זד"ה קרעה וכו' [ורלתי למחרי"ק
 וכו' דקחצי] פשיטא וכו'. וליכ דהא גופא
 אינמריך לאשמועינ דמהכי לי שמיטה עלמו .
 דקד"א כי סיכי דעובר כיתר בשמיטה אמו סיכ
 כחבבל לעולם צויתת אמו כמו אחר מאברי קמייל
 דמהכי לי שמיטה עלמו ודוק :

לדידי' . וליכ דק"ל דהוה כחקרה. דכיון דנקרעה
 האורח למקום אחר טוב [הוה כחקרה אוחה]
 אורח. ונחקר מודה ריש דלא צעיק שתיקבז לביה
 הסמפוטת. ו"ל קלח באופן אחר. וקלחתי זכאן :
 [תוי"ט זד"ה] ניקבז המרה וכו'. וה"ל לפרש כן
 ג"כ בקיבז. אין כאן קושיא. דהמרה טס
 לליחה טכנרחה עם הטע"ת. והליחה הזאת היא
 עלמיות טייכה לחיות הטע"ת. ובהעדרה ימות הטע"ת.
 משאיכ החלי"צ טכקיבז. הגם טכקלחה ג"כ קיב"ה.
 עכ"ז החל"צ הזאת לא נכרחה עם הטע"ת. ואיכה
 [עלמיות] רק מקריית. וההכרח הוא צעלס רק
 הסיכס. הוא נק' צעלס קיב"ה. טנן הרבר :
 תוי"ט זד"ה. המקס וביה הכוקות וכו' ה"ל למיחכי
 ביה הכוקות והמקס. י"ל דהמטעה כיטיח
 מקודם דליטחכי שמייהו. עיין בגמ' טבה סוף פ"א :
 [תוי"ט] זד"ה טכיקבו לחוך. כהז הר"צ לאשוקי
 וכו' ודברי תימס הן וכו'. לדעתי כוונה
 הרע"ב. דופן החילון טל המקס ומין ג"כ על ביה
 הכוקות. וכן צהיפך דופן החילון טל ביה הכוקות
 ומין גס על המקס, ואין כאן קושיא על הרע"ב .
 [מ"ג]. תוי"ט זד"ה וחלו טריפות צעוף וכו' הני
 אינמריכו לי למויחכי נקובת הוטעו מוטוס
 פקוקה הגרבת. לפי מה דאמרינן בגמ' וחלו טריפות
 וכו' נקובת הוטעו ופסקותה הגרבת. אחיא כריע
 קודם חזרה טכה נקובת הוטעו צעלמו ג"כ אלמריך
 לאשמועינ דלר"ע טריפה הוה ולא כבילה. ועמט"ל
 צמיח דרבינו הקדוש [רמז] בלטוכו. דלדידן טוה
 כבילה דחזר צריע לגבי ר' יטנצ. ג"כ אינמריך לרמוז
 גס זכאן דהוה כבלה דקד"א דכבילה עוף קיל
 מכבילה צהמה לעינ [מגע] ומטא. וקד"א דלא
 טוה כבילה גס צנעטסה צה סקרן צמקוס שמיטה.
 גס קד"א דצעוף טשמיטה די צמימן אחד. גס צנעטסה
 טריפות צמימן אחד. והוה טעמו סקימן טכי כשר
 קמייל ודוק :

פרק ה

מ"א. תוי"ט זד"ה הראשון חייב כרה. וטכיהס קושגי'
 דלא כריח ז"ג וכו'. אכל לפי שטרמזסי
 צמיצורו העתיק דבריו ליל לפרש וכו' עיי"ט. לי
 סקטן צלא זס דברי החוס' תמוהים דוכי יט ס"ד
 דלר"ח ז"ג לא יהי' טוס חילוק זין לאו טיש צו
 כרת מצואר צהורה לזין לאו גרידא טאין צו כרת
 כי סכרת מצואר צהורה צלאו זס ולא צזס. ע"כ ל"ל
 דצלאו טיש צו כרת. אס הלקוהו סז"ר טכה נפטר
 מירי כריחהו כמו צלאו גרידא וי"כ אס אירע טלא
 הלקוהו. טכה קודם טקיבל המלקוה צר כרת טוא.
 ומוכן לעוכט מן השמים. משאיכ צלאו גרידא. הגם
 טלא הלקוהו אינו צר כרת איכ משנחתינו טפיר
 מתוקמא כריח ז"ג. כן כ"ל :
 מ"ב. טוחז"ר והמעקר. נקט הני יוחר ומכל טאר
 פסקויל שמיטה דכך הי' דרכן טל צבי נח
 קודם טכלטוו ישראל על השמיטה. וכענין טאמחז"ל
 צטר כחיר"ס הוחר להס צמדצר. וכטנו צמוחר ומעקר
 דוקא כי צזס ממהר להמית הטע"ת. כן כ"ל ועיין
 צחוק' יר"ט :
 תי"ו"ט זד"ה טחמה וחה צה צהה וכו' כהז טרצ
 וכו' ליטכא קמייעל וכו' סייחי מניה וכו' .
 לדעתי אין מן הטרוד להביה דהרי הלשון מרודק.
 אוחו וא"צ מוטוס אחמה (טכצר נשמיטה ועבר צזחה
 טשמיטה מוטוס א"צ) וצנו ואוחו מוטוס צהה
 (טכצר נשמיטה ועבר צזחה טשמיטה מוטוס צנו
 ואוחו) . :

מ"א. תוי"ט זד"ה ען טמחול וכו' ותמיחכי וכו'
 וכו' :
 מ"ב. תוי"ט זד"ה אכנצ יחירה וכו' ואעפ"י טצרוצ
 העופות הוה קרי לה יחירה וכו'. לדעתי
 אין הכוונה יחירה מן הכהונ צעופות למיניהס .
 אכל סכו ה על טעמי"ס הילוד. טאין המל"צ טל
 טרגל על. האלנצ הלזס :

פרק ד

מ"א. תוי"ט זד"ה ען טמחול וכו' ותמיחכי וכו'

וכו' ר"ל אין טייך זום להטעיר צעל חורס
 [צאיקור או"צ וכו'] כיסוי הדס לומר דילמא שטעמו
 כלאוי. וספק דאורייתא לחומרא. שאין צום ספק
 דאורייתא כיון דמדאורייתא [לא עהי שחיטתן
 מעוה] דרוב מעשיהם וכו' ע"כ מדאורייתא שחיטתן
 פעורה עכיקוי ועאיסור או"צ :
 [מ"ו. חו"ע צד"ה אזל יש עס] דס שלא הואוכו'
 דעו ופילו עקלת דעו עשעע נ"ל צכסו
 הרוח וכתבלה אח"כ עקלת דעו דחייב לכסות
 [אורו עקלת אפילו לר"י דהס לא כסו צעלמו רק
 סכתסכה] עשעה הרוח. וכהיום סכתבלה אפילו
 עקלת דעו חייב לכסות :

פרק ז

מ"א. ואינו כוהב צעוף עפ"י שאין ליו כ"ף .
 כדאס הא דמחי לן הסכא עענא. להורוח
 דאס כנאל עוף ע"ס וכו'. כדברי רע"צ [צד"ה
 שאין] לו כף. כוהב צו צודאי ג"ה. או דקפוקי
 וספקא להכא. כדעספקין צבג' ועלה צתיקו :
 מ"ג. רע"צ צד"ה אינו סופג וכו' דקצר ר"י אינו
 כוהב אלא צעל ימין. וסא דר"י לא פליג צמסנה
 א'. אע"ג דקבע משכחו צמ"א צעליל. [מעוה עודה
 ר"י] מדרצקן אסור גס צעל ענאל. וסא דאמרינן
 עס צבג' עחתינן דלא כר"י. מעוה דעשעע ל"י
 דכל עשכתינו מדאורייתא [אשמועינן] :

מ"ד. חו"ע [צד"ה] והרעב וכו' ול"כ טעמס
 הרעב'ס טעעו צס סיכר כדי שלא יצאו
 וכו'. והאחרונים כתבו עוד טעס מעפי טעצליס
 אינ' [טוים זה לזה] ע"כ הוסיפו אחת. דאז יס"י
 צודאי טעים לצעל האסורה אפילו יא גדולה
 מסאחרות :

פרק ח

מ"א. חו"ע צד"ה כל הנשר וכו' וכו"ה אחי אעאי
 לא נקט ליטכא דאיך פקא וכו' אזל
 הכא לפירוטי גושא דאיסורא אילעריך [לומר עניסולו
 צלצד וכו' שלא] האמר ציסול שאסר סכחוצ טיינו
 דוקא כשאכלו וכו' סר"ן. ולא סצינתי זום דצרי
 ערך סר"ן ז"ל. דסרי צפסוק ענולר ציסול [דאין]
 לומר. דוקא אכילה. א"כ גס צאר"צ. דכתיב לא
 סחטע"ו. נעעס לומר. דשחיטה אין לאסור רק דוקא
 צי
 כשאכלו

מוכח דלחלוק. אזל כל הפוסקים פסקו כר"י. כ"ל
 דמע"ה פסקו כר"י דמע"ה סכא ל"י רצינו הקדוש
 צלשון אימתי (גס דצכאן סוה לחלוק אעפ"כ
 סכא ל"י צלשון אימתי) כי סיכי דתיקי סלכסא
 כוותי כמו לפרע. ודוק :

הרע"ב צד"ה אס סאס לחתן וכו' אורחא דמילתא
 נקט וכו' כ"ה צבג'. לטעע אזן עעעחי
 עאלד מן העשעטיס אס כצוד הרצ הגלון חסיד
 הקדוש עס"ר לוי ילחק ענארדיעטצו זללה"ה .
 עעאל אס פ"ו. סרי מדיכא דגמ' צכאן עיקר
 קעודה כעוואין סוה לחתן (וכ"כ עגמ' כחוצות .
 [דף ט' ע"א] גזרס ענאל יסחיט צן עוף. חזקה
 אין ארס טורה צקעורה ועפסידה. [עס דף "'
 ע"א] עיי"ט) וצרוצ מדינתינו עמכג סוה צתיפק
 עיקר קעודה סניסואין סוה צציה סכלס. והע"צ לו.
 סהרצנן קצוראי צעלו קעודה חתן. להיות כל
 סכסנה עקעודה חתן ואינו עעעחו עוצר וכו' .
 וסנה צקלקול הדורות יש חטס צעמעה [זו] צעמחטס
 וקיקיחס עס סכלס וכיולא עמלויין נטיס. וכמ"ס
 סהכא [כתצות י"ז ע"צ] אי דמיין לבו ככסורא .
 [ע"כ צעלו קעורה חתן] וקבעו קעודה כלס ומז"ל
 [אמר] דוקא סכסנה עקעודה חתן ולא עקעודה
 כלס. וצודאי דצרי דצרי קבלה. אזל לא יעעחי
 מולאס. וכ"ל עוד סהכתינו כן עפ"י דצרי סהסר
 על ספקיק כעלה ולא חוסיף קוס צחולס 'סרכל
 טיינו שלא סחי' עוד גנאלנה סלנו כנאלות סאחרות
 אסר צחולס 'סרכל צחא צחזרה [לצית] דודה
 סחתן וקיבלס. וצנלות סחל סזס עעועה סח
 סטעציע סקצ"ס. אס סעירו וסא סעוררו וכו'
 ולריכס צחולס 'סרכל להעתיך עד צוא [דודה]
 כהתן אלי' לסקימה. וזה ספירוש כעלה ולא חוסיף
 קויס ועעלמס עד צוא דודה להקימה כמד"א. ציוס
 סוהא כלוס יי אקיס אס סוכה [דוד]. ולרעו זה
 חיקנו סקעודה צדורות סאחרונים צציה סכלס .
 וצוא יצא סחתן אלי' לסעעה כיעי עולס. לא
 כיעיס סרסאסויס סצחא [סכלס] לצית סחתן .
 וסיחס סקעודה צציה סחתן. וסכא להס ליסרכל
 כל ענייניסם צכצוהס סס כי צני כציאיס סס :

פרק י

תו"ט צד"ה עמוד מלככות וכו' וכחצ סר"ן ולא
 ח"יטינן לאסעורי כלל מעוה דרוב עעעטיס

ברכה

תולין פרק ה

משולשת

זבתי [רחולין דף ק"ל ע"ב דעס"ס פטור דה"ל
 זמין שאין לו חובעים. הכה] אעפ"כ גזל מיקרי.
 וה"ל כגזל את הרצים ואינו יודע למי יש
 שמהוי"ב ללאה [יש ולעשות זו לרכי רבים שה"ד
 הכה היחיל] דהדין עם הטבח. הכה לריד ללאה
 ידי שמים. ול"ע דדברי הרשב"א גופייהו :

כשאכלו. ולעיקר קושייתן הא דלא חנא סתמא
 [צבר] צלצ כוהג וכו' כמו צאיך. כ"ל משיס
 דאיך כולם מדאורייתא. משאיכ צב"ח יש ג"כ
 מדרבנן. צטר עוף. לא סייך למיתני. כוהג. וכקט
 כ"ל הצטר. אפילו של עוף. והוא מדרבנן :

מ"ג. הוי"ט דר"ה לא קרעו וכו'. והר"ן כתב והו".
 אחי למשרי מהיכה כצילה ע"כ וכו' אלל
 ר"ל הכעסית כצילה וכו' וכו' הוא ג"כ חקרין
 מינה אחס. ול"ל חתיכות הכעסית כצילה. והכוונה
 ע"י צליעה איסור כדברי החו"ט :

פרק י"א

פרק ט'

מ"א. הוי"ט דר"ה כוהג צארן וכו' סבן ר' אלעאי
 פטור כמי צבן מה"ט דיליף כתיבה וכו'
 ולפי זה הא דפירש הרב וכו' הוא הדין
 דהמ"ל [דמסוס הכי] [דחיל] נקט לאפוקי דר'
 אלעאי וכו'. וליכ דעל כרחק חכמי הדור שלא
 הודו לרבוהיו. דהרע"צ. ס"ל [דרצי אלעאי] גופי'
 לא ס"ל הך ג"ש [דכתיבה] רק דראשית הגז.
 דכהינן חרווייהו צמד פסקוא. ראשית דגנך תירטך
 ויזהרך וראשית גז לאנך תחזן לוקאי חד [כתיבה]
 אחרווייהו. ע"כ שפיר ילפינן. מהרומס. משאיכ
 שאר מהכחה. וע"כ ל"ל כן לדעתה. דהרי צבתי
 מוצא. והאידינא כהוג עלמא וכו' כר' אלעאי
 דראשית הגז וכו'. ואי ר' אלעאי גופי' ס"ל כתיבה
 כתיבה ג"כ צשאר מהכחה. יקשה על המחזירים
 צשאר מהכחה ומקילין דראשית הגז. איכהו כמאן
 ס"ל ודוק :

מ"א. הרע"צ דר"ה והאל"ל וכו' אינ קרי סתמא
 אל"ל לצטר שפלטחו סבין וכו' עיין צבתי.
 ועיין צבתי"ט דר"ה האלל סמכוס וכו'. ותצין דלא
 הל"ל צלשון א"י כמי' רק דשני ספירוסים ככללים
 דדברי סתמא. מה שקורא אל"ל :

מ"ב. הוי"ט דר"ה או סהלך צבן. לטון הר"צ
 שטטחן וכו' וליסמא דמהכתיבן סהלך משמע
 דלא סגי צמיהס וכו' ול"כ דכוונה דר"י : הרע"צ
 ג"כ [דלדין] להלך צבן. רק קושטין דמלחא
 אשמועינן. דגס הילוך אינו מועיל רי : שטטחן
 צפריסה. משאיכ כך כפול ומכופל והוא דריס עלי'.
 ומחרלו צזס מה דקשה לן. רישא וכולין סעידין.
 ל"ל. דהרי כס"כ הוא מקיפא. ולפי ה"ל דכסהלך
 צבן כדי ענדוס לא מהכי רק צנ"יחה. קד"א
 דצעידין ג"כ לא מהכי " , צעידין צבס זה. ע"כ
 לריך להשעיטנו דצעידין ככל ענין מהכי. כ"ל :

פרק י'

מ"ב. הרע"צ דר"ה כדי שיוכל לעשות ממנו וכו'
 תן לו עראשית גז לאנך. כרי שיוכל לעשות
 צבר לעמוד לשרת והקטן שצגגדים וכו' הוא
 אצנט וכו'. צגדי כהונה איכס צאיס עשל יחיד
 רק עשל לצייר. ולמה חלהה סהורה המהכה [של
 ראשית הגז] צשיעור אצנט וי"ל עעס למלוח
 אלקיכו [תגס שא"א לצוא לחכליה סעמי סמלוח]
 להיות אצני"ס מכפר על הרטור וחזוח הלב. והכה
 סלחן מעשרות את האדם. כעשארז"ל למס נק'
 סתן עשהרות. שמעשרות את וכו'. והכה כחי
 צהורה [צפי' עקב הכמר לך] וכו' וצקך ולאנך
 יצ"ן [ורס לצבד ושכחה] וכו'. והכה לזאת צוד
 הס"י ליתן מן גז' לאן סמעשרות. שיעור הצבד
 לשרת והוא אצנט. להורות [שהעשירות כיתן לו
 כדי] לעבוד את הס"י סכוהן לו כח לעשות חיל.
 וצחוקסה טובה יחוייב צחוקסה שירות לעבוד [את
 הס"י. ולא יצוא עזה לזמח הלצ] :

מ"ב. הוי"ט דר"ה וולדן וחלצן וכו' והמיהכי
 דמיכי' וצי' ס"ל לפרס וכו' ומפיק ל"י
 מאס זכר וכו'. כ"ל צאפשר. דראיעצר ועסה צו
 מוס [עוצר] עקדס להקדסן. ואוחו סמוס ס"י צו
 ג"כ דראיעצר לאחר סקדסן לא קדום הולר. ול"ע
 מ"ג. צכור סכחערצ צמאס וכו' נקט מקפר מא"ה
 חשוס דאשכחן צמחנות סכסן דצטל צמאס
 חולין [קמ"ל דצכור לא צבנ] :

תו"ט דר"ה ססוחס לכ"ן וכו' דקיי"ל מדין
 מהכחה כהכחה פטור. לפי סתירוח סבי

פרק י"ב

מ"ב. חוי"ט זד"ה עוף מנא וכו' לפיר (קחס) עטור ולא מנא. כמלא עוד זדרשה חז"ל. לעם נקראה לפורה (לענין אשה נשה) שמונה כל ציה חז"ל. כלפ"ר :

מ"ג. חמר הריני כוטל חת סחס ונשלח הנבים חייב לטמא. איני יודע מאי קמ"ל. וי"ל דקמ"ל אפילו חמר כך [אחר שנטלה] דל"כ [הרי] עדיין לא חל עליו המלוה קד"ח דמפטר מן המלוה זכנאי זש. דחינו רולה [להצ"ח לציחון] אלא [לשלח ג"כ] קמ"ל :

מסכת בכורות

פתיחה

אחר חולין קידר זכויות וכו'. וכל קידר זכויות אחר חילין דמכ"עם זשלוה סקן להורות מלוה זכויות. לזכר סיון לנאולה מלרים. זיום הכותי כל זכור זחמ"ל. כמו כן מלוה זלוה סק"ן ועוררה גאולה האחרונה כעצור זח"ז :

פרק א'

מ"א. הרע"ז זד"ה אעפ"י שאינו רשאי למכור לכרי זעה גבה מפני שבע"ש זח מלאכה זשנה עכ"ל. וי"ל זזנהה דקה אין חסור [מענין] שאין מיומרת למלאכה. ולא זזרו מוס שאלה ושכירות. אצל זעה גבה שניומרת למלאכה וכע"ש זח ודאי מלאכה זשנה. [גזרו על המכירה] מוס שאלה ושכירות וכן הוא כונת רש"י ז"ל. ואזרח לה קושי"ה החו"ע :

[מ"ד. חוי"ט זד"ה ולא זחי' וכו'] אס לא זחנח. או זקוף פסק. המדפיקים שזחממדרס זחזו שא"זס חלמ"ד עועה זחז סק' ו' חינוה ולרין לעחס. [י"ל דהנה זחיז נחשבה וכו'] חייתי כזזר אין חיי"ל. [זחח"ל"ס פ"ח] פירושו כמו חיי"ל זשנהמות. וחיינו דח"ל יס לו זחועה "העשירות [ע"כ שפיר מוכ"ס לחנועה] התשירות זכה לטון חיי"ל. וכאן שאמר נחשבה עס וכו'. סי חי כזזר אין ח"ל. ר"ל כאש זלא זח. אצל עכ"פ [הוא זח זקוף פסק] זקנן .

הנה קחזין דגס איל שזנהמות כשהוא זק"פ זח זקמץ. ז"ל זעה. ועוד ז"ע :

פרק ב'

[מ"ד. חוי"ט ז"ל לזון זרזל] ז"ל שזנהגס ח"י לקבל אחד מחזירו. לז"ן. זאופן זזה. וסיו נקראים. לז"ן זרז"ל. הואיל שדני סווי"ס חזק כזרזל. [מעפני שזנהקיי"ס] הקרן לעילס. ע"כ נקראו כל העניינים שזנהקזלו זאופן זזה. נכסי לז"ן זרז"ל. זלכאורח לא ח"ל לקרוס רק נכסי [זרז"ל]. אצל מפני שזלאן סורגלו לכך]. הושאל שס לז"ן גס לכל שאר נכסים. וזחי יונח לנו ג"כ. הא דהחזיל סחכא פירקין זפרי"ה. זי ר"ה [להודיע] אעפ"י שאינו רשאי זי זעה גבה ח"א ולמה זנק"י זכאן. וחכא דוקא לז"ן. זי עיקר המנהג ח"י זלז"ן :

מ"ה. רחל זילדה כמין עז. זרזוח קמ"ל. חז"ג דחרווייהו כעעט דומ"ס. ושניהם זעה דקה אעפ"כ פטור. מעכ"כ רחל זילדה כמין פור. חז"ג דאי הוה חכא פור הוה [זכותא] דסיפא. כח דהיטירא עדיף ל"י :

פרק ג'

מ"א. חוי"ט זד"ה מנאן וחילך ספק [וכו'] ומסיק זזינא וכו' אצל רוזא דח"י זעע"ה וכו'. וזחי זיחא לן לטון מעשהינו. הלוקח זעה וכו' ואין ידוע וכו' ז"י חומר וכו' מנאן וחילך ספק. לזאורח יקשה או ח"ל להחזיל סיכף זחח"ל: חמשנה. זי יסנעאל חומר הלוקח זעה ואין ידוע וכו'. או ח"ל להמהין עד לזקיף. מנאן וחילך ספק זזרי ר' יסנעאל. ומדחח"ל קחס. הלוקח זעה וכו' עד. ואס לא זזרה. על כרחך. עד כאן הוא קחס דזרי הכל. דחינו הקבחה כל החנאים. זכאן אין ידוע אס זכירה. אע"ז זזשאר מקומות אזלינן זחר רוזא. וסרוז ח"ה כודאי. זכאן חמד חינו ידוע. מוס דהוה רוזא דח"ל זעע"ה ולא אזלינן זחרי' דדוק :

מ"ג. חוי"ט זד"ה עוסה עק"ס זקופין וכו' ועוד זלאו דלא זגוז זזכור כחי. ע"כ זכס זכ"לחין זזכורות קא חיי"קן :

פרק ד

פרק ה

מ"א. הו"ט זד"ה צנחנה דקה וכו' ועוד קליר חט"ס דצנחנ' יוכיח. קחס דצנחנ' ורל"ל דלכך קורין רוח צנחנעוה. דכתיב צ" דהמעשה ה' אחרי כלום קליר חט"ס. נשא אוחה דהיינו צנחנעוה. ח"כ עוכה דקליר חט"ס הוא צנחנעוה. ועוד רח" וילך ראובן ציני קליר חט"ס. מתרגם יוכחן וזאלו ראובן צימוי קיון. ועיין צמח"מ אלשיך דלכך כולד מה יעשכר הצעל הורה :

מ"ה. הו"ט זד"ה צין חט"ס וכו' ועוד דבזה לא יחשדוהו לעולם שיהי' אה האקור כדי להיכלל מעוהה של פגם שני'. דל"ל שהעולם רגילין לחשוד אה האדם שצנציל חלוה ממון מחיר אה האקור. אזל חין חושד'ן אה האדם שצנציל הללה עורח הגוף יחיר אה האקור. והרי לך כעין רח" [מעפאחיס דף ר' ע"ג. כל] מקום דלא יחצי אגרא לצדוק כ"ע מודיס דכיחא ל"י לאיכט למיעבד מלוה צנופי'. וקמ"ל סס רבוחא דכיחא ל"י לאיכט למיעבד מלוה גס צמחוי". [ונראה מה] דעשי"ה מעלוה צעורה הגוף קל הוא לאדם יוחר ממנו. ומכ"כ לעצור עצירה ח"ו :

מ"ו. הו"ט זד"ה הכועל סכר [וכו' וכחצו] החוס' וא"ה ישוחד לא תקח דכחצ רחמנא ל"ל . ולולי דצריהס כ"ל דלק"מ. דהכועל סכר לדון דיכיו צעלים. אזל לא עבר על לאו צחורה. וגם כ"ל דיכיו צעלים. אזל חין מחוי"צ להחירי הסכר סנעל. ומש"כ צלוקח שוחד עבר על לאו צחורה. וגם מחוי"צ לחזיר :

שם. או וטעם דהעדים אקורים לישא הגרשה . העעמיס הללו איכס ומפיקיס. דלעעס האי' חי לא מהני כן מח"ל. ולעעס סז'. כשעס להעדים כעיס צלוחו הזון גז"ל. וצפרע לדין דאיכא חר"ג. אזל כ"ל דהעדים רפאים ליעול צענור מלאכתן. דהיינו החיעה ידס. דהרי קי"ל עידי עקירה כחי'. והנה יוכסר הגט צמקירה לחוד צפני עדים. והנה צענור החיעה ידס שהוא מלאכה מוחרין ליקח סכרן. וצפרע לפי מנהגיכו צמידור . שסולחין אה העדים סאלוח הרצה צדקוקיס רביס. ועמחי"צין להש"צ על סן סן וכו' סזו מלאכה . כועלין סכרן :

מ"ב. הרע"צ זד"ה יק"ז אף צמקוס סעוטה צו מוס. אס הוא לריך להק"ז מלוהו אצד ולא ימיכנו סימנה וכו' מלשון הרע"צ כראה מנזלר. דאפילו היכא צנדולי יעסה צו מוס צנענה סקוס מוחר לר"ס. חר"ג סעודה ר"ס צפסיק ריש' וכו' סאני סכא כיון דזודאי ימוה סכבור כסלא יק"זו לו ח"כ כצד הוא צעל מוס דחין לך מוס גדול מזה. וסוח היפך מו"ש החוי"ט צסס הרע"ס. ול"ע סלא סעיר צזה הרצ צחוי"ט. ולא זכר מדברי הרע"צ כלוס .

ואפסר ה' לו כוסחא אחרה צדצרי סרע"צ :
מ"ג. הו"ט זד"ה היו סחיכוקה וכו' ויכלני לפרע דקרכי' לא מדי [סוח] סליוו איקור לגבי'. כ"כ סעפרעס הרע"ס. ול"כ סכך סס ג"כ דצרי רש"י וסרע"צ [צפי' הגמ' דקרכי' וכו' סהרי כסוג הוא צאיקורים]. היינו דצדריס האקורים לנו סוח כסוג צכך :

מ"ד. הו"ט זד"ה סרלויין [וכו' סיס מומין סליין] רלויין וכו' כגון צעל חוט רגלים וכו'. סלין אדס כחשד עליו. רש"י. דצרי ז"ל לכאורא חמוסין. דל"ל למסכתיו לאסמעיין זס [סרי צודאי יס לן] צזה כלמנחה. דהרי עיינו רואיס. צעל מוס מצטן אמו. ולולי פירוסו הייחי אומר צאפסר. מעסכתיו אחיא לאסמעיין דעמוס סלין כחשד עליו צן ישראל צחולין. כלמן עליו סהן גס צצבור. והיינו סירוס דאיקור סוח מדלורייהא לצן ישראל אפילו צחולין. ואפילו ע"י גוי אקור. כלמן סהן גס צצבור. כ"ז ה"י כ"ל לפרע. אזל חיליה לי להמליח להחיר דצד סלא כסעע מדצרי רצוחיו סקודמיס :
[מ"ד. הרע"צ זד"ה דונוה לקסוג סכוולוח וסחמוה כראה דעפרע לקסוג אחר סכחרוקנה מהעיס ססוח כוון וסחוס] וצחי יוכח לנו דעפרע מחי דעסיס צרישא. דהנה סדר העשנה סיל דעחני גדלוה ואח"כ קטנוה [צכדי סלא כעעה לפרע] ג"כ צכאן סלום כפירוס הרע"ס לקסוג ססוח כסוח. הרי גדלוה צרישא. ואח"כ סלומ"ע סלחזיו קטנוה [וסס דונוה] לקסוג סכחרוקנה. ע"כ עפרע ל"ע צרישא. כי היכי דלא כעעה מסידיד סעסכה. דונוה לקסוג סוח רק כסחיא [כסוח] :

מ"ה. הו"ט זד"ה צני סכנסת וכו' וכן צמוכר אה סספיכה צני צה קול דקלמר וע"סיו סכנסעחי ע"י מיער לי . להעסקילים צכמנה י"ל מכאן

מאכן [אין ראי] דבכאן צת קול קאמרה ומי יפר
הגן הדבר :
מ"ו. תוי"ט צד"ה מוכחוהו לככרים וכו' והכי לה
גבי טריפה והסיד וכו'. י"ל דהתחל בעלמו
לא קומחי ל"י לזכור צפירות משום כבוד קדושת
[הזכור] :

פרק ו

מ"א. הרע"צ צד"ה שחטא כפרתה וכו' כלל ופרט
וכלל [אי אחת דן אלא כצ"ן הפרט וכו'
ללמד הדבר צמדה זו דייקה] שחטא כגד מדה
[ורב חסד צדי"ג] מדות של רחמים לא ולמד
משמנה גדי כהונה [שלצטע הכ"ג שמהחילין] ממדה
[ורב חסד]. כ"ל :

מ"ב. הרי צעיקו דק וכו'. י"ל דמש"ה חכי התחל
צוה"ל. דמזמין הללו לא כחצ"ן צנהמה רק
באדם. וכלמד גם לנשמה. ח"ט התחל צוה"ל [הרי]
צעיקו דק וכו' רל"ל הרי לך גם צעיקו ללמד. [שגם
צנהמה הוה מוס] ולאו דוקא צעיקו אדם :

פרק ו

מ"ו. תוי"ט צד"ה ומחכה וכו' פ"י הרע"צ דהואיל
ומחכה וכו' וכ"כ רש"י. והימח דלקמן מפרט
הרע"צ וכו'. וי"ל דגם רש"י והרע"צ [פירשו
דיתרת הוה ווס]. ובכאן טעמא קא יהבי. למה
יהי צעל מוס הרי מחכה וטוה לכל אדם. אמרו
הטעם הואיל ומחכה הוה מחוסר אבר [שכן הדין
צאם החכו] ממוה אבר שהי צו עלם מיקרי מחוסר
אבר כ"ל :

מ"ז. וטכעצרה צהן עזירה. משמע דהיינו שבה אי
עליו צמ"ז. אי צאזכס ודאי כשר. ואי צמזיד.
הנה השונה מהכי. וכן כשהמיה [אח האדם מיידי]
ג"כ כשעשה תפונה. ומאן דליג לה. קצר דלא קא
חשציק הסך דחליין צהשונה. וע' צהר"ט :

פרק ח

מ"א. תוי"ט צד"ה איהו צבור וכו' סכא נקיע
אחאי דשתח צ"י. י"ס להעליא טעם. דצבור
למלה ולכסן. אין חידוש. וכן אינו צבור לא למלה
ולא לכסן. [ג"כ אינו חידוש]. אצל עיקר שחידוש.

צבור למלה ולא לכסן. צבור לכסן ולא למלה .
ע"כ ממחיל לפרט זה צרישא :

תוי"ט צד"ה עד שיפטרנו וכו' ליטנא דע"ד לא
ידענא לפרוטי. ולי"ג דשפיר מחייטצ .
דהת"ק אמר דהוא צבור למלה ואינו צבור לכסן.
דלכסן [צפטר רחס] חלי רחמנא וזאת כבר נפטר
רחמנא צולד אחר צהיזתה ככרת וטפחה. ואמר ר"י
פטר רחס צצני ישראל צצני ישראל כחיי דאין
פטר [רחס פטר] אח הולד הנא אחריו. עד שיפטר
אח רחמנא צישראל. והוא פשוט :

מ"ב. תוי"ט צד"ה רש"א וכו' וסצדח תמי' היא
זו. דמסתמא לשון לידה משמעותו כדרך
הלידה של כל העולם. ולי כרחה תימה לחמיהת
הרב. הרי בעלמו הציא [לקמן מ"צ] צד"ה פניס
אין צבור. דצרי החוס'. דמוכח מהגית' דמלסון
לידה לא ילפינ דוקא כדרך כל העולם. רק מלסון
חזר"ע מקוס שיזרע"ט :

מ"ד. תוי"ט צד"ה יחזיר לו ה' סלעים. פ"י הרע"צ
הואיל ומה צחוק שלטים ואיגלאי מלחא דנפל
הוא וכפרש"י. והחוס' כחצו דצחנס פ"י כן דאפי'
ק"ס לן [צ"י] דכלו לו חדשיו צצן חדש חלה רחמנא
ולולי דמקשהינא מרצויה ומחצירי. הייתי אומר
דרש"י והרע"צ ק"ל דטעמא דלוה רחמנא שלא
[לפרות] עד צן חדש. הוה מטעם. עד שילא הולד
מקפק כפל. ואפילו אי ק"ס ל"י צגווי' דכלו לו
חדשיו. איכא למימר אישעהוי אישעהוי ולא כלטייר
הולד עד חדש אחר צהיזתה. הגם דהוא מיעוט .
אעפ"כ הוה הכסן מוליף מחצירו. דאלת"ה רק שאינו
מחויב טוס פד"י עד שיהי צן חדש. יקשה עליך
לקמן צמ"ו. מה האצ צחוק שלטים יוס צחוקה שלא
כפרה עד שיציא ראי' טכפרה [אפילו] הציא
ראי' שנתן [האצ] ה' סלעים לכסן אחי הוה. הרי
לא נתן צשעה חיוצו. והוה כטועל לולצ קודם חג
הסוכות. וצזמן חיוצו כבר מה האצ. ואשתו וגם
היורשים אינס מחויבים לפדותו. וע"כ יהי מחויב
לפרות אי"ע כשהיגדל. אלא ע"כ לריכים חטו לומר
[כשרואין שחי הגן אחר ל"י איגלאי] מלחא דלאו
כפל הוה. הנה חלה למפרע מלח פד"י על האצ
מסטולד. וצזמן חיוצ"י [נתן האצ המעות לכסן] :
מ"ח. תוי"ט צד"ה אין פודין וכו' כלל ופרט וכלל
וכו' ללמד איכזה פדיין הגן צמדה כלל ופרט
וכלל. לעורר [מדה ורב] חסד שחוט כגדו צ"ג
מדות של רחמים. לא ולמד גדי כהונה גדולה ח'
צגדיס

גדים מן ורז חסד עד ונקה. הנה [הזכורים הם צאים] מן אמותיו רחיל ולחיה. כאשר ידעת מדברי הזהר. שהמחשבה היתה צרה. והמעשה בלחה. ע"כ היתה הזכורה מלרפתה צטניהם להתייחס לזכורה. הנה רחובן זכור ישראל. ולענין חלק צארץ לקח יוסף פי שנים. והנה לא"ה רחיל בני ר"ב חס"ד וטעה כלפי חסד. [והנה] הזכורים היו קדושים. וכיון שהביעו ישראל לירי אותה מעשה כפעל העבודה מן הזכורים וכיחנה לכהנים. והנה לריכים בכל [דור] לכפרה ע"ז. ע"כ פדיונם כלמד בכלל ופרט וכלל. לעורר מדה ור"צ חסד. מטה כלפי חסד (אותה שהכרעה שהוא אחד מכ"ד [מוטקל] לישראל. בכל דור. הנה חס"י מטה כלפי חסד) כונט. טשא. מעציר. הנו. ודברים גדולים הם להענין. וחס"י יודע האמת :

וכמרווח צפרטה קדש] לי כל זכור ע"כ בקדושה זכור אחי ק"ו (שהוא מעורר מדה אל) ועפיק מהיקשא שהוא כעין ג"ש (שהוא נגד מדה רחום). משא"כ צמעטר. לא חסד יצקר בין עוז [לרע. בין] המים ובין צעל מוס כל אשר יעצור החת השצט העשירי יהי קודש. והוא כציכול [כעין] התעוררות מדה רחום. ורחמתי את אשר ארחם. אעפ"י שאינו כדאי. הנה צמורה זו חילימא לן מדה היקשא [שע"י מלוה זו יכולין] לעורר מדה רחום והס"י יודע [האמת ויה"ר] שלא יאמר פיו דבר שלא [כר"ט. ועוד] יש לנו הרעורי דברים [צנה ויצור צמ"ח] צעזעי [צעת כי חקח מועד] :

מסכת עירובין

פתיחה

כשהשלים לדבר צענייני הקדשות סידר דמי העירובין וכו' י"ל עוד עפ"י מ"ט התורה ופדוייו מנן חד"ט חפדה צערכ"ך וכו' [הנה קרא] לפדיון זכור ערכ"ך. ע"כ סידר [רצונו הקדש] אחר זכורות ערוכין :

פרק ב

מ"א. הרע"צ זדיה אין פתח צמועה פחות מעצעה חידי דחיירי זחין צערכין פחות וכו'. והקדים להסמיך לזה זיצות ונעעים. דהפחה ויתר [סוף] צאדם כמו ערכין. והקדים זיצות לנעעים. דזיצות הוא דבר השכיח. וגם אינו ענין חולי כ"כ כנעעים :

מ"ב. הוי"ט זדיה ולא כראה וכו' והטעם שטעו חלקי הטעה לחתק וכו'. כמלא דזברי הקדמונים. שצני ישכר חלקו זה צוה"ק. וכמו [הדנר] וצני ישכר יודעי צ"ס לעתיים. עתיים צמ"ס דחי"ק צג"י תת"רף. והוא צג"י ה' פעמים גבור"ה. להמתיק הצבורות ההוים [צחסרון הלצנה] וככתז חללינו צמקומו :

מ"ג. הוי"ט זדיה וצטנים עטר יוס וכו' ופירים חיכא דאורי מוכין שכתכו לרצן אין אומרים שירה על כס שצח"ל. שירה המיוחדת כעת היינו הד"ל צג"י ק"ס אדנ' [סרונו למלכות אינא תהא] שכינהא. ואין השכינה שירה צח"ל. ואיבא דאפרי כיון

מ"ד. הוי"ט זדיה ולא צראוי כצמוצ"ק. דכת"צ צכל אשר ימלא לו. גמרא. ולא ידעתי טעמא למאי כ"ע חק כצמוצ"ק. וכ"ל להיות דהלימוד מן המקרא הוא. מוחזק. דהיינו דכת"צ צכל אשר ימלא לו. היינו מוחז"ק. ודייקין אצל [צראוי] לא. איכ שפיר קמחתי לן החנא. ואינו כוטל צראוי. כמו שטוטל המוחזק המצוה לך צקרא. וממילא ידעין מהיכן נפקא לן. והנן :

מ"ה. הוי"ט זדיה יחזיר לצני מעפחה וכו' וכ"ל ש"ל ירשת כל השדות. ויש לקיים הטוסחא. כל [ישראל יש להם] ירשת ארץ ישראל מאצותיו כל [שצט] וכל מעפחה וצחי אצות לצדנה :

פרק ט

מ"א. מעטר צמ"ה וכו' עיין צמ"ע צטס חוס' וי"ל עוד דחנא צכבורות מעטר צמ"ה. דכמה ענינים כח"צ צכבור. ומלמדן על מעטר צמ"ה. דככתז הרע"צ צצמטניות הצאים לפינו :

תוי"ט זדיה ואין מהעטרין וכו' וככתז חוס' דהכא אחא היקשא ועפיק מק"ו ולעיל צפ"ה מ"צ חזריקן איפכא. [הנה היקש] הוא כעין ג"ש. [ג"ש] מעורר מדה רחום צ"ג מדות. וק"ו מעורר מדה אל. והנה מדה [ק"ו] הוא המדה הראשונה צצ"ג מדות. והוא אפטר צכל ה"ג מדות כציכול כעין הצבור שח"צין צכצודו מן המורה. ע"כ צחפילין יש צהס ח"צ חיצות י"ג פעמים [אל

ברכה

עירובין פרק ב

משולשת

נב

שם. חו"ע זר"ט שאין דמים וכו' כ"ל דעמאל וכו' ול"כ דהטעם הוא דהערך היא כפי שנים . והכא כעמאל ח"ל לומר כפי שנים. דהשכר ועונש הכשמה י"ט לפעמים צמיעות שנים יותר מרוב שנים וכן צהיפך. עיין צהר צפוק ויקרנו ימי ישראל וכו' וחצין :

שם. חו"ע זר"ט ערך ידי וכו' . על חינה צערכך שכל הכפי"ן לא ידעה מאיזה לשון הוא . ולי הקען נראה שהוא כד"ש. דוקא צעך שלך כשהערך חי. לאפוקי כעמאל אין דמים למתים כי לא יודע מקפר ימיו רק צמסקל אל דעות וכמ"ל :

מ"ג. חו"ע זר"ט ז"ה הכלל וכו' ולא חרע למה שינו מלשון מלשנה דלעיל ערך ראשי וכו' אפשר לי לומר כוונתם, דהנה האומר דמי ח"י [ראשי עלי . אפילו אם יקרא לו ח"י הראש] ג"כ הוא חזר שהכשמה תלוי צו ד"ל לחיות בח"י ראש. אבל ח"י הלכ אפשר שיכפל ח"י [הלכ. ואעפ"כ] אפשר לחיות אם ח"י מנוקב לחלל. וכן ח"י הכבד אם כשהי"ד כ"ח צמקום מרה וכ"ח צמקום חיותה. ואעפ"כ [בין ח"י ח"י כ"ל האבר] ח"י לחיות. אם אמר דמי ח"י אחרו האבר עלי הוא כח"י אחר על כל האבר ודוק :

פרק ו

מ"א. טו"ס היתומים. הדבר המוסכם בהסכמה ומדעת הצ"ד נקרא שר"ם צ"י רצון. וחצין ג"כ תקנתם לכול שר"ם צ"לי עבדות. נקרא [הירק הזה] שר"ם כי קבולתו להעשיר מן העוה מקום הרצון. ואמה חצין :

פרק ז

מ"א. חו"ע זר"ט צענה סיוול וכו' וכתנו הסוקי וא"ת כיחני נמי אין מקדישין סנה ראשונה וכו'. לולי דזריס י"ל כעשוקו. דלהפקד מרובם [משקטו אצל] להפקד מועד לא משקט להחזיר : מ"ה. משנה. ט"ס עקנה וכו' שאין אדם מקדיש דבר שאינו שלו. עיין צהי"ט וטו הטרך לעטם כיון דקרא צדרי"א כתיב. וכ"ל דסתכלא עפרס הוקרא [כך. דהכא] כתיב צענה סיוול יטוב אפרס לאשיר קס"ו עול"ו. לאשר לו אחות ארץ. דסנס לאשיר

ביון שגלו חזרו להיתרין. כי הרי השכינה כצ"כול עינתו צנלוח :

פרק ג

מ"א. צלוחס ומפסה ומוליא טס רע] להקל ולהחמיר כקטינהו כחדא. לחיות שסיים צמחיתין. להלך. כמלל האומר צפיו יותר מן העושה מעשה. כמלל [ד"ישך ט"יכי לה"ד. ע"כ] כקטינהו כחדא : מ"ה. הרע"צ זר"ט זה עשר פעמים. גזי מרגלים כתיב דהטעם ע"ז כחחחס גז"ד. ר"ל דחינה ז"ה מיותר לגמרי. דהול"ל ויכפו אחי עשר פעמים . [ח"ל להורות דצפון ז"ה נחחס הגז"ד להעביט על] כק"י העשרה פעמים. וכח"ל כולם החאקפו לזה. לגמור ההי"מס. ואעפ"כ יקשה עלינו דלמא הא (דנחחס הגז"ד. משום שקרחו עשר פעמים: ולטה"ר] דומה לחזרי"י. והכסין הזה ה"י העשירי . ולא משום חומרתו דלה"ר. אבל ח"ל לומר כן. דלענין מה משמיענו הכחוצ [מ"צ"ת] זה ע"כ לאשמועינן חומר עון דלה"ר :

פרק ד

מ"ב. רבי אומר. אומר ח"י : וק"ל לא גרסו אומר ח"י. עיין צהי"ט. זר"ט ח"י. וחצין טצנה ח"י פלוגתת הרמב"ם והראש"ד. דהרמב"ם גרס אומר ח"י. ולפי"ז כדצרי"ת"ק כך אומר רבי. אומר ח"י. דהוכל להוליא גם צקצנות כמו צערכין. והראש"ד לא גרס אומר ח"י :

פרק ה

מ"א. הרע"צ זר"ט ומכניסה עד וכו' צמסקל צטר חומר כמסקל צטר אדם וכו'. רמ"ח חזריס טצד"ס לריכיס לחיות מאומדים ולטקול צמאזוכי הסכל מה יעשה צטן. ומה אקור. ע"כ לזכר זה צטר חזרי חמ"ר הס כמסקל צטר אדם וכל זה כהגלס ע"י הו"ס. הן הצדרי הנלמד צ"טסכר חמ"ר גר"ס :

מ"ב. חו"ע זר"ט כ"ל וכו'. צנול דק"יס פה"ח וכו' לא ידעה דלכאורה לא ה"ל לפרט צכאן צ"טון הזה. דזה לא עי"ך צכאן דמ"י דעמה. כצר הניא קודם טענה זה חומר וכו' :

לאשר קנהו מאלהו מיוחד. אך להפסיק משמעו
העם דלמי יכול להקדיש רק מה שקנה דסיימו
עד הויזבל. משא"כ כשהגיע הויזבל. ללוחו הזמן לא
קנה. ואין אדם מקדיש דבר שאינו שלו. ואפשר
כפקא לן מן התורה. אין אדם מקדיש וכו' דאי
לא קרא קד"ח ליקדש וישלם לבעליו קמ"ל:

הלשון. הארבעים הידועים. הי"ו ליע:
מ"ב. הוי"ע זד"ה ממירין וכו' זו ואל"ל זו קחני.
אי"ט בהכרח כ"כ. דמאי דהוה רבנא. לענין
שהתמורה כחפכה לא הוה רבנא לענין [שהיה
הראשונה] נשאה בקדושתה. כענין הכאמר והי'
הוא ותמורהו הי' קודש:

פרק ח

מ"א. הוי"ע זד"ה צומן וכו' והכמים דנו שיפדה
זד' זוים וכו' מהלוחו לבקש חיזה פעם למה
דכו קך הזה. ולא ידעתי כעת שום פעם:
מ"ד. הוי"ע זד"ה אמר רב"ע וכו' ורבי אליעזר
ליח ל"י דר' חילא. דאי צזז עובא לא איכפה
לן וכו'. לכאורה יוקשה דילמא ר"א ג"כ היה ל"י
ד' חילא דתקינן צאושא. וצמשתמינו מדאורייתא
קאמר. זכ"ל דהוה הוא צאפטר כוכה רש"י. דפירש
דגמירין מיעקב. וא"כ תקנה צאושא ג"כ ק"ל דהוה
מדאורייתא. אי"כ ע"כ ר"א לא ק"ל הא דר' חילא:

פרק ט

מ"ב. הרע"צ זד"ה לאיש אשר בחוכה וכו' ומכלן
דררשינן לקולא וכו' גמירין גאולה גאולה מעבד עברי
וכו'. כגמר צ"ג לעורר מדה רחוס להקל עוליכו
ולמחר ולהחיש גאולתינו. כי כן היה משפט הגאולה
להקל צעבד עברי וצדקה אחרת וסגן:

מ"ו. הוי"ע זד"ה סגנותי חומתה וכו' ול"ע
שכותלי צאים חומתה ס"ל לנתיכני. י"ל
דקמ"ל. אפי' גם סגנות איכס מחולקים רק כל סגנות
המה מיושרים צבין אחד כחומה אעפ"כ לא נקרא
עיר חומה כ"ל:

מ"ז. הוי"ע. זד"ה שתי חליות וכו' האי קרפוף
איקרין. גמרא. ר"ל דבלשון המקרא אין לך
דמיקרי חלר רק כשהוא עם צית. אבל לשון קרפוף
לא כמלא במקרא. רק ע"כ מלל מלינו צמקרא
חלר צלא צית. ע"כ צלא צית עם אמר י"ט לו.
כ"ל:

מסכת תמורה פרק א

מ"א. וקופג אח הארבעים. בכל המשכה הוא צזה

פרק ב

מ"א. הוי"ע זד"ה משקרב הזבח פי' הרע"צ אפי'
מכלן ועד עשרה ימים. דבזרי הרע"צ שלפנינו
לא ככהז עשרה ימים. רק [לאחר כמה ימים].
וצמ"ג פ"ד דזמחים. כהז הרע"צ עשרה ימים.
ועמש"ש למה נקט ז"ה המספר:

מ"ב. הוי"ע זד"ה רש"א מה מלינו וכו' דכל חמנש
חמאות כיטנו צחדא שיטה וכשתכחו צימי
אזנו של משה וכו'. דורשי רשומות אכחי צהו
קימחא [עיין צמ"ג על התורה] ותמכ"ע היתה
פלגש וכו'. ותמכ"ע הם ר"ה חמנש חמאות הנהות
'ולד' תמורה "מחה "כתכפרו" עברה שנהא. [וכ"ל
שזו] משאחז"ל [כנהדרין ל"ט ע"צ]. שהי' מכת"ס
[שמו לשון שכה"ה] הי' יוסב דורש צאגרות של
דופי. וכי מה הי' לו למשה לכתוב ותמכ"ע וכו'.
[וא"כ כמלא לפיז] כשנמקרו חמנש חמאות. צח"ה
רנח צכאן. הנה כרנחו אלל יחיד לאלפי"ז. והנה
קיי"ל [סוריות ע"ז ע"א] דההלכות שטשתכחו צימי
אזנו של משה [חזרן] עתכאל צן קנז. צפלפולו.
והנה צכאן שהוכחה הוא כדברי ר"ש. להיות דנשכו
צחדא שיטהא. כמו ששטלשה [לאו צלצור כשנו.
כמו כן השכ"ס] לאו צלצור כשנו. והנה ר"ח
עתכאל"ל. "עברה. "חמנש. "כתכפרו. "ילדה. "אין
"לבעלים. הרי לך [כרנח צמנו חמנש חמאות הנהות
שחזרן] צפלפולו צדלי' לתיזתן וההלכות שטשתכחו:

מ"ג. הוי"ע זד"ה ר"י צ"ר יתדא וכו' ולא אחרת
צגמי' כלל דרי' מייתי ל"י לשוגג כחיד מקרא
אחריכא. ולי הקטן כדאש [דאפי"ג דר"י לא דרש
יהי' לרבות] לשוגג כחיד. ע"כ הי' ידוע לסם ק"ס
לר"י דרשה אחרת על שוגג כחיד: חס עדייק
הרע"צ [דליכ"א מ"אין דפליג עלי' צמ"א. ר"ל] צ
צעיקר סדין. אבל צהעעס יהי' לרבות לשוגג כחיד
י"ט פלוגתא עליו כ"ל:

פרק ג

מ"א. תו"ט זר"ה עד סוף וכו' וי"ל דהתם בלישנא הכתוב צטרך דייקא דלין לכתוב צטרך דבר שא"ל אבל בלישנא דמחיתין וכו'. עיין בגמ' נוספת ע"ז דף [ט' ע"א] וקיימך. ספרא בלירא חכא תוספאה. ועיי"ט צפירט"י:

מ"ג. תו"ט זר"ה ר' אלעזר וכו' ורחוי להקדים הקודם בזמן וכו'. ה"טו כתיב צדיקו ספק מי הוא צעל המאמר ראי לנו לומר דודאי המוקדם בזמן בטנה ומחלה. אבל אין זה דבר קיים בכל המעשה וגמרא. דלפעמים מוקדים המאוחר בזמן והתלמוד קודם לרב. ובודאי י"ט להם טעם בכל מקום:

מ"ה. תו"ט זר"ה ולין וכו' ולד תמורה הצבור וכו'. כי ולד הצבור אי"ל לומר דצבור זכר הוא. ואפילו למ"ד חרשין לרע האז אינו קדוש ולד של צהנת חולין סתעצורה מזכר של הקדש:

פרק ד

מ"א. תו"ט זר"ה ולד וכו'. בפסיקתא פ' ויקרא דף ו' י"ז סו"מ"ו ותו"ט. עושיל צפ"ט מ"ז:

מ"ב. ילכו לים המלח. לפי הגירסא ילכו כראה באפשר דמקור ל"ג דם ציד רק להכיחם צמקים האצור. וכמו צמחא תמורה מקור להציחה [צידים]. ותו"ט העתיק יוליכום ול"ע ז"ס: מ"ד. ר' אליעזר זר"ט וכו'. הוא הפעם אשר חכר ראצ"ט צמחתי. ועוד כנאלא מאמרו צמחים [פ"ז מ"ג]. ועוד לו שלטיה צמק' [וי"ט] לשם חילופי גירסאות ויתר מזה לא כנאלא מאמרו צמחה. ועיין צסקדוה סרנצ"ס לזה:

פרק ה

מ"א. כ"ל מעריעין וכו'. ומחלוי להטובן חכא סיבי קאי דקחבי כ"ל. דהוליל סתם מעריעין על סצבור. וי"ל דחכא מקרא קאי ועיין בתו"ט זר"ה ומצרכה צטם הספרא עיי"ט ותנן:

תו"ט זר"ה מעריעין. החבולה הסיחור מקרא ירעה. [וכן ארז"ל [צרכות י"ז ע"א] סוה עדייה ציראה. כ"ל] ושאינו לדותרת תקרא מרמה.

הרמב"ם. אע"י שנמצא מרמה אצל יעקב (כמד"ל זה אחיך צמרי"ה) ובני יעקב (ויעשו צ"י חם סכס וכו' צמרי"ה) אלא לשון תורה לחדוד ולשון חכמים לחדוד. [וקשה דלי סוס] לשון תורה לחדוד צדבר הזה ל"ז סוה סתק סרנצ"ס מלפרטי. וגם יקשה דזה אינו צמאל סתה"ל לשון חורה מן הסיפוך [אל הסיפוך] דהרי צלטון חכמים ערני"ה תחבולה הסיחור. וצמורה וכו' יזיד איש על רעהו להרגו צמרי"ה. סנה סוה [תחבולה הסיפור. וצלטון חכמים] ערני"ה תחבולה הסיפור. וצמורה. ציעקב וכו' יעקב תחבולה הסיחור. וגם אטכחן עוד ווקרא מרמה אחי". ע"כ כ"ל דגם לשון חורה צזה סוה כלטון חכמים. וחדרצא חכמים דייקו זה מלטון חורה. ואפרט לך לדעת. כאמר צמורה והכחש ה" ערוס מכל חית השרה. אפי"ר עט"ה י"י חלקי"ס. סנה מי לא ידע אשר י"י חלקים עשאו. חבל לדעתו כוונת התורה לצדק. לבל [יתרעם האדם על אשר עשה] הסי"י חם הכחש מחיכם צמחולות ס"ע"ה חם צני האדם. ז"ט הכחש סהסי צרלו ערו"ס [לא מעור"ס] לתחבולות [הסיחור למוצת צני אדם] ז"ט והכחש ה" ערוס וכו' אשר עט"ה י"י חלקים. עט"הו י"י ה" סיה" ערו"ס לתחבולות הסיחור למוצת צני אדם. [וכמו ס"אמרו רז"ל סנהדרין דף כ"ט ע"ב] חבל על סעט גדול סאצד וון סעולם. דאילו"י סהעל ה" חדם סולח אוחו ללעון ולדרוס להצי"א סעלפוכין. ואצני"ס מוצות [אשר לזה [סולך להכנתן צו] דיעה] וכעת לר"ך סאדם לצלות זמן צזה כי אין צעל דיעה זולתו וקודם סחב"ל ה" באפשר להעלי"א ענייכים כאל" ע"י סחחש סה" [צעל דיעה] הרי לך מוכח מן התורה [ס"אמרה והכחש ה" ערוס וכו' אשר עשה י"י חלקים] אשר סורט ערני"ה סוה תחבולה הסיחור. והכש ציעקב צה אחיך צמרי"ה. י"ט לפרט עפי" דצרי סזהר. להיות עטו מפורט כח"ט. גצר כחסירכ"ן וינצ"ט סופרי" דאדם. סנה סחחש הצי"א לווסין צמרי"ה. סנה יעקב כעל עט"ס סצרכות צמרי"ה דהנה צלונת עט"י כולח להטעות חם חציו ולגזול י"חיו סוה תחבולה הסיפור צמקוס אחר [וכקרא מרני"ה] חבל צכאן סוכרה להיות מדה ככ"ע. ויחק כעמחצור לו צרוסי"ק אשר כן סוה סענין יח"ה ססי". אער צה אחיך צמרי"ה. סוה אחיך [ה"א ומוקדם] כמו ס"אמה עט"ס כמו כן גמולך יסוד צלחטך. וע"כ ח"ל נ"ס צמד י"י

דאס צעני עדים הוה נאכער אפילו להדיוט. ולי
 הקטן ליע צדין זה [דאס] סוגה אינו נאכער רק
 כשנגמר דינו. משא"כ כשסחמו קודם גמר דיין .
 וא"כ י"ל דהס"ד נרובע וכרבע. וא"כ אילמריד
 לאשמועינן [נרובע וכרבע עפ"י] עני עדים. דנאכער
 לבנות. כי להדיוט ה"י מותר קודם סגנוער דינו .
 וליע צוה :

פ"ד. עסי' דין וכו'. כבר כתבנו כ"פ מדה ק"ו
 נקרא דיין להיות הוא דבר שכל"י . שאין לך
 מדה מושפטה בטבל כמו מדה ק"ו. והנה צו
 הכתוב ההוא מן מדה ק"ו ע"י תורת חס"ד והוא
 אשר פירשנו. פי' פתחה צחכמי'. צמוטכל החכמה
 מדה ק"ו. ואח"כ ותורה חס"ד על לטריה :

פרק ו

מ"א. הרע"צ צדיה מטוס פגול וכו' וטלמים בכלל
 כל הקדשים היו ולמה ילאו. לוער לך מה
 טלמים מיוחדים קדשי מוצח וכו'. הנה כלמדים
 קדשי מוצח נודה הסציעיה [טקוה דבר עסי']
 בכלל וילא מן הכלל וכו' והוא עבד מדה ולמיה
 סצ"ג מדות העליונות. והוא כביכול צחי' אור
 פני"ס. ע"י [טאלו לומדים מדה זו עסי' יאר פני"ו
 אחנו קלה וסמ"י. דברנו מזה צמ"א

מ"ג. תוי"ט צדיה אין משכין וכו' וכן כתב הרמב"ם
 והסיגו הראש"ד וכו'. ואלי הקטן סכני אומר
 נודלי מי שמקדיש צעירות לקדושה אחת אינם
 רשאין [לסוטהו לקדושה אחרת. אבל אם צתסם]
 מקדיש לקדושה קלה. ואחנה רוליס לסוטהו לקדושה
 חמורה. אומדין דעת המקדיש דודאי מרוס דבר
 [לסוטהו לקדושה חמורה. דצתקדס סתס] כל אחד
 מהמהנדסים זכס כפי נדבה לבו. יס שהגיע נדבתו
 להיכל ולכפורת ולכרזים. הגס שמקדישו סתס
 [הנה עסי' חומין כך לצרי לבצ] צעיע נדבה כ"א
 כפי סכנה לבצו [ועומ"ט צספרי אגרא דכלה [פ'
 ויקהל צפ' וכל חכס לב וכו']. מענין זה. כח
 הפועל צנפעל. ע"כ משכין [מקדושה קלה לחמורה.
 אבל לא] מחמורה לקלה: הא ודאי לדעתה. דגס
 הרמב"ם יודה אס יקדיש אחד צעירות. לקדושה
 קלה. ויאמר צעירות שאינו מרוס [לסוטהו מקדושה
 קלה] לחמורה. נודלי אין אחנו רשאין לסטה
 מדעת שמקדיש :

מכ'

והתרגום שתיירגס צחכמי"ח תירגס לפי האמת דכיון
 טעמיה עסי' היתה כפיצה. איכ חכמה הוא וחכמותו
 עמדה לו לעשות לטרך טעה עזירה לטמה. צמרי"ח.
 וכן צבני יעקב ויעטו צ"י אה סכס וכו' צמרי"ח
 וידברו אשר טעמא אה וכו' סנה דייקו רז"ל
 דהאקרא מתין למה עכו צמרי"ח [דצחמה דבר כזה
 מרמי"ח הוא לבצ עמס צצרי"ח נאמנה ואח"כ להרוג
 אחס [ע"כ] החורה העידה עליהם סכדין עטו
 צמרי"ח הזלח לטעמה להיות) אשר טעמא אה דיכה
 אחוס. וחכמתה עמדה להס. הנה מדהולכה
 החורה לתין למה עטו צמרי"ח מוכח דתיצה מרמה
 הוא החבלה האיקור. ואחנה דע לך צכ"ו תיצה
 ערמי"ח ומרמי"ח צחורה ונדברי חז"ל וקלרתי :

תוי"ט. צדיה אס זכר עולה. מפרש צנ"ג דוקא
 עולה דלא נחתי מקדושה וכו'. וליע
 אס נולד צעל מוס דנפדה נחנה מקדושהו דלינו
 ה"י צבור לא ה"י נמכר צאיטלס ונכקל צליטרא .
 משא"כ כעת צפוקלי הטוקדטין דמותר :

משנה ג' ד'. ר"ע ק"ל טפוס לטון ראטון. ור"י
 ק"ל דאף צנמר דצריי אדם נחפס .
 כ"ל שורש פלוגתייהו סביהם מקרא אחד דרעו .
 דהנה מליכו [נדצרי] תורה. אחנה דבר אלקיס
 סתים זו טמעכו כי עוז לאלקיס. ופירשו חז"ל
 [ירושלמי פיג דטצועות] אחנה דבר אלקיס סתים זו
 טמעכו. טמור אה יוס סעצת [וציוס סעצת] עני
 כצטים וכו' ערות אשה אחיך לא תגלה. יצמה יצא
 עלי'. מדטולרך עסי' לומר נדצור אחד על כרחך
 דאי לאו הכי [הוס אחינא טפוס] לטון ראטון .
 זהו סצרת ר"ע. ור"י יוקי ק"ל מדקאמר סכמו
 אחנה דבר אלקיס סתים זו טמעכו. כי עוז לאלקיס.
 סנה אחר צנתינה [החורה כי עוז לאלקיס] כי
 זה עז"ז [טרוחוחיו] ונצורוחיו לומר סתים נדצור
 אחד אדרבא מוכח מזה ען אדם [טא"ח לו לומר
 עתי] טמות כאחד [ועוכרה לחלקם לטתים אערינן
 דאף צנמר] דצריי הוא נחפס. כ"ל :

פרק ו

מ"א. הרע"צ צדיה הרובע וכו' כגון דרבע או
 נרבעה עפ"י עד אחד וכו'. עיין צמרי"ט

מסכת כריתות

פתיחה

כשהשלים לדבר על המינין האלו וכו'. וליכ
 עוד הכה ענין כריתות על שוכאי
 ישראל. דהנה כחצי. חלק יי עמו יעקב חבל
 נחלתו. הענין [הוא כי] כל בר ישראל מחובר
 בקדושה עליונה כמו שמתקשרין בחבל. וכביכול קדושה
 עליונה מקושר זו בחבל הזה. וענין כריתות הוא
 שגורם חיו לכרות אותו החבל והנה מפריד עלמנו
 מן הקדושה ונפקס חיות שוכאי ישראל. והנה כפר
 קדשים זבאן. אחר שדיבר על הכות תמורה אהוא
 ענין התפקס קודם כקודם. דיבר שוב מן הדיבור
 דהיינו הפירוד מן הקודם חיו. השם יעמרת:

פרק א

פ"א. משנה. שלשים ושש וכו'. המנין נדון
 בתורה. בארתי. כי כל אשר
 יעשה מכל התועבות האלו ונכרתו וכו' אליה
 צ"ל לוי :

תו"ט בדי"ה שבה על האם וכו' והעובד ע"ז
 דכתיב כי דבר יי צום וכו' דאמר
 בנסהדרין אכזי ולא יי"י לך נשי הנצורה שומעו
 וכו'. ליע למאן דק"ל אכזי הוא נ"ע ומנין תרי"ג
 איכ הוא ליי לחשוב גם כן אכזי. היינו נוי שאינו
 מאמין חיו צמי"ע דאכזי"י הגם שאינו עובד ע"ז .
 הנה כתיב כי דבר [יי צום] ונכרתה וכו'. והוא
 פלוגתא בהשגח העולות בין הרמזים לצה"ג. ול"ע
 רב בדבר :

תו"ט בדי"ה הזכור. נקב האשכנז יקרי זכ"ר .
 ואשמועינן צום דאינו חייב שבה על שאר הצרים
 כ"ל :

תו"ט בדי"ה והעובד ע"ז וכו' ולעולם בכל חדל
 ומחל איכא טובא. וכן בכל אחת
 מהעניות איכא ז' עשכבות דכזקא לן מעשכז"י
 אהם :

תו"ט בדי"ה המעטם את השמן וכו' איני דממע
 דסך דלסתלמד אינו ענין צ"ע דהוא
 לא ילפינן אלא למקורו ללזור וכו'. ואזי צער ולא
 ארע. [דסא] צמי"ע ילפינן לה מקורות. ודאי אין

גז"ט למחלה. וכמו בקטורת. להחלמד או למקרה
 ללזור פטור סיכ צמון המעשה [והוא דלא הכי
 צמון המעשה] רק למקרה ללזור רבותא קמ"ל .
 הגם דצמון המעשה אין טייבות למקור ללזור
 דמעולם לא עשו הלזור שמן [המעשה דצמון מעשה
 מעשה] עדיין כולו קיים לעמיד. אעפ"י כמעשה
 למקור ללזור פטור. מכת"כ להחלמד. דצום טיך
 בכל זמן ועידן לניסגר [האיך לעשותו. צודאי
 מותר] לעשות. אחת למד להצין ולטורות. כי תורה
 הוא. וחייב עלינו ללמוד הסלכות. סך רוחא דאמר
 [ח"ל בנסהדרין דף ע"א ע"א. שמה וכמה הסכות]
 לא היו ולא כדאלו וחייב עלינו לדרוש ולקבל סכר :

תו"ט ד"ה והמעטם את הקטורת וכו' ומקיים
 רש"י אצל המורה צדק צמון לא
 אזהרה ולא כרת. והרי אמרו [יועל דף ל"ה ע"א].
 כלה מצירושלים אינה לריכה להצטנס. הרי צמי"כ
 היו נהנין ועריחין צם. כ"ל :

תו"ט בדי"ה והסך צמון המעשה וכו' ואי לא
 מעשה לא היה כ"ג. זה דוקא קודם
 שצבנו שמן המעשה. אצל מיאשימו ואילך שצבנו שמן
 המעשה נפקא לן [צמי"כ] מן הכתוב [והכסן הגדול
 מאחיו] וכו' ללבוש את הבגדים [ויקרא כ"א] .
 דריצ"י צבדים מעוי ל"י לכ"ג :

בא"ד ותמסתי על הרמזים וכו' פירש אה דיהוא
 שהיה צמון אפרסמון. ודיהוא הוא לא פירש
 זו כך. כ"ל הא דיהוא כ"ע לדינא כיון דלא ה"י מעלכי
 צ"ה דוד חקור למשמו צמון המעשה. משא"כ יהואחז
 ה"י מעלכי צ"ה דוד ומוחר למושמו צמון המעשה :

תו"ט בדי"ה הפכה והמילה צמי"ע וכו' הקטס לי
 אחד מצמי"ע הטיבה אחאי מקשה מצמי"ע
 הא איכא תרי קראי אחריו וכו' ושמרתם את
 הדבר הזה לחק לך ולצנך ע"ע. ושמרתם את
 העבודה הזאת וכו'. הענין הזה נכחז אל"יט
 צדוקים לחג הפסח [צ"י ע"ד ד"ד דרך שרע].
 דעילך לריכי ללמדנו למה נשתה סכנו מרי מילה
 ופקס שהם עשין וענשן כרת להיות כי צמן תלך
 קבלת כל החוקים שבתורה. כענין הדין ישראל
 שלקח עבד מן הסכרי והלך העבד וסבל לטם בירות
 ילא ג"כ מכלל עבדות רבו שני. אלא מן הטרך
 לעשות צמרו צמים לימן עליו אחת עבדות אל

ברכה

ברייתות פרק א

משולשת

החמא תחמא לגזמא וכו'. כבר כחצנו גזמא נגד ודחא רחום. והוא רחום יכפר עון. [ולא יסחיה. ואם] כי כן לכל לך יתרון צום הסגויות השומות דבגמרא שמעיה סהריי גזמא ועל שצופה הספקדון וגם דברי הרעזים יתורטו. קוד [ימי ליראיו] :

פרק ג

מ"א. תוי"ט בד"ה ענים אומרים וכו' וגרסינן פטורי. גם מפירות הרע"צ משמע דגרס פטור :

במשנה, והוא אומר לא אכלתי. אבל אומר איני יודע חייב. דבזה אי"ל לומר סגרת חכמים. עם אס ירלה לומר חזיר הייתי :

מ"ב. תוי"ט בד"ה צמחא תמחויים וכו' ותעילת גופא לא שונע לרע סימלוק. כ"ל דמפרש לדברי ר"ע אס הלכה נקבל [רקשה הרי ר"י בעלמו אי"ל ורואה איני] סהדברים ק"ו הרי שמוע צפירות מר"י. שמועד ק"ו ולא הלכה. וי"ל שהפירות הוא כך. אס הלכה (אס) [שמועה הלכה צמחילת דתמחויין מחלקין נקבל דצריך] צמחילת) ואס לרין ללמוד מחר צמחילת י"ס חסותה. הנה כראה מדברי ר"ע שאס לא יאמר ר"י שקבל [מעילת הלכה מרבו. לא יקבל דברי צמחילת ג"כ] ומדעתק ר"י ולא אומר הלכה איני אומר. הנה לא קיבל ר"ע גם צמחילת ודיק :

מ"ג. תוי"ט בד"ה אונן לי וכו' שאעפ"י שהיא בעכסא וכו'. אין כאן קיטיל דאין לה עוכסא. דאיב נאמר ג"כ צמחילת [חמשה זמנים צחון צמחילת אחד דחייב על כ"א מהאי טעמא. אבל אי"ל לומר] כן. דלכך יר ארתה סע"י. ואין לה הנהגה צפ"ע רק היא כהונה ע"י האדם. וג"כ אי"ל לומר לה עון [זה אל העסק. אבל מעם הריגתה. הוא כמאשרז"ל צמחילת דך כ"ד ע"א] אס האדם חמא. צמחא מה חמחא אלא וכו' :

פרק ד

מ"ד. מציא חסם חלוי. מציא. חוליל חייב כמו צליק. וי"ל דקמיל דגם צמחילת מציא. דסייט עיאמר האדם כמו צמחילת ודאי :

הרז ועי"ז נעשה עזר לרזו סכי כל ימיו. ככה עשה סע"י לטו. צמח ועכונה סכמרטו ען סעייעזר על מלרים. הוכרחתו חקף לקבל עלינו עול ענדחת על יולר גירחית מילה ופקת. הנה סעמירם על המולח הללו הוא לחק לך ולנכ"ך ע"ד עוליס. כי ע"י אלו המולח כשארתו משועזדים להסע"י כל הימים. הנה ע"י שאיט שומר המולח הללו. הנה כראה רע צעיניו. למה כשאר משועזר להסע"י. ע"כ עוכסו חמור יותר מכל הסע"ין שצמחורת וכלן קלרתי ועיין דברוש"ס צלריכות והררום למאוכך :

מ"ה. משנה. המעלה כעין דגים והגזים וכו'. נקט סהכח עילחא דלחילא לכ"ע. אבל אס"כ דלחכמים דמענה ג' ה"ס המעלה כעין צמחא ח"י ועוף. וכן הרע"צ צמחא ד'. גז"ה ואין ידוע מה הפילס אס לורה ארס ומייצת, אס דגים והגזים ופטורה וכו' הנה אמו צ' הקלוות דלחייין ככ"ע. אבל צמחא לחכמים דמענה ג' (דפקק הרע"צ דלא כרע"י). ה"ל למיכנס צמחילת סכי. אס צמחא ח"י ועוף. ולי"ע דצדן זה. והנראה לו צום דרע"צ ספוקי מפקחא לעבין הלכה. די"ל דגם סמחמים דמענה ג' ספוקי מפקחא לטו. וק"ל דליכא מציאות קרנן וכאלכ עד עיסא צו מלרת ארס. משא"כ לורה צמחא ח"י ועוף מציאות ולי"ע נאלכ דפקק הוא :

פרק ב

מ"א: הרע"ב בד"ה גר מחוקר כפרה וכו' אין קרנן מעכסו אלא מלכא צקחל וכו'. ולי"ע מסיבן נפקחא לן סחירא צמחילת לגר לאסתרי לנח צקחל. כיון דאינו מציא קרנן : מ"ב. אלו מציאין על הזדון כמגנה. לכאורה משמע דסחירות הוא סמחילת גם על הזדון. ונראה צמחילת הוא יותר חידוש [סמחילת על סמוג כמזיד. וכן משמע] מדמנין [לסמוג מקרלי]. אעפ"כ צמחילת סחילוכה הנה י"ס חידוש סמחילת [על סחיר כסוג. ונראה] דזה כוונה סמחילת דיליף מוכסליה ליו. כמ"ס סחוי"ט. וכוכסו לנאר לעון משכחתי דסרבותא הוא הזדון. וסרבותא הוא [לסמחא ג"כ] :

הרע"ב בד"ה ועל שמועה הספקדון וכו' דיליף

זמקקתה הטי'ם. רק ר"ח דאמרו ל'ו (הוא) ה"יב
 הא דתנן] שאמר צבא בן צוטי אלל אומרי'ם ל'ו
 המתן עד שתכנס לפסק. ור"ל דסיכרי' דגמרא הוא
 כך [ר"ח דאמרו לו היא. ר"ל דמקאמר ר"ח דאמר
 ולא] דצרי ר"ח גם מעשה דצבא בן צוטי. הכל
 קיטר ר"ח. ונמילא ומשמע דהגם שאמר ר"ח צרישא
 מהכר'צ [אדם חסם חלוי בכל יום ובכל שעה
 סירלה. ר"ל] דיכולה לצא בכל שעה. אבל לעולם
 צעינן סיהי' לו חיזה ספק חמא. וחי' ח"כ מלי
 קאמר [הכא. ר"ח דאמר יקרב שאם] חי' צא על
 חמא זה וכו' דמשמע אפילו צוים שלאחר יוס"כ.
 וי"ל דלא משכחה לה צוים שלאחר יוס"כ [דליתיי
 דהא חייבי אשמוה] תלוין עבד עליהן יוס"כ.
 צלא ז: פמרוין. צפירקין צמסנה ד'.

מ"ב. הרע"ב בדי'ה פועה ה' ר"י וכו' וספק
 סלכה וכו' בן צנענה מלאכה צה"ט
 עבין ענה ויוס"כ וכו'. סנה צום י' ספק ספיקא
 דילמא לא עשה מלאכה כלל דמא' סיהס עשיית
 ממלאכה חל' ענה וחל' ציוס"כ. ואין כאן טוס
 חי'ו. וסמא נעשה כל המלאכה צמנה או כל
 המלאכה ציוס"כ ולי'ע צום חי' זה ויקרי חי'קע
 איקורא. עיין דצרי הרע"ב משנה א' וצחוי'ם צד"ה
 ואפילו אכל. עיי'ם :

פרק ה

מ"א. דם נחירה דם עיקור. עיין צחוי'ם. ולא
 ידעתי. למה לא נפרש דם נחירה. שטורח
 את סנהמה. סיינו. וחוצ' את הסכין למעלה מן
 הסומכים וחוצ'ן. והיא חלרה. מהלכות סמימה.
 דם עיקור היא. שקורע צאמלע את הסומכים צדי'ם
 ואינו שוחטן. ומיילא לפי' לא תקשה כלל קו'
 המוס'. ולי'ע צום למה לא פירשו כך :

מ"ג. הרע"ב בדי'ה מהכר'צ וכו' דכל עלמו של
 אדם חלוי נדנה הוא וכו'. ולפי
 מש"ל דגם האי מעשה [דצבא בן צוטי הם דצרי
 ר"ח אפטר לומר דהא דקאמר] מהכר'צ וכו' פירושו.
 כעין נדנה. אבל מ"ע צעינן חיזה ספק חמא :

תוי"ט בדי'ה דם דגים וכו' ולי'ע חי' הסיד
 צהגגים וכו' דלא אישחמימו
 הפוסקים לומר דהסיד צהגגים. ר"ל דדם חגגים
 חי' אדום ויכרי [שאין] זה דם איקור. ומש"כ
 דם דגים אדום הוא כשאר דמים :
 מ"ב. תוי"ט בדי'ה ר' עקיבא וכו' וצהגגתה הטי'ע
 סוף הלכות [יוס"כ] [ר"ס] נתן
 טעם לדבר וכו'. הם דצרי תלמודי ר"י צרי'ם
 צרכות צעם דגם הסקיד ז"ל :

[משנה] המעוין הזה. כצנע צמעון. סיינו ומקום
 ציהומ'ק. והוא ע"ד הנאמר. מעוין אחס
 סיי'ת לנו צדור דודו. ור"ל דר"ל דגם צדורותי
 שאין ציהומ'ק צוי. ואעפ"כ מעון סיי'ת לנו. דקדושת
 הסכינה מאיר ואעפ"כ צמקום המקודש מצראטיה.
 וסנה צזון שאין ציהומ'ק צוי נקרא מעון. סנה
 חי' להצי'א. קצמ'ת. ואעפ"כ סנה סעק צפ'
 הקרצנות פוס כחי'ו הקרי'צ וכו'. וסנה מי סנהחיי'צ
 חמ'ת חמ'ת פ' חמ'ת. ואעפ"כ לא נפטר לגמרי.
 ובציי'נה צ'חמ'ק ימור' להצי'א חמ'ת. ור"ח מרי'
 בן אלישע [ענה י"צ ע"צ] סכחה על פנקסו וכו'
 ולכצי'נה ציהומ'ק חי'ת חמ'ת סמינה. וצדורי
 שאמר פ' חמ'ת. ואעפ"כ לא נפטר. וכן הוא צנע'
 יומא דף פ'. סאוכל כוזה חל'צ צוסי' לרי' סיכחוד
 על פנקסו וכו' סכך רואה סיחחיי'צ להצי'א חמ'ת.
 ואעפ"כ כל מה דאפטר למיעבד כעה להגן
 עבדין ס"כ אמר צבא בן צוטי [סכחצנע] צמעון
 כל מה דאפטר למיעבד עבדין. ורלייתו הוא מן
 מעון וסגן :

מ"ג. הכי עבא עיל די'ו ספק מעשה וכו'
 ובגמרא גרסינן לידיו. ולכאורה הוא סגי'סא
 סכוכה. ולמאן דגרי' על ידו. י"ל דקמ"ל [די'ם
 סליח] לדבר עבירה צמעילה. סגם דמשנה סלימה
 [סיה מעילה פיו מ"ח] דרך סחא לאסחומיעין
 צקולר מילחא אגב אורחא :

פרק ו

מ"א. תוי"ט בדי'ה ר"ח דאמר וכו' ר"ח לפעמי'
 וכו'. וספקו צחרי' דהא לא קאי

משולשת

מעילה פרק א

ברכה

למס דקדק לומר כהנים דהרי שחיטה כשירה
צורים :

שם. ועמי'ם צמי'צ פ"צ דחולין. דליחא טס לא
יהי' אחד טוחטו צ' זנחיס. ולכך פירש'י
טרים טוחטין כאחד. דבאחד טיטוחטו [לא טכיה]
והקטטה צח'ח. דטפיר מטכחח לת. דהרי צדעצד
כשר. וכיל דהרי לריכין טיה' כהן עומד צאחלצ
לקבל את הדס [וגס לריכין] טכין ארוכה הרבה
וזח לא טכיה :

מיד. דרעי'ב בדי'ה מעטטה דמיס וכי' לאחז זריקת
דמיס אין מועלין צצטר וכי' והיי'טו
להקל. גס צעול'ה יש להקל לענין טצ'ר :

פרק ב

[מ"א] תוי'ט בדי'ה הוכטרה וכי' חולס לומר
טכנה וכי' לא לענין טכטר טוואח
וכי' [ואל יטעך טיטוחף טענין. טרונצ'ס. טנה להי'ח
טטואל דצר טרגיל צעי'י] טטמון. ע"כ הארי'ן
צזה :

מסכת מעילה

פתיהה

הביא אחר כריחות מעילה וכי'. וכיל עוד .
לפי מטיל דצר טחייצין על זדוט כרה
טוא מטריד אי'ע צו מן הקודט. ומעילה טוא פונס
צקודט מוליח את הקודט לחולין. וגס צחטאי'ס
טחייצין עלי'ס כרה אין כעטיס ע"י טליח כי אין
טליח לדצר עצירה מטאי'כ צמעילה :

פרק א

פ"א. תוי'ט בדי'ה קדטי קדטיס וכי' אזל צקדטיס
קלי'ס אין צזס מעילה עד לאחז
זריקה טאל טוצרז חלק גצוה וכי'. אזל קודט
זריקה עיקרי טכל מוון צעלי'ס. דעיקרן טוקדטו
לאכילה צעלי'ס צקדוטה :
מ"ב. תוי'ט בדי'ה כך טוא פוער וכי' כגן טטחטו
אזמן טכי כהני'ס כאחד. לא ידענח